

VICTOR MALAREK

NĂTĂȘELE

Noua rețea mondială
a comerțului
sexual

HUMANITAS

NATAŞELE

Victor Malarek (n. 1948, Canada) este cunoscut în lumea presei scrise, a televiziunilor și a editurilor ca un stăruitor jurnalist de investigație. A început de jos în această meserie, în 1968, și a evoluat până la statutul de prezentator al uneia dintre cele mai bune emisiuni de actualități și reportaje canadiene, *The Fifth Estate*, iar viața sa a fost subiect de film. Mai mult, Malarek a fost de câteva ori premiat pentru activitatea sa jurnalistică. În afară de *Natașele*, a mai publicat alte cinci cărți cu subiecte trepidante și incomode pentru prejudecățile occidentalilor: *Hey, Malarek! The True Story of a Street Kid Who Made It* (1984), *Haven's Gate. Canada's Immigration Fiasco* (1987), *Merchants of Misery* (1989), *Gut Instinct. The Making of an Investigative Reporter* (1996), *The Johns. Sex for Sale and the Men who Buy it* (2009).

VICTOR MALAREK

NATASELE

Noua rețea mondială
a comerțului sexual

Traducere din engleză de
MIHAELA SIMA DUBOIS

HUMANITAS
BUCUREȘTI

Redactor: Cătălin Strat
Coperta: Andrei Gamaș
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
Corector: Elena Dornescu
DTP: Emilia Ionașcu, Dan Dulgheru

Tipărit la Proeditură și Tipografie

Victor Malarek

The Natashas. The New Global Sex Trade

Copyright © 2003 Victor Malarek by arrangement with Westwood Creative Artists Ltd.

© HUMANITAS, 2011, pentru prezenta versiune românească

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

MALAREK, VICTOR

Natașele: noua rețea mondială a comerțului sexual / Victor Malarek;

trad.: Mihaela Sima Dubois. – București: Humanitas, 2011

ISBN 978-973-50-2745-2

I. Sima Dubois, Mihaela (trad.)

392.65

EDITURA HUMANITAS

Piața Presei Libere 1, 013701 București, România

tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51

www.humanitas.ro

Comenzi Carte prin poștă: tel./fax 021/311 23 30

C.P.C.E. – CP 14, București

e-mail: cpp@humanitas.ro

www.libhumanitas.ro

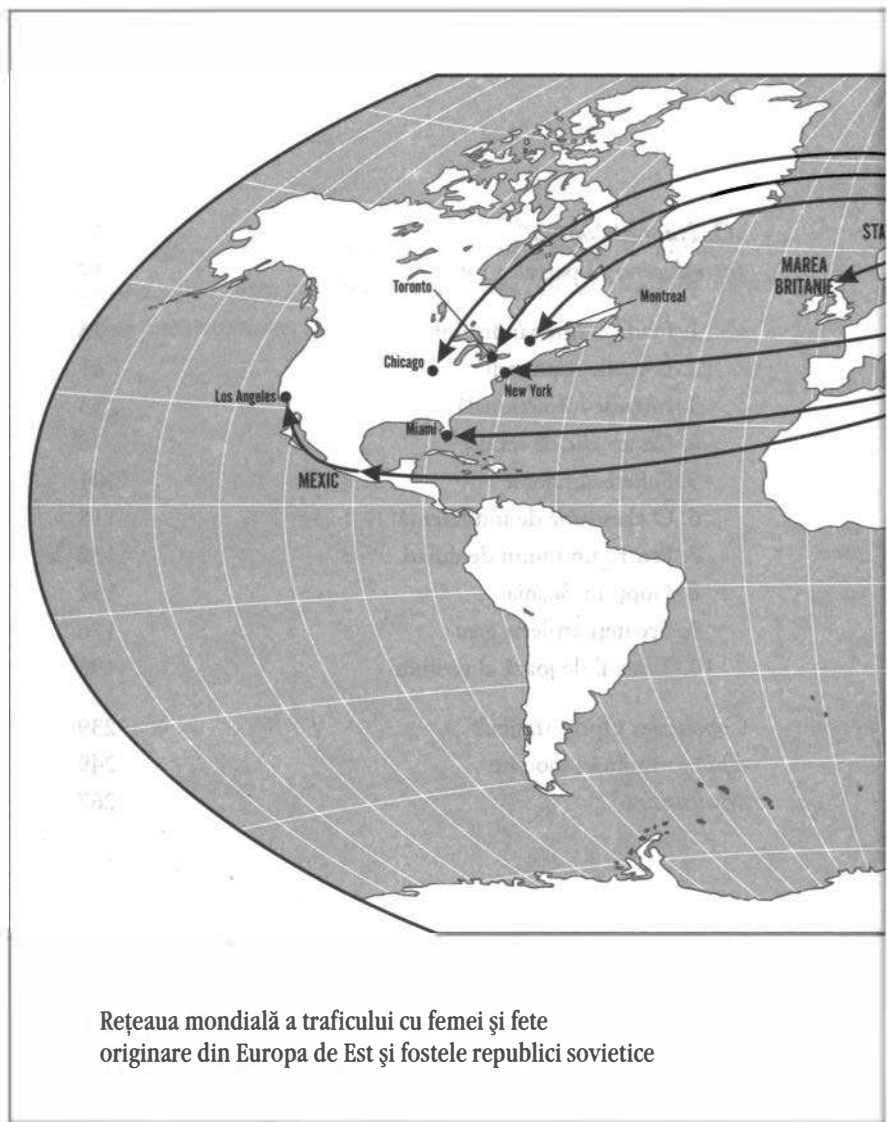
Pentru fiica mea, Larissa
Cu dragoste

NOTA AUTORULUI

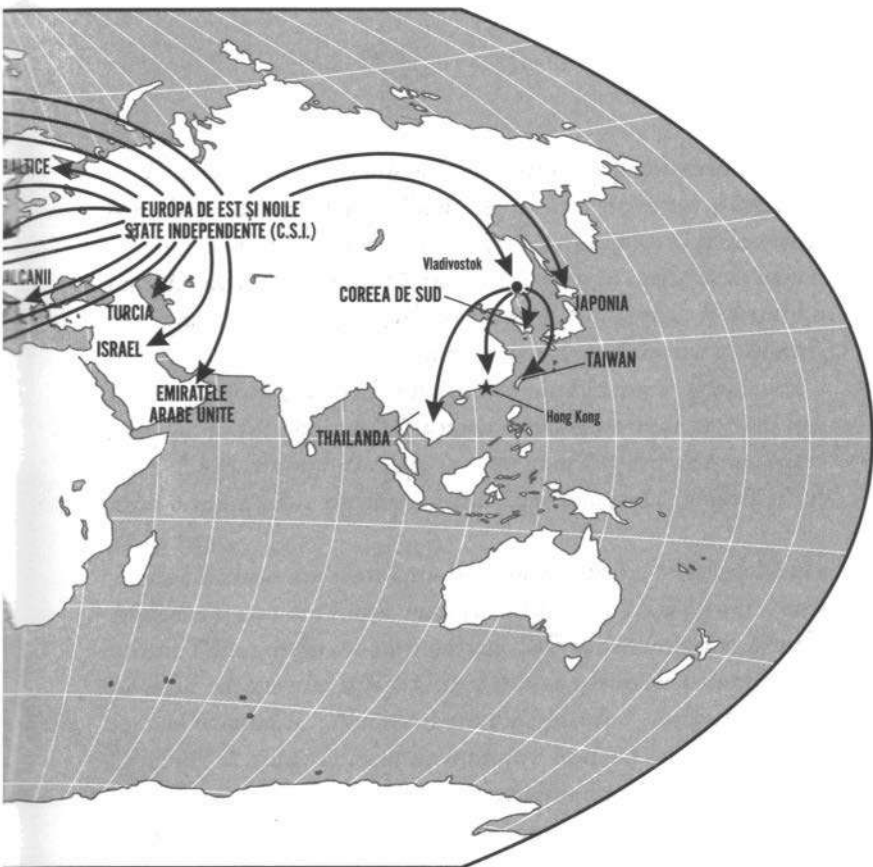
Femeile și fetele din această carte sunt victime ale violului. Au suferit destul. Pentru a le proteja de alte umilințe sau neazuri, numele lor au fost schimbate.

CUPRINS

<i>„O, Natașa! Natașa!”</i>	11
<i>Introducere: Al patrulea val</i>	17
1. Prada contrabandiștilor	23
2. Locurile supunerii	41
3. Intenție infracțională	53
4. Cu un clic de mouse	78
5. Suflete curajoase	101
6. O chestiune de indiferență	118
7. Pentru un pumn de dolari	132
8. Nopți în Bosnia	152
9. Scoateți artileria grea	176
10. Terenul de joacă al șerifului	198
<i>Concluzie: Opreți traficul!</i>	239
<i>Epilog: Evaluări ipocrite</i>	249
<i>Mulțumiri</i>	267

Rețeaua mondială a traficului cu femei și fete
originare din Europa de Est și fostele republici sovietice

„O, Natașa! Natașa!“

Pe aeroportul internațional din Cairo, la coborârea din avion, Marika fu izbită de un suflu de aer uscat și fierbinte. Blonda de nouăsprezece ani, înaltă, cu ochi verzi, privi în jurul ei dezorientată. Epuizată și neliniștită, înaintă cu greu în coada de la vamă. Un funcționar cu fața măslinie îi răsfoi pașaportul, îi aruncă o privire rapidă și puse pe una dintre paginile goale o viză de intrare. Când apărură cu singurul ei bagaj în mână în zona aglomerată a sosirilor, fu întâmpinată de un rus corpulent care îi mormăi numele. Ea încuviință din cap, iar el o apucă strâns de braț, escortând-o rapid către un jeep cu tracțiune integrală, prăfuit și ars de soare.

Pe bancheta din spate erau înghesuite alte trei femei, două din Moldova și una din Rusia, toate cu vârste între 16 și 19 ani. Fetele tăceau. Păreau îngândurate și speriate. Șoferul o îmbrânci pe Marika pe locul pasagerului din față și-și îndesă pânțele voluminoase în spatele volanului. „Nu avem timp de pierdut“, urlă el în rusă. „Trebuie să ajung la locul de întâlnire în două ore.“

Vehiculul se năpusti înainte cu o zdruncinătură violentă. Drumul era plin de gropi, iar în mașină era o tăcere mormântală. În vreme ce jeepul înainta cu viteză în deșertul încins, Marika închise ochii și se rugă în tăcere.

Cu câteva săptămâni în urmă, o femeie plinuță și îmbrăcată tipător, de la o agenție de recrutare din orașul ei natal, Harkov, din Ucraina, i-a vorbit entuziasmată despre slujba pe care i-o găsisese: un post de chelneriță la Tel Aviv. La început, Marika a fost

neîncrezătoare. Auzise vorbindu-se despre femei tinere ademenite în străinătate cu slujbe fictive și forțate apoi să se prostitueze. Însă recrutarea era foarte insistentă, jurându-se cu mâna pe inimă – ba chiar pe Iisus, Iosif și Maria – că această ofertă era una cinstită.

Marika era victima perfectă. Căuta cu disperare de lucru. Mama ei era bolnavă, iar tatăl, un șomer bețiv, vrednic de milă. Cele două surori mai mici slăbeau văzând cu ochii. Slujba care i se oferea era singura ei șansă de a ameliora situația. Era un risc; simțea acest lucru cu fiecare fibră a corpului. Dar era un risc pe care știa că trebuie pur și simplu să și-l asume. Ceea ce o neliniștea la această slujbă era felul neobișnuit în care era organizată călătoria – un drum sinuos, demn de un roman de spionaj. Trebuia să zboare de la Kiev la Viena. Acolo trebuia să schimbe avionul pentru a ajunge în Cipru, de unde urma să se imbarce într-un alt avion cu destinația Cairo. Odată ajunsă în Egipt, urma să fie condusă cu mașina la Tel Aviv. Marika și-a exprimat neîncrederea, dar recrutarea a convins-o că motivul alegerii acestui traseu era acela de a cheltui cât mai puțin pe biletele de avion. Acum, după două zile de călătorie, visul Marikăi de a avea o nouă slujbă se destrăma odată cu fiecare milă parcursă.

Jeepul se opri în afara unui sat dogorit de soare. Șoferul sări din mașină și se apropie de doi beduini înarmați. Schimbară câteva cuvinte. Le înmână un plic, iar femeilor le ordonă să coboare din mașină.

Pentru prima dată în acea zi, Marika vorbi cu voce tare. „Am spus că vreau să mă întorc acasă“, își aminti ea. „Porcul ăla de rus mă lovi peste față cu putere și-mi spuse să tac. Îmi dădu sângele pe gură și am început să plâng.“

Șoferul se întoarse la jeep și demară într-un nor de praf, lăsând-o pe Marika și pe celelalte femei în paza celor doi beduini, călăuzele lor. Cei doi bărbați erau niște ființe stranii, învăluite în mantale roșietice și eșarfe, cu puștile pe umeri și pumnale lungi și curbate atârându-le la brâu. Fetele priviră uimite cum bărbații încălecau

cămilele. Strigară un ordin în arabă și făcură semn cu mâna amenințător către femei să-i urmeze. Micuța caravană porni de-a lungul Deșertului Sinai, femeile alergând cu pași mărunți în urma cămilelor.

„Era cumplit de cald, iar nouă ne era foarte sete, dar arabilor care ne duceau cu ei de-a lungul deșertului nu le păsa. Țipau întruna la noi. Nu știi ce spuneau. Țipau pur și simplu“, povesti Marika.

Merseră timp de aproape două zile, oprindu-se de două ori ca să mănânce – lipie, smochine uscate și curmale și o cană cu apă – și o dată ca să doarmă pe niște prelate din pânză groasă, sub cerul liber.

„Mă simțeam cum trebuie să se fi simțit sclavii în timpurile biblice“, spuse Marika. „La fiecare pas, mă gândeam că sunt pedepsită de Dumnezeu pentru păcatele mele din trecut.“

În cea de-a doua după-amiază, târziu, caravana ajunsese într-o zonă marcată de rotocoale ruginite de sârmă ghimpată care se întindeau de-a lungul peisajului arid. Beduinii descălecară. Un stâlp scrijelit ieșea din nisip. Își legară cămilele de acesta și le făcură semn femeilor să înainteze cu grijă către gardul din sârmă. Marika nu știa asta atunci, dar tocmai ajunseseră la frontiera egipteano-israeliană. De acolo, micul grup continuă drumul pe jos. O oră mai târziu, călăuzele se întoarseră brusc către femei și le ordonară să se culce la pământ. În depărtare, Marika auzea zgomotul sacadat al unui camion. Era o patrulă a armatei israeliene. Beduinii le făcură semn să stea nemișcate. Câteva minute pline de încordare trecură astfel și vehiculul se pierdu în depărtare. Singure din nou, fetele se ridicară anevoie în picioare și călătoria fu reluată sub privirile vigilente ale beduinilor.

În noaptea aceea, complet epuizate și deshidratate, femeile se prăbușiră sub cerul liber, aproape de marginea unui sat. Una dintre călăuze continuă drumul singură, întorcându-se puțin mai târziu cu doi israelieni, într-o camionetă albă. Șoferul vorbea fluent rusește și le ordonă aspru femeilor să urce în spate. Le duseră într-o casă

părăsită și le îmbrânciră într-o încăpere goală. Închiseră și încuiară ușa în urma lor. În ciuda călătoriei lor lungi și anevoioase, nu li se oferī nici mîncare, nici apă și nici nu li se permise să se spele sau să vorbească. Dormiră pe podeaua murdară.

În după-amiaza următoare apărură doi bărbați cu fețe de criminali și le ordonară fetelor să se dezbrace. „Ni s-a spus să ne dezbrăcăm complet ca să ne poată privi. A fost de-a dreptul umilitor“, spuse Marika.

Eram foarte speriate. Am făcut ce ni s-a spus. Unul dintre bărbați ne-a luat pe mine și pe rusoaică. O chema Lidia. Ne-a dus cu mașina la Tel Aviv, într-un apartament situat aproape de malul mării. Acolo mai erau trei femei. Două erau ucrainence, cealaltă din Republica Moldova. Ușa avea multe încuietori și un bărbat foarte solid pe nume Avi stătea pe hol așezat la un birou. Era paznicul nostru. Ni s-a spus să facem un duș și, pe cînd ne uscam, bărbatul a intrat și ne-a spus să îmbrăcăm niște lenjerie ieftină, transparentă.

Femeile fură strânse laolaltă în camera de zi, unde proprietarul lor le vorbi. „Pe proprietar îl numeam Ba'al Bayith. Mai tîrziu am aflat că înseamnă «proprietar al casei» în ebraică. Ba'al înseamnă proprietar, iar bayith casă“, explică Marika.

Bărbatul cu înfățișare de brută le anunță că le cumpărase cu 10 000 de dolari¹ pe fiecare și că aveau să fie proprietatea lui pînă cînd vor fi achitat fiecare o datorie de 20 000 de dolari. Le spuse că trebuiau să înceapă să muncească pentru plata datoriei începînd chiar din seara aceea, oferind servicii sexuale clienților. De asemenea, le avertiză pe femei că orice refuz de a-și face treaba urma să fie pedepsit imediat și cu cruzime. Pentru a demonstra ce voia să spună, patronul aruncă o privire semnificativă spre Avi. Matahala păroasă care păzea ușa a rînjit amenințător la femeile înfricoșate.

În noaptea aceea am simțit pentru prima dată ce înseamnă să fii tîrfa. A trebuit să prestez servicii sexuale pentru opt bărbați. Mă

1. Toate sumele în dolari din această carte sunt în monedă americană.

simțeam groaznic și atât de rușinată. Făceam un duș după fiecare întâlnire, dar nu puteam spăla murdăria din mine. În următoarele patru luni, nici nu mai știu cu câte sute de bărbați israelieni am fost obligată să am relații sexuale. Bărbați tineri, bătrâni, grași, dezgustători. Soldați, soți și credincioși. Nu conta dacă eram bolnavă sau dacă eram la ciclu. Trebuia să muncesc, altfel eram pedepsită.

În acea perioadă, Marika încercă cu disperare să găsească o cale de evadare, dar ferestrele din apartamentul mic, cu două dormitoare, erau bătute în cuie, iar Avi cel cu gâtul gros era întotdeauna la post.

Am stăruit pe lângă câțiva clienți, cei care păreau mai înțelegători, să mă ajute. I-am întrebat dacă puteam folosi telefonul lor mobil pentru a o suna pe mama, să-i spun doar că sunt în viață. Au refuzat toți, chiar și cei credincioși. Tot ceea ce făceau era să se plângă lui Avi dacă nu îi satisfăceam. Pentru asta primeam o palmă peste față, o amendă care se adăuga la suma datorată pentru călătoria în Israel și nimic de mâncare timp de o zi întreagă.

M-am gândit de multe ori să mă sinucid, însă după aceea mă gândeam la biata mea mamă și la surorile mele. Mă rugam în fiecare zi să fiu salvată. Dar zilele se scurgeau în continuare la fel.

Pe vremea când presta servicii sexuale pentru valul constant de clienți, Marika era foarte nedumerită de un lucru. Majoritatea nu făceau deosebire între originile etnice ale fetelor. Nu conta dacă erau din Rusia, Republica Moldova, România sau Ucraina. Pentru ei, erau toate rusoalice. Dar și mai ciudat era felul în care mulți dintre bărbați li se adresau. „Ne spuneau Natașa. Nu ne întrebau niciodată care este numele nostru adevărat. Pentru ei, eram toate Natașe.

„Eram fantezia lor sexuală. Imbecilii aceștia obișnuiau să intre în salon și, cu un rânjel stupid pe față, să ne strige «Natașa!»”, de parcă am fi fost vreo păpușă rusească. Iar noi trebuia să zâmbim și să ne grăbim spre ei.” Marika își aminti de prima dată când a fost strigată pe numele acela.

Porcul ăsta gras și asudat ajunge la punctul culminant și începe să murmure: „O, Natașa! Natașa!” La început mi s-a părut ciudat

să mi se adreseze cu un alt nume. Dar foarte curând, am ajuns să accept acest lucru ca pe propria mea salvare. Când eram singură cu gândurile și visurile mele, eram Marika, eliberată din această închisoare. Iar când eram cu un bărbat, deveneam o altă femeie, o prostituată numită Natașa, care era rece și moartă înlăuntrul meu.

Natașa era coșmarul meu. Marika, salvarea mea. Nu am spus niciodată vreunui dintre bărbații aceștia numele meu adevărat.

Și nici ei nu au întrebat vreodată.

INTRODUCERE

Al patrulea val

Odată cu destrămarea Uniunii Sovietice în 1991, democrația s-a revărsat peste republicile acestui cândva opresiv imperiu comunist. Era o perioadă de transformări și de imense schimbări; în plus, majoritatea populației părea pregătită pentru această provocare. Pentru mulți, era împlinirea unui vis de-o viață. Erau liberi, odată pentru totdeauna, să trăiască în cadrul unor state independente. Puteau vorbi propria limbă, puteau practica propriile credințe și, cel mai important, puteau să se guverneze singuri.

Apoi, odată cu invazia realității, pentru o mare parte din populație, speranțele pentru o viață mai bună au dispărut peste noapte. Aplicarea reformelor economice, care ar fi trebuit să ghideze aceste țări spre economia globală, a adus, în schimb, o scurgere masivă de capital. Legea și ordinea au fost compromise de corupție, lăcomie și mită. Într-un timp foarte scurt, economiile noilor republici s-au prăbușit și plasele de siguranță socială, care oferiseră celei mai mari părți a populației un nivel de trai minim, au fost sfâșiate. Siguranța și egalitatea au devenit relicve ale trecutului. Democrația s-a transformat într-o farsă amară.

În haosul care a urmat, zeci de milioane de oameni au fost abandonați, lăsați să supraviețuiască cum s-o putea. Cui să ceară sprijin? Cu siguranță nu celor care îi conduceau. Noua clasă conducătoare era o clasă bogată. În timp ce multe familii nu știau ce să pună pe masă a doua zi, politicienii și oficialii de

nivel înalt își umpleau buzunarele până la refuz. Pentru ei, Mercedesurile și telefoanele mobile au devenit un mod de viață, iar singurele preocupări erau „Câte?” și „Ce marcă?”. Din cauza acestei uzurpări a puterii și a acumulării de către cei de la cârma țării a unor bogății de neimaginat înainte, tradiționala neîncredere în autoritate, adânc înrădăcinată de-a lungul deceniilor de stăpânire sovietică, a generat o dezamăgire generală. Populația a fost nevoită să se descurce singură.

Nu a durat mult până ca pierderea controlului și permeabilitatea noilor frontiere să atragă o altă forță de temut. În timp ce Cortina de Fier, inexpugnabilă odinioară, se dezintegra în haos, crima organizată a pătruns rapid... și a înlocuit-o cu un fermoar ieftin de plastic. Piața neagră a explodat și rămâne un fenomen endemic în prezent. De asemenea, nu a durat mult ca mafia să-și îndrepte atenția către una dintre valorile cele mai de preț ale tinerelor republici: femei și fete frumoase, dar disperate – educate, manierate, însă fără nici un viitor.

Din cauza dezorganizării structurii sociale, familiile s-au desțărnat. Copiii au fost abandonați în stradă. Soții au căutat consolarea în alcool, iar alcoolismul a devenit un fenomen larg răspândit. Violența împotriva femeilor și a copiilor a crescut rapid. Și în toate acestea, femeilor le revenea sarcina de a salva situația. Ele au început să-și caute de lucru pentru a-și păstra familiile unite. Chiar și fetele tinere care nu-și întemeiaseră încă o familie a lor au plecat să-și caute slujbe pentru a-și hrăni surorile și frații mai tineri și părinții. Însă, între timp, rata șomajului în rândul femeilor urcase până la aproximativ 80%. Nu se mai găsea pur și simplu nimic de lucru. În această atmosferă de disperare copleșitoare, ele erau țintele perfecte.

„Salvatorii” intră în scenă, cu nenumărate și variate promisiuni de slujbe care, pentru aceste femei, nu erau nimic altceva decât salvarea. Slujbe de bone în Grecia... menajere în Italia și Franța... în Austria și Spania... manechine în America de

Nord și Japonia. În fiecare dintre aceste cazuri, recrutorii prezentau imagini ademenitoare, cu slujbe bine plătite în țări fascinante. Pentru această generație de tinere femei, dintre care multe au crescut nutrind fantezii romantice legate de Occident, acestea erau mai mult decât slujbe de vis. Erau o cale de scăpare. Fără să se gândească prea mult, n-au lăsat să le scape ocazia, trezindu-se însă prizoniere ale unui sistem infinit mai rău.

Natașele au fost transportate peste tot în lume. Ele sunt cele mai recente *It girls** din industria înfloritoare a sexului. Ele sunt aliniate pe străzile cartierelor roșii din Austria, Italia, Belgia și Olanda. Ele constituie materia primă a bordelurilor din Coreea de Sud, Bosnia și Japonia. Ele lucrează goale în saloane de masaj erotic din Canada și Anglia. Ele sunt sechestrare ca sclave sexuale în apartamente din Emiratele Arabe Unite, Germania, Israel și Grecia. Ele sunt protagoniste în peep show-uri și cluburi de striptease sordide din Statele Unite. Pentru observatorul neatenț, ele se amestecă fără deosebire cu femeile care au *ales* să întrețină relații sexuale în schimbul banilor. Cu machiajul lor ieftin, în hainele lor țipătoare și pe tocuri-cui, ele au același mers și același fel de a vorbi. Zâmbesc, fac cu ochiul, pozează și merg țațoș, dar o fac pentru că știu ce se va întâmpla dacă nu o fac.

Natașele sunt forțate să presteze neîncetat servicii sexuale pentru cel puțin zece mergând și până la treizeci de bărbați pe noapte. Banii pe care-i obțin revin „proprietarilor” lor. Trăiesc în condiții îngrozitoare, fiind frecvent bătute și amenințate. Cele care se opun sunt sever pedepsite. Cele care refuză sunt uneori mutilate sau omorâte.

Majoritatea oamenilor nu știu nici măcar că aceste femei există. Cu excepția celor care lucrează pe stradă, ele sunt în general invizibile, fiind ținute închise în apartamente, bordeluri,

* Termenul de *It girl* desemnează de obicei o tânără frumoasă, sexy, la modă. (N. trad.)

saloane de masaj erotic și baruri. Pentru clienții lor, ele nu sunt decât niște trupuri interschimbabile. Nu contează că sunt ținute în sclavie; sexul în schimbul banilor este o tranzacție comercială. Pentru proprietarii și peștii lor, ele sunt bunuri perisabile care trebuie folosite la maximum înainte de a se deteriora. Iar pentru bandele care fac trafic cu ele, aceste femei și fete sunt una dintre cele mai profitabile afaceri existente în prezent. Traficul de persoane este astăzi pe locul trei printre cele mai profitabile afaceri din lume, după traficul de arme ilegale și cel de droguri. De altfel, Națiunile Unite estimează că acest comerț aduce crimei organizate un profit net de 12 miliarde de dolari pe an.

La un bar expres de la marginea unui drum din afara Romei, un pește albanez se lauda: „Am plătit 2 500 de dolari pe ea. Mi-am recuperat investiția în câteva zile.“ Potrivit organizației internaționale de poliție Interpol, venitul pe care-l poate aduce o femeie traficată se situează undeva între 75 000 de dolari și 250 000 de dolari pe an. Din punctul de vedere al profitului, este afacerea perfectă. Beneficiile sunt incredibile. Marfa se găsește din belșug și este ieftină. Și dacă o femeie este uzată sau nu mai este solicitată, este îndepărtată și înlocuită cu o față mai tânără și mai proaspătă.

Numărul victimelor este cutremurător. În raportul din 2003 privind traficul de persoane, Departamentul de Stat al SUA atrage atenția că nici o țară nu este „ferită de pericolul traficului de persoane“ și estimează că între 800 000 și 900 000 de persoane sunt traficate peste granițele internaționale în toată lumea. Această cifră nu include traficul intern, care, conform estimărilor unor observatori, ar ridica numărul la peste două milioane. Din păcate, raportul adaugă faptul că „traficul de persoane nu numai că se menține, dar pare să fie în creștere la nivel mondial“ și că majoritatea covârșitoare a victimelor este compusă din femei și copii.

Raportul mai menționează că traficul de persoane dezumanizează femeile și copiii, „expunându-i la viol, tortură, HIV/SIDA și alte boli infecțioase transmise pe cale sexuală, violență, condiții de muncă periculoase, alimentație insuficientă și dependență de alcool și de droguri. Un număr tot mai mare de adulți și copii traficați pentru prostituție, precum și copii ai străzii contractează HIV/SIDA.“

Bazarul internațional cu femei nu este nimic nou – femeile asiatice au fost marfa de bază timp de ani de zile și armate întregi de bărbați încă se mai îmbulzesc la Bangkok și Manila pentru excursii sexuale. În ultimii treizeci de ani, s-au înregistrat la nivel mondial patru valuri distincte de trafic în vederea exploataării sexuale. Acest cel mai recent val, care vine din Europa Centrală și de Est, a fost botezat „Al patrulea val“, iar viteza și dimensiunile lui sunt cu adevărat uluitoare. În urmă cu numai zece ani, aceste femei nici nu apăruseră pe ecranul radarului. În prezent, ele reprezintă mai mult de 25% din această afacere.

Primul val de traficate a venit din Asia de Sud-Est în anii '70 și era compus în special din femei thailandeze și filipineze. Al doilea val a apărut la începutul anilor '80 și era format din femei din Africa, în principal din Ghana și Nigeria. Al treilea val, din America Latină, a urmat imediat după aceea și era format din femei care proveneau în special din Columbia, Brazilia și Republica Dominicană. Aceasta nu înseamnă că lumea și-a dat brusc seama că femeile sale sunt răpite, vândute și violate. Singura diferență este că, în prezent, acest fenomen este mai înfloritor ca niciodată.

Natașele este o anchetă asupra valului cel mai recent și își propune să afle cum a apărut el și de ce continuă să se extindă. Cartea analizează elementele declanșatoare – factorii de respingere-atracție, oferta și cererea – și zidul de autocomplezență, complicitate și corupție care a permis acestui comerț să se dezlănțuie.

În cei treizeci de ani ai mei de jurnalism, m-am confruntat cu scandaluri, corupție, lăcomie și infracțiuni de tot felul. Am văzut tragedii de proporții uriașe: dispararea provocată de foamete, ravagiile războiului. Am fost martor al pierderilor de vieți omenеști și al pierderii speranței în Orientul Mijlociu și Africa... în Afganistan, Etiopia, Somalia și Iran. Cu toate acestea, niciodată până acum nu am fost atât de izbit de disprețul rece față de demnitatea umană cum am fost în acești ultimi doi ani cât timp m-am documentat pentru această carte.

Pentru mine, *Natașele* este o carte despre o generație de fete pierdute. Practic, în fiecare metropolă, oraș și sat din Europa Centrală și de Est, unele fete și femei dispar. În mod incredibil, ele nu au dispărut din cauza bolilor, războiului, foametei sau a catastrofelor naturale. Dimpotrivă, au devenit bunuri de consum în industria înfloritoare a banilor, luxurii și sexului. Ceea ce este mai grav este faptul că traficul de persoane este un dezastru provocat de om, care poate fi împiedicat. Cu toate acestea, lumea continuă să ignore situația disperată a acestor femei și fete. A sosit timpul să oprim traficul.

1. Prada contrabandiștilor

„Viața mea nu îmi mai aparține“ (Lida, o orfană din România).

În fiecare zi, zeci de femei tinere de pe tot cuprinsul fostului Bloc de Est sunt ademenite cu oferte de slujbe care le duc pe drumul infernal al sclaviei sexuale și al violenței. În ciuda avertismentelor de la radio și televiziune, din ziare și afișe, femei disperate continuă cu naivitate să stea la rând cu dosarele de candidatură în mâini, sperând că, de data aceasta, poate chiar vor avea noroc. Anunțuri în ziare din Kiev, București, Sankt Petersburg, Moscova, Odessa, Minsk și Praga oferă femeilor o cale de ieșire dintr-o sărăcie apăsătoare, o șansă pentru un nou început, fără să fie nevoie de vreo calificare. Aceste anunțuri promit o viață de relativ confort, mai ales în comparație cu condițiile de acasă. Posturi de chelnerițe, manechine, bone, spălătorese de vase și menajere sunt oferite în toată lumea. Salariile lunare ajung până la 2 500 de dolari, sumă care, pentru marea lor majoritate, este mai mult decât ar putea câștiga în ani de zile. Unele anunțuri par chiar să fie aprobate oficial, afișând simbolul american al steagului cu dungi și stele sau pe cel canadian al frunzei de arțar. Altele sunt decorate cu tricolorurile ademenitoare ale Germaniei, Belgiei, Olandei, Italiei sau Franței.

Preținșii recrutori oferă eventualelor persoane în căutare de lucru un „pachet complet“ pentru slujbe în străinătate. De obicei, ei nu cer experiență profesională anterioară și caută aproape întotdeauna femei tinere, de preferință celibatate. „Fetele: trebuie să fie celibatate și foarte frumoase. Tinere și înalte. Vă

invităm să lucrezi ca manechine, secretare, dansatoare, coregrafe, gimnaste. Cazarea este asigurată. Slujbe disponibile în străinătate. Candidatura se depune personal”, așa suna un anunț dintr-un ziar din Kiev. Pachetul include adesea formarea, documentele de călătorie și biletul de avion, gratuite pentru candidată.

Tot ce trebuie să faci este să se prezinte! Ceea ce nu știu însă aceste persoane nou recrutate este că în aproximativ 95% din aceste cazuri slujbele promise nu există.

Multe dintre anunțuri sunt publicate de agenții de recrutare aparent legale, care și-au deschis afaceri în Rusia, România, Republica Cehă și Ucraina. Unele agenții au mers atât de departe încât au organizat standuri în cadrul „zilelor carierei” la universități din Rusia, promițând slujbe avantajoase în străinătate. Majoritatea acestor firme, sau intermediari, nu sunt altceva decât terenuri de vânatoare pentru rețele criminale implicate în profitabila industrie a sexului. De mai bine de zece ani, recrutori fără scrupule au prins anual în cursă peste 175 000 de femei din fostele republici sovietice și le-au predat ca pe niște mii de sacrificiu traficantilor, peștilor și proprietarilor de borduri din țări străine.

Femeile sunt uneori recrutate în grup și, gândindu-se că grupul le conferă siguranță, ele semnează cu entuziasm. Unui grup de femei din Lvov, Ucraina, li s-au oferit slujbe de menajere în Republica Cehă. Odată ajunse acolo, au fost vândute unui pește pentru 500 de dolari fiecare și forțate să se prostitueze pe marginea rău famatei Autostrăzi E-55, în apropiere de frontiera dintre Cehia și Germania. În alt caz, o întreagă trupă de tinere dansatoare ucrainene a fost înșelată de un „impresar” care le-a promis un tur prin cinci orașe din Europa. Turul părea legal. Li s-au prezentat chiar și „contracte”. Au sfârșit închise într-un apartament din Germania și vândute pentru prostituție.

În lumea traficului de ființe umane, nu toate femeile cad victime poveștilor pretinselor agenții de recrutare și anunțurilor

de recrutare fictive. Prima verigă din lanțul traficului de ființe umane este cel mai adesea o rudă, un vecin sau un prieten al unui prieten. O cunoștință, capabilă să câștige încrederea, abordează de obicei familia unei tinere femei, oferindu-se să o ajute pe aceasta din urmă să obțină o slujbă bună în străinătate. În fiecare an, un număr uriaș de fete sunt înșelate prin acest șiretlic.

La Strada, o organizație neguvernamentală din Kiev care asistă femei traficate din Ucraina, a documentat numeroase cazuri de înșelăciune comise de cunoștințe și persoane cu poziții de încredere în comunitate. Printre vinovați se numărau profesori, un psiholog local, soția unui polițist și fiica unui preot de țară.

Tania, care este originară dintr-un orașel din regiunea Luhansk din Ucraina de Est, a fost una dintre victimele acestui tip de înșelăciune. Abandonată de tatăl ei la vârsta de patru ani, a început să-și caute de lucru la douăzeci de ani, pentru a-și ajuta mama să aibă grijă de fratele ei invalid. Deși terminase școala profesională, nu găsisese de lucru din cauză că majoritatea uzinelor și fabricilor din oraș fuseseră închise. Situația era disperată. Erau zile în care familia ei trăia doar cu pâine și apă. Potrivit organizației La Strada, Taniei, care era descrisă ca fiind „suplă și frumoasă”, i s-a oferit o șansă extraordinară când o prietenă a mamei ei i-a propus o slujbă în străinătate în 1998. Femeia i-a spus Taniei că familii arabe bogate din Emiratele Arabe Unite angajau menajere. Aceste slujbe ar fi fost plătite cu până la 4 000 de dolari pe lună. Taniei nu-i venea să creadă ce noroc dăduse peste ea.

Dar, când a ajuns la Abu Dhabi, a fost dusă la un bordel, unde un pește i-a spus că o cumpărase cu 7 000 de dolari. Din acel moment, era obligată să lucreze ca prostituată până ce-și va fi plătit așa-zisa datorie. După trei luni de captivitate, Tania a reușit să scape. A fugit glonț la un post de poliție din apropiere și și-a relatat povestea. În mod incredibil, a fost acuzată de prostituție și condamnată la trei ani de detenție într-o închisoare

din deșert. În 2001, distrusă psihic și copleșită de rușine, Tania a fost eliberată. Între timp, peștelui ei nu i se întâmplase nimic. Purtând stigmatul de prostituată într-o țară musulmană, a fost expulzată imediat în Ucraina.

Într-un alt caz documentat de La Strada, o absolventă de facultate de douăzeci și trei de ani, numită Olexandra, a fost ademenită din Cernigov, Ucraina de Nord. Olexandra era divorțată, mamă a unei fete de doi ani, și se afla într-o mare strâmtoare financiară. I s-a oferit o slujbă bine plătită în Germania de către o rudă îndepărtată, care s-a lăudat că și fiica ei lucrase acolo și fusese foarte mulțumită. Și astfel, în vara anului 1997, Olexandra și o altă tânără femeie ucraineană au trecut granița în Polonia pentru a căuta de lucru. Au fost ținute cu forța într-o clădire, unde au fost bătute și violate. Câteva săptămâni mai târziu, au fost trecute clandestin peste un râu în Germania, unde niște pești turci le-au vândut de mai multe ori. Împreună cu femei din Polonia, Bulgaria și Cehia, Olexandra a fost forțată să presteze servicii sexuale în diferite bordeluri din Germania. Mai târziu în toamna aceea, femeile au fost arestate în timpul unei razii a poliției. Olexandra, acum foarte bolnavă, a fost expulzată în Ucraina, unde a fost diagnosticată cu o infecție internă gravă, spitalizată timp de trei luni și supusă unei serii de operații chirurgicale invazive. Infecția fusese provocată de sclavia ei sexuală în străinătate. Din nefericire, Olexandra nu și-a mai recăpătat sănătatea.

Un fenomen și mai îngrijorător este folosirea femeilor traficate pentru a atrage noi victime, așa-numitul al doilea val. Pentru multe femei traficate, este singura cale prin care pot scăpa de brutalitatea situației de a fi forțate să întrețină relații sexuale cu peste zece bărbați pe zi. Peștii lor le dau posibilitatea de a se întoarce acasă dacă promit să racoleze o serie de înlocuitoare. Și femeile sunt extrem de convingătoare, aflându-se adesea la volanul unor mașini de lux, purtând bijuterii strălucitoare și

haine scumpe. În scurt timp, sunt înconjurate de adolescente naive, invidioase, care se lasă repede înșelate de poveștile exagerate despre viața în Occidentul aurit.

O altă capcană o reprezintă „serviciile matrimoniale” oferite sub acoperirea unei firme internaționale de intermediere. Aceste agenții, specializate în „mirese prin poștă” și accesibile adesea oricărui posesor de computer, nu sunt de obicei altceva decât bordeluri online. Potrivit Organizației Internaționale pentru Migrație, cu sediul la Geneva, marea majoritate a agențiilor specializate în „mirese prin poștă” din fosta Uniune Sovietică sunt deținute și conduse de rețele ale crimei organizate. Cu nenumăratele victime care se agață de speranța demnă de basmele cu zâne a unei povești de iubire împlinite și a unei vieți mai bune în Vest, recolta este imensă și se face incredibil de ușor. Femeile stau la coadă pur și simplu cu miile. Dar, când se aventurează în cele din urmă afară din țară pentru a-l întâlni pe bărbatul perfect, sunt date pe mâinile unor pești fără milă, forțate imediat să se prostitueze de către noii lor „soți” sau vândute pe bani gheață pentru sex.

Alte victime sunt ademenite dincolo de granițe de noi „prieteni”, atrase de promisiunea unei seri în oraș. Și ele ajung să fie urcate cu forța în vehicule gata să plece și vândute unor pești sau traficanți pe o grămadă de bani.

Poate una dintre cele mai înfricoșătoare tactici de recrutare este răpirea directă. Fetele sunt pur și simplu răpite. În multe zone rurale din Republica Moldova, România și Bulgaria, femeii și fetele au fost răpite în timp ce mergeau spre casă, de-a lungul drumurilor de țară. Situația este atât de gravă, încât, în unele zone rurale, pentru a le proteja, părinții au încetat să-și mai trimită fetele la școală.

Fără îndoială, unul dintre aspectele cele mai înfricoșătoare ale acestui comerț este interesul său pentru orfanii din toată Europa de Est. În martie 2003, de exemplu, Departamentul

de Stat al SUA a raportat existența unei „forme de trafic de persoane” implicând orfani din Moldova. Conform Rapoartelor de țară cu privire la respectarea drepturilor omului, fetele expuse acestui risc sunt cele care „trebuie să părăsească orfelinatele după absolvire”, de obicei la vârsta de șaisprezece sau șaptesprezece ani. Majoritatea nu au nici o sursă de venit pentru asigurarea traiului de zi cu zi și nu au nici educația sau pregătirea necesare pentru a obține o slujbă. Adesea, traficanții știu precis când aceste fete trebuie să iasă din instituțiile care le găzduiesc („anumiți directori de orfelinate au vândut informațiile [...] traficanților”) și le așteaptă cu ofertele de muncă pregătite. Departamentul de Stat mai evidențiază faptul că, pe tot teritoriul Rusiei, există „rapoarte cu privire la copiii care sunt răpiți sau cumpărați din [...] orfelinate pentru abuzuri sexuale și pornografie cu copii” și că prostituția cu copii este „larg răspândită” în orfelinatele din Ucraina. Și în România, „multe orfelinate sunt complice la predarea fetelor în mâinile rețelelor de traficanți”

Armata întregi de copii ruși, care au fugit de brutalitatea din orfelinate, rătăcesc pe străzile Moscovei și Sankt Petersburgului. Sunt numiți *bezprizornie*. Rândurile lor sunt mărite de *beznadzornie*, copii ai străzii care au fost abandonați de părinții lor. Acești copii nefericiți sunt produsele secundare ale noii Rusii. Conform estimărilor oficiale, sunt nu mai puțin de un milion; mulți asistenți sociali spun că numărul lor ar putea fi chiar dublu.

În plus, problema aceasta pătrunde în toate fostele republici sovietice. Peste tot în noile state independente, copiii sunt abandonați într-un ritm alarmant de părinți și familii care nu-și mai pot permite să-i păstreze. Conform datelor poliției din Ucraina, în fiecare an 12 000 de copii sunt abandonați de părinții lor. Un document al Ministerului de Afaceri Interne declară că 100 000 de copii, 14% dintre ei sub vârsta de șapte ani, au fost înregistrați ca fiind fără adăpost în anul 2000. Jumătate

dintre acești copii au sfârșit în orfelinate. Între timp, numărul orfanilor din țara vecină, România, a depășit 60 000.

În marea lor majoritate, aceste orfelinate nu sunt nimic mai mult decât depozite frigorifice. O anchetă a Human Rights Watch din 1998 a descoperit că, în orfelinatele rusești, copiii „sunt expuși unei cruzimi și neglijări ce ating niveluri înfricoșătoare. Pot fi bătuți, încuiați în camere înghețate timp de mai multe zile la rând sau abuzați sexual, fiind adeseori supuși unor tratamente degradante de către personal“. Nu este surprinzător că mii de copii fug în fiecare an, asumându-și riscul de a trăi pe străzi.

Orfelinate din Ucraina, România și Rusia sunt pline până la refuz și, majoritatea lor pierzându-și fondurile de la stat, sunt incapabile să facă față mulțimii de orfani pe care-i primesc. Este o luptă de zi cu zi pentru a o scoate la capăt. Principiile înseși pe baza cărora funcționează aceste instituții sunt total nesatisfăcătoare și oferă puține șanse reale unui copil de a duce o viață normală după plecarea de acolo. Satisfacerea nevoilor de bază ale copiilor este deja destul de dificilă, ca să nu mai vorbim de pregătirea lor pentru o viață independentă odată ce împlinesc vârsta de optsprezece ani. Puțini sunt formați pentru schimbările radicale pe care le va aduce viața pe cont propriu. Cei mai mulți nici nu știu cum să-și încălzească o oală cu apă. Această lipsă a abilităților esențiale în viață face din acești copii, din fete în special, o pradă ușoară pentru exploatatorii care pândesc în apropierea porților. Uneori, ei sunt luați în vizor chiar înainte de a ajunge la poartă, fiind selecționați și vânduți de lucrătorii din orfelinate. Directorii mai multor orfelinate din Rusia, Ucraina, România și Republica Cehă recunosc că fetele lor cad pradă traficantilor de sex, dar se plâng că pur și simplu nu au resursele necesare pentru a gestiona situația.

În toamna anului 1999, doi recrutori au selecționat fete din mai multe orfelinate ale Republicii Karelia, situată în nord-vestul

Rusiei, în apropiere de granița finlandeză. Recrutorii, care arătau ca niște profesioniști și erau convingători, au sosit cu oferte de formare profesională pentru fete cu vârste între paisprezece și șaptesprezece ani. Prins în capcana aparențelor de profesionalism a acestora, personalul era încântat la culme că aceste suflete binevoitoare se interesau de bunăstarea fetelor lor. Cunoșteau foarte bine, dura realitate pe care trebuiau să o înfrunte fetele odată ieșite din instituție, la împlinirea vârstei de optsprezece ani, iar acum cel puțin câtorva dintre ele li se oferea o șansă de reușită după plecare. După interviurile formale, câteva candidate promițătoare au fost selectate pentru a fi formate în arta bucătăriei chinezești la o școală din China. Călătoria și formarea erau gratuite, cu condiția ca după formare să lucreze timp de doi ani ca ospătărițe.

Aproximativ treizeci de fete au semnat nerăbdătoare – toate, în mod deloc surprinzător, frumoase, dornice și naive. O săptămână mai târziu, cu puținele lucruri pe care le aveau, s-au urcat într-un autobuz. Emoția era evidentă. Și asta a fost tot. În loc să se îndrepte spre est, către China, autobuzul a gonit spre sud, pătrunzând adânc în Europa de Vest. Destinația era un oraș din Germania, unde au fost duse într-un apartament, închise și ținute fără mâncare și apă. Visele fetelor au degenerat rapid într-un coșmar îngrozitor. Se țipa la ele încontinuu. Uneori erau bătute. Câteva zile mai târziu au fost strânse toate în camera de zi și li s-a ordonat să se dezbrace în fața unor bărbați însoțiți de bodyguarzi. Infractorii au privit fetele cu subînțeles și au început să liciteze, cumpărând orfanele cu bani gheață în loturi de câte trei, patru și cinci. Fetele au fost apoi distribuite la mai multe bordeluri din Germania, unde au fost forțate să întrețină relații sexuale cu până la zece bărbați pe zi. Pe parcursul unei perioade de șase luni, câteva au reușit să fugă. Altele au fost adunate în urma unor razii ale poliției. Abia atunci a ajuns la orfeline povestea acestei oribile înșelătorii.

Este important de observat că în dedesubturile sordide ale comerțului internațional de carne vie, nu toate femeile sunt victime inocente. De altfel, oficiali ai poliției și ai guvernului fac totul pentru a sublinia că unele dintre aceste femei intră *de bunăvoie* în acest comerț. Poate că, în opinia lor, această așa-zisă „consimțire“ le justifică apatia și indiferența. Cu toate acestea, nimic nu poate fi mai departe de adevăr. Chiar și femeile care „consimt“ nu au nici o idee despre ce le așteaptă cu adevărat. Este adevărat că multe femei știu foarte bine, când acceptă o ofertă de slujbă, că vor lucra într-una dintre ramurile industriei sexului – saloane de masaj erotic, cluburi de striptease, peep show-uri și agenții de dame de companie. În funcție de cine evaluează situația – poliție, asistenți sociali, oficiali sau organizații de apărare a drepturilor femeilor –, estimările cu privire la numărul celor care se angajează „în cunoștință de cauză“ variază de la 30 la 80%. Cu toate acestea, marea majoritate a acestor femei nu sunt conștiente de natura sau condițiile exacte ale slujbei. Cele care acceptă să lucreze în străinătate ca prostituate și dame de companie sunt lăsate să creadă că vor face acest lucru în anumite condiții. Li se spune că vor câștiga 5 000 de dolari pe lună, că vor locui într-un apartament de lux, că vor avea două zile libere pe săptămână, că vor oferi servicii pentru doi sau trei clienți pe noapte și că nu vor fi obligate niciodată să meargă cu un bărbat care nu le place. Perioada „contractului“ este adesea de numai trei luni și femeilor li se spune că după această perioadă vor fi libere să plece.

Multe dintre aceste femei se aventurează să plece având mintea plină de imagini din filmul *Pretty Woman*. Speră că vor strânge rapid mulți bani și că poate chiar îl vor întâlni în același timp pe bărbatul perfect. Dar aceste iluzii sunt spulberate când, după câteva clipe de la sosirea la destinație, află care va fi adevărata lor soartă. Majoritatea ajung în situații incredibile de sclavie din cauza datoriilor, incapabile să câștige suficient pentru

a-și plăti înapoi dobânda mare pentru cheltuielile de călătorie și de trai. Devin victime ale celor mai rele forme de exploatare sexuală posibile. Nu sunt libere să plece și nici nu pot evada ușor. Sunt vândute unor pești sau proprietari de bordeluri pe piața liberă și se trezesc curând în situații abuzive, în care sunt forțate să întrețină relații sexuale cu până la zece, douăzeci sau treizeci de clienți pe zi. Nu pot refuza un client sau o cerere. Nu le sunt acordate zile de concediu medical. Nu-și pot lua liber în perioada ciclului menstrual. Unele dintre ele rămân însărcinate și fac avorturi. Multe contractează virusul HIV sau alte boli cu transmitere sexuală, pentru a nu mai vorbi de problemele psihologice și medicale provocate de abuzurile constante și violurile în grup. Unele devin alcoolice, altele dependente de droguri. Adesea peștii lor le fac să devină dependente de heroină, ca să fie siguri că le vor satisface toate cererile.

În ansamblu, oricât de „voluntare” erau aceste femei și indiferent cum au căzut în capcana traficului, marea lor majoritate sfârșesc ca nimic altceva decât niște sclave, fiind abuzate, folosite și comercializate. Iar când nu mai sunt folositoare sau când îmbătrânesc prea mult ori sunt copleșite de boli, sunt pur și simplu îndepărtate. Numai atunci se pot gândi să se întoarcă acasă. Numeroase sunt cele care nici nu se mai întorc acasă. Multe dintre ele mor din cauza abuzurilor și bolilor. Altele renunță și se sinucid.

Odată ce aceste femei sunt recrutate – sau capturate ori furate –, un sistem de trafic foarte bine pus la punct intră în funcțiune. Organizațiile criminale folosesc tehnici foarte variate pentru a-și transporta marfa umană peste frontierele internaționale. Multe fac acest lucru pe căi ce par complet legale, datorită vizelor de student, de turist sau de muncă temporară. În unele țări, femeile pot obține vize pentru a munci ca dansatoare exotice sau artiste. Altele intră în calitate de „mirese prin poștă” și apoi

depășesc perioada de ședere permisă de viză, alunecând în lumea subterană a imigranților ilegali.

Totuși, când aceste mijloace aparent legale nu sunt la îndemână, traficanții fac apel la contrabandiștii profesioniști. Grupurile de crimă organizată au constituit o rețea vastă și complicată de rute, prin care transportă femeile în diferite țări pe uscat, pe apă și pe calea aerului. Aceste rute de contrabandă traversează literalmente globul în lung și-n lat și sunt controlate practic la fiecare etapă de rețele criminale interconectate. De fapt, majoritatea acestor rute au fost trasate cu mult timp în urmă de traficanți pentru a face contrabandă cu arme ilegale sau droguri. Recenta cerere explozivă de femei din Europa Centrală și de Est nu a făcut altceva decât să atragă un produs de contrabandă în plus pe aceste căi bine bătătorite.

Traficanții profesioniști, obișnuiți să ocolească punctele de trecere a frontierelor, antrenează autoritățile de frontieră într-un joc nesfârșit de-a șoarecele și pisica. Ei își schimbă în mod constant rutele pentru a fi mereu cu un pas înaintea legii, transportând femeile peste granițe cu o relativă ușurință. De-a lungul frontierei sinuoase a Uniunii Europene, contrabandiștii au stabilit un sistem complex de coridoare bine protejate, exploataând „granițele verzi” sau frontierele nepăzite. Unul dintre coridoarele terestre cele mai importante este cunoscut sub numele de „Ruta Orientală” și șerpuiește prin Polonia spre Germania. Odată ce traficanții și victimele ajung pe teritoriul Uniunii Europene, toate statele membre sunt ținte ușoare, iar activitatea crimei organizate se desfășoară relativ nestingherită. Femeile transportate ilegal pe această rută provin din Rusia, Ucraina, România, Letonia, Lituania și Estonia și pot fi găsite în număr îngrijorător de mare în Italia, Grecia, Germania, Belgia, Austria și Franța.

Coridorul cel mai cunoscut este ruta Balcanilor. El își croiește drum prin Serbia, Croația, Macedonia, Bosnia-Herțegovina,

Albania, Muntenegru și Kosovo. În timpul sângerosului război civil care a sfâșiat fosta Iugoslavie, organizațiile criminale și-au creat o poziție puternică în regiune. Contrabanda lor includea comerțul cu arme și droguri. Acum, după terminarea războiului, ruta Balcanilor este folosită pentru a face contrabandă cu droguri ilegale, mașini și femei. Această rută clandestină traversează teritoriul Balcanilor, destinația-cheie fiind Uniunea Europeană. Italia este ținta principală, oferind un acces ușor la multe dintre celelalte țări din Europa. Totuși, Balcanii nu sunt doar puncte de tranzit, datorită afluxului masiv de soldați ai trupelor Națiunilor Unite de menținere a păcii și de lucrători umanitari internaționali. În mod surprinzător, prezența lor le-a oferit patronilor locali de bordeluri care făceau comerț cu femei traficate o piață însemnată, gata pregătită.

În Republica Moldova, drumul către servitutea sexuală începe adesea într-un sătuc sărăcit, deplasându-se rapid prin România spre Ungaria sau Muntenegru. Apoi continuă până la centrele de triere din Serbia. Pe de altă parte, femeile din Ucraina sunt de obicei duse la Belgrad prin Ungaria și apoi distribuite în Bosnia sau Italia. Româncele trec în Serbia pe la Porțile de Fier, pe Dunăre, în vreme ce bulgăroaicele sunt de obicei introduse ilegal direct în țară. Drumul din Serbia spre Italia se face fie pe uscat, prin Bosnia, Croația și Slovenia, fie prin orașele-porturi maritime albaneze Vlorë și Durrës, unde femeile se agață de șalupe pneumatice de mare viteză ce se avântă prin apele Mării Adriatice spre coasta italiană.

Un alt coridor-cheie duce de la „triunghiul de aur“ din sudul Bulgariei, format din orașele Blagoevgrad, Sandanski și Petrici, până în Grecia. Tinere din Rusia, România, Georgia și Ucraina sunt duse de rețelele de trafic într-o serie de hoteluri din aceste orașe bulgare. Aici sunt luate în primire de gangsteri greci, care sosesc într-un flux constant pentru a le alege și pentru a face comenzi și chiar pentru a le testa ei primii. Femeile sunt apoi încredințate

unor contrabandiști locali, capabili să se orienteze pe drumurile nesigure de munte de la granița dintre Grecia și Bulgaria, și sunt predate noilor lor proprietari. Alte femei traficate sunt destinate Turciei, o altă piață activă pentru femeile est-europene, în special ucrainence. Pentru a ajunge în Turcia, traficanții călătoresc pe uscat, prin Georgia și Bulgaria, și cu vaporul, de la Odessa, portul ucrainean la Marea Neagră, spre Istanbul și Ankara. Traficanții au trasat, de asemenea, rute de contrabandă prin statele baltice spre țările scandinave.

Totuși, geografia și circumstanțele traficului de femei se schimbă întruna. La începutul anilor '90, principalele țări de proveniență erau Ungaria, Republica Cehă și Polonia. Zece ani mai târziu, acestea rămân țări de origine importante, dar au devenit și puncte de destinație însemnate. Majoritatea femeilor traficate în Republica Cehă și Polonia provin din Rusia, Ucraina, Belarus, Republica Moldova, România, Georgia și Bulgaria. Între timp, fostele republici sovietice din Asia Centrală, Armenia, Georgia, Azerbaidjan, Kârgâzstan și Kazahstan, au devenit zone noi de recrutare. O treime din traficul din aceste regiuni trece prin Europa Centrală, continuând spre alte țări europene, în vreme ce restul se îndreaptă spre Orientul Mijlociu și China. Nici spre aceste destinații nu lipsesc rutele de trafic.

Sindicatele crimei organizate au trasat, de asemenea, rute complexe și profitabile spre destinații îndepărtate pentru a-și capitaliza „bunurile”. Israel, Emiratele Arabe Unite, Coreea de Sud, Thailanda, China, Japonia sunt toate elemente-cheie pentru rețelele lor de prostituție. Canada și Statele Unite devin destinații din ce în ce mai importante pentru femeile traficate din Europa de Est, așa cum o demonstrează zecile de anunțuri de pe ultimele pagini ale unor tabloide ieftine din numeroase orașe din America de Nord. „Femei frumoase din Rusia vă oferă servicii complete de masaj erotic” la prețul de 60 de dolari pe oră; atingerile sunt permise și clienților li se garantează o

„finalizare“. Anunțurile mai arată o creștere uriașă a serviciilor de dame de companie din New York, Miami, Chicago, Los Angeles, Montreal și Toronto, iar în toate aceste orașe dansatoarele rusoaice au devenit un fenomen popular în cluburi de striptease și peep show-uri. Proxeneții nu fac nici o distincție între femeile din Rusia, Ucraina, Letonia sau Lituania. Pur și simplu le pun pe toate laolaltă într-un singur tipar etnic: cel rusesc.

Pentru a fi mereu cu un pas înaintea legii și a presiunii exercitate de autoritățile internaționale în vederea întăririi controlului la punctele de trecere a frontierelor, crima organizată pătrunde progresiv pe piețele interne. Multe femei sunt traficate chiar în orașele din care sunt recrutate. Orașe est-europene importante precum București, Praga, Odessa, Kiev, Sankt Petersburg și Moscova oferă constant femei pieței înfloritoare a turismului sexual din America de Nord, Europa și Asia. Femeile sunt transportate de asemenea în orașe și pe șosele din Cehia, Polonia și Ungaria, în apropiere de granița cu Germania și Austria pentru a profita de traficul transfrontalier regulat. Artera cea mai notorie este Autostrada E-55.

Renumită în toată lumea, Autostrada E-55 se întinde de-a lungul căii principale dintre Dresda și Praga, la numai câțiva kilometri de granița dintre Cehia și Germania. Pentru automobilisti, această întindere dezolantă de asfalt de cinci kilometri dispune de una dintre cele mai mari concentrații de prostituate din Europa. Pentru cei mânați de pofta carnală, ea a fost supranumită „autostrada dragostei“, clienții principali, germani și austrieci, venind aici cu mașinile pentru „afaceri“ bune. Sunt atrași de prețurile reduse – jumătate din ceea ce plătesc în țările lor natale. O jumătate de oră pe marginea Autostrăzii E-55 sau în orașul Dubi din apropiere costă în jur de 35 de dolari. Sexul fără prezervativ costă 10 dolari în plus. Dar aici nu vin doar europeni. Datorită notorietății autostrăzii, lăudată pe nenu-

mărate site-uri web, turiști sexuali din continente îndepărtate precum Australia și America de Nord călătoresc cu avionul până în Germania, închiriază mașini și fac croaziere pentru a ajunge aici. Fiecare loc de parcare și fiecare metru de la marginea drumului este împărțit și controlat de pești; fiecare adăpost umbros din pădurile din apropiere servește drept bordel în aer liber, zi și noapte.

Am decis să mă opresc cu mașina pentru a vedea situația la fața locului și am fost izbit imediat de numărul imens de vânzătoare aliniate pe ambele părți ale drumului, care-și ofereau marfa pe stradă. Priveliștea era suprarealistă. Vânzătoarele erau neobișnuit de tinere. Unele erau de-a dreptul frapante. Toate erau femei și fete din Ucraina, România, Rusia, Belarus și Bulgaria. Mărfurile erau propriile corpuri, mai mult sau mai puțin despuiate. Pozau lasciv în blugi mulați, cu talie joasă, bluze scurte cu spatele gol și tocuri cui. În timp ce fluxul constant de automobiliști trecea șuierând pe lângă ele, femeile își ridicau tricourile arătându-și rapid sânii. Altele strigau la trecători, promițând să facă tot ceea ce le vor cere.

În ciuda atmosferei macabre, de circ, ceea ce este evident, chiar și pentru un observator neavizat, este că majoritatea acestor femei nu dețin controlul asupra comerțului pe care îl fac. Niște bărbați în treninguri și cu lanțuri de aur atârându-le de gât dau târcoale locului în mașini uzate. Singurul lor rol este de a-și ține sub observație marfa și de a colecta banii pe care-i câștigă.

Pe când priveam stupefiat, în tăcere, la nefericita revărsare umană de pe E-55, câteva femei au pășit cu grijă pe stradă și au strigat la șoferii care treceau: *Warte mal!* („Hei, așteaptă!“) și *Ich mache alles!* („Fac de toate!“). O femeie suplă, blondă, cu părul lung până la umeri a țâșnit spre mașina mea. În timp ce încetineam în traficul aglomerat, a deschis ușa și a sărit pe locul pasagerului. Cu un semn al mâinii, mi-a indicat să conduc

către un loc împădurit, retras, unde mi-a cerut 1 400 de coroane cehe în avans. Am făcut cum mi-a spus, dar i-am spus că voiam doar să discut. A părut uluită, dar a ridicat din umeri și a încuviințat dând din cap.

Pe toată durata scurtei întâlniri de cincisprezece minute, nu și-a dezlipit nici o clipă ochii ei căprui, grei de pe bord. Vorbea în șoaptă, curățându-și cuticulele zdrențuite. Conversația era anevoioasă. O chema Lida. Era româncă, avea optsprezece ani și muncea pe E-55 de trei luni. Era orfană. Pe când se pregătea să părăsească un orfelinat din afara Bucureștiului, a apărut o femeie care pretindea că-i este rudă.

„Era mătușa mea. Directorul a spus că așa este. Nu am crezut-o, dar ce puteam face? Mi-a spus că avea permisiunea de a mă lua cu ea. Am plecat cu ea. M-a dus la Stephan, iar el m-a pus să lucrez pe drumul ăsta. Nu am avut nici un cuvânt de spus în privința asta. Viața mea nu îmi mai aparține“, a spus ea pe un ton resemnat.

Dintr-odată chipul i-a fost cuprins de spaimă. „Dacă mă vede vorbind cu tine, o să mă bată.“

Am întrebat-o dacă voia să fugă. „Pot să te iau de aici.“

Măinile au început să-i tremure. „Nu. O să mă găsească și o să mă ucidă. A jurat că o va face. Vă rog, nu mai vreau să vorbesc.“

Conversația s-a terminat subit atunci când ea s-a lăsat repede sub bord, prefăcându-se că lucrează. Cu coada ochiului, prinsese privirea lui Stephan în oglinda de pe partea pasagerului. Peștele cu ochi amenințători, cu păr negru, creț și slinos și un rânjet respingător a trecut încet pe lângă noi într-un Ford Opel alb uzat. S-a uitat țintă, amenințător, la mine. Câteva minute mai târziu, Lida a ieșit din mașină și a alergat cu pași mărunți înapoi la locul ei pe E-55. Părea tulburată și tristă. Peștele ei a oprit, a coborât geamul și a început să țipe la ea. Apoi a întins mâna pe fereastră și a pocnit din degete. Ea i-a dat cele 1 400 de coroane,

iar el a demarat în trombă. Afișând din nou un zâmbet, Lida a pășit pe stradă, a făcut cu mâna următoarei mașini cu plăcă de înmatriculare germană și a strigat: *Ich mache alles!*

Următoarea mea oprire a fost în cătunul boem din apropiere, Dubi. Renumit odinioară pentru porțelanurile sale în formă de ceapă, colorate în albastru și alb, cunoscute sub numele de „cibulak“, acum e un loc rău famat din cauza femeilor ușoare. Dubi este oricum, numai încântător nu. Baruri cu nume precum Alibi, Libido și Kiss sunt aliniate pe strada principală, de-a lungul unui șir de hoteluri de mâna a treia și pensiuni, unde nimeni nu rămâne toată noaptea. De la deschiderea granițelor Germaniei, în 1989, numărul prostituatelor care lucrează pe partea cehă a frontierei a crescut enorm. Există aici zeci de baruri și fiecare are douăsprezece sau mai multe femei tinere, care stau la mese sau dansează pe muzică disco în timp ce așteaptă sosirea următorului bărbat. La un pahar de vin ieftin, negocierile se termină repede, fiind urmate de chicote și pipăieli înainte ca cei doi să se îndrepte spre vreo cameră de la etaj sau din spatele barului.

„În această regiune amatorii de sex vin ca la o grădină zoologică“, a spus sarcastic un ofițer de poliție. „Nimeni din guvern nu este interesat să-i oprească. Așa că de ce să-mi bat eu capul? Rolul meu este să mă asigur că nu sunt probleme, iar târfele astea știu bine că este în interesul lor să nu facă probleme.“

L-am întrebat dacă se gândea la faptul că multe dintre femei erau traficate și forțate să lucreze ca prostituate.

Ofițerul a râs. „Au de ales între a fi prostituate și a duce o viață cinstită. Ele au ales să fie târfe.“

Puțin mai departe pe șosea, printre dealurile pitorești ale Boemiei, se află orașul Teplice, stațiune balneoclimaterică. Adăpostește un secret sumbru, consecințele tragice ale hărjonelilor sordide de pe E-55 și din Dubi. În fiecare an, zeci de copii nedoriți se nasc și sunt abandonați la spitalul local. Ei sunt urmarea faptului că anumiți clienți sunt dispuși să plătească

puțin mai mult pentru sex fără prezervativ și a faptului că peștii nu le dau suficienți bani femeilor pentru mijloace anticoncepționale. În medie, nasc câte trei prostituate pe lună. Mulți dintre copii se nasc cu sifilis sau sunt seropozitivi. Unii sunt dependenți de droguri. Un doctor de la spital a subliniat că avorturile sunt costisitoare și că multe dintre femei muncesc până în ziua în care intră în travaliu. De altfel, există un flux constant de clienți care vin în mod special pentru a întreține relații sexuale cu femei însărcinate și care sunt dispuși să plătească un bonus pentru această ocazie.

În apropiere, într-un orfelinat suprasolicitat, în jur de șaptezeci de bebeluși de pe E-55 sunt în așteptarea adopției.

2. Locurile supunerii

„Știam că nu aveam puterea de a îndura ceea ce avea să urmeze cu siguranță dacă mă împotriveau“ (Sofia, care a fost „instruită“ după ce-a de-a treia zi de captivitate).

Oleksander Mazur știe totul despre locurile supunerii. El este polițist ucrainean și a fost repartizat la forța internațională de poliție a Națiunilor Unite, CIVPOL, în Priștina, capitala regiunii Kosovo. Misiunea lui era de a sparge ușile bordelurilor și de a salva femei traficate în această provincie separatistă sârbă. Ceva mai mult de un an, numai asta a făcut, salvând în acea perioadă peste o sută de femei, majoritatea dintre ele adolescente.

„Aș dori să curăț mizeria asta pentru totdeauna“, a spus Mazur. „N-aș fi vrut să am misiunea asta. Mi-a spulberat iluziile.“

În urma numeroaselor investigații pe care le-a efectuat, Mazur a întocmit un dosar impresionant despre traficanți și operațiunile lor. Cunoaște bine dușmanul: cum arată, cum gândește, cum acționează. Cunoaște numele câtorva actori-cheie; descrierile lor îi sunt întipărite în minte. Mai mult, a descoperit pozițiile centrelor secrete de inițiere din Serbia, unde acești infractori distrug spiritul și voința ostaticilor lor îngroziți. Aceste centre sunt la îndemâna lui, dar nu are nici o autoritate. Mandatul lui se limitează la Kosovo. Locurile supunerii, aflate la doar câțiva kilometri dincolo de frontiera cu Serbia, nu intră nici în fișa postului lui, nici în jurisdicția lui.

Mi-ar plăcea să am puterea, autoritatea să intru în Serbia, să-i prind pe infractori și să-i închid pentru totdeauna. Aici este ca și când i-ai prinde pe micii traficanți de droguri. Este frustrant, mai ales atunci când știi că-i poți prinde pe marii

traficantii, dar nu-ți este permis să treci granița. Am o mulțime de informații. Nu este mare lucru să-i prinzi. Te duci pur și simplu acolo și spargi poarta.

Belgradul este centrul principal din Serbia. Există, de asemenea, apartamente în Niš și Kraljevo. Sunt acolo locuri care seamănă cu niște închisori, unde sute de femei tinere sunt ținute până când sunt vândute. Acolo sunt supuse fetele. Acolo sunt instruite. Acele locuri sunt un infern.

Anna Eva Radicetti a auzit și ea de locurile supunerii din Serbia în discuțiile ei cu sute de femei salvate. În calitate de directoare a proiectului „Combaterea traficului, întoarcere și reintegrare” („Counter-Trafficking Return and Integration”) al Organizației Internaționale pentru Migrație în Kosovo, și ea a adunat o mulțime de informații despre ceea ce se întâmplă cu femeile traficate de partea cealaltă a graniței. „Majoritatea fetelor sunt aduse în apartamente sau case mari din Belgrad. Uneori sunt și cincizeci de fete într-un loc”, a explicat ea. Radicetti a aflat că potențialii cumpărători „testează” femeile, cam așa cum testăm noi mașinile noi. „Sunt testate sexual de fiecare cumpărător. Aceștia vor să se convingă ei înșiși de ceea ce pot face fetele în materie de performanță sexuală.”

Când nu sunt folosite, tinerele ostatice sunt înghiontite precum vitele.

Trebuie să rămână goale ore întregi pe zi atunci când bărbații vin să se uite la ele. Aceștia se uită la sânii lor, la culoarea pielii și verifică dacă nu au eczeme sau coșuri. Fetele trebuie să se îmbrace ca niște prostituate și să se machieze. Cele care se împotrivesc sunt izolate, bătute și terorizate. Este și mai umilitor pentru ele dacă sunt considerate urâte. Sunt tratate mai rău decât animalele, având în vedere ceea ce sunt forțate să facă. Există tot felul de traficanți, de la cei mai cruzi la cei mai depravați.

Ceea ce li se întâmplă majorității femeilor traficate, fie că au fost înșelate, răpite sau că au consimțit, este de natură penală. Ele sunt implicate cu forța în situații de teroare cumplită, comparabile cu aceea de a fi luat ca ostatic. Sunt depozitate imediat de documentele de călătorie și fiecare mișcare le este strict controlată și limitată. De obicei, locuiesc în stabilimentul în care lucrează, sunt încuiate în camere, se află sub supraveghere constantă și trăiesc cu frica unor violențe și amenințări extreme. Sunt avertizate că, dacă încearcă să fugă, vor fi găsite și pedepsite sever. Li se mai spune că familiile lor vor fi amenințate. Deseori, sunt înregistrate pe casete video sau fotografiate în ipostaze sexuale jenante și avertizate că, dacă încearcă să scape, imaginile vor fi trimise familiilor și distribuite în orașele lor natale.

Sofia a tresărit cuprinsă de panică când a fost întrebată despre răpirea ei sub amenințarea cuțitului într-o seară, pe un drum de țară, la aproximativ un kilometru de casa ei.

„Auzeam mașina apropiindu-se și am încremenit brusc. Nu m-am mai putut mișca“, a spus româncă de optsprezece ani, răsucind nervos pe degete șuvițe din părul ei negru, lung până la umeri, în vreme ce relata coșmarul în care i se transformase viața în cele patru luni care au urmat.

Doi bărbați înarmați cu cuțite m-au forțat să intru în mașină. Am crezut că mă vor viola și că mă vor uide. M-am rugat ca viața să-mi fie cruțată. În loc de aceasta, am fost dusă la punctul de traversare a unui fluviu, unde m-au vândut unui sârb. Acesta m-a trecut Dunărea într-o mică barcă și apoi m-a dus într-un apartament dintr-un oraș din munți. Nu-i știu numele. Dar am aflat curând că eram în Serbia.

Sofia a fost îngrozită de ceea ce a văzut în timpul scurtei ei detenții din acea clădire. Experiențele prin care a trecut continuă să o bântuie în somn și sunt tipice pentru ceea ce li se întâmplă femeilor în locurile supunerii.

Erau foarte multe fete tinere acolo. Erau din Republica Moldova, România, Ucraina și Bulgaria. Unele plângeau. Altele păreau înspăimântate. Ni s-a spus să nu vorbim între noi. Să nu ne spunem numele sau de unde venim. Tot timpul, niște bărbați urâți și abjecți intrau și târau fetele în alte camere. Uneori le violau pe fete în fața noastră. Țipau la ele, ordonându-le să se miște în anumite feluri... să simuleze excitarea... să geamă. Era dezgustător.

Fiecare fată era abuzată fizic și emoțional de brutele fără inimă care conduceau centrul.

Cele care se împotriveau erau bătute. Dacă nu cooperau, erau încuiate în beciuri întunecate pline de șobolani, fără mâncare sau fără apă timp de trei zile. O fată a refuzat să facă sex anal și în noaptea respectivă proprietarul a adus cinci bărbați. Au ținut-o pe podea și au făcut toți sex anal cu ea în fața noastră, a tuturor. Ea țipa încontinuu, în timp ce noi toate plângeam.

În ziua următoare, fata a încercat să se spânzure.

„Multe fete au încercat să se sinucidă“, a spus Sofia. „Mi s-a spus că unele au reușit și că au fost îngropate în pădure.“ Frica cea mai mare a Sofiei era să nu fie și ea aservită.

Îmi era groază de acel moment. În prima zi, mi-am spus în sinea mea că mă voi opune. Apoi am văzut ce i-au făcut unei fete care s-a opus. Era din Ucraina. Foarte frumoasă și cu o voință foarte puternică. Doi dintre proprietari au încercat să o forțeze să facă anumite lucruri și ea a refuzat. Au bătut-o, i-au ars brațele peste tot cu mucurile de țigară. Ea continua să se opună. Proprietarii o tot violau, iar ea tot se împotrivea. Au lovit-o cu pumnii. Au lovit-o încontinuu. Apoi și-a pierdut cunoștința.

Zăcea pur și simplu acolo, iar ei au continuat să o violeze anal. Când au terminat, nu mai mișca. Nu mai respira. Nici

o urmă de îngrijorare nu se vedea pe fața proprietarilor. Au scos-o pur și simplu de acolo.

Câteva zile după ce fata ucraineană a fost dusă de acolo, una dintre compatrioatele ei și-a făcut curaj și a întrebat de ea. Reacția proprietarului a fost tăioasă, rapidă și brutală.

A apucat-o de păr și a târât-o afară. Când s-a întors, arăta de parcă ar fi văzut moartea cu ochii. Ne-a spus că proprietarul a dus-o într-o pădure din apropierea clădirii, i-a dat o lopată și i-a spus să sape. A crezut că-și sapă propriul mormânt. În timp ce săpa, a observat o movilă proaspătă de pământ lângă ea. Era sigură că era mormântul fetei ucrainene.

După o oră, bărbatul i-a smuls lopata din mână și i-a ordonat să iasă din groapa nu foarte adâncă. Mesajul lui era clar: „Dacă mai pui întrebări, vei sfârși în mormânt.“

În ce-a de-a treia zi de captivitate, Sofia a fost „instruită“ S-a supus fără împotrivire. S-a mișcat cum i s-a spus. A simulat excitarea la fiecare penetrare.

Știam că nu aveam puterea de a îndura ceea ce cu siguranță avea să urmeze dacă mă împotriveam. În noaptea aceea, nu voiam decât să mor. Fusesem umilită în ultimul hal. Pentru acești bărbați, nu eram decât o bucată de carne. Din acel moment, m-am simțit murdară. Nu pot scăpa de această senzație din corpul și mintea mea oricât de mult aș încerca.

O săptămână mai târziu, Sofia a fost vândută unui pește, împreună cu alte două femei. Îi aparținea lui acum. Îl cunoștea doar după numele de Saba, albanez de vreo douăzeci și ceva de ani. Cele trei femei au fost duse cu o camionetă în Albania și apoi introduse ilegal în Italia, în toiul nopții, cu o șalupă rapidă ce a traversat Marea Adriatică. Saba era un tip deosebit de periculos, având o înclinație specială în a-și amenința „proprietățile“ cu țigara aprinsă. Le-a pus pe femei să muncească pe

Via Salaria, o șosea circulantă intens care ducea spre Cetatea Eternă. Locuiau într-un apartament igrasios de la subsol, unde dormeau pe saltele de burete. Peștele păstra toate câștigurile, cu excepția unei mici retribuții pentru nevoile de bază și mâncare. „Câștiga în mod sigur într-o noapte o mie de dolari pe seama noastră“, a spus Sofia. „Nu aveam voie să ne întoarcem la apartament până ce nu făcea suma asta.“

Trei luni mai târziu, cu ajutorul unui mărinimos client fidel, Sofia a fugit, ajungând la o misiune catolică de salvare din sudul Italiei.

Pentru sute de femei „supuse“ aduse, prin trafic, din Europa de Est, următoarea oprire este rău famata Piață Arizona. Între Sarajevo și Zagreb, în nord-vestul Bosniei, aproape de frontieră cu Serbia și Croația, se află o porțiune de drum numită Autostrada Arizona. Alături este Piața Arizona. Cu aleile sale strâmte și cu sutele de barăci din lemn de brad, seamănă cu un oraș american din anii 1800, din vremea goanei după aur. În timpul zilei, piața forfotește de mulțimea de cumpărători care parcurg un labirint de drumuri murdare în căutare de chilipiruri. Aici poți găsi nu numai tricouri, pantofi, farduri, saltele, CD playere și CD-uri piratate, ci și mărci contrafăcute, precum Rolex, Levi's și Ralph Lauren, fructe conflate, vase de toaletă strălucitoare din porțelan și pui proaspeți.

La intrare, o pancartă mare aduce omagii americanilor: „Mulțumim armatei americane pentru sprijinul adus dezvoltării acestei piețe.“ Construită în 1996, după războiul civil din Balcani, piața, numită adesea în glumă Wal-Martul Bosniei, a fost ideea unui general american. A fost concepută ca un loc în care toate facțiunile, croați, sârbi și bosniaci, să poată lăsa deoparte rivalitățile etnice și religioase pentru a se reconcilia sub semnul comerțului liber. În timpul zilei, cu mulțimea ei de cumpărători, piața pare un experiment care a reușit într-un fel sau altul. Dar când apune soarele, un comerț mai pernicios se pune în funcțiune.

La umbra nopții, mașinile de lux și SUV-urile furate de pe străzile Uniunii Europene iau locul tricourilor și pantofilor, fără a mai vorbi de arme, droguri ilegale și camioane întregi de țigări de contrabandă. Dar bunurile cele mai prețioase sunt cele însuflite: femei tinere și fete traficate din Europa de Est.

Mara Radovanovic, vicepreședinta organizației locale de femei Lara, din orașul apropiat Bijeljina, clatină din cap cu dezgust când vine vorba de Piața Arizona. „Acolo vin comercianții să cumpere fete. Le ordonă să se dezbrace complet, iar ele stau pe drum goale. Sunt scoase la vânzare precum vitele.” Radovanovic a spus că femeile traficate mai sunt vândute și în cadrul unor „licitații de slave sexuale” în cluburi de noapte cu nume precum Acapulco și Las Vegas, care au apărut în interiorul pieței. „Fetele apar goale pe scenă, cu numere în mâini. Bărbații urcă pe scenă, le pipăie trupul, le controlează pielea și se uită chiar și în gura lor înainte de a face o ofertă.” Odată cumpărate, femeile sunt ținute în condiții de sclavie și forțate să muncească în barurile și bordelurile din toată regiunea. „Le sunt luate documentele personale și nu li se permite să iasă fără un paznic. Nu sunt plătite deloc și deseori patronii de cluburi de noapte le forțează să întrețină relații sexuale neprotejate. Drept urmare, în fiecare săptămână, cel puțin una dintre acele femei face un avort în spitalul din Bijeljina.”

În cătunele din împrejurimi au apărut „centre de colectare”, unde sute de femei sunt ținute captive în subsoluri, beciuri și poduri, așteptându-și rândul la vânzarea prin licitație. „Majoritatea sunt fete tinere și naive din zone rurale, care cred că vor găsi o slujbă peste graniță”, a spus Radovanovic. „Își dau seama ce anume trebuie să facă doar atunci când ajung la Piața Arizona sau în Serbia. Atunci este însă prea târziu și au puține șanse să scape.”

Femeile sunt vândute sutelor de bordeluri și baruri răspândite prin zonele rurale din toată Bosnia-Herțegovina. Acolo prestează servicii sexuale pentru localnici și, mai ales, pentru

numărul imens de străini din care sunt constituite forțele internaționale de menținere a păcii și de reconstrucție. Femeile care nu sunt cumpărate la licitație rămân în Arizona, oferind servicii cumpărătorilor și polițiștilor locali în douăsprezece cluburi din piață.

La o reuniune de urgență de o zi, la sfârșitul toamnei anului 2001, sponsorizată de organizația Marei Radovanovic, poliția locală a fost invitată să vorbească despre eforturile de aplicare a legii pentru a pune capăt acestui comerț. În câteva minute, cei doi polițiști au fost puși pe banca acuzaților. Înconjurați din toate părțile de femei hotărâte, toate activând voluntar în ONG-uri locale sau regionale, ei au fost întrebați fără ocolișuri de ce poliția stă pur și simplu cu mâinile încrucișate, când este evident ce se întâmplă în practic fiecare oraș din zonă. Încurcați, polițiștii au invocat scuze penibile, citând legi contradictorii și reglementări referitoare la diferite jurisdicții. Dar Radovanovic i-a supus pe cei doi unui interogatoriu necruțător. Ea a acuzat direct poliția de complicitate și corupție, arătând că un bar de striptease, în care se presupunea că sunt ascunse femei traficate, funcționa fără teamă de urmări chiar peste drum de postul de poliție din Bijeljina. Polițiștii s-au foit încurcați, dar și-au menținut declarațiile.

Mai târziu în seara aceea, un student la drept m-a dus chiar la acel bar. Era slab luminat, plin de fum și mirosea puternic a transpirație și bere ieftină. O piesă disco se auzea pârâind din două difuzoare așezate pe o scenă înaltă, unde o adolescentă goală se mișca stângace pe ritmul surd al muzicii. În timp ce dansa, privea fix la imaginea ei din oglinda ce acoperea integral peretele de la capătul scenei. Arăta posomorâtă și sfioasă. Părea în transă, iar tânăra femeie pe care o vedea în reflexia din oglindă era o străină care îi furase trupul.

O matahală musculoasă ne-a condus până la un separeu de la un capăt al barului. Cu coada ochiului, am observat că proprietarul – un neisprăvit tuns periuță, îmbrăcat într-o geacă de

piele neagră – a făcut un semn cu mâna celor două fete care stăteau la o masă chiar din fața barului. Acestea au sărit în picioare grăbindu-se spre masa noastră. „Ce doriți?” a întrebat în ucraineană o fată palidă cu părul scurt, castaniu.

„Două beri”, i-am răspuns în ucraineană, dându-mi seama imediat că nu era deloc ceea ce trebuia să spun. Fata m-a privit lung, cu ochii mari și s-a retras către bar, schimbând pe ascuns câteva cuvinte cu proprietarul. Acesta a luat telefonul și a format un număr. „Cred că ar trebui să ne bem berile repede și să ieșim de aici”, i-am spus însoțitorului meu. El a încuviințat din cap neliiniștit.

În acel moment, o altă tânără s-a îndreptat spre scenă. Era obeză și era ținută acolo în mod evident pentru amuzamentul și ironiile patronilor. Dansa în ritmul muzicii, ținându-se de o bară de alamă, în timp ce un grup de bărbați de la marginea scenei fluierau și râdeau. În timp ce ea se învârtea în jurul barei, dansatoarea precedentă a reapărut dintr-o cameră din spate îmbrăcată într-un neglijeu bej. Patronul i-a ordonat să se ducă într-un colț întunecat al barului, unde un bărbat soios între două vârste stătea aplecat la o masă, cu o sticlă de vin roșu ieftin în față. Din momentul în care ea s-a așezat, el a început să o pipăie, plimbându-și mâna cu forța în susul și în josul neglijelui. În vreme ce o atinge, ea își ținea ochii închiși, de parcă s-ar fi rugat. După câteva minute, cei doi s-au retras într-o cameră din spatele barului.

Tocmai ne terminam băuturile, când cinci bătauși de-ai locului s-au îndreptat agale către masa noastră. Unul dintre ei mi-a spus ceva. Tonul era în mod evident amenințător. M-am întors către ghidul meu.

„Vrea să știe cine ești și de ce am venit aici.”

„Spune-i că ne era sete și că am intrat să bem o bere.”

Au schimbat câteva cuvinte. „A spus să ne terminăm berile și să ieșim de aici. Nu-i place fața ta.”

Ne-am ridicat și am plecat.

Nivelul la care ajung violența fizică și intimidarea psihologică prin care sunt controlate aceste femei este intenționat și extrem. Scopul este să inspire frica – să le zdrobească, să le distrugă voința, să le forțeze să se supună. Există rapoarte despre femei care au fost mutilate și ucise drept pedeapsă pentru refuzul lor de a fi implicate în comerțul sexual. Sunt femei care au fost ucise, ca să fie date exemplu altor femei, fiindcă au îndrăznit să se împotrivească. Potrivit poliției italiene, numai în această țară este ucisă lunar câte o prostituată străină. La Istanbul, în Turcia, două ucrainence au fost aruncate de la un balcon situat la mare înălțime, sub privirile îngrozite a șase captive rusoaiice. În Serbia, o ucraincă ar fi fost decapitată în fața unui grup de fete traficate. O rusoaică a fost strangulată de peștele ei în mai 1996, fiindcă a refuzat să-i dea bacșiișul de 20 de dolari primit de la un client. Peștele ei israelian a abandonat cadavrul în apropierea orașului Ramallah din Cisiordania, pentru ca poliția să creadă că femeia a fost ucisă de arabi. Iar în 2000, trupurile a două moldovence au fost găsite plutind într-un râu de lângă Piața Arizona. Măinile le erau legate la spate, de picioare aveau prinse bucăți de beton, iar pe gură aveau lipită bandă adezivă, toate indicii că fuseseră ucise în stilul unei execuții. Pe banda lipită pe gură, ucigașii au mâzgălit cuvintele „Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa“. Sub mandatul său, OSCE încerca să instaureze ordinea civilă în Bosnia-Herțegovina.

Sunt apoi nenumăratele cazuri de femei, precum Irini Penkina, care pur și simplu renunță și-și iau viața. Circumstanțele îngrozitoare în care s-a sinucis Irini au zguduit Grecia, leagănul democrației, dar indignarea opiniei publice a fost de scurtă durată. Femeia de douăzeci de ani din Belarus a fost găsită moartă într-un apartament din nordul orașului-port Salonic în octombrie 1998. O anchetă superficială a poliției a conchis că fata s-a sinucis din cauza disperării de a fi fost forțată de peștele ei grec să presteze servicii sexuale pentru mai mult de doisprezece

bărbați pe zi. Irini și-a înnodat niște dresuri negre în jurul gâtului și a legat celălalt capăt de o țevă de deasupra vasului de toaletă din baia ei nu mai mare decât un dulap. A găsit-o colega ei de cameră de douăzeci și trei de ani. Nu a lăsat nici un bilet de adio.

Investigatorii au aflat că și-a părăsit țara natală cu promisiunea unui post de chelneriță în Grecia. Când a ajuns, a fost brutalizată pentru a se supune și apoi închisă într-un bordel sufocant dintr-un oraș notoriu pentru prostituție. Ea și alte trei femei, o bulgăroaică, o moldoveancă și o ucraineană, rareori aveau voie să părăsească apartamentul, și atunci numai sub atenta supraveghere a unui paznic brutal. Peștele lor le forța să presteze servicii sexuale pentru o masă confuză de turiști sexuali și localnici, care se precipitau în apartamentul umed și rece la orice oră din zi și din noapte. Peștele a fost arestat și acuzat de proxenetism și ademenirea femeilor pentru prostituție, dar a fost ulterior achitat din lipsă de probe.

În fiecare metropolă din jurul lumii, fetele traficate se amestecă liber cu femeile care *aleg* să ia bani în schimbul sexului. La prima vedere, este greu să le deosebești. Se îmbracă și arată la fel. Au aceeași expresie ademenitoare. Zâmbesc, pozează, se etalează și merg țănoș. Asta este ceea ce văd potențialii clienți în baruri sau pe străzi.

Dar asta este și ceea ce *au grijă* peștii ca ei să vadă. Ceea ce le scapă complet din vedere clienților este partea întunecată a acestui comerț. Există o latură urâtă, ascunsă în spatele unor uși masive, închise cu lacăte, în camere cu gratii de fier la ferestre și infractori înarmați pe hol. Acolo, este posibil ca blonda remarcabilă ce zâmbește timid pe stradă să fi fost bătută cu cabluri electrice în seara precedentă. În spatele acestor ziduri, poate că bruneta dulce care stă timidă într-un colț, cu privirea inocentă a unei eleve de șaptesprezece ani, tocmai a fost îndoctrinită în acest comerț de doi paznici și un pește decizi „să-i zdrobească voința“. *Acesta* este aspectul care le face să rămână pe străzi și

care le menține zâmbetul pe buze. Rămân pentru că le este teamă de ceea ce se va întâmpla dacă vor fugi... și zâmbesc pentru că știu ce se va întâmpla dacă nu o fac.

„Clienții” lor, dacă s-ar uita cu atenție la trupurile pe care le folosesc, ar putea vedea câteva dintre semnele revelatoare: vânătăi care se ivesc de sub machiajul ieftin de culoarea pielii, urme de bici pe fese, arsuri de la mucusurile de țigară pe brațe. Dacă ar face o cât de mică pauză, în timp ce sunt pe cale de a atinge punctul culminant, pentru a se uita cu adevărat în ochii acestor femei, ar putea vedea acolo frustrare, repulsie, frică, depresie, resemnare, mânie, rușine... Și dacă ar întreba-o pe femeia cu care sunt de ce face ceea ce face, dacă și-ar face cu adevărat timp să-i cerceteze trecutul, ar putea auzi cum a fost răpită dintr-un orfelinat din Ucraina, scoasă ilegal din țară, vândută la o licitație și obligată să lucreze pe stradă de un pește lacom de bani, care o forțează să-i aducă 500 de dolari pe noapte.

Pe scurt, sunt forțate să facă orice cu oricine, atât timp cât acesta plătește; și sunt obligate să o facă cu zâmbetul pe buze, cu ochii scânteind și gemând... exact așa cum au fost învățate în locurile supunerii.

3. Intenție infracțională

„Poți cumpăra o femeie cu 10 000 de dolari și-ți poți recupera banii într-o săptămână, dacă este frumoasă și tânără. Apoi, restul este profit“ (Un mafiot notoriu cunoscut sub numele de Tarzan).

În țările-sursă, Rusia, Ucraina, Republica Moldova și în țările din Europa de Est, ceea ce alimentează traficul ilegal de femei este o nevoie disperată de o viață mai bună. În țările de destinație, traficul este întreținut de un apetit insașiabil, fără rețineri, pentru sexul pe bani. Ceea ce le face să se întâlnească este crima organizată, bine-cunoscută pentru reacția sa rapidă la forțele atractive ale pieței. Dar în această situație, spre deosebire de traficul ilegal de arme și droguri, riscurile sunt minime pentru infractori, iar profiturile extrem de mari.

Anna Diamantopoulou, comisar european pentru ocuparea forței de muncă și afaceri sociale, a deplâns cruzimea traficului de persoane din zilele noastre într-un discurs pronunțat la o conferință pe tema combaterii acestui fenomen, organizată la Bruxelles, în septembrie 2002:

Este o industrie înfloritoare, condusă cu o eficiență nemiloasă de puternice rețele criminale multinaționale. . . Aceștia nu sunt infractori ocazionali. Ei conduc organizații influente, bine finanțate și bine organizate. Își cunosc afacerea ca pe propriul buzunar și reacționează la schimbările pieței cu o viteză ce nu poate fi egalată nici măcar de cele mai competitive corporații. Priceperea și capacitatea lor de a exploata piața sunt întrecute doar de lipsa lor de considerație pentru viața umană.

Femeile sunt cumpărate, vândute și închiriate ca orice alt produs. Rezultatul final este profitul.

Profiturile sunt, de altfel, neînchipuit de mari. Interpolul estimează că fiecare femeie exploatată poate aduce un profit mergând de la 75 000 de dolari până la 250 000 de dolari pe an. Peștii se laudă deseori că o femeie cumpărată cu 1 500 de dolari poate aduce un profit de 100 de dolari pe oră... ei recuperându-și investiția în doar câteva nopți. Conform spuselor lui Willy W. Bruggeman, director adjunct al Oficiului European de Poliție (Europol), câștigurile din comerțul cu ființe umane ajung până la 12 miliarde de euro în întreaga lume în fiecare an.

În plus, comerțul acesta este larg răspândit. Bruggeman semnală că toate statele membre ale Uniunii Europene au „raportat implicarea unor grupări străine de crimă organizată (CO)” în traficul de persoane. Și nu este numai cazul Europei. În calitate de director al Biroului ONU pentru Controlul Drogurilor și Prevenirea Criminalității, în 2001, Pino Arlacchi observa că traficul de ființe umane este „în prezent una dintre piețele cele mai globalizate din lume... o piață împotriva căreia puține țări se află la adăpost”. Arlacchi a mai subliniat că, fiind tipul de infracționalitate internațională care se dezvoltă cel mai rapid, „acesta se află acum pe locul trei, după traficul de droguri și arme, printre cele mai profitabile afaceri ale crimei organizate”

Perspectiva dă de gândit. Grupările de crimă organizată se transformă treptat în mari structuri ierarhice. Nu mai vor să trateze cu intermediari. Vor să conducă ele însele procesul – de la recrutare până la exploatarea finală. Conform Raportului de evaluare a crimei organizate întocmit de Europol în 2002 și vizând traficul cu ființe umane în Uniunea Europeană, acest lucru va „mări profitabilitatea, eficiența și securitatea operațiilor”, ceea ce „reflectă și o dorință de a exercita un control mai mare asupra tuturor elementelor acestui comerț, indicând

probabil o creștere a statutului traficului de ființe umane în cadrul mai larg al activităților grupurilor de crimă organizată“

Telegrame urgente, rapoarte și semnale de alarmă primite de la servicii de informații specializate în criminalitate și de la forțele de poliție din întreaga lume conturează un tablou înspăimântător al acestor activități intensificate. Cea mai cumplită amenințare pentru femeile slave este, la ora actuală, crima organizată rusă (COR). Oriunde sunt traficate femei și fete din țările Europei de Est, pumnul de fier al COR joacă cu siguranță un rol. Sindicatele ei, în prezent mai mult de 200, activează în cincizeci și opt de state din întreaga lume, inclusiv Austria, Germania, Belgia, Olanda, Italia, Ungaria, Polonia, Turcia, Israel, Canada și Statele Unite. Majoritatea controlează rețelele de prostituție, dar se află și în spatele unor colosale planuri de înșelătorie și extorcare de bani.

Aceste sindicate ale COR au format o puternică axă globală împreună cu principalele patru puteri ale crimei organizate internaționale: Mafia italiană, cartelurile columbiene de droguri, Triadele chinezești și Yakuza japoneză. Conform poliției italiene, în anumite părți ale Italiei, influența COR o depășește deja pe cea a Mafiei. Mafiile rusești au încheiat, de asemenea, alianțe strategice cu grupurile de crimă organizată și bandele de motocicliști din SUA, precum și cu cele din Ucraina, Polonia, Ungaria, Cehia, Turcia, Serbia, Israel și Albania.

Liderii politici din acea parte a lumii au menționat în repetate rânduri implicarea crescândă a COR în traficul cu femei din Europa de Est. Bojidar Popov, secretar general în Ministerul de Interne bulgar, a afirmat public că țara lui este folosită de infractorii ruși ca punct de tranzit pentru traficul de femei destinate prostituției din Rusia, Ucraina, Georgia și Cecenia spre Turcia, Grecia și Europa de Vest. Parlamentarul lituanian Viliia Aleknaite-Abramikiene a declarat că gangsterii ruși se află în spatele traficului de femei din țara lui. Una dintre bandele

cele mai cunoscute, aflată sub intensă supraveghere a mai multor forțe europene de poliție, este puternicul cartel Izmailovskaia. Un alt grup, temuta organizație Moghilevici, deține cluburi de striptease la Praga, Riga și Kiev; cluburile sunt pline de femei traficate. În Extremul Orient rus, bande violente din Vladivostok furnizează femei pentru bordelurile și cluburile din Hong Kong, Taiwan, Coreea de Sud, Thailanda și Macao. Aproximativ douăsprezece rețele de prostituție conduse de ruși operează în prezent în Israel. Un raport al Rețelei Femeilor Israeliene (Israel's Women's Network) din noiembrie 1997 a tras concluzia că COR controlează industria sexului din întreaga țară. Și poliția din Emiratele Arabe Unite afirmă că organizațiile de crimă organizată rusești sunt puternic implicate în prostituția locală cu femei traficate.

Informațiile culese în ultimii zece ani de FBI și Royal Canadian Mounted Police dezvăluie că mafia rusească și-a extins activitatea pe piețele profitabile ale sexului din America și Canada, exportând femei din Rusia și Ucraina pentru cluburi de striptease, peep show-uri, servicii de dame de companie și saloane de masaj erotic din America de Nord. La cartierul său general din Washington, D.C., FBI a întocmit dosare impresionante cuprinzând informații ce demonstrează faptul că syndicatele crimei organizate rusești Izmailovskaia, Dagestantsi, Solnțevskaia și Kazanskaia au pătruns în rețelele de prostituție din întreaga țară. Bandele locale ale COR din New York și New Jersey au încercat chiar să se impună în activități de trafic și prostituție conduse de alte organizații criminale. În vara lui 1998, de exemplu, șeful mafiot Viaceslav Ivankov – alias „Nașul Roșu“, șeful presupus al operațiunilor sindicatului Solnțevskaia în SUA – i-a lansat în cursă pe gangsterii lui, în încercarea de a câștiga controlul asupra agențiilor de dansatoare și modele care importau femei din Europa de Est pentru piața de carne vie. FBI estimează că mai mult de douăsprezece dintre aceste agenții

de dansatoare și modele, fiecare angajând între 60 și 200 de est-europence, furnizează femei numeroaselor baruri de striptease și peep show-uri conduse de Mafia italiană din New York și New Jersey.

Pe lângă faptul că sprijină alte grupuri de crimă organizată din Europa de Est, COR se extinde și în Canada, în special în Toronto, Montreal și Vancouver. Conform raportului din 2002 vizând crima organizată din Canada, realizat de Serviciul Canadian de Informații Criminalistice (CISC), „grupările de crimă organizată din Canada care își au baza în Europa de Est au legături strânse cu rețele omoloage din Rusia, Europa și Statele Unite și funcționează ca părți integrante ale marilor rețele internaționale de crimă organizată” Raportul CISC arată că aceste grupări infracționale sunt „cunoscute pentru tendințele lor antreprenoriale și oportuniste, sunt ușor adaptabile și puternic motivate de profit. În consecință, se vor angaja în orice tip de activitate criminală și vor încerca să pătrundă pe orice sector de piață în care văd un potențial de exploatat”, inclusiv prostituția.

Rapoartele serviciilor de informații ale poliției din Canada și SUA mai dezvăluie că, în America de Nord, controlul comerțului ilegal rămâne, în mare parte, în mâinile unor bande mai mici de emigranți care au în general legături cu syndicate de crimă organizată mult mai puternice din străinătate. Așa cum arată istoria, gangsterii care operează în țări străine își folosesc legăturile cu crima organizată din țara-mamă pentru a-și alege victimele printre ai lor. Situația este aceeași și în cazul de față. Majoritatea victimelor traficului de persoane sunt recrutate și vândute de propriii concetățeni.

Totuși, COR nu este nici pe departe singurul actor. În rețeaua acestei afaceri sunt implicate și bande din Ucraina, Polonia, Israel, Cehia, Georgia, Ungaria, România, Bulgaria, Serbia și Albania, precum și Mafia italiană, Triadele chinezești și Yakuza

japoneză. Rapoartele internaționale ale poliției din aproape fiecare capitală de pe glob abundă în avertismente privind implicarea acestor grupuri în traficul de femei. Totuși, oricare ar fi structura sau legăturile, gangsterii implicați în acest comerț au la dispoziție două arme foarte puternice: un pachet de mușchi pentru a inspira frica și foarte mulți bani pentru a influența și corupe.

Voiam să aflu cât de dificil este să cumperi tinere slave pentru comerțul cu sex. Am descoperit că, de fapt, este chiar foarte ușor. Ai nevoie doar de o persoană de legătură și de bani gheață.

Întâlnirea a avut loc într-un apartament din Ottawa, capitala Canadei, într-o noapte rece de la începutul lui ianuarie 2003. Eram puțin agitat. Bărbatul cu care trebuia să mă întâlnesc nu era un infractor de rând. Ludwig Fainberg este un mafiot israelian notoriu, cu un temperament exploziv și cu apetit pentru violența extremă. Conform documentelor FBI, era omul de legătură al unei rețele internaționale de contrabandă cu droguri și arme în care erau implicați capii traficului de droguri columbieni și Mafia rusă din Miami. Ceea ce l-a făcut faimos pe Fainberg a fost faptul că la mijlocul anilor '90 s-a aventurat într-o bază navală de maximă securitate dintr-o regiune nordică îndepărtată a Rusiei. Avea misiunea de a negocia achiziția, pentru cartelul columbian al cocainei, unui submarin diesel rusesc din anii Războiului Rece, cu tot cu căpitan, ieșit la pensie, și cu un echipaj de douăzeci și cinci de oameni. Prețul: 5,5 milioane de dolari. Vasul urma să fie folosit în acțiunile de contrabandă cu tone de pudră albă desfășurate de-a lungul coastei Californiei. Afacerea a eșuat.

Din 1990 și până la arestarea și condamnarea lui pentru contrabandă și escrocherie la Miami, în februarie 1997, Fainberg a condus un club rău famat de striptease numit Porky's. Clubul, luminat cu neoane roz, de la marginea Aeroportului Inter-

național Miami, era un magnet pentru infractorii ruși și emigranții sordizi cu averi ilicite și idei noi de câștiguri ilegale.

Ascensiunea lui Fainberg în rândurile COR poate fi subiect pentru filmele hollywoodiene de categoria B. S-a născut la Odessa, Ucraina, în 1958. Când avea treisprezece ani, el și părinții lui au emigrat în Israel. Ulterior, a încercat să intre în marina israeliană, dorind să ajungă în trupele speciale ale marinei militare. A picat la antrenamentul de bază. Apoi a vrut să devină ofițer în armata israeliană, dar n-a luat examenul. Rănit în orgoliul lui supraevaluat, s-a hotărât să-și încerce norocul în altă parte. În 1980, și-a făcut valiza și s-a îndreptat spre Berlin, unde și-a făcut o reputație de gangster de stradă în activități de extorcare și fraudă cu cărți de credit. Patru ani mai târziu, a plecat în Statele Unite – o țară pe care, cu drag, o descrie astfel: „Vestul sălbatic, pentru că este atât de ușor să furi acolo!”

S-a stabilit în zona Brighton Beach din Brooklyn, unde Organizația, cum este numită adesea mafia rusă, și-a stabilit sediul. Acolo s-a asociat cu mafia și s-a specializat în incendieri premeditate, dând foc firmelor care concureau cu cele deținute de ruși. În 1990, s-a mutat la Miami, pentru a conduce clubul Porky's. Nouă ani mai târziu, era declarat vinovat, sub acuzația de escrocherie, și condamnat la treizeci și șapte de luni de detenție. Pentru că stătuse deja treizeci de luni în închisoare în așteptarea procesului, Fainberg a fost deportat în Israel. În anul următor, a apărut în Canada, visând să se îmbogățească din comerțul cu carne vie. La scurt timp după sosire, s-a căsătorit cu o canadiancă și s-a mutat cu noua sa soție și cu fiica lui de zece ani dintr-o căsătorie anterioară într-un apartament confortabil situat pe malul râului Ottawa.

Am intrat în apartamentul cu două dormitoare, bine amenajat. Fainberg m-a fixat insistent în timp ce ne strângeam mâinile. Este un om voinic, poartă un barbișon subțire și are părul tuns scurt; era evident că mă examina. Probabil am trecut testul.

M-a apucat strâns de braț și m-a condus în camera de zi, dotată cu cele mai recente echipamente video și audio. M-am cufundat într-o canapea moale din piele de ied, iar el s-a retras în bucătărie pentru a aduce două beri de import.

— Poți să-mi spui Tarzan, a început el de cum a intrat în cameră. Zâmbind mândru, copilărește, mi-a întins o carte de vizită. Pe una dintre fețele cărții de vizită duble, făcute la comandă, era caricatura unui bărbat musculos cu părul ciufulit, sub numele Porky's. Interiorul înfățișa o caricatură a unei femei goale, cu forme generoase, aplecată, purtând cizme cu tocuri-cui până la genunchi. Dedesubt era scris numele lui, „Tarzan Da Boss” (Tarzan Șefu’), iar pe partea opusă „Bine ați venit pe Planeta Sexului, Tărâmul Fanteziilor”. După spusele lui Fainberg, era poreclit Tarzan pentru că s-a afișat odată cu o coamă de păr în dezordine și se purta de parcă tocmai ieșise din junglă. În prezent, din motive legate de călătorie și de regimul imigrației, este cunoscut sub numele de Alon Bar. Fostul proprietar de club de striptease și-a schimbat legal numele în timpul ultimei lui opriri în Israel.

Omul este un mare lăudăros. Cea mai mare parte a seriei s-a fâlit cu escapadele sale ilicite și legăturile necinstite cu lumea subterană, lăudându-se că viața lui ar putea fi un subiect pentru o superproducție hollywoodiană. A spus chiar că ar vrea să-și scrie memoriile. „Aș fi numărul unu pe lista de bestselleruri din *New York Times*.” Dar este un aspect al vieții lui pe care probabil că nu ar vrea să-l dezvăluie în nici o carte. Lui Fainberg îi place să le pună pe femei la locul lor. Martori ai unui incident violent petrecut în Miami, agenți sub acoperire de la FBI și Agenția Americană Antidrog au privit, aflându-se la o distanță sigură, cum a fugărit o stripteuză în afara clubului Porky's și a izbit-o de mai multe ori cu capul de ușa Mercedesului său până ce mașina a fost împrăscată cu sânge. În alt episod, a bătut o dansatoare în parcare din afara clubului și apoi a obligat-o să mănânce

pietriș. Era evident că nu era un gentleman și toate femeile din clubul lui o știau. În mod incredibil, el pune această trăsătură josnică pe seama educației pe care a primit-o: „În Rusia este normal ca bărbații să le pălmuiască pe femei. Este o trăsătură culturală. Face parte din viață.“

Fainberg preferă să se considere un om de afaceri abil și, dacă este o afacere pe care o cunoaște bine, aceasta este comerțul cu carne vie. „Te poate face milionar în doi timpi și trei mișcări“, spuse el făcând cu ochiul. Visul lui canadian era să deschidă un club de striptease la Gatineau, Quebec. Clubul, aflat pe malul celălalt al râului Ottawa, în dreptul capitalei țării, avea să prezinte talente importate – stripteuze și dansatoare din Rusia și Ucraina. Când l-am întâlnit, cumpăra femei pentru un partener canadian și încerca să facă rost de o infuzie de capital. L-am întrebat pe Tarzan ce aducea el în afacere. Mi-a vorbit de know-how-ul lui și de expertiza lui remarcabilă în divertismentul de import.

O oră mai târziu, am îndreptat conversația spre subiectul propriu-zis: cumpărarea femeilor. Cu o expresie serioasă și practică, Fainberg mi-a spus imediat că era ceva foarte simplu de făcut: putea aduce femei din Rusia, Ucraina, România sau Republica Cehă.

— Nici o problemă. Prețul este 10 000 de dolari, pentru o fată ajunsă la aeroport. E simplu. E ușor să obții fete. Dai un telefon și gata. Îi cunosc pe intermediarii din Moscova, Sankt Petersburg și Kiev. Pot să sun la Moscova mâine și să-ți arăt cât de ușor este. Pot obține transporturi de zece, cincisprezece sau douăzeci de fete pe săptămână.

În mod evident, mai făcuse asta de multe ori înainte.

— Ele știu exact pentru ce sunt angajate? am întrebat eu. Nu sunt forțate?

— Știu pentru ce vin. Nu vor face probleme, m-a asigurat el.

Prudent, i-am spus, pe când navigam pe internet, dădusem peste documente ale FBI și ale Departamentului de Stat al SUA

în care se spunea că el „ar face trafic cu femei“. Asta i-a atras atenția. Mișcându-se spre marginea scaunului, lui Fainberg îi scăpărara ochii de indignare.

— Astea-s scorneli. Nu am traficât niciodată femei. Nu am nevoie de femei traficate. Agenții din Rusia sunt asaltați de femei care vor să facă asta de bunăvoie. Uită-te la condițiile lor de viață din Rusia, nu e chip să supraviețuiești. Trăiesc în sărăcie. În felul ăsta pot cel puțin să-și câștige existența. Ce poți să faci dacă oamenii trebuie să mănânce?

— Având în vedere ceea ce tocmai ai spus, ele nu sunt de fapt prostituate, i-am replicat eu.

Fainberg s-a oprit un moment, reflectând la cuvintele mele. Apoi, cu un râset, mi-a răspuns prompt:

— În opinia mea, o prostituată este cineva care se vinde. Din punctul ăsta de vedere, asta sunt. Este adevărat, bineînțeles, că ele nu vor să facă asta. Sunt împinse de condiția lor socială. O fac de nevoie. Sunt mânite de instinctul de supraviețuire. Din perspectiva asta, poate că nu sunt cu adevărat prostituate.

El s-a prezentat chiar în postura bunului samaritean:

— Fetele vin aici, trimit niște bani acasă și familia trăiește. Dacă nu vin să lucreze aici, în Germania sau în Anglia, familia lor suferă. Eu le ofer acestor fete șansa de a câștiga bani. Pentru mine este o tranzacție comercială, pur și simplu, dar le și ajut pe aceste femei.

— Am auzit că multe dintre aceste femei nu au nici o idee, atunci când acceptă aceste așa-zise oferte de lucru în străinătate, că intră în prostituție, am ripostat eu. De fapt, am citit că multe dintre ele cred că vor fi chelnerițe sau cameriste.

Fainberg își păstră cumpătul.

Asta mi se pare greu de crezut. Am fost prezent în multe dăți când fetele erau angajate. În plus, am avut odată mai mult de douăzeci de fete din Rusia, Ucraina și România care au venit să lucreze în State. Poate că unele dintre ele nu știu. Dar

cât de proastă trebuie să fii ca să crezi că te duci într-o țară străină să lucrezi ca dansatoare într-un club sau chelneriță? Este prostie curată. E o tâmpenie. Femeile știu pentru ce pleacă. Uneori, când își dau seama de greșelile lor sau când suferă, este ușor să dea vina pe altcineva pentru că ele au fost atât de bătute în cap. Cred că ar trebui să se învinuiască doar pe ele însele că au intrat în treaba asta.

A recunoscut în silă că unele dintre femeile acestea sunt înșelate.

— Cred că 10% nu știu în ce se bagă. 90% știu foarte bine ce vor face. Dar ceea ce poate nu știu precis sunt condițiile în care o vor face și câți bani vor obține.

— Nu vă deranjează deloc să împingeți femeii extrem de sărace spre prostituție?

— Uite ce e, asta este ceea ce pot ele oferi. Viața este o afacere. Este comerț. Vrei să dai ceva pe degeaba? Poți ajuta odată sau de două ori. Dar de zece, douăzeci sau patruzeci de ori? În cazul ăsta, vrei să obții și tu ceva în schimb.

— Despre ce sume vorbim? am întrebat eu. Cât costă să aduci o femeie și ce profit poate fi obținut?

— Dacă treaba se face cum trebuie, curat, poți avea o clientelă bună și poți face o mulțime de bani. Poți cumpăra o femeie cu 10 000 de dolari și-ți poți recupera banii într-o săptămână, dacă este frumoasă și tânără. Apoi, restul e profit.

Am întrebat cum erau aduse femeile în Canada sau Statele Unite.

— E simplu, extrem de simplu, s-a lăudat el. Știi cât de greu se presupunea că este, după 11 septembrie, să intri în Statele Unite. Îți voi demonstra chiar acum cât de ușor putem intra noi în Statele Unite și cât de ușor putem ieși, fără ca cineva să știe vreodată că am fost acolo. A continuat prin a lăsa să se înțeleagă că anumiți mafioți ruși au legături cu bande autohtone,

ale căror complici se află de ambele părți ale frontierei dintre Canada și SUA.

Câteva zile mai târziu, autoritățile de imigrație canadiene au descins în vizuina lui confortabilă de la Ottawa și l-au arestat pe Fainberg. A fost calificat drept o amenințare pentru securitatea națională și siguranța publică și a fost expulzat în Israel.

Ușurința cu care infractori precum Fainberg intră în comerțul de carne vie este nu numai îngrijorătoare, este de-a dreptul uluitoare. Să luăm exemplul cazului clasic de trafic de persoane din Chicago, care a început în septembrie 1996.

Alex Mishulovich, un agent de asigurare de treizeci și opt de ani, șomer, a fost abordat de Serghei Cearușin, un șofer de taxi rus, care i-a făcut o propunere de afaceri avantajoasă, cu șanse sigure de câștig: să meargă cu avionul la Riga, capitala Letoniei, să recruteze femei tinere și frumoase pentru a dansa goale în cluburile de striptease locale din Windy City. Serghei avea un partener din umbră dispus să avanseze banii. Mishulovich era paravanul ideal, pentru că era proaspăt cetățean american și putea călători liber în fosta Uniune Sovietică. Era, de asemenea, persoana perfectă pentru a se ocupa de femei, odată ajuns în State, în mare parte datorită personalității sale: era o brută. Nu a durat mult ca acesta să fie convins și, o lună mai târziu, pornea spre Riga.

Mishulovich nu era un nechibzuit. Știa că avea nevoie de ajutor pentru abordarea victimelor; comportamentul lui intimidă prea mult. Era îndesat, avea ochelari cu lentile groase și rame negre de plastic, purta țăcălie și era ras în cap. Curând după sosire, s-a asociat cu o blondă serviabilă de douăzeci și unu de ani, cu ochi albaștri și picioare lungi, pe nume Rudite Pedé. După pecetluirea înțelegerii, cei doi au pornit să cutreiere străzile în căutare de femei frumoase.

Rudite era momeala perfectă, prezentându-le pe cele pe care le ademenise partenerului ei „de afaceri american“. Dându-se drept patronul unui club „exclusiv masculin“ rafinat, Mishulovich spunea că vrea să angajeze dansatoare pentru localul lui din Chicago. Insista asupra faptului că sexul, nuditatea și atingerile nu erau permise în localul lui. Dansatoarele sale dansau în bikini, le-a asigurat el pe femeile neîncrezătoare, niciodată fără sutien sau goale, și câștigau 60 000 de dolari pe an. În Letonia, unde venitul mediu lunar este de circa 250 de dolari, oferta era pur și simplu prea ispititoare pentru a fi refuzată. În foarte scurt timp, cei doi au prins în plasă cinci tinere pline de speranță: toate având în jur de douăzeci de ani, toate blonde și toate încântătoare.

A existat o mică întorsătură în timpul demersurilor pentru aducerea fetelor în State. Mishulovich pretindea că are o relație la ambasada SUA din Riga, ceea ce făcea mai ușoară pentru el obținerea vizelor turistice. Le-a învățat pe fete ce să spună funcționarului și le-a ajutat să completeze formularele pentru viză. Dar, pe măsură ce data plecării se apropia, uneia dintre femei i s-a făcut frică. A simțit că ceva nu era în regulă și a încercat să se retragă. Mishulovich a înnebunit de furie. Țipând ca un dement, a tras-o deoparte și a amenințat-o că-i va umple „fața aia frumoasă“ de tăieturi, astfel încât nici un bărbat nu va mai voi vreodată să o privească. A mai avertizat-o că are mulți prieteni în temuta Mafie cecenă, o organizație de crimă organizată notorie, care va fi „încântată“ să-i ucidă familia. Însăpăimântată, femeia s-a îmbarcat, conform planului, în avionul pentru SUA.

La sosirea la aeroportul O'Hare din Chicago, fetele au fost luate cu mașina de Serghei, care le-a depozitat de documentele de călătorie și de biletele de întoarcere. Au fost duse în suburbia Mount Prospect, unde au fost încuiate într-un apartament cu un dormitor. Serghei a devenit paznicul lor permanent. Odată ajuns pe pământ american, Mishulovich le-a informat pe femei

că îi datorau fiecare 60 000 de dolari pentru biletele de avion și demersurile pentru intrarea în SUA. Trebuiau să-și plătească datoria dansând goale într-un bar de striptease. Când una dintre fete a refuzat categoric, el a dat-o cu capul de pereți. Femeia a suferit o comoție și a rămas la pat timp de câteva zile. Îngrijorat să nu stârnească suspiciuni, noul ei proprietar a refuzat să o ducă la spital sau să cheme un doctor să o vadă. Unei alte femei care s-a opus i-a dat în cap cu niște patine cu roțile, i-a învinețit un ochi și i-a mai dat și un pumn în nas.

În timpul calvarului, femeile erau supuse unor reguli stricte, aplicate prin tirade verbale și bătăi fără motiv. Nu puteau părăsi apartamentul fără Serghei după ele. Când acesta își părăsea postul, le încuia și lua telefonul cu el. Dar Mishulovich era adevăratul executant. Se plimba țațoș prin apartament, înarmat cu o pușcă și un pistol. Dacă fetele îl înfruntau sau nu câștigau suficienți bani într-o noapte anume, le ducea în garaj și le bătea crunt.

Odată, când fetele pregăteau cina, a înșfăcat-o pe una dintre ele, i-a pus un pistol la tâmplă, lăudându-se cât de ușor ar fi să apese pe trăgaci. Altădată, i-a pus cuțitul la gât unei fete, amenințând-o că-i va cresta fața. Le-a avertizat de mai multe ori că, dacă se întâmpla să fie arestate și expulzate în țara lor natală, el le va da de urmă și va cere ajutorul cunoștințelor sale din mafia cecenă din Riga pentru a le viola și apoi a le ucide împreună cu membrii familiilor lor. Ca să dea greutate spuselor sale, a smuls de la gâtul uneia dintre fete un medalion cu fotografia mamei, urlând că acum va fi mai ușor pentru asociații lui mafioți să o urmărească pe femeie până-n pânzele albe și să o ucidă, dacă era nevoie.

Mishulovich era și un mare porc. Făcea mereu avansuri grosolane. Le pipăia pe fete, se masturba în fața lor, se uita la filme porno când acestea erau prin preajmă și dădea buzna în baie când ele făceau duș, cerându-le să facă sex oral cu el.

În vreo două săptămâni a reușit să obțină pentru toate permise de conducere de California și carduri de sănătate false. Apoi le-a dus pe fete cu mașina la o audiție la un club de striptease local, prezentându-le ca dansatoare cu experiență în Florida și Windy City. Dar directorul clubului a văzut că aceste femei erau îngrozitor de stângace în materie de dans exotic și au fost date afară. Mishulovich a explodat de furie. L-a trimis pe Serghei la un centru de închiriat casete de prin apropiere după *Streaptease*, cu Demi Moore în rolul principal, și *Showgirls*, cu Elizabeth Berkley. Fetele au fost forțate să se uite de nenumărate ori la aceste filme și să exerseze tehnici sexuale în camera de zi sub privirile atente ale supraveghetorilor.

Odată ce au învățat pe de rost tehnicile de dans, au fost închiriate unor baruri locale de striptease – Skybox, Crazy Horse și Admiral Theatre... și banii au început să curgă. În fiecare seară, Mishulovich sau Serghei le duceau cu mașina la lucru, le luau după aceea și adunau banii. Fiecare fată aducea între 200 și 500 de dolari pe noapte. Mishulovich le lua practic tot ce câștigau, lăsându-le nu mai mult de 20 de dolari pe zi. Le căuta și prin poșete și amenința că le va căuta până la piele dacă le bănuia că ascund bani. După aceea, împărțea profitul cu partenerul lui. Erau vremuri bune.

Foarte rapid, Mishulovich a avansat pe scara socială în comunitatea de imigranți evrei ruși din Chicago, cheltuind o grămadă de bani pe obiecte de lux și lucruri fine. Își făcea cumpărăturile la magazine de lux, purta costume de designer, lua masa la restaurante exclusiviste și consuma băuturi scumpe.

S-a arătat apoi primul semn rău. În ianuarie 1997, Serghei a fost prins în flagrant când fura dintr-un magazin de bijuterii din Mount Prospect. A fost condamnat și, pentru că nu avea statut de rezident permanent în SUA, a fost expulzat în Rusia două luni mai târziu. Serghei dispărând din peisaj, Mishulovich se trezi cu vizita celui care, până atunci, rămăsese partenerul

lui din umbră, un bărbat pedant, de douăzeci și ceva de ani, care purta ochelari mici, cu rame din sârmă. Avea părul scurt, negru și cărlionțat și o față de bebeluș. Numit înainte Vadim Gorohovski, era cunoscut acum sub numele de Vadim Gorr și voia să-și protejeze investiția.

Gorr și Mishulovich au continuat să închirieze fetele și să adune banii în fiecare zi. Dar, pe la începutul verii, cei doi au început să se îngrijoreze că autoritățile de imigrație americane ar putea să le descopere planul. Fără tragere de inimă, au hotărât să le elibereze pe fete. Trei dintre ele s-au întors imediat în Letonia. Celelalte două au rămas în SUA, căsătorindu-se cu clienți care se îndrăgostiseră de ele.

Dar Gorr și Mishulovich dăduseră de un filon profitabil și nu voiau să renunțe la el. Astfel că, în noiembrie 1997, au luat avionul spre Minsk, intenționând să recruteze un al doilea lot de femei. De data aceasta, șiretlicul lor s-a lovit de un obstacol, când un funcționar perspicace de la serviciul de vize al ambasadei americane a bănuat că ceva nu era în regulă, respingând direct candidaturile femeilor.

În Letonia, funcționarul de la ambasada americană din Riga care eliberase inițial vizele de turist pentru femeile letone a întâlnit-o din întâmplare pe una dintre fete, curând după întoarcerea ei acasă. Tânăra femeie i-a relatat incredibila ei poveste. Furios, funcționarul a întocmit un raport complet pentru Departamentul de Stat al SUA și cazul a fost transferat FBI-ului.

Cazul a fost atribuit agentului special Michael Brown, un detectiv de 1,85 m și 102 kg, exact ca-n filme. Agentul, care lucrase la Brigada de criminalistică est-europeană, a dat imediat de urma lui Mishulovich și a lui Gorr. Proba arăta că ambii bărbați, atunci naturalizați cetățeni americani, emigraseră din Rusia la începutul anilor 1980 împreună cu părinții lor.

„Au venit pe vremea când era un imens aflus de evrei ruși în Statele Unite“, a spus Brown. „Ambele familii au cerut și au

obținut statutul de refugiat, pretinzând că erau persecutați de ruși din cauză că erau evrei.“

Pe baza probelor adunate, cei doi parteneri au fost arestați și puși sub acuzare în septembrie 1998. După arestare, Gorr „a cerut un avocat“ și și-a ținut gura. Cu Mishulovich a fost altă poveste. El nu a încetat să pălăvrăgească.

„Am vorbit îndelung cu el“, a relatat Brown. „Este un bărbat foarte inteligent, cu darul vorbirii. Nu este nici o îndoială în privința asta. Nu era un idiot. În majoritatea cazurilor, am de-a face cu bande, gangsteri și traficanți, persoane needucate și ignorante. Engleza lui era fenomenală. Dar, dacă analizăm faptele, ei bine, este o persoană respingătoare.“

Ceea ce-l deranja mai mult era faptul că Mishulovich nu avea deloc muștrări de conștiință cu privire la modul în care le tratase pe femei. „La drept vorbind, se purta de parcă ar fi fost un aristocrat. Obişnuia să spună: «Sunt niște lepădături. Niște țărânci. Trebuie să le scuipi în față. Nu trebuie să crezi nimic din ce spun. Târfe baltice.» Țsta era termenul pe care-l folosea ca să le descrie.“

Mishulovich a fost un manipulator josnic până la urmă, sperând să-și asigure prin această colaborare o condamnare mai mică. În mod evident, scopul lui era să arunce cea mai mare parte a vinii în cărca lui Gorr, care, susținea el, era creierul din spatele întregii operații. În același timp, Gorr plănuia să se prezinte ca un actor secundar, naiv.

Iată ce spune Brown:

Una dintre teoriile mele despre acest lucru este că Gorr era un om foarte abil și calculat și că avea nevoie de un om de sacrificiu sau de un paravan, astfel încât, dacă ceva ar fi ieșit vreodată la iveală, altcineva să suporte consecințele. De aceea l-a recrutat pe Serghei, care, la rândul lui, l-a găsit pe Mishulovich. Aveau nevoie de cineva care să se ducă la Riga și să recruteze fetele.

Cineva care să-și pună numele pe formularele de viză, în calitate de garant al fetelor. Cineva în a cărui casă să stea fetele. Cineva care să interacționeze cu ele, să le ducă și să le aducă de la cluburi. Cineva care să țină fetele în frâu dacă scăpau de sub control. Cineva care să facă munca murdară.

Acel cineva era Mishulovich și singurul motiv pentru care Gorr a ieșit din umbră este faptul că Serghei fusese expulzat, iar el nu mai avea să primească vreun ban dacă nu intra în contact direct cu Mishulovich.

FBI-ul se baza în mare măsură în acest caz pe un martor-cheie al acușării, femeia letonă de douăzeci și doi de ani care povestise ce i se întâmplase funcționarului de la ambasada americană din Riga. Brown își aducea aminte că:

Avea tărie de caracter. Avea curaj. Dacă nu am fi avut mărturia ei, cazul nu ar fi avansat deloc. Fata asta a avut o mulțime de probleme din cauza asta. Multe traume psihologice au fost provocate în urma celor întâmplate, pentru că a fost bătută și abuzată. Au fost și tentative de sinucidere. Mi-a luat o groază de timp să o fac să recunoască faptul că de-a lungul întregului calvar au avut loc violuri.

Brown a spus că le-a chestionat pe toate fetele. Două dintre ele au decis să nu coopereze. „Erau foarte multe motive: teamă pentru familiile lor de acasă, neîncredere în aplicarea legii. Trebuie să ținem seama și de climatul de acolo. Este un fost stat sovietic cu un nivel de corupție foarte ridicat. Pentru ele, FBI-ul și KGB-ul (foarte temuta fostă poliție secretă sovietică) sunt același lucru.“

În urma unui proces de zece zile, în decembrie 1999, juriul l-a găsit pe Gorr vinovat de săvârșirea a patru infracțiuni de falsificare a vizelor, pentru a le ajuta pe femeile letone să intre fraudulos în SUA. Ștergându-și lacrimile, Gorr și-a îmbrățișat

jubilând avocatul. A fost achitat de acuzațiile mai grave, acelea de a le fi pus pe femei să îndeplinească acte de servitute. La sfârșitul lui decembrie 2001, bărbatul de douăzeci și nouă de ani a fost condamnat la trei ani de închisoare și a primit o amendă derizorie de 5 000 de dolari.

Pe 13 februarie 2002, Mishulovich a compărut în fața unui judecător pentru pronunțarea sentinței. A citit o declarație de cincisprezece minute, susținând că, deși era vinovat de implicare într-o „afacere oribilă, dezgustătoare și stupidă“, nu el, ci Gorr fusese creierul din spatele afacerii. Fostul „om de afaceri“ a implorat să i se dea „o a doua șansă“. Curtea nu s-a lăsat păcălită. Întrucât pledase vinovat pentru o mulțime de acuzații, inclusiv servitute involuntară și conspirație la fraudă împotriva Statelor Unite, a fost condamnat la 112 luni de închisoare.

Cazul Chicago este un exemplu înfricoșător, caracteristic pentru ușurința cu care infractori de rând intră în branșa traficului de persoane. Dar nu doar lichele ca Mishulovich și Gorr trăiesc pe seama unor femei naive și inocente. Arestarea surprinzătoare a unui doctor din Londra, în 1999, a demonstrat cât de larg răspândit a devenit de fapt acest comerț.

În 1994, Oksana Ryniekska a absolvit facultatea de medicină în Ucraina. La douăzeci și șase de ani, și-a dat seama curând că faptul de a fi doctor în țara natală nu-i oferea banii sau stilul de viață pe care și le dorea și la care considera că avea dreptul. A ales să plece și s-a îndreptat spre Anglia. Dar, curând după sosire, a înțeles că socotelile de acasă nu se potrivesc cu cele din târg. Banii nu curgeau pur și simplu gârlă, așa că a pus la cale un plan pentru a câștiga sume mari ușor și repede. Proaspăta doctoriță a înființat nu o clinică, ci un bordel, peste drum de o curățătorie chimică. Pentru a-și asigura personal, s-a gândit la tinere din țara ei natală, de unde a importat nouă fete care să muncească pentru ea. Ryniekska le-a spus că le va ajuta să

obțină vize care să le dea posibilitatea de a studia engleza. Dar singura engleză pe care au învățat-o a fost terminologia sexuală necesară pentru a înțelege și presta servicii sexuale pentru valul constant de clienți. Inutil să mai spunem că banii curgeau gârlă, atât din prestațiile din cadrul „serviciului permanent“, cât și din „vizitele la domiciliu“. În numai opt luni, până a fost arestată în urma unui flagrant, Ryniekska a strâns peste 210 000 de dolari.

La procesul care a avut loc la Londra, în septembrie 1999, doctorița, plină de remușcări, i-a spus judecătorului că se simțea „foarte rușinată“. Judecătorul a fost îngrozit de faptele la care se dedase Ryniekska, calificându-le drept „absolut scandaloase“. Escrocheria, a spus judecătorul, era din cale afară de șocantă, având în vedere că ea era un medic calificat. Cu toate acestea, Ryniekska a fost condamnată la doar trei luni de închisoare, cu recomandarea de a fi expulzată imediat după eliberare.

Profiturile masive rezultate din traficul de femei au atras și bande precum Hell's Angels (Îngerii iadului) din Hamburg, Germania. În ianuarie 1999, banda motocicliștilor din Hamburg s-a reprofilat masiv pe rețele de prostituție. În foarte scurt timp, a ajuns să controleze peste 200 de femei est-europene în douăzeci și șase de bordeluri și „patru hoteluri“ din cartierul roșu al orașului port Sankt Pauli, precum și două bine-cunoscute cluburi de striptease din Hamburg, Pasha și Eros. Însă, în mod neașteptat, afacerea lor a fost de scurtă durată. Șapte membri ai bandei au fost arestați, în urma unui flagrant foarte bine organizat, la începutul lui noiembrie 2000.

Conform rechizitoriului de 529 de pagini, motocicliștii au traficant sute de femei est-europene în Germania pentru a lucra ca prostituate în bordelurile și hotelurile lor de mână a treia. Femeile se aflau ilegal în țară, erau abuzate constant și erau forțate să presteze servicii sexuale șapte zile pe săptămână. Operațiunea s-a soldat cu un succes incredibil. În urma raziei, poliția a confiscat 350 000 de dolari bani gheață, un Lambor-

ghini Diablo, trei Mercedesuri de lux, alte cinci mașini foarte scumpe, douăsprezece motociclete Harley-Davidson, comandă specială, câteva pistoale și o grenadă. Bunurile au fost recuperate în cartierul șic Elbchaussee din Hamburg, de la un pretins mecanic auto, un fotograf, un instalator, un electrician și un vânzător. Pe baza dovezilor, poliția germană a estimat profitul total al motocicliștilor la 17 milioane de dolari.

Motocicliștii au fost acuzați de trafic de persoane, acte de violență cauzatoare de vătămări corporale grave, proxenetism, șantaj și extorcare prin violență. Procesul a început în primele zile ale lunii august 2001 și se presupunea că va dura cel puțin doi ani. Apoi, după numai o jumătate de zi de la începerea procedurilor, pe coridoarele tribunalului au început să circule zvonuri despre negocierile privind procesele dintre procurori și costisitoarea echipă de avocați ai bandei Angels. Două luni mai târziu, acuzații au fost aduși în sala de judecată pentru pronunțarea sentinței, după ce pledaseră vinovați pentru o mulțime de acuzații. În ciuda gravității evidente a infracțiunilor comise, motocicliștii au primit pedepse cuprinse între un an și patru luni și patru ani și opt luni, o reușită incontestabilă pentru echipa apărării. Pedepsa de șaisprezece luni a unuia dintre motocicliști a fost suspendată, deoarece curtea considera că are șanse mari de „reintegrare în societate”. De asemenea, membrii bandei au fost obligați la plata unor amenzi de 5,5 milioane de dolari. Mai târziu, în aceeași zi, pe treptele tribunalului, motociclistul a cărui pedeapsă a fost suspendată radia de bucurie în fața celor prezenți, spunând că hotărârea judecătorească este „minunată”

Ca majoritatea activităților infracționale, traficul de femei pentru prostituție a devenit din ce în ce mai strict delimitat din punct de vedere teritorial. Orice încălcare a teritoriului COR, de exemplu, este sancționată rapid. Se știe că sindicatele COR sunt gata să ucidă dacă se ivește o problemă cât de mică. Acest

comerț mai are drept consecință și o creștere fără precedent a violenței atât împotriva concurenților potențiali, cât și împotriva femeilor traficate. Bandele albaneze sunt notorii pentru cruzimea cu care își terorizează și torturează victimele sau leucid pe fetele care nu vor să coopereze. În anumite cazuri, bandele își tatuează „proprietatea“, așa cum cowboy-i își marchează vitele cu fierul roșu. Yakuza, în Japonia, le omoară pe femeile care încearcă să scape. Mafia turcească și gangsterii sârbi le aruncă pe fete de la mare înălțime, dacă refuză să se supună.

Iar când aceste bande ucid, o fac adesea pentru a transmite un mesaj, așa cum s-a întâmplat în cazul unei brutale crime duble care a avut loc în orașul siberian Vladivostok pe 24 iunie 1994.

În Vladivostok, când Natalie Samosalova trecea pe undeva, toate capetele se întorceau. La nouăsprezece ani, fata avea o siluetă sculpturală, un păr blond care se revârsa pe umeri și niște ochi albaștri-azurii uluitori. În vara anului 1993, a obținut ceea ce considera ea că este o șansă extraordinară: prima ei ocazie de a călători în străinătate. A fost recrutată pentru a lucra ca dansatoare la discoteca Skylight din stațiunea de jocuri de noroc Macao. Cererea de angajare a fost rezolvată rapid de o agenție de recrutare: Societatea de sprijinire a întreprinderilor din Macao. Înainte să-și de-a seama ce se întâmplă, s-a trezit, împreună cu o altă femeie, într-o lungă călătorie cu trenul prin China. Când a ajuns în sfârșit la Hong Kong, a fost întâmpinată de un bărbat numit Valhiev. Natalie nu a putut să nu remarce o cicatrice în zig-zag care împărțea în două fața bărbatului.

După cum s-a dovedit, Valhiev era un gangster rus cu reputația de „cel mai cunoscut pește din Macao“. El era de fapt unul dintre cei zece pești ruși cunoscuți, înregistrați de administrația din Macao ca „pianiști“ angajați la cluburi de noapte locale. Puteai fi sigur însă că nici unul dintre ei nu era capabil să cânte o notă. Valhiev le-a condus pe femeile nou-sosite într-un apartament în care mai locuiau alte câteva rusoaice, explicând în

termeni clari ceea ce se aștepta de la ele. Dansatul în cluburi de noapte nu era o alternativă, decât dacă era pentru un client care plătea. În ziua următoare, Natalie a fost dusă la un birou al administrației, unde i s-a eliberat o carte de identitate și i s-a acordat o viză de șase luni. În acea seară, a intrat și ea în rândul celor 120 de rusoaice, majoritatea din Vladivostok, care lucrau în enclavă ca prostituate.

Natalie era foarte cunoscută printre clienții cu mulți bani și aducea câștiguri spectaculoase: între 1 000 și 3 000 de dolari pe noapte. Banda rusă ce o controla și-a dat repede seama de valoarea ei. Era un capital prețios, care aducea 55 000 de dolari în cap pe lună. În aprilie 1994, l-a întâlnit pe Gary Alderdice, un avocat debordant din Noua Zeelandă, care devenise celebru ca apărător al unor membri ai Triadelor din Hong Kong. Alderdice s-a îndrăgostit instantaneu. A fost o scenă parcă desprinsă din *Pretty Woman*, cu excepția faptului că, în cazul acesta, eroina era în proprietatea mafiei.

După o lună întreagă de desfătări sexuale (și care l-a costat pe Alderdice 48 000 de dolari), el și-a mărturisit dragostea fascinantei prostituate și ea a decis că voia să fie a lui. Semeața Natalie i-a spus lui Valhiev că nu mai voia să lucreze la Skylight. Conducerea Skylight s-a conformat, retrăgându-i rapid sprijinul pentru viză. Viza și permisul de muncă i-au fost anulate rapid și, chiar în ziua următoare, Natalie s-a trezit într-un avion ce care o ducea înapoi în țara ei.

Înnebunită, i-a telefonat panicată iubitului ei. Alderdice a promis că o va aduce înapoi. Se presupune că la sfârșitul lui iunie a plecat cu avionul la Vladivostok ducând o valiză plină cu 150 000 de dolari bani gheață, pentru a negocia cu mafia libertatea Nataliei. Aceasta s-a întâlnit cu el la aeroport și s-au îndreptat spre domiciliul ei. Au urcat cele trei șiruri de trepte până la apartamentul ei, unde au intrat amândoi.

În ziua imediat următoare, mama Nataliei a trecut pe la apartamentul fiicei sale. Fiindcă Natalie nu a răspuns, a bătut

din ce în ce mai tare. Nici atunci nu s-a auzit nimic dinăuntru. Femeia a cerut ajutorul unei vecine și au forțat împreună ușa. Pe hol zăcea trupul plin de sânge al unui bărbat. Fusesse împușcat în ochi de la o distanță foarte mică. În camera de zi, Natalie zăcea întinsă pe podea, cu mâinile legate la spate cu o frânghie. Și ea fusesse împușcată în cap.

Mai devreme, pe la vreo trei jumătate dimineața, vecina care a ajutat-o să deschidă ușa fusesse trezită din somn de niște zgomote care veneau dinspre apartamentul lui Natalie. Nu putea să spună cu certitudine ce fel de zgomote, dar semăna, spunea ea, cu zgomotul pe care-l face „cineva care taie lemne“ Vecina a chemat poliția, dar nimeni nu s-a grăbit să-i ia în seamă îngrijorarea. I s-a spus să sune din nou „dacă se întâmplă ceva grav“

Ancheta care a urmat a fost oricum, numai minuțioasă nu. Poliția a calificat rapid ceea ce s-a întâmplat drept un „jaf“, sperând să închidă cazul. Bănuiala inițială a procurorului a fost că Alderdice se afla pur și simplu la locul nepotrivit, la momentul nepotrivit. La urma urmei, Vladivostok este un port maritim, un oraș cunoscut sub numele de „Estul sălbatic“, unde, după cum se știe, infracționalitatea și corupția au rădăcini adânci. Procurorul considera că doi infractori mărunți l-au văzut pe elegantul, bine îmbrăcatul avocat, au presupus că avea bani la el și l-au urmărit în clădirea veche. Dar faptele nu se potriveau. Intrarea nu era forțată. Natalie fusesse în mod evident torturată. Iar crimele fuseseră comise în stilul unei execuții. Din indiciile pe care investigatorii au putut să le pună cap la cap, cuplul a sosit la apartament, dar nu a stat foarte mult. Potrivit vecinei de palier, au plecat puțin mai târziu și s-au întors din nou în jurul orei 23.00. Erau urmăriți de cel puțin doi alți bărbați. Restul rămâne confuz, dar, pentru prietenii și colegii lui Alderdice de acasă, motivul este clar.

„Știu cum lucrează proprietarii ruși de bordeluri“, spune Mike Prew, un vechi prieten al acestuia, care este și un fost șef

al Interpolului din Hong Kong. „Sunt cei mai răi. Odată ce fetele sunt implicate în sindicate, nu se mai pot retrage, altfel sunt asasinate.” Prew crede cu certitudine că mafia rusă a fost în spatele asasinatelor și că cei doi au fost victimele unei execuții premeditate și profesioniste specifice lumii interlope. Mesajul era simplu: la asta te poți aștepta dacă pleci. Fără îndoială că el a răsunat tare și clar pentru fetele care încă lucrează la Macao. Ele s-au întors rapid la locul lor.

4. Cu un clic de mouse

„Afacerea s-a triplat datorită internetului“ (Un bogat traficant din Tel Aviv, proprietar de bordel).

Recrutarea masivă, în toată lumea, a femeilor pentru comerțul de carne vie este alimentată de un singur factor: peste tot în lume bărbații sunt amatori de sex pe bani. S-au scris volume întregi despre prostituate și prostituție, în mare parte pentru că multe femei au fost dispuse să vorbească deschis despre asta. Prin comparație, nenumărații bărbați care folosesc aceste femei noapte de noapte au reușit să scape analizei. Ca grup, rămân în mare măsură nestudiați; în mod nesurprinzător, ei își păstrează aventurile pentru ei înșiși. Dar, în vreme ce despre bărbații care frecventează prostituatele se știe foarte puțin, cei din primele linii, de la pești la lucrători ai ONG-urilor, își spun în cele ce urmează punctele de vedere. Și înseși gândurile bărbaților, așa cum sunt ele exprimate pe site-urile înfloritoare de pe internet care oferă femei de vânzare, le prezintă propria perspectivă înfiorătoare.

În cartierul autogării vechi din Tel Aviv, șiraguri de luminițe ca de Crăciun, aranjate în formă de inimi și heruvimi cu arcuți și săgeți, clipesc îmbietor. Dar, la o privire mai atentă asupra zonei, descoperi că nu este nimic festiv sau romantic în reclamele acestea luminoase. Locul este plin de bordeluri de mâna a șaptea, iar afacerile merg din plin, datorită grupurilor de bărbați care colindă străzile înguste în căutarea unui moment de pasiune. Dincolo de draperiile roșii care atârnă zdrențuite la uși, blonde platinat și brunete cu nuanțe roșcate îmbrăcate în tricouri decoltate și pantaloni

din spandex stau înghesuite pe canapele, câte patru, cinci sau chiar șase laolaltă, așteptându-l pe următorul client. Pufăie nervos din țigară, în timp ce bărbați transpirați de toate vârstele, formele și dimensiunile zăbovesc în prag privind cu subînțeles marfa.

Într-un bordel dărăpănat, un pește stă pleoștit în spatele unui birou mic de metal, ștergându-și picăturile de transpirație de pe sprâncene cu o batistă ieftină. Este ras în cap, are fața ciupită de vărsat și afișează o barbă de câteva zile. Un bărbat supraponderal între două vârste, care se plimbase discret în susul și în josul străzii, s-a uitat cu atenție înăuntru. Peștele a aruncat o privire spre ușă și i-a făcut repede semn să intre.

„Intră! Intră! Ia-o pe cea cu părul castaniu“, strigă el cu un rânjet larg, artificial. „Te place. Nu o să fii dezamăgit. Hai! Vino!“

Femeia, care pare să aibă în jur de douăzeci de ani, se ridică rapid de pe o canapea din catifea creponată verde deschis, plină de pete, și aleargă spre bărbat înainte ca el să aibă timp să se răzgândească. Cu un zâmbet forțat, îl prinde de mână și-l împinge într-o cameră din spate. După un sfert de oră, acesta iese în grabă, cu un aer rușinat, genunchii moi și cu cincizeci de shekeli mai puțin în buzunare.

Este jumătatea după-amiezii, într-un moment de acalmie în trafic și suntem în fața unui bordel. David, un urs de om, tuns periută, cu sprâncenele stufoase împreunate, stă în fața localului lui murdar pufăind dintr-o țigară. Este un tip sociabil, căruia îi place să se întâlnească și să stea de vorbă cu străinii despre politică, economie și sex. David se consideră un fel de sociolog urban și, la drept vorbind, este cu siguranță un observator din prima linie al unui anumit tip de umanitate.

„Aici vin tot felul de bărbați“, tună David cu o voce de bariton.

Căsătoriți, celibatari, soldați, oameni de afaceri și credincioși. Am citit într-un ziar din Tel Aviv că, într-o lună, în Israel un milion de bărbați merg la bordel. Nu e nimic rău în asta.

Un bărbat are nevoie să se descarce și nu e nimic imoral în asta. Nu are de-a face cu înșelatul. Este pur și simplu vorba de descărcare. Foarte mulți bărbați singuri se duc din necesitate. Mulți bărbați nu sunt siguri pe ei. Nu-și pot găsi o femeie. Tu și cu mine suntem niște tipi arătoși, așa că ne putem găsi femeii fără să plătim. Dar mulți bărbați nu pot. Sunt timizi sau au, poate, probleme fizice, mentale sau medicale. Sunt poate grași și urâți sau nu au vârsta potrivită. Nu pot ieși pur și simplu în oraș să întâlnească o femeie. Mulți bărbați mai vin aici pentru că este un fapt binecunoscut în Israel că femeilor evreice nu le place să facă anumite lucruri. Bărbații știu că pot obține asta aici. Pentru ei, prostituția este salvarea.

— Iar tu ești salvatorul?

— Eu sunt intermediarul, a spus el cu un rânjet mândru.

Uite ce e, bărbații au nevoie de femei. Este natural. Când eram mic, pe vremea copilăriei mele în Rusia, tata m-a dus la o fermă. Mi-a arătat un câmp. Era plin de vaci. Vreo douăzeci-treizeci! Apoi tata m-a dus pe un alt câmp, unde era un taur. Un singur taur pentru toate aceste vaci! Mi-a spus că asta este din cauză că un taur are nevoie de mai multe vaci! Este același lucru cu bărbații. Este genetic. Așa suntem făcuți. Asta nu înseamnă că suntem imorali sau porci. Este un fapt dovedit că bărbații au nevoie de mai multă activitate sexuală decât femeile. Deci, ce faci în cazul ăsta?

David e în formă și e imposibil să-l oprești.

Datorită prostituției, scăpăm de violuri. Aduci femeile astea și fetele inocente nu sunt violate. De aceea cred în prostituție și aș vrea foarte mult să fie legalizată peste tot. Cred că multe violuri sunt evitate datorită ei. Noi, bărbații, datorită felului în care suntem făcuți, dorinței noastre sexuale, potențialului

nostru, necesităţii noastre, avem nevoie să facem asta. Avem nevoie de sex.

Pe când el pălăvrăgeşte în continuu despre serviciul important pe care îl aduce fraţilor săi, multe persoane din Israel sunt îngrijorate de ceea ce se întâmplă pe străzile lăturalnice şi pe aleile dosnice din ţara lor. Într-un apartament modest dintr-o zonă liniştită din Tel Aviv, departe de cartierul roşu, Leah Gruenpeter-Gold şi Nissan Ben-Ami clatină din cap cu dezgust când vine vorba de deschiderea atâtor bordeluri şi de traficul masiv de tinere Nataşe. Leah şi Nissan sunt co-directori ai Centrului pentru conştientizare, o organizaţie neguvernamentală specializată în cercetări privind traficul de femei şi prostituţia în Israel.

— Bărbaţii israelieni s-au obişnuit pur şi simplu cu ideea că femeile pot fi cumpărate, a început Gruenpeter-Gold. Nici bărbaţii căsătoriţi, nici celibatarii nu mai vor să construiască relaţii. Le e mai simplu să cumpere sex atunci când vor.

— De Anul Nou evreiesc, am coborât în zona vechilor staţii de autobuz să văd ce se întâmplă, şi-a amintit Ben-Ami. Pe străzi, în faţa fiecărui bordel erau bărbaţi tineri care stăteau la coadă. Când te uiţi în zona recepţiei, le poţi vedea pe toate aceste femei triste şi necăjite, care, atunci când te zăresc, ridică brusc privirile şi zâmbesc. Sunt bucuroase să te vadă pentru că trebuie să fie bucuroase, altfel...

Ceea ce o supără în mod deosebit pe Ben-Ami sunt *haredim*-ii (evreii ortodocşi), care se înghesuie în bordelurile din Tel Aviv în dimineţile şi după-amiezile de vineri pentru o ultimă hârjoneală înainte de Sabat.

Când te duci în zona Bursei de valori sau a Bursei de diamante, poţi vedea multă prostituţie şi mulţi bărbaţi foarte, foarte credincioşi – pentru că aceşti bărbaţi au nevoie de sex, iar femeile din societatea lor nu le pot oferi asta când o vor ei. Nici nu

se pot masturba, fiindcă nu au voie să-și împrăștié sperma. Deci trebuie să o facă cu o femeie. În plus, acești bărbați nu folosesc prezervativele, așa că trebuie să plătească mai mult peștilor. Deci, pentru a satisface nevoile acestor bărbați, trebuie să le sacrificăm pe aceste femei.

— Pentru că aceste femei nu sunt ființe umane, a spus indignată Gruenpeter-Gold. Sunt niște străine. Credincioșii preferă să facă asta cu femei străine, pentru că astfel nu le fac rău femeilor evreice.

— Cu toate acestea, în mod oficial, a spus Ben-Ami, credincioșii se pronunță categoric împotriva traficului de persoane și a prostituției. Deci, pe de o parte, mulți credincioși sunt împotriva acestor bordeluri, dar, pe de altă parte, au nevoie de sex.

— Este un comportament foarte ipocrit, a adăugat Gruenpeter-Gold.

O modalitate de a ne face o idee, direct de la sursă, despre mentalitatea ordinului secret al celor care folosesc prostituatele este de a le citi cu discreție gândurile exprimate pe internet. Un bun punct de plecare este *World Sex Guide* (Ghidul mondial al sexului), care are aproape 6 000 de membri. Forumul de discuții arată cât de mult se înșală majoritatea acestor bărbați. Mulți se laudă cu priceperea lor în materie de sex, dând detalii pornografice și dându-se drept niște supermasculi, pentru că femeile pe care le cumpără se zvârcolesc, se urcă pe pereți și gem în extaz total la fiecare penetrare a lor. Dar și mai deconcertantă este convingerea lor fermă că dreptul lor la sex are prioritate asupra drepturilor femeilor și fetelor pe care le folosesc. Pentru acești bărbați totul se rezumă la nevoile lor și modul în care și le satisfac îi privește. Printre postările de pe site sunt nesfârșite explicații cu privire la motivele pentru care ei fac asta. Dau vina pe soțiile lor pentru căsătorii neîmplinite sexual. Le învinuiesc pe femei

că nu le cad la pat după o cină scumpă în oraș. Iar când acești bărbați nu sunt la înălțimea așteptărilor în dormitor, pe cine dau ei oare vina? Mai spun despre toate femeile că sunt niște întreținute, în timp ce prostituatele nu au pretenții să li se ofere flori.

Dar argumentul cel mai puternic este „nevoia” lor de sex. În mintea lor, sexul este un imperativ biologic ce trebuie satisfăcut; prin urmare, a cumpăra sex este o activitate firească. Este o alternativă perfect logică la o relație neîmplinită sau inexistentă. Atâta vreme cât au banii necesari, sunt *îndreptățiți* să-și satisfacă dorințele sexuale, oricare ar fi ele și oricând îi apucă. Dar nu am auzit de nici un imperativ biologic ca bărbații să aibă orgasm de un număr anumit de ori pe zi, săptămână sau an. Deși poate fi neplăcut să trăiești fără a te descărca sexual mult timp, absența unei alte persoane din ecuație nu amenință supraviețuirea însăși a bărbatului. Cu toate acestea, exprimarea acestei „nevoi sexuale masculine”, împreună cu opinia generală că prostituatele sunt murdare și impure, le permite clienților acestora să-și justifice ușor acțiunile. Pentru ei, prostituția nu este decât o bursă de mărfuri și ei se poartă pur și simplu ca oricare alt client. Argumentul lor final este acesta: dacă nu cumpără ei serviciul respectiv, următorul bărbat aflat la rând îl va cumpăra. Și rândul este foarte, foarte lung.

Ce este foarte îngrijorător în legătură cu aceste postări de pe site este cât de puțin se gândesc acești bărbați la așa-zisele prostituate pe care le închiriază. Majoritatea acestor femei sunt victime forțate să intre în capcana vicioasă a sexului cu mult timp înainte de a atinge vârsta consimțământului. În bordelu-rile și pe străzile din întreaga lume pot fi găsite în mod frecvent fete cu vârste foarte fragede, de zece, unsprezece și doisprezece ani. Dar în lumea clienților prostituatelor, asta nu înseamnă decât că ele nu au probabil boli cu transmitere sexuală, în special HIV/SIDA.

Motivele frecventării prostituatelor pot varia de la un bărbat la altul. Un lucru rămâne însă clar: lumea prostituției este plină

de ipocrizie și standarde duble. Femeile sunt numite „prostitute“, „târfe“, „curve“, „coarde“, „boarfe“, termeni ce exprimă oprobriu și dezgust. Bărbații care le folosesc sunt cunoscuți însă sub nume mai respectabile: „clienți regulați“, „clienți“, făcându-i să pară, prin comparație, rafinați. Această folosință meșteșugită a cuvintelor are un scop: este mai ușor pentru bărbați și societate să depersonalizeze victimele, să le trateze ca pe niște mărfuri și să le desconsidere. Pentru majoritatea oamenilor, prostituatele sunt niște fețe anonime, niște ființe de la marginea societății, care nu sunt demne de compasiune sau înțelegere. Pe de altă parte, bărbații care le folosesc fie își trăiesc tinerețea, fie pur și simplu sunt bărbați. Ei pot fi chiar priviți ca membri importanți ai societății: directori generali executivi stresați, spre exemplu, care își pot permite, din când în când, comportamente sexuale îndoielnice. Dar, atâta vreme cât folosesc prezervativul, are cineva de suferit?

Astăzi, căutarea prăzilor ușoare și ieftine a devenit mult mai simplă, pentru că prădătorii știu exact unde să cliceze. În mod indubitabil, internetul a transformat piața globală a sexului, deja foarte fierbinte, într-un infern incandescent. Chiar și o examinare rapidă a site-urilor de sex pentru adulți arată că internetul a devenit cel mai mare bordel de pe planetă. În fiecare zi, sute de site-uri ademenesc bărbați din lumea întreagă în bordeluri virtuale unde femei și fete sunt cumpărate și vândute, uneori chiar vândute la licitație, ca vitele. Site-urile au o înfățișare foarte elaborată și practică tehnici de vânzare agresive, insistente, spunându-le cu exactitate cumpărătorilor ceea ce vor obține în schimbul banilor lor. Marfa este așezată de-a valma, cu fotografii ale unor blonde cu picioare lungi și ale unor roșcate cu ochii fierbinți. Există câte ceva pentru toată lumea: virgine, mirese, excursii sexuale, servicii de dame de companie online, sex-show-uri interactive online. Nu trebuie decât să menționați

permutarea pe care o doriți și aceasta va fi efectuată. Nu e nevoie decât de un clic de mouse.

Bărbații clicau febril pe un anumit site la începutul lui martie 2002. Agenția de dame de companie exotice ucrainence din Odessa urma exemplul site-ului eBay și organiza o licitație. Dar nu era o licitație obișnuită. Produsul era o virgină de nouăsprezece ani. Oferta includea o excursie cu pachet complet: viză, bilet de avion și douăzeci și patru de ore cu fata. Licităția s-a deschis la 1 500 de dolari și, până la sfârșitul lunii, avea un câștigător. Pe 28 martie a fost afișat rezultatul: „Felicitările noastre domnului D___ din Franța! 3 000 de dolari pentru ucraineanca virgină Diana.” Nu se știe dacă Diana fusese traficată și constrânsă sau dacă făcea acest lucru din proprie voință. La urma urmei, de ce ar vrea o virgină de nouăsprezece ani să se dea unui om complet necunoscut? Judecând după agitația de pe diverse site-uri pentru adulți, nimeni nu părea preocupat câtuși de puțin de situația fetei. Ticăloșii libidinoși din camerele de chat se gândeau numai cum arăta ea și dacă merita banii.

Deși comerțul de carne vie internațional prosperă de zeci de ani, factorul care a făcut ca piața sexului să explodeze este internetul. Dându-și seama de puterea rețelei mondiale, într-un timp foarte scurt regii pornografiei, peștii și traficanții și-au făcut apariția online, promovându-și produsele și serviciile. Într-adevăr, mulți observatori consideră că internetul este singurul răspunzător pentru dezlănțuirea incredibilă a traficului mondial de femei și fete.

Stând în fața unui bordel de pe o stradă lăturalnică plină de gunoaie, de lângă vechea autogară din Tel Aviv, Lev își aprinde o țigară. Este jumătatea după-amiezii și activitatea lăncezește. Mă apropii și intru în vorbă.

— Pot să arunc o privire? l-am întrebat.

— Sigur. Îți fac un preț special, a spus el în timp ce trăgea draperia roșie decolorată care atârna la ușă.

Pe o canapea stăteau patru femei tinere. Toate erau trase la față și lipsite de entuziasm. Erau mai mult sau mai puțin dezbrăcate. Nici una nu avea mai mult de douăzeci și doi de ani.

— De unde sunt? am întrebat.

— Din Rusia.

— Toate sunt din Rusia?

— Rusia, Ucraina, Republica Moldova... ce mai contează?

— Pe ea cum o cheamă? am întrebat, arătând spre o fată brunetă cu ochii negri, zveltă, care părea să aibă în jur de șapte-sprezece ani.

— Natașa. E preferata mea. Nu o să te dezamăgească.

— Lasă-mă să mă gândesc un moment.

— Nici o grabă, nici o grabă, a spus Lev cu un zâmbet superior.

M-am uitat spre biroul lui și am observat un calculator. Lângă el era un scanner și o imprimantă color cu jet de cerneală.

— Văd că ai trecut la înalta tehnologie, am remarcat eu.

— Pentium 3. Foarte rapid. Am propriul meu site, s-a laudat Lev. Vino să ți-l arăt.

Lev a deschis Netscape, a dat clic pe Favorite în meniul barei de instrumente și a defilat în jos până la setările personale. În câteva momente, site-ul lui a apărut brusc, afișând fotografii individuale ale fetelor sale, toate alungite goale pe un covor ieftin din piele de ghepard. Nici una dintre fete nu zâmbea și nici nu arunca vreo privire ademenitoare. Văzându-le, mi-am dat seama că erau jenate.

— Ai mulți vizitatori?

— În fiecare zi. De nenumărate ori. Afacerea s-a triplat datorită internetului. Clienții îmi văd oferta. Știu ce fată vor avea și ce poate face ea. Am mulți vizitatori din Canada, America, Marea Britanie, Europa și câțiva din Japonia. Toți m-au găsit pe internet. Dar tu?

— Ce-i cu mine?

— Te-ai hotărât?

— Îhî. Nu sunt interesat.

Dând să plec, l-am putut auzi pe Lev mormăind ceea ce am presupus că erau câteva înjurături pe cinste în ebraică. În drum spre hotel, m-am întrebat cum se simțeau acele femei știind că desfrânați online de pretutindeni se uită înfierbântați la fotografiile lor. M-am mai gândit și la comentariul lui Lev: că internetul i-a triplat afacerea și că bărbații veneau special cu avionul să profite de fetele lui.

Zeci de site-uri de pe internet oferă bărbaților ahtiați după sex sfaturi despre locurile unde pot găsi marfă de cea mai bună calitate pentru banii lor câștigați cu greu, iar unul dintre cele mai cunoscute forumuri online este cu siguranță *World Sex Guide*. Misiunea sa, după cum se laudă acesta, este simplă: „A găsi femei și a regula. Dacă vă simțiți ofenșați de chestii de genul ăsta, nu-mi pasă.” Vizitatorii și cei care contribuie la acest site iau foarte în serios întrebările despre sexul pe bani. Forumul de discuții conține mii de informații direct de la sursă, din toate țările lumii. „Dacă vrei să știi unde poți să te distrezi în orașul tău sau la următoarea destinație a călătoriei tale, aici vei găsi răspunsurile”, declară site-ul. „Cunoașterea înseamnă putere și, informându-te bine despre peisajul local înainte de a ajunge acolo, vei putea începe aventura în forță, evitând în același timp capcanele. Profită de experiența tovarășilor tăi de aventuri și caută să le postezi și pe ale tale.”

World Sex Guide este un izvor nesecat de informații despre orice subiect imaginabil legat de prostituție. Mărturii ale clienților mulțumiți, avertismente ale celor dezamăgiți și sfaturi despre cum se pot procura cele mai bune prostituate în peste o sută de țări din toată lumea curg cu duiumul. În fiecare zi, nenumărați bărbați, avizi de sex, roiesc pe site-ul acesta și pe altele similare pentru a-și satisface poftele carnale.

Un utilizator aflat online, cunoscut sub numele de Travel Sexman, cerea ponturi despre locurile unde putea să se distreze cel mai bine pe măsura buzunarului său: „În care oraș se găsesc cele mai bune bordeluri unde să se merite să-mi sparg euroii: Frankfurt, Praga sau Amsterdam?” În mai puțin de o oră, a obținut un răspuns. „Amsterdam are cel mai bun cartier cu felinare roșii unde vezi fete în vitrine, dar sunt numai pentru turiști. La Praga este bine, dar nu atât de ieftin pe cât te-ai aștepta.” Concluzia: „În ansamblu, Frankfurt este cel mai bun.”

În postări se oferă chiar indicații de drum: „Dacă te duci la Frankfurt și închiriezi o mașină și te îndrepti spre Atlantis în Altenstadt sau Oase în Burgholzhausen, vei găsi între 40 și 60 de femei complet goale într-o atmosferă foarte curată și plăcută”, scria admiratorului orașului Frankfurt.

O discuție tipică începe cu o întrebare despre un oraș, ca aceasta lansată de un american ce călătorește în Norvegia: „Voi fi la Helsinki cu afaceri, la sfârșitul lunii. Care-i distracția pe acolo?” Răspunsul este rapid: „Dacă vrei să mergi la *Russia Lite*, Helsinki este un bun punct de plecare. Prețurile sunt mai mari decât în unele părți din FUS (fosta Uniune Sovietică), dar, din experiența mea, cu 150 de dolari poți avea o fată foarte atrăgătoare pentru toată noaptea.”

Un canadian cerea să fie sfătuit unde să meargă în timpul unei escale în Turcia: „Salut, vara aceasta voi face un popas de o zi sau două în Istanbul, în drum spre Ucraina. Îmi puteți sugera niște locuri unde pot merge pentru o partidă rapidă de sex? Calitatea est-europeană ar fi ideală. Mersi!”

După câteva tastări, și el a primit un răspuns.

„Istanbulul este un paradis al fetelor ucrainene. Și nu trebuie să te limitezi deloc la ele. Sunt și românce, rusoaice, bulgăroaice, moldovence”, scria un vizitator evident satisfăcut. „Dacă mergi la Seranda, în Istanbul, vei găsi o mulțime de târfe din

fosta URSS și poți pur și simplu să le duci la hotelul de alături. Și nici nu ești jecmănit.“

Industria sexului este unul dintre catalizatorii principali din spatele multora dintre progresele majore înregistrate în tehnologia informației de la începutul internetului, inclusiv servicii de confidențialitate, sisteme securizate de plată și gestionarea bazelor de date online. Peștii și pornografiile au oferit impulsul și banii necesari pentru ca vrăjitorii tehnologiei informației să inventeze modalități mai rapide de a livra produse pornografice unei clientele în continuă creștere.

Înainte de apariția internetului, un om de afaceri care călătorea în Turcia ar fi găsit cu greu articole la zi despre damele de companie sau prostituatele din Istanbul în diferitele reviste pornografice ilegale, cu atât mai puțin indicații spre locurile existente și ponturi despre bordelurile care oferă cele mai bune și mai sigure servicii. Acum, cu site-uri precum *World Sex Guide*, o escală în această metropolă bizantină se poate transforma într-un bufet suedez orgasmic, și pe deasupra rentabil.

În plus, forumurile sunt arhipline de fanfaronadă testosteroneică. Tinman din Wisconsin, de exemplu, abia aștepta să le povestească fraților lui în ale sexului cibernetic despre recenta sa excursie sexuală din Republica Cehă:

Praga este un oraș formidabil și, totuși, aproape straniu. În timpul zilei, te afli într-unul dintre orașele cele mai vechi, însă și cele mai frumoase din toată Europa. Și apoi, noaptea, se transformă total într-un oraș aproape nebun după sex. Poți găsi o sumedenie de cluburi de striptease, care oferă mult mai multe lucruri decât spectacole, pentru nu foarte mulți bani. M-am dus la unul dintre aceste cluburi, cu intrare în jur de 10 dolari și apoi în jur de 3 dolari pentru o bere destul de bună. Între timp, puteai vedea unele dintre cele mai frumoase femei dansând goale pentru tine. Pe lângă stripteuze, sunt și câteva

prostituate, care stau la diferite mese și pe canapele, așteptându-te. Dacă se întâmplă să le privești în ochi pe vreo două-trei, vin toate la tine, și se freacă de tine ca lumea.

Una dintre fetele acestea a venit la mine, m-a luat de mână și m-a dus spre o canapea. Ne-am așezat și a început să mă sărute foarte intens. Era extrem de frumoasă și avea un corp extraordinar. După câteva minute de sărutat, m-a condus înapoi într-un coridor, unde, contra a 50 de dolari, am închiriat pentru o oră o cameră. Înăuntru, m-a făcut să mă așez pe pat, a început să facă un striptease minunat și apoi a început să mă dezbrace.

Cu detalii pornografice, Tinman a continuat să povestească cum a satisfăcut-o el complet cu priceperea lui de mascul. S-a simțit uluitor, a spus în final, și cât a durat partida nu și-a pus nici un prezervativ.

Un contribuitor asiduu la *World Sex Guide* este Cossem, „un membru mai vechi” al forumului de discuții care se dă drept un iubitor de femei și un cunoscător în ale sexului. Subiectul preferat al lui Cossem: prostituatele din Țara Sfântă. El precizează că 98% dintre prostituatele din Israel sunt rusoaice, dar nu face diferența între rusoaice, ucrainence, moldovence sau românce. De asemenea, el nu dezvăluie niciodată faptul că multe dintre ele sunt traficate. La urma urmei, de ce să strici o fantezie cu un duș rece al realității?

Într-un comentariu din ianuarie 2003, Cossem le compara pe localnice cu rusoaicele:

Autohtone talentate și pricepute există, dar sunt practic toate profesioniste înrăite care disprețuiesc bărbații, își țin serviciile la mare preț și se țin la distanță de femeile importate din Rusia. Dar, credeți-mă, unele dintre cele importate din Rusia sunt foarte pricepute și multora dintre ele le place munca pe care o fac, obțin multă plăcere din ea și clienții sunt cei câștigați. Țineți minte ce vă spun, dacă sunteți tineri, dacă arătați bine

și știți cum să abordați femeile, nimic nu vă poate opri să agățați o israeliancă fierbinte pentru una dintre cele mai tari partide de sex imaginabile. Dar dacă sunteți niște depravați bătrâni și burtoși, nu vă mai obosiți să încercați. Va trebui să vă mulțumiți cu sutele, dacă nu cu miile de fete din fostul bloc estic care, pentru o sumă mică, pot face fericit orice bărbat timp de o oră sau două.

Cossem își revendică statutul de celebritate din faptul că este autorul Raportului despre localurile de servicii sexuale din Tel Aviv, în care trece în revistă „cele mai bune cluburi de sănătate (bordeluri), sau Machonim în ebraică“. În raport, el citează Banana Club și Club 101, unde tariful curent este de 230 NIS (shekeli israelieni noi) pentru o jumătate de oră. Menționează cursul de schimb: 1 dolar pentru 4,85 NIS. „Deci 230 înseamnă în jur de 47 de dolari.“ De asemenea, el recomandă agențiile de dame de companie „ca fiind de o calitate mult mai bună“ și postează chiar numele „fetelor fierbinți“ preferate de el. Într-una dintre relatările sale senzaționale, scrie despre o „întâlnire excepțională“ cu ceea ce el numește o „fată de nota zece pe toată linia. O cheamă Alina și e originară din Rusia. Este înaltă, cu un păr lung, de un blond natural, un corp splendid, perfect, față și ochi frumoși, sâni drăguți, ridicați și fermi, și naturali pe deasupra. Prestația ei a fost excelentă“. El descrie în detaliu jumătatea lui de oră de plăcere înainte să se prăbușească amândoi pe pat, transpirând din abundență, deși camera avea aer condiționat“, adăugând că era sută la sută sigur că gemetele și suspinele femeii erau „toate veritabile“ Cossem o descrie pe Alina ca fiind „cu adevărat deosebită“. Atât de deosebită, de fapt, încât a postat numărul de telefon al agenției unde lucra și adresa unui site unde apărea goală. „Dacă cineva de pe forumul acesta se află prin partea asta a lumii, ar trebui să o încercați și nu o să vă pară rău. Sper doar să nu fie suprasolicitată și să se distrugă,

căci fata aceasta este o perlă foarte rară și trebuie folosită cu grijă și respect.“

Aproape încă de la începuturile internetului, excursiile sexuale în zeci de țări din jurul globului sunt unul dintre produsele principale ale site-urilor pentru adulți. Operatorii fac bani vânzând cu amănuntul pachete pline cu promisiuni de paradisuri sexuale. În general, site-urile de excursii nu oferă sex în mod direct, însă reclama face aluzie la lucrurile pe care le vor face damele de companie. Site-urile menționează că fetele sunt „fără prejudecăți“ și că oferă „servicii complete“ sau „experiența unei iubite adevărate“. Promisiunile sunt însoțite de cataloage incendiare cu femei foarte sumar îmbrăcate. Calitățile lor fizice sunt scoase în evidență, împreună cu liste de prestații sexuale care pot fi efectuate și detalii despre costul excursiei, biletele de avion, rezervările la hotel și cerințele referitoare la vize.

În prezent, cele mai populare destinații sunt țările în care se oferă femei și fete din fosta Uniune Sovietică. Internetul este plin de site-uri care promovează sex-cluburile, bordelurile, saloanele de masaj erotic și agențiile de dame de companie din Frankfurt, Londra, Amsterdam, New York și Toronto. Aceste site-uri oferă, de asemenea, excursii „romantice“ sau „de prezentare“ la Sankt Petersburg, Moscova, Minsk, Kiev și Odessa. Una dintre agențiile cele mai populare din Odessa care oferă excursii sexuale declară: „Avem grijă de nevoile tuturor clienților noștri și dorim să vă facem șederea aici cât mai plăcută. De asemenea, acordăm atenție sănătății fetelor noastre. Fiecare fată face analize și un control medical complet în fiecare săptămână.“ Agenția pretinde că le face pe fetele sale să participe la numeroase „teste și concursuri erotice“ pentru ca ele să devină „într-adevăr demne“ de bărbații cărora le oferă servicii. Pachetul excursiei include întâmpinarea la aeroport, rezervarea unei camere la un hotel „la modă“, un șofer, securitate asigurată, excursii în împrejurimi, rezervări la restaurante, vizite la băile publice din Rusia „și orice

altă distracție veți dori“. „Scopul principal al agenției noastre este să se îngrijească de confortul și nevoile dumneavoastră. Cu fetele noastre, nu vă veți plictisi.“

Excursiile sexuale se dezvoltă impetuos dintr-o mulțime de motive. În primul rând, ele oferă bărbaților un sentiment de libertate. Călătorind într-o țară străină în căutare de sex, ei se simt liberi să facă lucruri pe care altfel, probabil, nu și le-ar fi îngăduit niciodată, fie din cauza regulilor comunității, a legăturilor familiale, fie, mai ales, din cauza sancțiunilor penale. Atracția principală pentru mulți dintre acești bărbați este perspectiva de a se culca cu o fată tânără, de preferință o adolescentă frumoasă. Ei știu că, dacă ar încerca vreodată să facă asta în țara lor, s-ar trezi în spatele gratiilor. Acasă, nu înseamnă întotdeauna nu. Dar, când amatorii de prostituate se înscriu pentru o excursie, știu că fetele sunt disperate și instruite să facă pe plac clienților. De altfel, companiile care organizează excursiile le garantează adesea că nu vor avea nimic de regretat. Agenția Odessa, spre exemplu, nu precupește nici un efort pentru a sugera că fetele sale sunt la înălțimea sarcinii lor: „Femeile slave au fost dintotdeauna remarcabile pentru supunerea și pentru dorința lor de a satisface orice dorință. Clipele petrecute cu fetele noastre vă vor rămâne întipărite în memorie și vă veți aminti adesea de ele cu satisfacție și plăcere.“

Pentru bărbații care vor mai mult decât o aventură de o noapte, internetul a dat naștere, de asemenea, unei noi generații de mirese prin poștă. Agențiile și site-urile oferă femei din fosta Uniune Sovietică și din țările în curs de dezvoltare ca fiind perechea ideală pentru bărbații occidentali. Site-urile sunt arhipline de biografii aproape identice și instantanee cu femei atrăgătoare, proaspete, zâmbitoare. Scenariul tipic implică un bărbat care selecționează în jur de douăsprezece femei pentru „interviu“. Odată selecția făcută, agențiile organizează rapid o excursie de șapte sau paisprezece zile în țara natală a femeii. Judecând după

etichetele cu prețurile și descrierea excursiilor, căsătoria este ultimul lucru care-i preocupă pe majoritatea acestor bărbați. De cele mai multe ori, pachetul oferit nu este nimic altceva decât o extravagantă vacanță sexuală. Și miresele prin poștă electronică nu sunt doar cea mai recentă modă; ele sunt o afacere în creștere de multe milioane de dolari. Internetul este acum instrumentul de marketing preferat al așa-zişilor agenți matrimoniali din lumea întreagă, oferind un mijloc mai rapid și mai rentabil de a face rotația stocului și de a găsi clienți potențiali.

Un site ridică în slăvi calitățile miresele slave, remarcând că rusoaicele sunt „mult mai răbdătoare” și tolerante decât femeile occidentale. Conform afirmațiilor de pe site, „ele sunt mai atente și mai demne de încredere. Sunt partenere, nu concurente”. Se afirmă în continuare că rusoaicele au „un respect de sine foarte scăzut” și că „în timp ce femeile occidentale se cred zeite capabile să facă față singure oricărei dificultăți, o rusoaică își părăsește rar un soț rău (foarte rău) de teamă că nu-și va mai găsi altul. Ele au fost oprite timp de mulți ani de stat și de bărbați și nu se gândesc mult la ele însele” Concluzia ofertei este că rusoaicele sunt „bine îngrijite, elegante și inteligente” și că sunt rareori grase – probabil din cauza stresului permanent și a prețurilor mari ale alimentelor“

Rusoaicele sunt deosebit de populare, la fel și femeile și fetele din țări vecine precum Ucraina. Agenția matrimonială internațională din Rusia, spre exemplu, se pune în valoare declarând că are „cele mai bune fete și femei” din fosta Uniune Sovietică. Site-ul agenției începe prin a descrie o imagine tentantă a fericirii romantice și familiale: „Domnilor, visați la o mângâiere plină de iubire? La un trup frumos și tânăr în patul dumneavoastră? La râsetul unui copil fericit?” Ultimul comentariu este deosebit de șocant. În lumea traficului de sex, acesta este un cod, un indiciu pentru pedofili că oferta include fete. Dacă „domnul” răspunde „da” la întrebare, i se spune „Ați găsit locul potrivit!”

și „Visul dumneavoastră se poate îndeplini în câteva minute“ Totul pare foarte romantic până când cititorul ajunge la partea cu pozele nud: „Doamnele noastre nu vor ascunde nimic“, declară agenția. „Le veți vedea așa cum sunt – goale. Majoritatea au câteva seturi de fotografii. Veți vedea tot ce doriți să vedeți. Nu veți fi dezamăgiți niciodată. Vă promitem că nu veți regreta.“

Aceste site-uri sunt de fapt niște vitrine pentru cumpărarea și vânzarea femeilor. Primul element care trădează acest lucru sunt fotografiile erotice. În mod cert, un bărbat aflat în căutarea unei soții nu și-ar face niciodată alegerea dintr-un catalog de poze nud postat pe internet! Mai mult, aceste agenții nu lansează numai o invitație la sex; ele lasă o porțiță deschisă pentru vânzarea și cumpărarea femeilor nu ca soții potențiale, ci ca sclave. Agențiile nu fac nici o verificare și nici nu-i controlează pe bărbații care vor să adere. Singura cerință este una financiară: clientul este acceptat dacă-și plătește cotizația de membru. Aceasta nu înseamnă că unele dintre aceste site-uri nu sunt legitime. Unele sunt. Multe femei primesc propuneri de căsătorie și unele dintre ele se aleg cu soți care le tratează cum se cuvine. Dar sunt mult prea multe povești tragice despre femei înșelate de bărbați care le oferă căsătoria pentru a le trafica pentru prostituție sau pentru a le transforma în sclavele lor în țări străine și îndepărtate.

Pentru acei bărbați care-și doresc aventuri fără riscurile unei călătorii sau ale unei boli, internetul oferă compromisul ideal: show-uri erotice interactive sau peep show-uri pentru toate gusturile. Datorită celor mai recente tehnologii de comunicații în timp real și videoconferințelor – multe dintre ele inventate de companiile de tehnologia informațiilor special pentru industria pornografică –, un voyeur din Miami se poate strecura într-un bordel din Minsk, poate comanda o femeie, se poate așeza confortabil, se poate dezbrăca și îi poate spune acesteia cum să se miște și cât de tare să geamă. Poate face toate astea din fața

calculatorului său, de la un continent depărtare! O privește, dar el nu este văzut. Singurul lucru pe care ea îl aude este vocea lui spectrală. Despățiți de sute de kilometri, dar conectați prin internet, ei se angajează într-un joc pervers de-a „Simon Says“

Bruce Taylor de la Centrul Juridic Național al SUA pentru copii și familii (U.S. National Law Center for Children and Families) consideră aceste show-uri interactive ca fiind o agravare a problemei traficului. El observă că, deși oficialii care aplică legea știu de mult că femei și fete sunt forțate să se prostitueze împotriva voinței lor, „acum a apărut o nouă turnură. Actul sexual poate fi vândut în toată lumea pe internet“ Conform spuselor lui Taylor, „oamenii pot deveni atât de selectivi, încât pot vedea acum un anumit tip de femeie făcând un anumit act“. Problema, subliniază el, este că, în timp, acest lucru va face să crească cererea de sclave sexuale.

Cercetând cu atenție postările de pe *World Sex Guide*, aflăm că majoritatea bărbaților care-și povestesc întâmplările fierbinți și cuceririle făcute pe bani nu sunt câtuși de puțin interesați de demnitatea și de drepturile femeilor în sine. Postați un comentariu despre posibilitatea ca femeile pe care ei le folosesc să fi fost forțate să intre în acest comerț și acești exploatatori libidinoși vor fi de-a dreptul furioși. Să aruncăm o privire la dezbaterea provocată de Arab Man Observing atunci când a remarcat că multe dintre așa-numitele prostituate din Emiratele Arabe Unite nu sunt altceva decât niște sclave. El scria:

Sunt un tânăr arab și am fost de câteva ori la Abu Dhabi și Dubai. Ultima dată am rămas acolo mai multe săptămâni. Știu cum este când te duci la o prostituată, pentru că am făcut-o și eu. La început este amuzant și experiența este plăcută. Sunt probabil cele mai bune experiențe sexuale pe care le veți avea vreodată. Dar mai târziu, când ascuți poveștile unora dintre aceste fete, totul

devine foarte trist. Multe dintre acele femei provin din Rusia, Ucraina, Cecenia și au fost traficate în această țară. La început nu știau că vor lucra ca prostituate. Li s-au promis slujbe decente, ca de exemplu casieră sau chelneriță într-o cafenea.

Acesta a continuat prin a descrie cum atât de multe femei cad în capcană și ce li se întâmplă odată ajunse în Emiratele Arabe Unite. „Acele fete nu cunosc pe nimeni în țară, nu au bani să-și cumpere un bilet de avion pentru a se întoarce acasă, nu au încredere să ceară ajutorul ambasadelor lor și le este frică să se ducă la poliție, pentru că peștele le manipulează făcându-le să creadă că poliția le va aresta și le va arunca în închisoare.” Ce este mai rău, a observat el, este că multe dintre familiile lor cred că ele lucrează în străinătate pentru o firmă respectabilă și că fac economii.

Ce să spună ea familiei? Că a plecat din țara natală ca o femeie decentă și că s-a întors după ce s-a prostituat timp de luni de zile? Că este abuzată sexual, fizic și psihic de peștele ei și de unii dintre clienți? Știu că este un fapt real, pentru că am văzut urme ale abuzurilor pe trupurile lor. Nu știu ce aș face într-o situație ca asta, dar vă las pe voi să vă gândiți.

Au urmat apoi răspunsurile. Unul dintre cele mai tăioase a fost cel al lui Fenster:

Hei, Arabic Man Observing, ce vrei să spui tu cu asta, ai? Dacă vrei să fii lucrător social, du-te să lucrezi pentru www.gov. Țsta este un forum pentru bărbați care vor să reguleze, nu pentru cei care vor să asculte povești triste, lacrimogene. Se pare că stai bine cu datul vinii pe alții și rău cu asumarea responsabilității. Aceste femei știu foarte bine ce fac și ele aleg să o facă. Sora ta ar face asta dacă ar fi săracă și lipsită de ajutor? Nu. De ce? Din cauza valorilor ei familiale, ea a ales să nu o facă;

dar celelalte au ales să se vândă și ele sunt responsabile pentru alegerile lor. Și cu asta am terminat povestea.

O furtună asemănătoare a izbucnit când un bărbat cu numele de Hunter și-a povestit excursia în Republica Cehă: „Am făcut o excursie de scurtă durată la Dubi/Teplice în iunie. Cele două sate sunt apropiate și cel mai ușor mod de a le găsi este să mergi cu mașina de la Praga spre Dresda pe Autostrada E-55. Dubi este mai aproape de granița cu Germania și este plin de baruri cu dansatoare. Unele arată foarte bine, nu sunt multe cu vârste de peste 25 de ani, iar prețul pieței este de 50 de mărci germane pentru o jumătate de oră.” Povestirea continuă așa multă vreme.

Relatarea lui Hunter a generat o replică usturătoare din partea lui Anonymous: „Știți voi, nemernicilor, câte dintre fetele din acel loc nu sunt altceva decât niște sclave sexuale, care au fost răpite din Rusia, Ucraina, Belarus etc.? Ce-ar fi dacă propria voastră soră ar fi forțată să presteze servicii sexuale pentru 10 până la 20 de nemernici ca voi pe zi?”

Hunter a repostat. „Ce să zic, este o afacere murdară. Dacă nu vrei să citești despre asta, îți sugerez să eviți acest site. Nu văd deloc cum ai putea schimba ceva smiorcăindu-te la fiecare postare.”

Venind în apărarea lui Hunter, un alt obișnuit al forumului s-a lăudat: „Puicuțele astea sunt sărace și eu le ajut să-și hrănească familia.”

Afirmația lui a provocat un reproș usturător din partea unei femei care se uita din întâmplare pe forum:

Idioților! Dacă voi continuați să credeți că aceste femei pe care le plătiți pentru sex nu sunt victime, gândiți greșit. Ele nu vor să se dezbrace și să se culce cu niște străini de care, cel mai probabil, nu sunt nici măcar atrase. Ele se simt umilate, murdare

și le este greață de asta, dar continuă să o facă pentru că altceva nu știu să facă și pentru că cineva le va snopi în bătaie dacă nu aduc bani. Toate au nevoie disperată de ajutor și prostituția este o soluție de ultim recurs. Dacă vreți să le ajutați, donați bani fără să mai cereți sex în schimb.

Apoi, cel care-și spunea Wild Man (Focosul) a intervenit în dezbateri:

Sunt țări în care oamenii mor de foame. Îi urăsc pe oamenii aștia ignoranți care trăiesc confortabil în casele lor, stupizi și ignoranți pur și simplu, și care încearcă să țină discursuri morale. Vreți deci ca ele să moară? Vreți ca familiile lor să moară de foame și să-și ucidă copiii pentru că nu au suficienți bani pentru mâncare sau nici măcar un adăpost decent? Scoateți bani din buzunar să le ajutați? În mod sigur nu le-ați ajutat. Așa că încetați cu miorlăitul. Dacă spuneți, uite, donez 100 de milioane de dolari pentru a combate sărăcia, atunci vă dau crezare. Dar nu faceți decât să vorbiți. În afară de vorbit, nu faceți nici un rahat. Vorbiți ca să vă simțiți superiori, superiori că nu sunteți într-o țară din lumea a treia. Și dacă ați fi unul dintre ei?

Un exemplu de logică denaturată, într-una dintre formele ei cele mai rele. Dacă acești bărbați ar vrea cu adevărat să ajute o femeie lipsită de mijloace de existență, i-ar da o mână de ajutor fără să mai ceară sex în schimb. A juca cartea carității este cea mai mare dovadă de ipocrizie. Acțiunile acestor prădători ai sexului din toată lumea sunt direct responsabile de dezvoltarea fără precedent a traficului cu femei și fete. Cererile lor insașiabile au dus la răpirea, privarea de libertate și violarea repetată a milioane de tinere femei. Și nu pot evita responsabilitatea spunând că nu au știut. Faptul că nu se deranjează să cerceteze dacă femeile pe care le folosesc au fost forțate să intre în comerțul cu carne

vie este echivalent cu cazul unui soldat criminal care spune: „Eu doar executam ordinele.“ Și, dacă pândesc pe internet în căutarea plăcerilor sexuale, sunt șanse să dea peste vreun mesaj postat de cineva cu conștiință, precum Arab Man Observing. Și atunci nu vor mai avea nici o scuză.

5. Suflete curajoase

„Foarte adesea, mașinile încetineau și oamenii strigau: «Ești o târfă. Asta nu e o muncă pentru o fată ca tine.» Dar nu opreau niciodată să întrebe dacă mă puteau ajuta“ (Stefa, o adolescentă moldoveancă trafică în Italia).

Pentru femeile și fetele traficate sunt puține căi către libertate. Există două posibilități: eliberarea și evadarea. Pentru prima este nevoie de noroc, fie apare un client grijuliu dispus să riște, fie are loc o razie a poliției. A doua cale, evadarea, necesită o voință și un curaj extraordinare. Într-un astfel de caz, o ucraineană ținută într-un bordel din Bosnia a auzit din închisoarea ei de la etajul al doilea huruitul unor camioane grele. Uitându-se pe fereastră, a văzut steagul rusesc și însemnele ONU. A sărit de la balcon și, îmbrăcată numai în lenjeria intimă, a fugit țipând către convoiul militar. Un transportor blindat a oprit. Membrii trupelor de menținere a păcii, bine înarmați, nu puteau fi intimidați de brutalul proprietar de bar. I-au dat fetei imediat niște haine, au urcat-o într-un jeep și au ajutat-o mai târziu să se întoarcă în Ucraina.

Cu toate acestea, norocul sau eliberarea nu sunt calea obișnuită către libertate pentru majoritatea femeilor traficate. În mod tragic, pentru ele eliberarea vine ca urmare a bolilor, nebuliei sau epuizării totale. În cele din urmă, unele dintre ele cla-chează și se sinucid.

Când polițistul canadian Gordon Moon s-a angajat în iunie 2000 să lucreze ca agent internațional pentru Națiunile Unite în provincia separatistă sârbă Kosovo, nu avea nici o idee ce îl aștepta. Solidul detectiv de patruzeci de ani din poliția provinciei Ontario se angajase într-o misiune a Națiunilor Unite pentru

a contribui la reinstaurarea legii și ordinii în această mică regiune balcanică devastată de război. Abia trecuse de perioada de adaptare, că s-a trezit investigând infracțiuni grave: crime, atacuri violente, atacuri cu grenade și atacuri cu bombă. Infractorii se infiltraseră peste tot și Moon a înțeles că cei care aplicau legea aveau de dus o luptă lungă și dificilă pentru a ține situația sub control.

Pe când lucra la Priștina, a observat o tendință îngrijorătoare: femeii tinere, majoritatea din Republica Moldova, Ucraina și România, se prezentau la postul de poliție, plângându-se că fuseseră răpite și forțate să se prostitueze. Nu a durat mult ca Moon să-și dea seama că acestea erau mai mult decât niște evenimente întâmplătoare. Dar ceea ce îl îngrijora și mai mult era vârsta și situația acestor femei. A decis să facă ceva în privința asta.

Voiam foarte mult ca această problemă să fie măcar abordată, pentru că aceasta nu se întâmplase până atunci. Așa că m-am dus la șeful meu și i-am spus: „Avem o problemă gravă aici și nu se face nimic pentru rezolvarea ei.” Iar el mi-a spus: „Ei bine, așa este, însă nu am oamenii cărora să le repartizez misiunea asta”. Însă am reușit să-l conving să-mi acorde timpul necesar pentru a ancheta cazul, cel puțin în zona Priștinei. Am dedicat probabil trei sferturi din timpul meu străngerii informațiilor și investigațiilor în barurile din oraș și din împrejurimi. Situația era foarte gravă.

În acea perioadă, a izbucnit o campanie de articole critice. Presa locală a acuzat conducerea Națiunilor Unite de indiferență crasă în ceea ce privește violurile zilnice la care erau supuse femeile slave în barurile și bordelurile din întreaga provincie. Ca răspuns, comandantul forțelor Națiunilor Unite l-a chemat pe Moon și i-a dat undă verde să intervină și să atace dur. Ofițerul a creat Unitatea de Investigare a Traficului de Persoane și

Prostituției și a trecut imediat la treabă. Sprijinită de trupe de menținere a păcii, mica lui unitate a început să spargă uși și să facă razii în temnițele cărni.

„Aș spune că peste 95% dintre femeile și fetele pe care le-am scos din locurile acelea erau traficate“, a relatat Moon. „Numai un foarte mic procent erau acolo de bună voie.“

Pentru Moon, cruzimea pe care aceste femei erau obligate să o suporte în captivitate era greu de imaginat. Căsătorit și tată a trei copii, el a investigat multe infracțiuni când lucra în unitatea de supraveghere video și fotografică din cadrul Poliției Provinciale din Ontario (OPP), dar ceea ce a găsit aici era ceva de coșmar. Unitatea lui a descoperit adolescente ținute în lanțuri în beciuri murdare. Multe dintre ele prezentau urme de tortură: semne de arsuri de țigară pe brațe, urme de bici pe spate și vânătăi pe tot corpul.

„Condițiile de viață ale acestor fete, în majoritatea cazurilor, erau îngrozitoare“, a spus Moon, răbufnind de mânie. „Fetele erau încuiate în camere care arătau ca niște celule. Nu erau hrănite corespunzător. Nu aveau haine curate. Nu aveau dușuri. Igiena lor era dezgustătoare. Este greu de imaginat cum au supraviețuit.“

Am făcut o razie în care am găsit la subsol șase fete încuiate și pe paznicul lor în fața ușii. Când fetele erau solicitate, paznicul intra și le aducea într-o cameră de sus pentru a presta serviciul cerut, iar apoi fetele erau escortate înapoi și încuiate din nou. Nu exista toaletă, așa că fetele acestea făceau pipi într-un colț al subsolului. Paznicul arunca niște mâncare pe sub ușă, un hamburger, de exemplu, pe la amiază. Asta era tot. Apoi fetele trebuiau să presteze servicii sexuale pentru clienți de la ora patru după-amiază până pe la trei sau patru dimineața, fiind nevoite să întrețină raporturi sexuale pentru tipii ăștia de cincisprezece ori pe noapte.

Moon și-a amintit de o studentă ucraineană de nouăsprezece ani pe care o salvase din sclavie. Aceasta răspunsese unui anunț din ziar că se caută dădacă în Italia.

Nu era o fată proastă. Voia doar să câștige niște bani pentru a-și continua studiile. Și apoi s-a trezit într-un subsol al unei case din Belgrad, a fost brutalizată și examinată de un grup de indivizi care voiau să o cumpere. Și de atunci înainte a fost din ce în ce mai rău. Ei bine, a sfârșit în Kosovo, unde, timp de câteva zile, a făcut sex douăzeci și patru de ore din douăzeci și patru. În sfârșit, s-a nimerit ca noi să facem o razie în locul în care era ținută și așa am putut să o salvăm.

La început, Moon credea că ceea ce făcea el contribuia la ameliorarea situației. Dar apoi, îngrijorătoarea realitate a ieșit la iveală. Fetele erau înlocuite tot atât de rapid pe cât de repede erau eliberate de unitatea lui.

Am făcut o razie într-un bar în care erau douăsprezece fete. Le-am luat pe toate de acolo. Toate erau traficate și toate voiau să se întoarcă acasă. Apoi, două nopți mai târziu, tipul care deținea barul și-a reluat activitatea. A luat pur și simplu telefonul, l-a sunat pe furnizorul lui din Belgrad și a comandat un alt transport. Așa de simplu era. Nu a fost nevoie decât de un telefon. „Am fost călcat de poliție. Să-i dăm bătaie. Avem nevoie imediat de fete noi.“

Ceea ce l-a uimit cel mai mult a fost modul în care două grupuri, care cu numai câteva luni mai devreme se omorau între ele, lăsau acum deoparte neînțelegeri vechi de când lumea pentru a profita de pe urma acestor femei și a face bani rapid și ușor. „S-a ajuns până la urmă ca sârbii și albanezii, care se urăsc și sunt dușmani de moarte declarați, să fie capabili să comunice și să se înțeleagă când a fost vorba de crimă organizată și trafic de femei“, a spus el.

Moon a plecat din Kosovo în primăvara lui 2001, mulțumit că făcuse o muncă importantă, de pionierat. Totuși, a înțeles că mai erau multe de făcut pentru a da o lovitură importantă comerțului înfloritor de carne vie din acel nefericit colț al lumii. În doar șase luni, modestul detectiv din orașelul Orillia din Ontario făcuse razii în cincizeci de baruri și bordeluri din Kosovo și, împreună cu unitatea lui, a salvat aproape 300 de tinere. Din păcate, efortul lui semăna cu aruncarea unui biet colac de salvare într-o mare de femei care se îneacă. Dar Moon avea multe motive să se mândrească. A identificat o problemă care fusese ignorată în mod rușinos și a abordat-o cu o hotărâre implacabilă. El a schimbat situația.

Deși rare, au fost și cazuri în care strigătele de ajutor din locuri îndepărtate au fost răsplătite cu eliberări spectaculoase. Lucrătorii de la La Strada – organizația neguvernamentală din Kiev, Ucraina, care s-a dedicat luptei împotriva traficului de femei – au primit la începutul anului 2000 un apel de la o mamă înnebunită de durere, a cărei fată, împreună cu câteva prietene ale acesteia, fusese forțată să se prostitueze în provincia sârbă Muntenegru. În acest caz, au ieșit la lumină suficiente informații pentru a lansa o operațiune extraordinară de salvare de urgență.

Inna Șvab, directoarea organizației La Strada, a relatat că un sârb și soția lui ucraineană, care trăiau în Muntenegru, au invitat opt ucrainence să lucreze la restaurantul lor din Podgorița. Femeile, cu vârste cuprinse între nouăsprezece și douăzeci și doi de ani, au sosit în octombrie 1999. Dar, în loc să servească la mese, șapte dintre ele au fost vândute unui proprietar de club de noapte, un fost angajat al poliției locale și un infractor notoriu. Cea de-a opta fată a fost trimisă în orașul Budva din apropiere să lucreze într-un local rău famat numit Black Mont.

În timpul zilei, proprietarul barului își ținea fetele sub cheie într-un beci rece și umed. Erau hrănite o dată pe zi, iar noaptea erau forțate să presteze servicii sexuale pentru clienții barului.

Printr-un noroc nesperat, unul dintre clienți avea un telefon mobil, iar una dintre fetele mai curajoase a reușit să dea pe ascuns un telefon familiei ei din regiunea defavorizată Donețk din Ucraina de Est. Cuprinsă de panică, mama acesteia a cerut sprijinul organizației La Strada. Ei au contactat-o pe Ann Jordan de la Grupul Internațional de Juriști pentru Drepturile Omului din Washington, D.C., un alt ONG. Jordan, la rândul ei, l-a contactat pe kongresmenul american Christopher H. Smith, care era atunci președintele Comisiei pentru Securitate și Cooperare în Europa (Comisia Helsinki). Susținător declarat al drepturilor omului, Smith era una dintre forțele motrice din spatele severei legislații antitrafic a guvernului SUA. Politicianul nu a pierdut nici o secundă. Știind foarte bine că în acea parte a lumii corupția din sânul guvernului și al poliției era generalizată, a expediat un fax „URGENT” prim-ministrului Munte-negrului, solicitându-i „asistență imediată”

Smith a furnizat autorităților muntenegrene toate detaliile importante și a doua zi, dis-de-diminează, o echipă specială a poliției a luat cu asalt barurile. Șapte dintre cele opt fete au fost salvate; cea de-a opta fusese vândută unui traficant albanez în ziua precedentă. Poliția a mai salvat o româncă și două moldovence. Toate au fost transportate la Belgrad și trimise acasă câteva zile mai târziu. Una dintre ucrainence a descoperit cu stupeoare că vreo câțiva dintre polițiștii care efectuaseră razia erau foștii ei clienți. Nu este surprinzător că în astfel de situații femeile traficate nu vor să ceară protecție autorităților locale sau poliției. Operațiunea de salvare a fost considerată un succes, dar dispariția celei de-a opta femei le-a întristat profund pe prietenele ei. Autoritățile nu aveau nici o idee unde ar putea fi ținută aceasta. Patru luni mai târziu, ea s-a întors brusc acasă.

Fusese trecută ilegal din Albania în Italia, cu o șalupă rapidă peste Marea Adriatică, și forțată să lucreze ca prostituată pe o autostradă din afara Romei. Peștele a lăsat-o să plece din cauză că rămăsese însărcinată și nu îi mai era de folos. Femeia, grav afectată de calvarul prin care trecuse, s-a întors în orașul natal. Nu s-a putut hotărî să facă un avort și a decis să păstreze copilul.

Pereți înalți și garduri din sârmă împletită înconjoară un complex care se întinde pe coasta Mării Adriatice, lângă San Foca, în regiunea care pe hartă seamănă cu tocul-cui al unei cizme. Acest loc este similar cu o fortăreață. Camere video supraveghează teritoriul. Paznici înarmați patrulează perimetrul și o forță de securitate imposibil de înduplecat este postată la poarta electronică. Nimănui nu îi este permis să intre fără o aprobare din partea persoanei responsabile, Don Cesare Lo Deserto. În fiecare zi, acest urs de om cu capul rotund și chel și mâini groase de agricultor poate fi observat străbătând proprietatea și vorbind grav la telefonul mobil. Într-un costum gri-bej și o cămașă neagră, el are mersul încet și prudent al unui om de ordine de la un club de noapte. Poartă ochelari ca de aviator și are o privire fixă, pătrunzătoare, care poate fi uneori dătătoare de fiori.

Acest puternic dispozitiv de securitate a fost instalat pentru că viața lui Don Cesare a fost amenințată de mai multe ori. Mulți gangsteri albanezi vor să-l vadă mort sau, cel puțin, afară din calea lor pentru totdeauna. Don Cesare le-a tulburat ordinea infracțională luând „bunuri” care, în opinia lor, nu-i aparțin, iar ei au încercat de câteva ori să și le recupereze. Însă acestui don nu îi este teamă și nici nu are vreo intenție de a le satisface cererile. În extremitatea nordică a complexului se află nouăzeci de tinere din Europa de Est, majoritatea din Republica Moldova, România și Ucraina, ascunse în siguranță în șase case în stil bungalow. Toate au fost introduse ilegal în Italia de pești albanezi pentru a se prostitua. Aceasta până când le-a găsit

Don Cesare și le-a adunat în acest complex. În toată regiunea, femeile sunt cunoscute ca fetele lui Don Cesare, iar locul pe care acum ele îl consideră casa lor este Regina Pacis.

Este o casă sigură. Don Cesare este un preot romano-catolic, iar misiunea vieții lui este de a salva femei de pe străzile sordide ale orașelor italiene. Este o chemare din pricina căreia, de nenumărate ori, a fost cât pe ce să-și piardă viața. Mafioții albanezi nu sunt încântați de faptul că slujitorii Domnului îi lipsesc de sursele de venit. Odată, pe la începutul lui februarie 2001, doi infractori și-au făcut apariția pentru a-l convinge pe preot să nu se mai amestece în afacerile lor. Don Cesare făcea o plimbare de seară de-a lungul plajei de lângă complexul lui, când doi albanezi au apărut din pădurea din preajmă.

S-au apropiat și s-au purtat foarte respectuos. Nu purtau măști, iar unul dintre ei vorbea cursiv italiană. Apoi am văzut pistolul. Mi-au spus pe un ton foarte calm să merg cu ei. Ne-am dus într-o zonă împădurită, nu foarte departe. Au avut o atitudine foarte relaxată în tot timpul acesta. Odată ce am ajuns în pădure, au început să mă amenințe. Mi-au spus că ei le-au cumpărat pe femeile acestea, că erau proprietatea lor și cereau să le restituie ceea ce le aparținea. De asemenea, m-au avertizat asupra consecințelor pe care acțiunile mele de eliberare a fetelor le-ar putea avea, atât pentru mine, cât și pentru ele.

Mesajul lor era clar.

Îngrijorați de absența prelungită a preotului, o echipă de carabinieri de la centru a pornit în căutarea lui. Văzându-i pe ofițerii care se apropiau, vinovații au luat-o la sănătoasa.

Relatând întâmplarea câteva luni mai târziu în micul lui birou de la centru, Don Cesare nu părea deloc tulburat. În opinia sa, el face lucrarea lui Dumnezeu și pe cine altcineva e mai bine să-l ai de partea ta pentru a te proteja? Totuși, astăzi, de fiecare

dată când se aventurează în afara complexului, trei gărzi de corp înarmate îl urmează întotdeauna de aproape.

La doar cincizeci de metri depărtare de centru, apele azurii ale Adriaticii se revarsă ritmic spre țărm. Don Cesare privește lung în depărtare, întrebându-se ce va aduce marea în nopțile care vin. Dincolo de orizont, peste îngusta strâmtoare Otranto, la numai patruzeci și patru de mile marine de Italia, este Albania. De partea cealaltă se află Vlorë, placa turnantă a unui comerț de sclavi modern, care se întinde în Europa în lung și-n lat. În fiecare noapte, la adăpostul întunericului și având drept ghid farul Capului Otranto, contrabandiștii albanezi părăsesc orașul cu scafiurile lor – bărci pneumatice cu motor. Traversează strâmtoarea în viteză, sperând să evite paza de coastă italiană. Coasta lungă și sinuoasă a Italiei este aproape imposibil de patruleat. De altfel, guvernul a cerut o mai mare coordonare internațională pentru a combate contrabanda și ceea ce a descris ca fiind „una dintre cele mai periculoase rețele de crimă organizată ce operează în Mediterana“

În ultimii zece ani, contrabandiștii albanezi au fost tot timpul cu un pas înaintea pazei de coastă italiene. Când sunt urmăriți îndeaproape, așa-ziișii *scafisti* recurg la manevre inimaginabile. Pentru a evita capturarea, își aruncă încărcătura umană peste bord. Cât timp paza de coastă se luptă să le salveze pe femei din apele agitate, contrabandiștii se retrag spre coasta albaneză, relativ sigură. Și mai tragic, numeroase ambarcațiuni au fost răsturnate de furtuni izbucnite din senin, iar trupurile victimelor au fost aduse de valuri pe țărm.

Clătinând din cap cu dezgust, preotului de patruzeci și doi de ani îi este greu să înțeleagă cruzimea cumplită la care recurg oamenii pentru a face bani pe seama altor ființe umane. Don Cesare nu este un bărbat moralizator. O cruciuliță ce atârână sub gulerul său alb este singurul semn al vocației lui. Veteran al misiunilor din Brazilia, Rwanda și Madagascar, el este o persoană temperată. Nu impune niciodată religia femeilor salvate.

La mijlocul anilor '90, întorcându-se în Puglia, provincia lui natală, a văzut cum zilnic ambarcațiunile nenorocirii își descarcă pe țărmurile Italiei încărcătura umană, valuri de refugiați care părăseau Iugoslavia cea devastată de război și țărilor dimprejur. În 1995, a întemeiat Regina Pacis, într-o fostă tabără de vară pentru copii, și a deschis larg porțile celor săraci și nevoiași.

Patru ani mai târziu, zeci de mii de soldați din trupele ONU de menținere a păcii au sosit în Kosovo și Bosnia-Herțegovina, iar exodul în masă s-a diminuat. Totuși, preotul a început să remarce o schimbare îngrijorătoare în încărcătura umană introdusă ilegal pe plajele italiene: erau mii de femei tinere și atrăgătoare din Republica Moldova, România, Rusia și Ucraina. A fost șocat când a aflat care era adevărata lor soartă și a decis, atunci și acolo, că trebuia să se implice. A despărțit în mai multe camere spațiul unei anexe a complexului și a început să ofere acestor tinere femei o a doua șansă. Conform propriei numărători, Don Cesare a salvat în ultimii zece ani mai mult de o mie de femei din mâinile negustorilor albanezi de carne vie. Majoritatea traversaseră Marea Adriatică după o călătorie forțată prin Balcani, supraviețuind locurilor supunerii din Serbia, înainte de sprintul final spre Vest. Când ajung pe ambarcațiuni, nu mai sunt niște fete. Au fost călite pentru munca pe străzi.

Când le întâlnești, acum în siguranță, la Regina Pacis, majoritatea arată ca niște copii speriați și fragili. Pentru ele, fericirea este o vagă amintire. Inocența lor este distrusă, iar pe fețele lor supte și palide sunt întipărite urmele unor suferințe și umilințe incredibile. Cu toate acestea, când îl văd pe Don Cesare, reușesc întotdeauna să schițeze un zâmbet. Pentru ele, este salvatorul lor. Pentru preot, ele sunt eroine. Ele sunt acelea care au căutat adânc în ele însele și au găsit curajul de a fugi, de a evada de la cei care le țineau prizoniere. Ele sunt cele care au supraviețuit unei călătorii infernale și care încearcă acum să-și reconstruiască

viețile. Preotul are o preferință pentru un grup anume: cele care au avut curajul de a da naștere copiilor rezultați din prostituție și violuri. Peste treizeci și șase de copii s-au născut la Regina Pacis. Câțiva băieți au fost botezați Cesare și o fetiță moldoveancă se numește Cezaria.

Don Cesare a ascultat plânsetele fiecăreia dintre femeile care au intrat pe porțile de la Regina Pacis. Le cunoaștea și le înțelegea situația lor reală și respinge orice sugestie că unele ar fi ales să facă trotuarul. „Majoritatea au plecat de acasă fără să știe acest lucru“, a spus el. „Este adevărat că unele știu, dar a ști nu înseamnă a vrea.“

Don Cesare mă invită la o plimbare prin complex. Când intrăm în zona în care locuiesc femeile, preotul este întâmpinat cu căldură și adorație. Are o vorbă bună pentru fiecare femeie și le ascultă plin de înțelegere pe toate. Nu se grăbește și răbdarea lui pare infinită.

O femeie stă în cadrul unei uși suspinând în batistă. Preotul se apropie încet și o întreabă ce s-a întâmplat. Ea spune că îi este dor de casă, dar îi este prea rușine să se întoarcă, fiind convinsă că familia și prietenii ei o vor ocoli și îi vor spune că este o târfă. Luând-o de mână, Don Cesare îi spune că are nevoie de timp pentru a se vindeca și că, până când va fi gata să se întoarcă acasă, casa ei este aici.

Toate femeile de la Regina Pacis au trecut prin coșmaruri fără număr. Merg împreună, apropiate, ținându-se una de alta ca și cum s-ar sprijini. Vorbesc în șoaptă, pe furiș. Tresar când aud zgomote bruște și se uită fix, cu groază, la necunoscuți. De cele mai multe ori însă, stau pur și simplu în tăcere, pierdute în gândurile lor.

Don Cesare mă prezintă Irinei, o româncă de douăzeci de ani, cu părul negru ca pana corbului. Este la centru de aproape un an și urmează să se întoarcă la familia ei din București în curând. Vorbește cursiv italiana, româna și ucraineana. Are părul

lung până la umeri și tenul cenușiu. Ochii verzi nu transmit nici o emoție. Are o expresie dură și neîncrezătoare. Totuși, este politicoasă și serviabilă, cerându-mi să aștept în afara bungalow-ului care adăpostește alte cinci femei, până pregătește un ibric de cafea proaspătă.

Așezându-se lângă două femei, Stefa, o moldoveancă de șaptesprezece ani cu părul negru, și Lesia, o ucraineancă uluitoare de nouăsprezece ani, Irina toarnă tuturor câte o ceașcă de cafea. Lesia începe să-și spună povestea, dar este repede copleșită de emoție. Ia repede o țigară și clatină puternic din cap spunând că nu mai poate continua. Irina se întoarce acum către Stefa.

Luând-o de mână, Irina o întreabă ce i s-a întâmplat. Stefa ia o înghițitură de cafea și privirea ei fixează masa. O tristețe profundă se citește în ochii ei și vocea îi tremură. În mod evident, și ea este stânjenită, iar amintirile, încă proaspete, sunt greu de evocat sau stăpânit. Își începe povestea în șoaptă, cu o voce pierită.

Coșmarul Stefei a început acum opt luni în Chișinău, capitala Republicii Moldova, cea mai săracă țară din Europa. Avea numai șaisprezece ani și tocmai terminase liceul. Tot ce-și dorea era o slujbă de chelneriță sau menajeră, ca să-și poată ajuta familia.

„Eram cu prietena mea Katrina. Am plecat în România cu prietenul ei pentru a căuta de lucru. El ne-a spus că știa un bărbat care ne putea da o slujbă de cameristă într-un hotel.“

În loc de aceasta, fetele au fost vândute unui traficant.

Am fost duse într-un bloc de apartamente în apropiere de Belgrad. Acolo erau multe, multe fete, poate vreo șaizeci, din Ucraina, Rusia, România, Republica Moldova și Bulgaria.

Nu pot descrie grozăvia care se petrecea acolo. De câteva ori pe zi, proprietarul venea și țipa la noi să ne pregătim, veneau

cumpărătorii. Acești bărbați soseau la orice oră și noi trebuia să ne dezbrăcăm și să stăm în fața lor. Voiau să vadă cum arătam goale. Ne atingeau și ne controlau de parcă eram vite. Uneori ne duceau într-o cameră să vadă cum făceam sex.

Ochii Stefei au început să se umple de lacrimi.

Prietena mea Katrina a fost cumpărată după două săptămâni. Am plâns foarte mult când au luat-o. Nu-mi amintesc decât privirea îngrozită din ochii ei și lacrimile care i se rostogoleau pe față. Tremura foarte tare. Eu am rămas în apartament încă trei săptămâni până am fost cumpărată. În acel răstimp, au sosit foarte multe fete noi, pentru a le înlocui pe cele care fuseseră vândute.

Nu știu cu ce preț am fost vândută. Un bărbat albanez numit Geko ne-a cumpărat pe mine și pe o altă fată din Ucraina și ne-a introdus ilegal în Italia cu o barcă pneumatică. În timpul traversării, vremea era îngrozitoare. Ploua și valurile erau mari. Mă țineam de margine, crezând că o să ne răsturnăm și că o să mă înec. Când am ajuns la țarm, ne aștepta o mașină și am fost duse în Mestre, lângă Veneția, într-un mic apartament. Acolo locuiau patru fete. Geko mi-a spus să fac un duș și când am ieșit, m-a aruncat pe pat și m-a violat.

Măinile Stefei încep să tremure necontrolat în timp ce îl descrie. „Era un bărbat scund, hidos, cu o față roșie, dinți stricați și o respirație oribilă.“ Face o pauză pentru a lua o înghițitură de cafea și trage lung și adânc din țigară. În cameră este o tăcere mormântală. Femeile care împart locuința cu ea plâng în tăcere, alinându-și în gând iadul propriei suferințe.

Când a terminat, peștele i-a aruncat o foaie de hârtie cu cuvinte și expresii în italiană desemnând acte sexuale pe care trebuia să le efectueze și prețul pentru fiecare act. I-a spus să le memoreze. De asemenea, i-a spus că trebuia să fie pe stradă

la ora șapte, în fiecare seară a săptămânii, indiferent dacă ploua, ninge sau era o căldură înăbușitoare și că nu putea pleca până ce nu făcea 500 de dolari pe noapte.

Trebuia să port o minijupă, o bluză subțire fără nimic dedesubt și un machiaj urât. Foarte adesea, mașinile încetineau și oamenii țipau: „Ești o târfă. Asta nu este o muncă pentru o fată ca tine.” Dar nu opreau niciodată să întrebe dacă mă puteau ajuta. Plecau pur și simplu mai departe, atât de plini de sine și de mândri ce erau. Nu-mi cunoșteau situația. În ochii lor, eram o târfă. Credeau că voiam să fiu pe stradă și să-mi vând trupul și, în consecință, îmi meritam soarta. Eram foarte departe de adevăr.

Stefa se oprește brusc și se ridică de la masă. Se scuză și își aprinde o altă țigară. Are nevoie de un moment pentru a-și veni în fire. Patru dintre colegele ei de cameră se adună în jurul ei și se îmbrățișează toate. Se întoarce și-și toarnă un alt espresso, se așază la masă și-și reia povestirea.

„Voiam să evaderez, dar eram speriată. Geko era foarte rău și mi-a spus că mă va găsi și mă va ucide dacă încercam să plec. Nu aveam cui să cer sprijinul. Nu știam unde să mă duc. Nu cunoșteam limba. Viața mea se transformase într-o chestie întunecată.”

Fiecare zi era rea pentru Stefa, dar erau uneori zile și mai rele.

Ziua mea cea mai rea a fost cea în care doi bărbați m-au luat cu mașina și ne-am dus într-o parcare din apropiere. Unul dintre ei m-a apucat de gât. Am crezut că voia să mă omoare. M-au jefuit și m-au forțat să fac sex cu ei. Când au terminat, m-au aruncat pe marginea drumului ca pe un gunoi și s-au urcat în mașină. Unul dintre ei a strigat pe geam: „Salutări lui Geko.”

În fiecare noapte, Stefa plângea stând pe la colțurile străzilor, rugându-se să fie salvată; dar nu avea să fie așa. „Odată, un

bărbat m-a văzut plângând și mi-a spus să mă duc la poliție. Credea că era atât de simplă soluția asta. Mie îmi era frică de poliție. Îmi era frică de orice. Geko a spustuturor fetelor că poliția ne va face niște lucruri îngrozitoare în închisoare, dacă eram arestate. A spus că polițiștii erau corupți. Că i-a mituit. Așa că, de fiecare dată când îi vedeam, fugeam.“

Apoi, într-o zi, Stefa a simțit că nu mai putea suporta. A hotărât că orice era mai bine decât viața aceasta, chiar și închisoarea. Cu ultima brumă de curaj care-i mai rămăsese s-a dus la postul local de poliție. Stând în fața unui ghișeu lung din lemn, simțea indiferența și condescendența din ochii polițistului.

„Ofițerul ăla mi-a spus că nu mă putea ajuta. Mi-a zis: «Nu poți veni aici și să ne spui asta.» Nu știam unde să mă duc, cui să mă adresez, ce să fac și am început să plâng. Polițistul mi-a spus apoi să mă duc la Milano, unde era consulatul Moldovei. Am plecat de la postul de poliție. Nu aveam bani, așa că am făcut autostopul până la Milano.“

Când Stefa a ajuns în cele din urmă la consulat, consilierul rezident s-a arătat indiferent la situația grea în care se afla și i-a spus verde în față că nu erau bani în buget pentru a o trimite înapoi acasă. Stefa a izbucnit în lacrimi. Birocratul a frunzărit agitat hârtiile de pe biroul lui, a luat telefonul și a sunat la Regina Pacis. Câteva ore mai târziu, Stefa era într-un autobuz cu destinația Lecce. Scăpase, în sfârșit.

„Am lucrat pe stradă timp de patru luni, în total“, a spus ea. În acea scurtă perioadă, a fost folosită de sute de bărbați și crede că Geko a câștigat cel puțin 60 000 de dolari de pe urma trupului ei.

Când Stefa s-a instalat la Regina Pacis, teama cea mai mare nu era aceea de a fi găsită de peștele ei, ci aceea de a suna acasă.

Părinții mei nu știau ce se întâmplase cu mine. I-am spus mamei și ea mi-a spus că știa. Fusesse la o ghicitoare în cărți

și i s-a spus asta. S-a rugat să fie salvată și rugăciunile i-au fost ascultate. Tot ce vrea este să mă întorc acasă. Nu știu când o să se întâmple asta. Știu doar că vreau să stau aici pentru o vreme și să-mi adun gândurile. Vreau să fiu singură. Am nevoie de liniște sufletească. Am nevoie să mă simt în siguranță. Don Cesare spune că mă va ajuta să găsesc o slujbă într-un hotel la vară, ca să câștig niște bani înainte să plec acasă.

Altceva continuă însă să o îngrijoreze pe Stefa.

M-am gândit de multe ori la Katrina. Când am ajuns la Regina Pacis am sunat la ea acasă. Părinții erau înnebuniți de durere. Nu primiseră nici o veste de la ea de când plecase. M-au întrebat dacă știu ceva. Am înghețat. Nu știam ce să spun. Așa că am închis telefonul, ca să creadă că s-a întrerupt legătura. Mi-a fost teamă să le spun părinților ce s-a întâmplat cu fiica lor.

Noaptea, când merg la culcare, mă rog. Mă rog ca părinții mei să mă creadă că am fost forțată, că nu sunt o fată rea, că nu sunt o prostituată. Mă tem să închid ochii și să adorm, pentru că, atunci când o fac, tot ce văd este durere. Văd fețele tuturor acelor bărbați și-l văd pe Geko. Vreau doar să uit... dar nu pot.

Stefa se ridică de la masă, cu lacrimile curgându-i pe obraji. Se duce în camera ei, cade pe pat și plânge cu suspine.

Într-o seară înstelată, în timp ce, pe coasta albaneză a Adriaticii, contrabandiștii din Vlorë își pregătesc șalupele rapide, Don Cesare deschide larg porțile de la Regina Pacis și conduce o mică procesiune de femei, traversând drumul îngust spre marginea plajei stâncoase. Ele stau tăcute în picioare, cu fața spre marea pe care au traversat-o. Preotul ridică brațele, binecuvântează valurile și începe să se roage. Femeile privesc lung

în depărtare, către apă, buzele lor murmurând o rugăciune pentru victimele care nu au fost încă salvate.

Câteva nopți mai târziu, pe când mergeam cu mașina de-a lungul Via Solaria, în afara Romei, „fluturii de noapte“, cum sunt numite în Italia, ieșiseră cu toatele. Pe marginea arterei pline de agitație, pe drumurile laterale întunecoase, peștii stăteau în mașini de ocazie, supraveghindu-și proprietățile prin geamurile fumurii. Pentru aceste tinere femei, eliberarea nu avea să vină ușor.

6. O chestiune de indiferență

„Comerțul cu vicii este unul pe care oamenii se pot face că nu-l văd, dacă vor, dar nu reușesc să înțeleg cum noi, ca societate matură, putem întoarce spatele semenilor noștri“ (inspector-șef Simon Humphrey, de la Scotland Yard).

În cursul unei razii obișnuite în bordeluri sau pe străzile orașelor cosmopolite din toată lumea, prostituatele străine sunt arestate și puse sub acuzare. În majoritatea cazurilor, autoritățile nu le tratează pe aceste femei ca pe niște victime ale încălcării legilor; ele sunt privite doar ca niște imigrante ilegale. Nu se face nici o încercare de a se stabili dacă au fost traficate. Sunt închise, urmărite în justiție pentru încălcarea legilor privind imigrația sau munca și expulzate cât mai repede posibil. Cu alte cuvinte, deși nevinovate, aceste femei inocente sunt stigmatizate și apoi persecutate în mod repetat.

Dovezile privind aroganța cu care guvernele tratează problema sunt uluitoare. Studiile și rapoartele internaționale sunt pline de exemple de flagrantă și șocantă insensibilitate. Totuși, în ciuda rapoartelor care detaliază ce se întâmplă pe față, an de an, prin toată lumea occidentală, și în ciuda mărturiilor tragice ale miilor de victime, tocmai atitudinea predominantă a persoanelor care ar trebui să ia măsuri e de domeniul neglijenței criminale.

Odată intrate pe mâna traficantilor și peștilor, femeile au parte de foarte puțină compasiune din partea oficialilor guvernamentali sau din partea publicului în general. De cele mai multe ori, sunt privite cu indiferență și dispreț. La urma urmei, au făcut trotuarul. Și acolo, pe străzi, se lovesc ele pentru prima dată de cel mai mare obstacol: indiferența poliției. Află repede

că bărbatului aflat în patrulare nu îi pasă de ele și că nu vor avea absolut nimic de câștigat dacă aleargă la el să ceară protecție. Această nepăsare acționează în avantajul direct al crimei organizate și face ca infractorii de rând să intre mult mai ușor în acest comerț.

Anumite comentarii ale unor oficiali precum Ghennadi Lepenko, șeful Interpolului în Kiev, Ucraina – „Organizațiile de femei vor să amplifice lucrurile nejustificate” – nu fac decât să exacerbeze situația. La fel și explicații ca aceea oferită observatorilor de la Federația Internațională a Drepturilor Omului din Helsinki, în iunie 2000. Potrivit lui K. Goriainov, un funcționar de rang înalt din Ministerul de Interne rus,

această problemă nu este de fapt de competența Ministerului de Interne. Nu este de natură infracțională. Toate încălcările legii comise împotriva acestor femei au loc deja în teritoriile țărilor în care ele pleacă. Prin urmare, este problema acestor țări. La urma urmelor, polemica despre traficul de femei vine din Occident. Toată vâlva care se face în jurul acestui subiect este provocată de organizațiile feministe iresponsabile care promit ajutor, dar, în realitate, nu oferă nici o asistență victimelor. Primesc subvenții și, pentru compensații financiare, răspândesc informații care nu au nici o legătură cu realitatea.

Acesta este exact tipul de gândire care generează indiferență față de victimele traficului. Chiar și în țările care par să acționeze în cunoștință de cauză există foarte multe zone de indiferență.

În Suedia, unde guvernul a lansat un atac vehement împotriva traficantilor, poliția din provincia cea mai nordică, Norrbotten, a fost aspru criticată de Comandamentul Central al Poliției, în februarie 2003, pentru indolența de care a dat dovadă în cadrul anchetelor ei privind comerțul sexual. Poliția din Norrbotten avea informații privind zeci de rusoaice despre care se credea că erau importate în provincie pentru a lucra ca

prostitute, privind numele mai multor bărbați bănuși că le trafica în Suedia, precum și numeroase suspiciuni de trafic în zonă. Cu toate acestea, cu un an înainte, o singură anchetă preliminară fusese pornită.

Human Rights Watch a scos la iveală un exemplu foarte îngrijorător de indiferență benignă în timpul unei investigații din 2001 asupra comerțului de ființe umane din Grecia. Au aflat că, în octombrie 2000, poliția română a primit un telefon disperat de la o mamă îngrozită. Fiica ei tocmai telefonase, rugându-se să fie salvată din barul Tutti Frutti din insula grecească Kos, unde era ținută ca sclavă sexuală. Poliția a contactat imediat biroul Organizației Internaționale pentru Migrație din București. Personalul OIM a trimis un fax urgent lui Daniel Esdras, omologul lor din Atena. Această comunicare nu era o depeșă imprecisă; ea specifica numele insulei, orașul, barul în care era ținută tânăra femeie, numele traficantului, numerele lui de telefon fix și mobil, precum și numele și descrierea victimei și adresa ei din România. Faxul mai menționa numele și numerele de telefon ale unui oficial de rang înalt din Ministerul Ordinii Publice grec, care tocmai reprezentase Grecia la o conferință având ca subiect traficul de ființe umane finanțată de ONU. Cu un contact ca acela, acțiunea era garantată.

Esdras a retransmis faxul – intitulat „Acțiune a poliției pentru salvarea unei victime române a traficului” — oficialului. A stăruit pe lângă autoritățile elene să nu o expulzeze pe femeie. „Le-am spus că OIM se va ocupa și va plăti pentru repatrierea ei”, a spus Esdras. Apoi a așteptat... și nu a primit nici un răspuns.

O lună mai târziu, în timpul misiunii de constatare a Human Rights Watch, Esdras a relatat incidentul cu femeia de cetățenie română. Anchetatorii de la HRW au dat un telefon la minister să afle ce s-a întâmplat cu cazul și au fost șocați de ceea ce au descoperit. Nu s-a acționat aproape deloc. Poliția i-a făcut ceea ce se cheamă o vizită de curtoazie presupusului

traficant, care a spus că o trimisese pe femeie înapoi în România. Polițiștii au acceptat declarația proprietarului și au plecat. La asta s-a rezumat întreaga anchetă.

Deci, ce anume s-a întâmplat cu tânăra româncă? A sfârșit prin a se întoarce acasă? Răspunzând la un e-mail trimis pe 18 aprilie 2002, Cristian Ionescu, ofițer de informații al biroului de la București al OIM, scria: „Regret să vă informez că nu am putut da de urma acestei victime a traficului de ființe umane.” Așa cum o demonstrează atât de tragic acest caz, femeile traficate nu se pot baza pe autoritățile elene pentru o protecție eficace sau asistență la repatrierea în siguranță în țara lor natală.

Chiar atunci când există legi bune, traficul de persoane este considerat o infracțiune mult mai puțin gravă decât contrabanda cu arme sau droguri și, în consecință, rămâne o prioritate redusă pentru aplicarea legii în majoritatea țărilor de proveniență și de destinație. Oficialii din statele de destinație se grăbesc să dea vina pe fostele state sovietice și pe țări din Est, precum Rusia, Ucraina, Republica Moldova, România și Bulgaria, că permit traficarea după bunul plac a celor mai expuse dintre femeile și fetele lor. Totuși, cruda realitate este că majoritatea victimelor traficului sfârșesc în bordeli din Uniunea Europeană, America de Nord, Orientul Mijlociu și Extremul Orient. Cererea de sex ieftin și accesibil este cea care a declanșat explozia traficului de persoane în țările de destinație, iar aceste state nu fac mare lucru pentru a-l opri.

Nepăsarea pleacă din clădirile de birouri înalte și strălucitoare ale guvernelor și ajunge până la cele mai joase niveluri ale societății. Dacă liderii politici și funcționarii superiori nu consideră traficul de femei și fete o problemă gravă, această atitudine va contamina în cele din urmă fiecare nivel al sistemului juridic, de la tribunale, la polițistul aflat în patrulare. Și exact asta se întâmplă în toată lumea.

Într-un proces important care a avut loc la Linz, Austria, în octombrie 2001, Hellmuth Suessenbacher, cunoscut sub numele de Regele Porno al Carintiei, a fost condamnat pentru traficarea a cincizeci de românce în comerțul cu sex de pe plan local. Ele au fost inițial angajate ca dansatoare și forțate apoi să se prostitueze. Spre stupefacția generală, Suessenbacher a primit o pedeapsă de numai doi ani și jumătate de închisoare. Gangsterul condamnat a făcut apel și, un an mai târziu, curtea de apel a Austriei a redus pedeapsa la doi ani.

Indiferența față de femeile traficate pare să fie ceva obișnuit pentru procurorul general al Israelului. Acesta a dat dispoziții poliției să nu deranjeze bordelurile decât în cazul în care vreo femeie se plânde că este ținută acolo împotriva voinței ei sau dacă cineva se plânde că bordelul tulbură liniștea publică. Culmea, aceste dispoziții sunt în contradicție cu legea israeliană. Deși prostituția nu este ilegală, deținerea unui bordel și proxenetismul sunt.

Nomi Levenkron, avocată israeliană specializată în drepturile omului, care are un discurs foarte direct, susține că aceste dispoziții „ignoră pe față realitatea cunoscută tuturor părților implicate: anume că majoritatea femeilor care lucrează în bordeluri sunt de fapt ținute acolo împotriva voinței lor și că se află în imposibilitatea de a depune o plângere la postul de poliție“

Într-un interviu acordat în micuțul ei birou de la Linia telefonică de urgență pentru lucrătorii migranți din Tel Aviv, Levenkron s-a plâns de faptul că „atitudinea societății israeliene în general și a autorităților israeliene în special cu privire la problema traficului de femei se caracterizează prin indiferență, prejudecăți și ignoranță. Toate acestea decurg din faptul că trăim, chiar și în prezent, într-o societate dominată de bărbați, care este preocupată de chestiuni urgente de securitate și nu de probleme umanitare“

femei, străine și prostituate, comiterea unei infracțiuni împotriva unei asemenea victime nu este considerată foarte gravă. Aceasta înseamnă că poliția nu este dispusă să ancheteze cazurile de infracțiuni săvârșite împotriva prostituatelor și că procurorul general nu dorește să adauge aceste chestiuni la agenda sa de cazuri și așa supraîncărcată. Atitudinea autorităților israeliene face din traficul de persoane o afacere profitabilă și lipsită de riscuri. Nu este de mirare, atunci, că această industrie este într-o creștere rapidă.

Unul dintre vinovații principali din spatele acestei creșteri este justiția, a continuat Levenkron. „Din cauza sarcinilor de serviciu enorme și, adesea, a ignoranței și indiferenței totale, tribunalele îi lasă pe pești și pe traficanți să scape cu pedepse ușoare.”

Apărătorii drepturilor omului arată că, în vreme ce pedeapsa maximă pentru comerțul cu ființe umane este de șaisprezece ani, totalul condamnărilor nu reprezintă practic nimic. Cazurile sunt închise în mod obișnuit prin negocierea pedepsei. Unele decizii sunt de neînțeles și reprezintă o insultă la adresa demnității și suferinței femeilor traficate. În martie 2002, de exemplu, un polițist israelian a fost condamnat pentru cumpărarea unei femei traficate și pentru că i-a avertizat pe unii proprietari de bordeluri asupra iminenței unor razii ale poliției. Pedeapsa pe care a primit-o: șase luni de serviciu în folosul comunității. Deși judecătorul a remarcat faptul că pedeapsa negociată de apărare era „extrem de indulgentă”, având în vedere că era vorba de cazul unui polițist corupt, el a acceptat-o fără alte discuții.

Într-un alt caz de negociere a pedepsei în care au fost implicați doi pești, judecătorul Natan Amit a lansat acuzații tăioase la adresa autorităților israeliene:

Aceasta este o imagine a urăteniei Israelului, pe care autoritățile responsabile de aplicarea legii nu sunt capabile să o schimbe. O fată tânără, care doar ce a ajuns la maturitate, este adusă aici în mod ilegal din țara ei natală. La sosire, primește o identitate falsă și devine imediat o sclavă sexuală într-un salon de masaj erotic, cum sunt numite locurile acestea. Când cei care aplică legea sunt întrebați de ce nu acționează împotriva așa-ziselor servicii de dame de companie, care sunt ilegale, ei răspund că au dispoziții să le ignore dacă nu-i deranjează pe vecini.

Cu toate acestea, și judecătorul Amit a acceptat negocierea pedepsei, condamnându-l pe unul dintre pești la ore de muncă în folosul comunității, iar pe celălalt la trei ani de detenție.

Pentru procurori, negocierea pedepselor înseamnă în principal economisirea banilor pe procese lungi și costisitoare. Nu contează dacă totul se termină cu o pedeapsă derizorie; ei obțin o condamnare și lasă astfel impresia că s-a făcut ceva. În timpul procesului, femeile – victimele – sunt neglijate și, din cauză că nu pot apărea în fața tribunalului pentru a depune mărturie, sunt victimizate din nou. Poliția și procurorii susțin că negocierea pedepselor este un rău necesar, deoarece cazurile de trafic de persoane sunt adesea cazuri fără sorți de izbândă, iar șansele de a obține o condamnare sunt aproape nule. Ei afirmă că femeile refuză categoric să depună mărturie, făcând astfel imposibilă construirea unui caz penal împotriva peștilor, proprietarilor de bordeluri și traficantilor.

Când am întrebat-o pe Levenkron despre asta, ea a ripostat spunând că pur și simplu nu este adevărat. Ea a întâlnit multe cazuri în care „femeile nu sunt informate de către polițiști de dreptul pe care-l au de a depune mărturie împotriva agresorilor lor. În plus, nu este greu de înțeles că acestor femei le este frică” Sunt foarte conștiente de soarta care le așteaptă după proces: „expulzarea în țările lor natale, unde recrutorii care le-au trimis

prima dată aici le aşteaptă «cu braţele deschise». Este uşor de înţeles frica celor care nu sunt dispuse să depună mărturie. Pe de altă parte, cele care vor să o facă dau de poliţişti care nu sunt dispuşi să ancheteze.

Aceasta este cruda realitate pe care o înfruntă femeile traficate, atât în Israel, cât şi în majoritatea celorlalte ţări. Poliţia şi procurorii le spun că opresorii vor fi acuzaţi penal, dar numai dacă ele vor fi de acord să depună mărturie împotriva lor. Însă aceste femei au fost brutalizate şi terorizate de peştii lor. Se tem pentru propria viaţă. Cu toate acestea, în marea majoritate a cazurilor, ele nu sunt incluse în programe de protecţie a martorilor. Nu este de mirare că majoritatea aleg expulzarea. Cele care îşi fac totuşi curaj şi depun mărturie trăiesc cu o teamă permanentă de răzbunare după expulzare; şi pe bună dreptate. Multe dintre femeile care au depus mărturie au fost ucise la întoarcere. Levenkron cunoaşte două cazuri în care femeile au fost asasinate la puţin timp după ce au depus mărturie împotriva peştilor lor, în 1995. „Nu am văzut documentele. Doar am auzit despre asta de la poliţie. Mi-au spus că două femei au fost trimise înapoi acasă. Câteva zile mai târziu, a sosit o telegramă de la ambasada rusă în care se spunea că amândouă au fost ucise.“

Amnesty International a documentat încă un caz în care o femeie care a depus mărturie împotriva traficantilor a dispărut după ce a fost expulzată. Tatiana sosise în Israel din Belarus în aprilie 1998, cu o viză de turist. I se promisese un post de femeie de serviciu în staţiunea litorală Eilat. Nu-şi dorea decât o slujbă din care să câştige suficient cât să-şi întreţină mama şi băiatul de şase ani de acasă. Când a aterizat, un bărbat care a pretins că este de la hotel a întâmpinat-o la aeroport. A dus-o cu maşina la un bordel unde a fost închisă şi pusă să muncească împotriva voinţei ei. Tatiana a încercat de mai multe ori să scape, dar a fost prinsă de fiecare dată.

Salvarea ei a venit câteva luni mai târziu, în timpul unei razii a poliției la bordel. A fost arestată ca imigrantă ilegală și deținută la închisoarea Neveh Tirza în așteptarea expulzării. La trei zile după arestare, a găsit pe patul ei din celulă un bilet anonim. Autorul o amenința că o va uide și că-i va pedepsi familia dacă va vorbi despre cazul ei. Tatiana era hotărâtă să depună mărturie împotriva celor care o ținuseră în captivitate, dar era, de asemenea, îngrozită că dacă va face acest lucru, ei îi vor da de urmă când se va întoarce acasă. Avocații au înaintat o cerere către autoritățile israeliene, explicând că, dacă Tatianeii nu i se acorda protecție ca martor, ar fi foarte periculos pentru ea să depună mărturie la tribunal. Răspunsul lapidar primit: poliția israeliană nu putea garanta siguranța nimănui în afara țării.

Tatiana a decis cu toate acestea să depună mărturie și, în iunie 1999, a fost expulzată. Înainte de a fi dusă la aeroport a făcut o ultimă solicitare: să fie trimisă cu avionul în Polonia sau Lituania și să i se permită să traverseze Belarusul cu mașina. Cererea i-a fost respinsă și a fost expediată direct în Belarus. La aeroportul din Minsk se pare că a fost întâmpinată de un bărbat care a condus-o repede la o mașină care îi aștepta. De atunci, nu se mai știe nimic de soarta Tatianeii.

Deși este greu să înțelegi zidul de nepăsare de care se lovesc zilnic femeile traficate, în spatele lui există o realitate urâtă: rasismul. Majoritatea activiștilor pentru drepturile omului care lucrează pentru oprirea traficului nu vor să admită acest lucru în mod public. Este unul dintre subiectele fierbinți care răzbate foarte aproape de suprafață, dar care este în general discutat în spatele ușilor închise. Este vorba de un rasism ce are drept cauză teama adânc înrădăcinată a comunității că bărbații ei sunt în căutare de pradă și că fetele locale vor fi agresate sexual și violate. În traducere rapidă: mai bine ele decât ale noastre.

Într-un apartament confortabil dintr-o suburbie a Tel Avivului, Leah Gruenpeter-Gold și Nissan Ben-Ami, co-directori ai Centrului pentru conștientizare – organizația neguvernamentală specializată în cercetări privind traficul de femei și prostituția din Israel –, își amintesc de o zi din iunie 2001, când „peștii au venit la Knesset“ Peștii se adunaseră să depună mărturie în fața unei comisii parlamentare care analiza problema traficului de persoane în Israel. Opiniile exprimate depășeau uneori limita absurdului.

Ben-Ami a povestit despre un avocat arab din Israel care a susținut necesitatea bordelurilor:

El a spus că este mai bine să deschidem bordeluri legale în Ierusalimul de Est decât să continuăm să avem de-a face cu gravul fenomen al infracțiunilor sexuale din familiile de acolo, care este provocat de faptul că sunt multe antene satelit pe acoperișuri, cu tot felul de filme porno care stârnesc apetitul bărbaților.

Ceea ce voia să spună de fapt avocatul este că, din cauza frustrării sexuale a bărbaților palestinieni, trebuie să organizăm traficul de femei în Israel și în teritoriul Autorității Palestiniene, altfel ei ne vor viola fiicele. Pentru a le proteja pe fetele arabe de viol, el a propus trafizarea femeilor din Rusia.

Gruenpeter-Gold a descris mărturia unui bărbat pe care l-a numit „avocatul peștilor“:

El a spus comisiei că sexul este precum hrana, iar clienții săi au decis să ridice nivelul prostituției din Israel, astfel încât bărbații să aibă parte de ceva de foarte bună calitate... Astfel, vor avea mai multe posibilități de a alege, pentru că prostituatele rusoaise sunt mai bune decât prostituatele israelience. Cu alte cuvinte, prostituatele israelience nu sunt bune, deci trebuie să facem rost de prostituate rusoaise foarte bine educate pentru a satisface gustul rafinat al bărbaților israelieni.

Mesajul subiacent, a spus Ben-Ami cu dezgust, era clar: „Nu vrem ca fete din familiile noastre sau chiar cele din împrejurimi să fie prostituate. Vrem ca fetele din străinătate să fie acelea.”

Yossi Sedbon, comandant al poliției din districtul Tel Aviv, i-a stupefiat pe participanții la o conferință despre prostituție și traficul de persoane organizată la Facultatea Beit Berl, în februarie 2001. A început prin a se plânge că oricine „crede că acest fenomen poate fi eliminat nu știe despre ce vorbește” și a susținut că ofițerii săi făceau tot ce puteau pentru a combate înfloritorul comerț sexual. Tonul lui însă nu exprima hotărâre, ci resemnare. A continuat prin a da vina pe cei care credea el că sunt direct responsabili pentru crearea acestei crize: „Circa 200 000 de muncitori străini și zeci de mii de palestinieni trăiesc acum în zona Tel Avivului. Ce poți să faci? Ei au pur și simplu nevoie de servicii sexuale.”

Levenkron a dat dezaprobat din cap.

Ceea ce spune el este că prezența prostituatelor străine servește drept supapă pentru eliberarea nevoilor sexuale ale comunității de imigranți, împiedicându-i astfel să violeze femeile israeliene inocente. Cât de ușor este să dai vina „pe ei” pentru relele societății israeliene. Această afirmație este la limita ridicolului, de vreme ce prostituatele însele susțin că majoritatea clienților lor sunt israelieni. Când vorbim cu femeile despre clienții lor, ele spun: „Credeti că muncitorii imigranți au suficienți bani pentru asta?”

În partea de nord a Tel Avivului, cel mai mare grup de israelieni care frecventează bordeturile, și femeile știu cum să-i recunoască, sunt bărbații credincioși. Ei reprezintă circa o treime din clienții lor. Femeile ne arată cum își scot kippa (tichia) și cum își dau după urechi payess (perciunii).

Faptul că rasismul – mai bine ele decât fetele noastre – este o realitate în atât de multe țări explică indiferența generală de la toate nivelurile statului.

Într-un interviu acordat emisiunii TV de actualități *Assignment*, de la BBC, pe data de 17 august 2002, inspectorul-șef Simon Humphrey de la Scotland Yard, șeful brigăzii de moravuri din Londra, a sugerat că traficul de femei nu este o prioritate, pentru că victimele nu sunt britanice:

Sunt sigur că afirmația aceasta va fi respinsă ca neadevărată, dar nu pot înțelege de ce nu este ea tratată mai serios la nivel politic în prezent. Faptul că majoritatea femeilor din această industrie sunt din Europa de Est nu ar trebui să fie un motiv pentru a nu trata această problemă cu cea mai mare seriozitate, pentru că avem de-a face cu crime împotriva umanității. Comerțul cu vicii este unul pe care oamenii se pot face că nu-l văd, dacă vor, dar nu reușesc să înțeleg cum noi, ca societate matură, putem întoarce spatele semenilor noștri.

Tentele rasiste erau evidente într-un document înaintat oficialilor guvernului sud-coreean, din 1996. Un onorabil domn Kim Kyoung Sa, președinte al Asociației Coreene de Turism Special, a recomandat comisiei să importe „animatoare străine” pentru numeroasele baruri și cluburi de striptease care satisfăceau exclusiv nevoile soldaților americani de la bazele militare din apropierea lor, în Coreea de Sud. Kim, el însuși proprietar de bar, s-a plâns că fetele coreene nu mai voiau să facă tipul acesta de muncă, ceea ce, a observat el, era un lucru bun. Situația economică a țării se îmbunătățise considerabil și fetele coreene nu mai erau lipsite de mijloace de subsistență. Ele aveau acum slujbe în fabrici și în clădiri de birouri, unde nu mai trebuiau să se dezbrace pentru a-și câștiga existența. Acest lucru i-a lăsat pe proprietarii de baruri în pană. Prin urmare, a explicat el, aceștia aveau nevoie de alte animatoare. Pentru a-și duce demonstrația până la capăt, proprietarul clubului a insistat pe faptul că era necesar să fie importate femei străine, astfel încât soldații americani să nu le hărțuiască sexual pe fetele coreene inocente. În ceea ce-l privea pe Kim și pe bunii lui prieteni, asociația lui

facea o mare favoare guvernului, care avea să contribuie, de asemenea, la îmbunătățirea considerabilă a relațiilor dintre SUA și Coreea.

Uneori, atitudinile rasiste își croiesc drum până în instanță. Oleksander Mazur a constatat pe viu un lucru. „În octombrie 2001, stăteam în fața unei săli de judecată din centrul Priștinei, Kosovo, așteptându-l pe Mazur, când, brusc, acesta a dat buzna pe ușă năvălind pe hol ca o furtună.“

Polițistul ucrainean, aflat într-o misiune a Națiunilor Unite în calitate de polițist internațional, era alb ca varul la față. Participase la eliberarea a șase tinere originare din Republica Moldova și România. Fetele, care erau doar niște adolescente, fuseseră ținute ca sclave sexuale într-un bordel împruțit din apropiere de Ferrizaj. Polițistului îi trebuiseră câteva zile și o răbdare incredibilă pentru a le convinge să depună mărturie împotriva proprietarilor bordelului.

— Procurorul mi-a spus că judecătorul nu vrea să creadă că fetele au fost forțate să lucreze ca prostituate. Crede că sunt mincinoase. Cică de ce ar trebui să le creadă taman pe ele pe cuvânt și nu pe proprietarul barului? Omul este corupt. Nu vrea să asculte adevărul, a spus Mazur lovind cu mâna în perete.

— Ce ai de gând să faci? l-am întrebat eu.

— Încă încerc să aflu dacă judecătorul va judeca în dimineața asta cazul. Nu le mai putem ține multă vreme în Kosovo pe fetele acestea. Trebuie să le trimitem acasă și, dacă se întâmplă asta, nu avem nici o probă împotriva peștilor.

Timp de câteva minute tună și fulgeră, plângându-se că în ciuda tuturor raziilor prin bordeli și a eliberărilor de tinere femei înrobite, în acest colț de lume imposibil de ținut sub control sunt puține procese semnificative și, practic, nici o condamnare.

— Aceasta din cauza corupției foarte mari. Judecătorii renunță brusc la cazuri și nimeni nu știe de ce. Dar eu știu. Avem

de-a face cu o situație în care un judecător albanez judecă un proces intentat împotriva unui bărbat albanez, care este acuzat de o femeie din Republica Moldova, care nu vorbește limba.

Mazur explică faptul că judecătorul albanez este confruntat cu un caz care pune față în față religia, poporul și cultura lui și o femeie pe care nu o consideră altceva decât o târfă.

— În plus, peștele, proprietarul barului, este un tip simpatic, un membru respectat al comunității. Este bogat și contribuie la finanțarea Armatei de Eliberare din Kosovo. Deci este un erou. Toate acestea se leagă între ele.

În lumea interlopă a comerțului de carne vie, femeile traficate se lovesc în mod repetat de ziduri groase de nepăsare, rasism și indiferență. Sunt obstacole imense pentru aceste femei. Dar, dacă există un factor care le pecetluiește, practic, soarta, acela este corupția.

7. Pentru un pumn de dolari

„Pentru fiecare parte a corpului atinsă exista un preț. Ceva de genul unei planșe dintr-o măcelărie, care arată cum se tranșează carnea pe sortimente. Prețul curent era de doi dolari pentru sâni, trei dolari pentru fese și cinci dolari pentru contactul genital“ (Michael Bayer, agent special al biroului de securitate diplomatică al departamentului de stat al SUA).

Brutalul și larg răspânditul comerț cu femei și fete este ancorat în corupție. Traficul de persoane prosperă datorită corupției și nu ar putea exista la nivelul la care există fără corupție. Banii lichizi și sexul gratuit sunt forțele ei motrice. Atâta vreme cât există oficiali guvernamentali cu mâna întinsă sau polițiști cu pantalonii în vine, comerțul va continua să prospere.

Pentru a face bani, proprietarii de bordeluri și peștii trebuie să facă în așa fel încât victimele lor să fie oricând la dispoziția clienților, noapte de noapte. Prin urmare, este practic imposibil să conduci fără să se știe o afacere în traficul de carne vie. Clienții prostituatelor trebuie să știe unde să le găsească pe aceste femei când îi lovește dorința. Căutarea lor trebuie să fie simplă, ei nefiind dispuși să intre într-un joc complicat de-a șoarecele și pisica și să riște, în același timp, să aibă probleme cu legea. Se înțelege deci de la sine că, dacă niște bărbați libidinoși pot repera ușor traficul, poliția, cu capacitățile ei de investigare și echipamentul ei de înaltă tehnologie, ar trebui să fie capabilă să oprească acest comerț. Totuși, nu o face. De ce?

Gary Haugen știe de ce. În calitate de șef al Misiunii Internaționale de Justiție, o agenție creștină pentru drepturile omului din Washington, D.C., a spart ușile a numeroase bordeluri sordide din lumea a treia pentru a le salva pe fete din sclavia sexuală. Experiența de teren a lui Haugen l-a învățat o lecție decisivă:

Traficanții, peștii și patronii de bordeluri nu sunt afectați de prevederile rezoluțiilor, tratatelor, convențiilor și protocoalelor comunității internaționale, dacă nu intră în conflict cu polițiștii sau cu agenții de pe străzile lor. Dacă patronul de bordel nu intră într-o încurcătură serioasă cu autoritățile civile, va continua să facă ceea ce face. Doar se câștigă mulți bani din asta.

Martina Vandenberg, o specialistă curajoasă care a făcut cercetări cu privire la acest comerț pentru Human Rights Watch, în zone fierbinți precum Bosnia, Israel și Grecia, împărtășește următoarea opinie: „Această încălcare a drepturilor omului care este traficul de persoane nu poate prospera fără complicitatea unor funcționari indiferenți și corupți.” Vandenberg a vorbit cu sute de victime ale traficului și cu lucrători în domeniul drepturilor omului care colaborează strâns cu ele. A auzit numeroase povești îngrijorătoare despre complicitatea și corupția poliției și a statului:

Traficanții folosesc adesea mita, uneori sub forma banilor lichizi, alteori a serviciilor sexuale gratuite, pentru a-i determina pe polițiști și pe funcționari să închidă ochii la activitățile lor, pentru a câștiga protecție și pentru a ocoli granițele presupuse impenetrabile. Complicitatea nu numai că garantează impunitatea pentru traficanți; ea trimite și un mesaj femeilor traficate, anume că traficanții se bucură de impunitate și că ele nu pot scăpa.

Vandenberg și-a făcut din nou cunoscute opiniile în februarie 2002, la o conferință având ca țintă traficul de persoane organizată la Viena de Federația Internațională pentru Drepturile Omului de la Helsinki. Pe parcursul a două zile de dezbateri intense, activiștii pentru drepturile omului și-au exprimat în repetate rânduri îngrijorarea cu privire la rolul autorităților statului în circuitul traficului de persoane. Participanții au prezentat

câteva exemple de corupție, complicitate și nepăsare a oficialilor guvernamentali, poliției, paznicilor de frontieră și funcționarilor judecătorești din multe țări de origine, de tranzit și de destinație finală. În aceste povești sordide erau implicați și soldați din trupele ONU de menținere a păcii și personalul a numeroase organizații umanitare internaționale.

La conferința din Viena, a fost discutat un incident oribil în care niște grăniceri polonezi au luat parte la răpirea a două ucrainence. Paznicii le-au scos pe femei cu forța dintr-un autobuz și le-au predat traficanților care așteptau într-o mașină. Acestea au fost duse la un hotel din apropiere de Varșovia, unde au fost vândute la o licitație desfășurată sub protecția postului local de poliție.

Un alt lucrător în domeniul drepturilor omului prezent la conferință a vorbit despre o întâlnire informală cu oficiali ai poliției din Republica Moldova, unde corupția legată de traficul de persoane este adânc înrădăcinată la cel mai înalt nivel al guvernului. Lucrătorul a fost avertizat „prietenește și cu diplomație” de poliție să nu-și pună prea mari speranțe sau să nu depună prea multe eforturi pentru campanii și activități antitrafic. Ele vor eșua, i s-a spus, „din cauză că în această afacere sunt implicați oameni importanți și puternici”.

Corupția din jurul traficului de persoane este atât de bine statornicită, încât poate submina eforturile celor care lucrează cu femei care au fost salvate. Acest lucru a fost explicat la un seminar pe tema traficului de persoane care a avut loc în Portoroz, Slovenia, în iunie 2002. La încheierea dezbaterilor, delegații au trimis o scrisoare urgentă Consiliului Europei, care a finanțat evenimentul:

În cadrul seminarului de la Portoroz, reprezentanți ai organizațiilor antitrafic au declarat că unii dintre ei au fost supuși unor presiuni din partea unor oficiali guvernamentali pentru

a nu furniza informații despre problemele generate de corupție. Unele dintre ONG-uri au fost ținta unor avertismente directe ale reprezentanților guvernamentali ai țărilor [în care lucrează] înainte și în timpul conferinței. Li s-a spus ce informații să dea despre situația traficului de persoane și în special a corupției. Se crede că unele dintre ONG-uri au evitat să vorbească deschis despre cazuri de corupție în care erau implicați reprezentanți ai instituțiilor guvernamentale. Am putea crede că motivul unui asemenea comportament este teama de a se confrunta cu aceiași reprezentanți guvernamentali cu care trebuie să coopereze odată întorși în țările lor de origine, în cadrul activităților de combatere a traficului.

În nenumărate rapoarte întocmite începând cu anul 2000, Departamentul de Stat al SUA a identificat o lungă listă de foste state sovietice și de țări din Europa de Est unde corupția este un mod de viață. În Rapoartele sale de țară privind drepturile omului publicate în martie 2002, se arată că în Belarus „există date care sugerează implicarea unor milițieni corupți” în traficul de femei și fete. Un alt raport cu privire la Bulgaria afirmă că „femeile nu au încredere în poliție atunci când trebuie să denunțe cazurile de prostituție forțată și de trafic de persoane. Profiturile sunt atât de mari, încât poliția poate fi mituită”. Raportul observă că în acea țară corupția a atins proporții imense. Același raport asupra Georgiei precizează că cetățenii „nu au încredere în poliție din cauza nivelului ridicat de corupție a polițiștilor. De exemplu, ei au informații despre existența cartierelor cu prostituate și despre cazuri de prostituție a minorelor, dar nu fac nimic să oprească aceste activități. Lucrează în colaborare [cu peștii] și profită de pe urma acestei afaceri”. Raportul de țară privind Republica Moldova menționează „corupția larg răspândită și legăturile oficialilor guvernamentali și ale poliției cu grupurile de crimă organizată” din rețelele traficului de persoane.

Corupția din Rusia a fost menționată în repetate rânduri în numeroase rapoarte ca factorul-cheie din spatele acestui comerț. Se menționează faptul că rusoaicele, „când se întorc în țară, nu au curajul de a face plângeri la poliție împotriva agențiilor care le-au recrutat. Atitudinea lor pasivă se explică fără dubii prin teama de crima organizată și neîncrederea generală în organele de aplicare a legii din Rusia“. Același lucru este valabil și pentru Ucraina, unde „poliția locală și grănicerii au fost mituiți ca să ignore activitățile traficantilor de persoane“. Unele rapoarte afirmă că „autoritățile publice locale au fost complice sau au colaborat cu grupurile de crimă organizată în traficul femeilor în străinătate“

Dar nu numai fostele state sovietice și țările din Europa de Est se scaldă în corupție. Banii, puterea și influența pe care le obține crima organizată din industria sexului fac ca polițiști și oficiali guvernamentali lacomi din lumea întreagă să devină ținte ușoare pentru infractori. Rapoartele și studiile internaționale sunt pline de astfel de relatări oriunde sunt descoperite femei traficate. Cea mai gravă formă de corupție este, fără îndoială, cea în care este implicată poliția, al cărei rol este de a-i servi și proteja pe oameni, iar cea mai slabă verigă din acest lanț ierarhic este de obicei polițistul aflat în patrulare. Încălcarea îndatoririlor merge de la pasivitate – ignorarea, tolerarea sau evitarea acțiunii – până la blocarea intenționată a anchetelor, inclusiv avertizarea infractorilor cu privire la raziile iminente și acceptarea mitelor și a favorurilor sexuale. Grecia și Israel sunt două țări care ar trebui să se comporte mai responsabil în chestiunea drepturilor omului și ele au făcut obiectul unor critici internaționale dure în ceea ce privește corupția poliției în comerțul legat de traficul de persoane.

Grecia a fost zguduită în mai multe rânduri de acuzații de corupție generalizată a poliției. Pentru proxeneții a aproximativ 20 000 de femei străine, majoritatea din Ucraina, Rusia, Republica

Moldova, Bulgaria, România și Albania, asigurarea contracost a protecției poliției este o tranzacție comercială obișnuită. Femeile sunt introduse ilegal în țară chiar sub privirile vigilente ale grănicerilor și ale polițiștilor greci, pentru a lucra ca prostituate nedeclarate în bordeluri, baruri și saloane de masaj erotic. Rezultatul: Grecia a devenit un magnet pentru turismul sexual. Înainte de căderea Cortinei de Fier, Grecia nu avea mai mult de 2 000 de așa-numite prostituate ilegale, majoritatea locale. În prezent, vizibilitatea comerțului de stradă este de-a dreptul uluitoare.

Gregoris Lazos, profesor la Universitatea Pantheon din Atena, care a condus timp de zece ani un studiu asupra tendințelor fenomenului prostituției, a conchis că Grecia a devenit un important „centru de prelucrare” mondial pentru prostituatele din Europa de Est. El a descoperit că multe dintre femeile traficate în comerțul din Grecia sunt revândute pe piața de carne vie peștilor din Turcia, Orientul Mijlociu și din întreaga Europă. Iar factorul principal din spatele succesului uluitor al acestui comerț „este corupția. Nu poți conduce afaceri ilegale atât de mari și atât de complexe fără funcționari corupți”

Dimitris Kyriazidis, președinte al Confederației Panelenice a Polițiștilor, și-a șocat concetățenii în aprilie 2001, când a recunoscut public implicarea poliției „în rețele care fac trafic ilegal de femei” în Grecia. Au urmat apoi mai multe complicații internaționale.

În iulie 2001, guvernul SUA s-a implicat puternic în problema dezastrului reprezentat de traficul de ființe umane publicând prima sa evaluare mondială anuală și realizând un clasament de douăzeci și trei de țări, inclusiv Grecia, aflată pe ultimul loc. Departamentul de Stat a arătat că Grecia nu făcuse eforturi semnificative pentru a combate traficul de persoane, nu recunoscuse public că traficul de persoane este o problemă, nu pusese în practică o legislație antitrafic cuprinzătoare, îi urmărise rareori în

justiție pe traficanți și le dăduse pedepse ușoare când aceștia au ajuns în fața instanței. Corupția din cadrul poliției și a grănicerilor era, de asemenea, menționată ca o „problemă majoră“

La puțin timp după publicarea acestui raport, Human Rights Watch a făcut public un „memorandum“, un raport extrem de critic, de patruzeci și una de pagini, privind problema traficului de femei în Grecia, în care se afirma că acest trafic „implică adesea complicitatea poliției și corupția unor funcționari de la serviciul de imigrație. De fapt, mulți cred că fenomenul internațional al traficului de femei pentru prostituție forțată nu ar putea exista, la orice nivel, fără implicarea acestor funcționari.“

Ziarele grecești au publicat dovezi ale unor numeroase cazuri de implicare a poliției, inclusiv prin eliberarea de permise de ședere și de muncă false pentru femeile care lucrează ilegal, în condiții îngrozitoare, ca sclave sexuale pentru bandele grecești și albaneze din toată țara. Un incident stânjenitor a avut loc la sfârșitul lui octombrie 2000, când poliția din orașul Salonic, din nordul Greciei, a făcut o razie la un club de striptease suspectat că ascundea femei traficate. Au eliberat șase fete. Câteva ore mai târziu, polițiștii au descoperit că acest club, Tutti Frutti, era un sponsor important al revistei bilunare a sindicatului poliției.

Două luni după aceea, a apărut un titlu senzațional în cotidianul *Eleftherotypia*: Departamentul de Afaceri Interne al poliției a descoperit o importantă rețea de prostituție și proxenetism condusă, se pare, de ofițeri din regiunea centrală Tesalia. Conform raportului confidențial ajuns în mâinile presei, această rețea – cunoscută pe plan local sub numele de „mașina de carne“ – traficase în jur de 1 200 de femei din Europa de Est în Grecia pentru a munci ca prostituate, strângând, în zece ani, câștiguri ilicite de peste 100 de milioane de dolari. În această rețea erau implicați polițiști cu diferite funcții din orașele Karditsa și Trikala, precum și oameni de afaceri respectați, un angajat al procuraturii, care se presupune că a încercat să extorcheze bani

de la rețea, precum și două gărzi de corp ale unui membru influent al parlamentului. Una dintre femeile cumpărate și folosite de rețea a spus unui judecător că polițiștii frecventau barul în care ea lucra. Ziua veneau în uniformă să verifice dacă actele clubului erau în regulă, iar noaptea se întorceau în civil pentru servicii „gratis“

Într-un incident din cale afară de scandalos petrecut în 1988, un ofițer de poliție în exercițiu și un fost polițist au fost arestați în timpul unei razii într-un apartament din Atena, unde două ucrainence erau închise și forțate să se prostitueze. Vecinii le-au spus ofițerilor de la biroul pentru străini, care conduceau operațiunea sub acoperire, că femeile erau bătute mereu pentru a se supune. Deși vecinii s-au plâns în mai multe rânduri postului local de poliție de țipetele care se auzeau din apartament, nu s-a luat nici o măsură. Polițistul arestat în timpul raziei lucra la acel post de poliție, iar anchetatorii au dat de un album cu fotografii ale bărbatului, îmbrăcat adesea cu diferite articole ale uniformei de serviciu, în timp ce se afla în pat cu diverse femei tinere.

În cazul menționat mai devreme, al sinuciderii lui Irini Penkina din 1998, poliția a primit, de asemenea, mai multe plângeri de la unii locatari ai clădirii în care ea și alte trei femei erau ținute. Toate apelurile au rămas fără urmări. S-a primit chiar și un telefon anonim la postul de poliție din Salonic în ziua de dinaintea sinuciderii ei. Poliția nu a acționat nici de data aceasta. Cu doar câteva luni mai devreme, trei polițiști din aceeași circumscripție au fost arestați sub acuzația de protejare a rețelelor de prostituție din acel oraș.

După fiecare scandal stânenitor, politicienii greci promit solemn că vor susține o campanie pentru depistarea polițiștilor și funcționarilor corupți și că vor pune capăt traficului de carne vie. În efortul lor de a stăvili furia publică, ei promit acțiuni rapide și schimbări concrete. O serie de razii orchestrate sunt

efectuate la bordeluri cunoscute. Femeile traficate sunt arestate și expulzate. Peștii și polițiștii corupți sunt arestați și puși sub acuzare, dar apoi totul se liniștește, cazurile sfârșind împotmolite în sistemul judiciar, despre care Departamentul de Stat american spune că este „lent și inefficient”. În Grecia, pentru cazurile penale este nevoie de obicei de aproape optsprezece luni pentru ca acestea să ajungă să fie judecate, cu puțin timp înainte de expirarea perioadei maxime de detenție provizorie. Este nevoie, în medie, de opt ani pentru a se ajunge la o decizie finală. Având în vedere această situație, nu este de mirare că, de multe ori, traficul de persoane reintră rapid în acțiune odată ce s-au stins reflectoarele.

Corupția poliției stă, de asemenea, la baza problemei traficului de persoane în Israel. Dar în ciuda nenumăratelor acuzații împotriva polițiștilor în exercițiu și a foștilor polițiști, această situație sordidă nu agită prea mult cercurile guvernamentale și politice. În micul ei birou din Tel Aviv, Nomi Levenkron a enumerat pe nerăsuflăte un număr alarmant de cazuri documentate de ea, care denotă implicarea poliției.

Nu pot sublinia îndeajuns amploarea fenomenului mitei printre polițiștii israelieni, mulți dintre ei colaborând nestingheriți cu peștii și traficanții. Mai mult decât atât, mulți polițiști sunt clienți obișnuiți ai bordelurilor. Acest lucru le împiedică pe multe victime să se plângă împotriva agresorilor lor, întrucât privesc această situație ca pe o colaborare între agresori și autorități, care nu le lasă nici o șansă de scăpare.

Sigal Rozen, responsabilă Liniei telefonice de urgență pentru lucrătorii migranți din Tel Aviv, a spus că, în unele cazuri, polițiștii „primesc reduceri datorită bunelor lor relații cu proprietarii de bordeluri”. Ea a adăugat că „cele mai grave cazuri pe care le cunoaștem sunt cele ale unor polițiști care erau implicați

activ în cumpărarea și vânzarea femeilor sau ale unora care au dus femeile arestate înapoi la peștii lor în schimbul unei frumoase sume de bani“

Așezată la biroul ei, pe care se aflau teancuri mari de dosare despre victime ale traficului care au fost salvate, Rozen a relatat povestea unei tinere rusoaiice, numită Larisa, pe care a întâlnit-o în primăvara anului 2001, în timpul unei vizite la închisoarea pentru femei Neveh Tirza din afara Tel Avivului. Ceea ce i-a stârnit bănuielile a fost faptul că autoritățile făceau eforturi speciale pentru a grăbi expulzarea femeii.

Povestea Larisei este asemănătoare cu cea a multor Natașe din Israel. Ea a răspuns unui anunț dintr-un ziar local rusesc ce oferea de lucru tinerelor femei ca „au pair“. A contactat agenția recrutoare, care i-a explicat că legea israeliană îi interzicea să lucreze legal în țară și că agenția va trebui să pregătească documente false pentru ea și să o introducă ilegal în Israel prin Egipt. Dorind cu disperare să obțină o slujbă, Larisa a acceptat. A fost dusă cu avionul la Cairo și apoi transportată prin Deșertul Sinai până într-o zonă pustie din apropierea frontierei israeliene. De acolo, ea, împreună cu alte câteva femei, a fost dusă pe jos de contrabandiști beduini într-un oraș israelian de frontieră, de unde a fost luată de un evreu rus și dusă cu mașina la Tel Aviv. Odată ajunsă în oraș, Larisa a aflat adevărata ei soartă. A fost vândută unui pește israelian, care i-a spus că va trebui să lucreze ca prostituată. Potrivit lui Rozen,

când și-a dat seama de situația dificilă în care se afla, a refuzat să coopereze. Era foarte frumoasă. Era foarte tânără și foarte, foarte populară. Nu și-a acceptat niciodată situația, refuzând să-și spună: „Bine, am venit aici să fiu «au pair», dar trebuie să câștig bani ca să scap de aici.“ A refuzat să muncească și a fost violată în mai multe rânduri. Plângea tot timpul. O săptămână

după aceea, poliția a făcut o razie în bordelul în care se afla. Mi-a spus că era foarte fericită când a fost arestată.

Larisa a declarat că polițistul care a arestat-o a condus-o în afara postului de poliție, a urcat-o într-o mașină de poliție și a plecat la Ierusalim unde, a spus Rozen, „a vândut-o unui alt pește pentru un pumn de dolari“

Era întru totul pregătită să depună mărturie la tribunal despre ceea ce se întâmplase, dar polițiștii, așa cum era de așteptat, nu se arătau nerăbdători să-i asculte povestea sau să declanșeze o anchetă completă. Nici nu s-au deranjat să ancheteze. Au spus că faptul că ea pusese condiția să rămână în Israel dacă depunea mărturie era o dovadă că mințea. Cum au ajuns la o asemenea concluzie? Nu știu. Însă auzisem numai o versiune asupra faptelor și nu am obținut niciodată versiunea poliției, pentru că nu au vrut să o ofere. Larisa a fost în cele din urmă expulzată, iar polițistul pe care ea îl acuză de a fi vândut-o probabil că încă lucrează în cadrul poliției israeliene.

Neobosită în misiunea ei de a opri traficul în țara sa natală, Nomi Levenkron a apărut pe prima pagină a ziarelor în mai 2001, când a înaintat o cerere neobișnuită Înaltei Curți de Justiție a Israelului. A cerut ca aceasta să *dea ordin* poliției să asculte mărturia a patru dintre clientele ei și să verifice acuzațiile pe care acestea le făceau împotriva peștilor lor.

„Am susținut că poliția pare să ignore sistematic cererile femeilor străine care se află în detenție și care vor să furnizeze informații ce i-ar putea incrimina pe peștii lor israelieni“, a spus ea.

În aceeași cerere se mai solicita ca poliția să explice modul în care abordează problema femeilor traficate, sugerând direct că inacțiunea lor „se poate datora posibilității ca proprietarii bordelurilor în care sunt folosite femeile să fie în termeni buni cu polițiștii și, de asemenea, faptului că polițiștii se numără printre

clienții bordelurilor. Unii polițiști vin în uniformă la bordeluri pentru a obține servicii“

Levenkron a evidențiat cazul uneia dintre clientele sale, o femeie ucraineană de douăzeci și patru de ani, care a fost trecută ilegal în Israel, în decembrie 2000, din Egipt, prin deșertul Sinai. I se promisese o slujbă de chelneriță, dar, până la arestarea ei în martie 2001, fusese forțată să lucreze pentru o agenție de dame de companie în Tel Aviv. În cererea sa, Levenkron declară:

A fost vândută unui proxenet pentru 5 000 de dolari. El a folosit-o într-un salon din strada Pinsker nr. 40 din Tel Aviv, șapte zile pe săptămână, de la ora 10 dimineața până la 5 dimineața a zilei următoare, în schimbul a cincisprezece shekeli pe zi pentru țigări și douăzeci de shekeli pentru mâncare. Femeilor care munceau în apartament nu li se permitea să iasă decât însoțite (de un pește), iar când proprietarii plecau din apartament, le încuiau pe femei înăuntru.

Proprietarii au fost identificați ca fiind doi frați, David și Meir. Victima nu le cunoștea numele de familie. Cererea precizează apoi că, în perioada în care ucraineanca a lucrat la bordel, acolo veneau adeseori polițiști în uniformă, care, după spusele ei, păreau a fi în termeni buni cu proprietarii. David chiar s-a lăudat femeilor de câteva ori că nu aveau motive să se teamă că vor fi arestate, deoarece el avea legături cu poliția, legături care constituiau o „poliță de asigurare“ împotriva arestării. Această poliță de asigurare a fost folosită în martie 2001, se arăta în cerere, când trei dintre femeile care lucrau la bordel au fost arestate, dar au fost aduse înapoi peștelui lor mai târziu, în aceeași zi.

Avocata a menționat, de asemenea, experiențele dureroase ale altor trei femei – două din Republica Moldova, cu vârsta de optsprezece și, respectiv, douăzeci și doi de ani, și una din Ucraina, de douăzeci și unu de ani. Toate au fost introduse ilegal în Israel, pe uscat, prin Egipt, și puse să lucreze într-un

bordel din orașul Be'er Sheva. Pe o perioadă de câteva luni, femeile au fost „obligate să accepte în medie optsprezece clienți pe zi. Când nu lucrau, erau încuiate în apartament. Printre clienții obișnuiți erau și polițiști, care le arătau femeilor legitimațiile lor“ Mai mult, femeile „l-au identificat pe polițistul venit să le aresteze ca fiind un client care fusese la bordel cu două sau trei zile înainte. Polițistul care le-a interogat la post și le-a luat amprente fusese la bordel, în calitate de client, în dimineața arestării“

Toate cazurile menționate în cerere au devenit contestabile odată cu expulzarea femeilor.

În mai multe rânduri, Levenkron a ridicat problema polițiștilor care merg la bordel în calitate de clienți, atât în fața șefului poliției, cât și în fața comandantului direcției din Ministerul de Justiție care anchetează comportamentul polițiștilor. „Răspunsul a fost de fiecare dată același: nu se poate face nimic. Deși acest comportament nu este demn de un polițist, el nu constituie totuși o infracțiune.“

Până și faptele demne de dispreț ale celor mai mici funcționari pot avea repercusiuni dramatice. Așa s-a întâmplat în cazul unei rețele de trafic de persoane deosebit de periculoase care s-a format la Praga, capitala Republicii Cehe, și a ajuns în Statele Unite.

Într-o dimineață cețoasă de august, în 1996, Michael Bayer – un agent special, solid, de 1,85 m, de la departamentul de combatere a falsificării vizelor din cadrul Biroului de Securitate Diplomatică al Departamentului de Stat american din Washington – s-a așezat comod la biroul lui, a deschis computerul și a descoperit câteva mesaje. Unul, urgent, era de la un ofițer responsabil cu securitatea la ambasada americană din Praga: un polițist ceh venise la ambasadă cu o zi înainte, furnizând o informație confidențială despre o bandă de infractori care introduceau ilegal femei tinere în Statele Unite.

Bayer a răspuns prompt că o să vadă ce putea afla de acolo unde se găsea, pe celălalt mal al oceanului. Dar înainte de a porni

orice investigații, a primit un alt e-mail, chiar în ziua următoare, de la departamentul antifraudă al afacerilor consulare din Washington. Munca acestui departament constă în monitorizarea tentativelor de fraudă în materie de imigrație vizând Statele Unite. Acel e-mail îi atrăgea atenția asupra recenteii sosiri a unor femei celibatate din Cehia la Aeroportul Kennedy din New York. Aveau vize de intrare în SUA valabile, dar era ceva suspect în legătură cu documentele de călătorie. Toate erau completate într-un mod foarte asemănător, un indiciu de fraudă.

„Asta, plus cealaltă informație confidențială, și, bingo, știam că ceva nu era în ordine“, a relatat agentul.

Ancheta lui Bayer a căpătat brusc un suflu nou. Secția consulară din Praga a început să caute prin toate formularele pentru viză un element recurent. Nu a durat mult până să-l găsească.

„Toate formularele acestea au fost completate cu aceeași adresă de destinație, una din New York, și anume un hotel undeva pe lângă 10th Avenue și Strada 49, în partea mai sordidă a zonei Times Square“, a spus Bayer. „Era o zonă cunoscută pentru prostituție. Deci era destul de clar că aveam de-a face cu o rețea de prostituție care se îndrepta direct spre New York.“

Zona era ținută sub supraveghere de o echipă de polițiști sub acoperire, dar nu s-a descoperit nimic.

„Era o zonă aglomerată și nu ne puteam da exact seama cine ce făcea. Era multă lume acolo. Așa că nu am aflat mare lucru. Dar știam că niște femei tinere din Cehia veneau în State și știam unde urmau să se ducă odată ce ajungeau în zonă.“

Informațiile culese de poliția cehă au dezvăluit că femeile plecau din Praga în grupuri de câte trei sau patru odată și că, timp de patru ani, nu mai puțin de 200 de femei au fost introduse ilegal în New York.

„Am văzut într-adevăr unele dintre grupuri sosind și, foarte curând, a devenit clar cine era implicat și ce se întâmpla“, a spus Bayer.

Doi expatriați cehi pe nume Ladislav Ruc și Milan Lejhanec le întâmpinau pe femei la Aeroportul Kennedy. Ruc, pe atunci în vârstă de treizeci și opt de ani, era creierul operațiunii. Era un bărbat corpulent căruia îi plăcea să joace rolul unui șef mafiot. Avea o privire care intimidă. Era un împătimit al culturismului și-și purta părul dat cu gel legat într-o coadă. Umbla îmbrăcat cu tricouri mulate, cizme de cowboy, costume lucioase de prost gust și purta bijuterii ostentative. Odată, a sosit la o nuntă cehă în Queens într-un Rolls-Royce avându-l ca șofer pe Lejhanec, locotenentul lui de încredere. Lejhanec avea de cele mai multe ori rolul de lacheu. La douăzeci și șapte de ani, era un infractor profesionist, având cazier judiciar în Republica Cehă pentru transport de mașini furate. A mai fost condamnat și pentru că a fost prins când încerca să vândă explozibili plastici furați dintr-un depozit al armatei. Mai erau câțiva expatriați cehi în bandă, dar Ruc era șeful.

După identificarea actorilor principali și stabilirea modului lor de operare, Bayer a decis că era timpul să facă presiuni și a cerut ajutorul poliției din New York.

„Mi-au aranjat o întâlnire cu niște polițiști de la brigada de moravuri care se ocupau și de crima organizată. Erau crema cremelor. Am început să le povestesc contextul situației, când un detectiv mă întrerupe și spune: «Știi ce? Tocmai am arestat o femeie pentru prostituție, care cred că a fugit din aceeași bandă.»“

Agentul a notat detaliile și a stabilit o întâlnire.

Era ofticată rău pe tipii ăștia și era mai mult decât dispusă să vorbească de toată înscenarea și să dea detalii despre cine ce a făcut. Apariția ei a provocat o adevărată întorsătură în acest caz, pentru că ne-a furnizat foarte multe detalii. Singura problemă cu ea era că era îngrozită de tipii ăștia, din cauză că sunt masivi, înspăimântători și răi. Chiar credea că ei pot

ucide pe cineva pentru 500 de dolari. Așa că era important pentru mine să încerc să lucrez cu ea atât cât puteam și să o conving să încerce să mă îndrume spre alte fete, pentru că acum aveam un martor, dar asta nu era de ajuns.

Ceea ce a aflat Bayer de la anonima lui a fost modul intim de funcționare a afacerii ilegale a bandei. Ea a descris cum femeile erau recrutate prin anunțuri publicate în ziare locale din Cehia pentru slujbe de dansatoare, chelnerițe și manechine. Ele erau întâmpinate de recrutori la gara principală din Piața Wenceslas, în Praga. Femeile nu trebuiau să se aventureze în ambasada americană cu o poveste inventată și să spera că va fi bine – membrii bandei le trimiteau direct la un angajat anume de la serviciul de vize, care le ștampila automat formularul. În decurs de câteva zile, urmau să plece spre New York. Ruc și Lejhanec le-au luat de la aeroport și le-au dus într-unul dintre cele trei apartamente pline de șobolani și gândaci din Queens, unde femeile trăiau numai cu ce aveau în valize și dormeau pe saltele întinse direct pe podea.

Femeile au fost puse imediat să muncească în schimburi extenuante de zece ore în saloane de peep show-uri, aproape de Times Square. Principalele două stabilimente de acest fel erau Playpen – un băruleț sordid, cu ferestre camuflate, la parter – și Playground, la etajul al doilea, deasupra unui sex-shop pe Eighth Avenue, înțesat de boxe pentru peep show-uri.

„Polițiștii de la brigada de moravuri mi-au spus că mai de mult Playpen și Playground erau notorii pentru clienții lor toxi-comani, genul de locuri unde se adună pleava societății“, a povestit Bayer. „Apoi au spus că în locurile astea două au început să fie aduse toate aceste femei frumoase din Cehia și alte femei străine și, dintr-odată, au început să adune cașcavalul.“

În separeurile destinate peep show-urilor, clienții intrau într-o cameră de dimensiunile unui dulap și introduc monede de 25 de cenți într-o despărțitură. Un ecran de metal se ridică

automat pentru aproximativ un minut, după care coboară. De cealaltă parte, într-o nișă, erau niște femei goale. În schimbul unei sume, voaioarii puteau întinde mâna ca să le pipăie. Dar înainte de a se lăsa atinse, fetele trebuiau să ceară un bacșiș.

„Ăsta era tipul de limbaj folosit pentru tranzacție“, a explicat Bayer. „Ei bine, pentru fiecare parte a corpului exista un preț. Ceva de genul unei planșe dintr-o măcelărie, care arată cum se tranșează carnea pe sortimente. Prețul curent era de doi dolari pentru sâni, trei dolari pentru fese și cinci dolari pentru contactul genital. Contactul se făcea prin gaura cabinei de peep show.“

Conform legislației din New York, acest gen de activitate sexuală este ilegal și intră sub incidența legii prostituției. Totuși, proprietarii cluburilor s-au gândit că pot ieși basma curată cerând femeilor să ceară nu o taxă, ci un bacșiș.

Oricât câștigau fetele din bacșișuri, trebuiau să dea o parte lui Milan și Larry (Ruc). Iar partea care li se cuvenea în mod curent tipilor ăstora era de 100 de dolari pe zi de fată, iar ea trebuie să plătească suma asta șase zile pe săptămână. Vă imaginați că dacă ești pipăit pentru doi și trei dolari odată, îți trebuie mult timp ca să faci 100 de dolari pe zi. Așa că e vorba de multă activitate în plus acolo, fie de o activitate a naibii de intensă în peep show-urile astea.

În vreme ce Bayer își construia cazul împotriva lui Ruc și Lejhanec, în Republica Cehă ancheta s-a concentrat asupra angajatei necinstite de la ambasadă, o femeie cu cetățenie cehă. Anchetatorii americani, cu ajutorul poliției cehe, au organizat un flagrant pentru a o prinde.

„Am trimis acolo o tânără polițistă cehă, care a pretins că este una dintre clientele acestei femei și a mers de minune“, a spus Bayer. „Angajata a mărturisit imediat când a fost confruntată cu probele și a fost de acord să coopereze în ancheta noastră.

Ne-a spus că a eliberat, ea singură, peste o sută de vize cu 100 de dolari bucata. Spera să câștige suficienți bani pentru a cumpăra un bar în Praga.“

Informațiile ei au dus la arestarea unui număr de actori-cheie din Republica Cehă, inclusiv mama și fratele lui Lejhanec și un „om de afaceri“ care acționa în afara orașului Partibitsa, aflat la aproximativ o oră distanță de Praga.

„Acesta era de fapt centrul de unde lucrau ei și de unde recrutau femei“, a explicat Bayer. „Acolo publicau anunțuri în unul dintre ziarele naționale cehe pentru slujbe de chelnerițe, manechine și bone.“

Întors la New York, a continuat energic investigațiile la acest caz.

„Cum timpul trecea, și chestia asta dura de ceva luni, i-am cerut primului meu contact să-mi aranjeze o întâlnire cu alte fete care au fugit. Așa că, în cursul unui an, ea m-a dus la alte trei femei. Astfel, aveam acum patru femei care-mi spuneau aceleași povești.“

Razia a fost stabilită pentru data de 12 martie 1998. O echipă de ofițeri de la NYPD (poliția orașului New York), de la serviciul de securitate diplomatică al Departamentului de Stat și de la Serviciul de Imigrare și Naturalizare (INS) au atacat barurile Playpen și Playground.

„Aveam 150 de polițiști și agenți gata de acțiune. Știam foarte bine care era cel mai bun moment pentru a începe razia: acesta era, incredibil, dar adevărat, pe la cinci după-amiază, la ora de vârf când toți oamenii de afaceri ies de la lucru. Acolo se duc mulți dintre ei înainte de se îndrepta către casă, la familiile lor.“

În urma raziiilor, au fost salvate treizeci și nouă de femei din Republica Cehă și Ungaria. Se pare că o altă bandă, condusă de un infractor numit Zoltan, se ocupa de comerțul cu femei din Ungaria. În birourile cluburilor, poliția a găsit 250 000 de dolari, în bani gheață, droguri și câteva arme.

Am mai pus mâna și pe o mulțime de contracte ale acestor femei, cu pozele și vizele lor anexate. Toate astea erau niște chestii foarte folositoare și, în plus, în vestiarul femeilor era un afiș mare cu prețurile pe care trebuiau să le ceară pentru diferitele părți ale corpului lor. Asta era o dovadă directă. Acum aveam o listă mare de prețuri din vestiar, șaisprezece martori pe cinste numai din această razie și o explicație cuprinzătoare a ce se întâmpla acolo.

Echipele care au participat la arestare s-au dus și după suspiecții principali în Queens. L-au prins pe Lejhanec acasă la el și au găsit o ascunzătoare de arme – pistoale automate de fabricație israeliană și rusă –, precum și pașapoarte, vize, bilete de avion și un registru cu detalii despre banii luați de la fiecare dintre femei. Ruc nu era acasă la momentul respectiv, dar poliția a găsit o mulțime de dovezi incriminante. Câteva zile mai târziu, șeful bandei s-a predat.

Din acel moment, până prin iunie 1998, am adunat și am creat referințe încrucișate pentru toate dovezile. I-am interogat pe toți martorii și am oprit șapte care erau într-adevăr buni. Mai mult decât atât, aveam contractele de muncă, facturile pentru biletele de avion, datele INS la momentul intrării femeilor în țară și vizele lor. Aveam deci un lung șir de documente care implicau în mod clar această bandă în Republica Cehă și în Statele Unite. Îi aveam la mână. Li se înfundase.

La procesul din iunie 1999, Ruc și Lejhanec au pledat vinovat și au fost condamnați la șaiszeci de luni de detenție, cu dispoziția de a fi expulzați de îndată ce terminau de îndeplinit pedeapsa. Totuși, o pedeapsă de cinci ani pentru traficarea și brutalizarea atâtor femei nevinovate nu poate fi un motiv de descurajare. Curtea ar fi putut transmite un mesaj mult mai dur, unul care să-i facă pe traficanți să se gândească de două ori înainte de a

intra în afacerea asta. În ceea ce le privește pe victimele lor, majoritatea au fost expulzate ori s-au întors, dezonorate, acasă la ele în Republica Cehă.

Exemplele care demonstrează complicitatea la nivel de sistem, nepăsarea și corupția abundă pe scena traficului de persoane din lumea întreagă. Este de mirare uneori că există totuși femei care sunt salvate. Și atunci când sunt salvate, majoritatea sunt tratate ca niște prostituate. Motivul este simplu: dacă un polițist ar recunoaște că a folosit pe vreuna dintre aceste femei, atunci ar trebui să se confrunte cu acuzația de viol.

Pentru majoritatea femeilor traficate, „dușmanul” îi include pe polițiști, grăniceri și pe polițiștii de la imigrație. Dar mai există un dușman înspăimântător printre oamenii în uniformă: militarii. În regiuni sfâșiate de război și aflate sub controlul trupelor ONU de menținere a păcii și al soldaților americani, cuvintele „democrație” și „pace” sună a gol pentru miile de femei traficate închise în baruri și bordeluri din apropierea bazelor militare. În aceste cocioabe îndepărtate și ascunse vederii, fetele de cincisprezece ani sunt o țintă ușoară... iar viol este doar un alt cuvânt pentru repaus și recreere.

8. Nopti în Bosnia

„Am făcut o petrecere de Crăciun acolo unde aveau toate sclavele acestea. Un tip a adus trei fete la petrecere“ (Benjamin Johnston, fost lucrător la DynCorp, angajat să repare elicoptere la o bază militară a SUA).

În decembrie 1995, după încetarea unui violent război de patruzeci și două de luni împotriva forțelor conduse de Serbia, peste 50 000 de soldați din trupele NATO de menținere a păcii au intrat în Bosnia și Herțegovina pentru a reinstaura legea și ordinea. Numeroși luptători sârbi au fost arestați, acuzați de viol și trimiși la Haga pentru a fi judecați pentru crime de război. Dar, în perioada de pace care a urmat, mii de femei și fete – răpite din Europa de Est și forțate să lucreze ca sclave sexuale în barurile și bordelurile răspândite prin satele de munte ale Bosniei – au devenit o țintă ușoară pentru zecile de mii de soldați din trupele ONU de menținere a păcii și lucrătorii umanitari internaționali veniți în număr mare în regiune. Ironia este amară. Pe timp de război, violarea femeilor și copiilor inocenți este considerată o crimă de război odioasă. Pe timp de pace, lucrurile stau altfel.

Olenka, o ucraineană de nouăsprezece ani, stă în fața mea într-o cafenea, fumând țigară după țigară. Este înaltă și slabă, are fața palidă și părul vopsit blond, tuns scurt. Privindu-și fix, cu nervozitate, unghiile de un roșu rubiniu, povestește despre cele șase luni petrecute în infern, ca sclavă sexuală în orașul Tulza din nordul Bosniei.

Olenka avea atunci numai șaptesprezece ani, însă coșmarurile încă o bântuie. Trage lung din țigară și-și începe povestea.

„Mă culcam cu opt până la cincisprezece bărbați pe noapte. Nu voiam să fac sex cu nici unul dintre ei. Dar, dacă nu făceam

ce mi se spunea, proprietarul meu îmi spunea că voi fi omorâtă în bătaie. Era un om crud și violent. Nu era deloc bine să-l superi.“

Olenka crede că a fost violată de peste 1 800 de ori în lunile în care a fost ținută captivă. Fiecare bărbat îi plătea proprietarului 50 de dolari. Ea nu vedea niciodată vreun ban. Într-o seară deosebit de chinuitoare, a trecut prin mâinile a doisprezece soldați. Bărbații erau zgomotoși, sărbătoreau ziua cuiva în bar. Unul dintre camarazii lor împlinise douăzeci și unu de ani. Ea era cadoul de aniversare... pentru întregul pluton. Orice voiau soldații de menținere a păcii, ea era obligată să le dea.

„Tot timpul a trebuit să zâmbesc și să-i fac să creadă că-mi place să fiu umilită în halul ăsta,“ a spus Olenka cu o voce șoptită, abia auzită. „Bărbații ăia erau niște animale. Nu le păsa că eu eram acolo ca prizonieră. Ei voiau pur și simplu sex.“

Nu știe numele nici unuia dintre bărbații care au folosit-o de-a lungul acelei perioade, dar își amintește uniforme și tresele care le împodobeau umerii: americani, canadieni, britanici, ruși, francezi. Mulți dintre ei erau soldați. Unii erau polițiști din cadrul misiunii ONU. Alții făceau parte din miile de lucrători – fie din cadrul nenumăratelor agenții internaționale, fie din cadrul ONU – care umpluseră regiunea după conflict. A cerut ajutor de multe ori. Unii dintre „clienții ei obișnuiți“ internaționali aveau telefoane mobile atârinate de centură. I-a rugat să o lase să dea doar un telefon.

„Toți au refuzat. Nu le păsa decât că mă cumpăraseră pentru o oră și că eram acolo pentru plăcerea lor. Unul dintre ei i-a spus proprietarului că am cerut să-i folosesc telefonul. Pentru asta, am fost bătută și ținută trei zile flămândă într-un beci.“

Când Olenka a fost în cele din urmă arestată în cursul unei razii la bar, i-a recunoscut pe opt dintre „clienții“ ei printre polițiștii care au efectuat razia. Unii făceau parte din Forța Internațională de Poliție din cadrul Misiunii ONU (IPTF), alții din poliția locală. După arestare, a fost chestionată de o lucrătoare

internațională în domeniul drepturilor omului. „I-am povestit despre soldați, polițiști și lucrătorii internaționali, dar nu s-a întâmplat nimic.“

Două săptămâni mai târziu, Olenka a fost trimisă acasă – fără nici un ban, distrusă și dezonorată. Pentru Misiunea ONU din Bosnia-Herțegovina (UNIMIBH) însă, ea figurează în statistici ca fiind încă una dintre femeile traficate „salvate“ de IPTF.

Prostituția este ilegală în Bosnia, dar de la război încoace a explodat. În această mică regiune, cu o populație de 3,5 milioane de locuitori, sunt acum mai mult de 260 de baruri. Acestea sunt de fapt bordeluri, unde sunt ținute până la 5 000 de femei est-europene, care nu au devenit nimic altceva decât jucăriile soldaților și ale personalului internațional. Chiar mulți dintre oamenii care au misiunea de a aduce stabilitatea în această regiune au recurs la ceea ce, în țările lor, le-ar fi adus acuzații de complicitate, corupție, instigare la trafic, agresiune sexuală și viol. Nimic din această activitate nocturnă nu este o noutate pentru superiorii ONU; ei au încercat cu disperare să țină totul secret. Secretul a fost însă dezvăluit pe 9 octombrie 2000 de o femeie de treizeci și nouă de ani din Nebraska, mamă a trei fete.

Kathryn Bolkovac era unul dintre cei 2 100 de polițiști din cadrul IPTF din Bosnia-Herțegovina. Forța a fost creată cu scopul de a contribui la restabilirea legii și ordinii după război și de a pregăti o nouă generație de ofițeri pentru a menține ordinea în regiune. În 1998, Bolkovac a semnat un contract de muncă pe trei ani cu IPTF. Pentru ea era o șansă unică în viață, o șansă de a călători în străinătate și de a face ceva important. A fost numită în post de DynCorp Inc., companie care angajează polițiști americani în numele Departamentului de Stat al SUA pentru a participa la misiuni ONU din toată lumea. DynCorp, cu sediul la Reston, Virginia, a fost angajată prin contract să recruteze până la 300 de polițiști IPTF pentru Bosnia-Herțegovina.

Curând după sosirea la Sarajevo, lui Bolkovac i s-a cerut să preia conducerea Biroului pentru infracțiuni de natură sexuală al IPTF, o unitate care se ocupa de o gamă largă de infracțiuni și anchete, inclusiv de traficul de sex, agresiunile sexuale și violența domestică. În foarte scurt timp, s-a trezit copleșită de cazuri de trafic de persoane. Unul dintre rolurile ei era să le chestioneze pe femeile salvate, iar în timpul acestor discuții polițista a început să sesizeze o tendință alarmantă. În repetate rânduri, tinerele femei au dezvăluit că soldații din trupele de menținere a păcii, lucrătorii ONU și polițiștii internaționali frecventau bordelurile în care ele fuseseră forțate să muncească. Totuși, oricât de ciudat ar părea, de fiecare dată când Bolkovac prezenta un raport, acesta dispărea, fără răspuns, de parcă ar fi intrat într-o gaură neagră.

A decis să se ocupe personal de această problemă. Pe 9 octombrie 2002, a rupt lanțul ierarhic și a expediat un e-mail exploziv la peste cincizeci de persoane cu funcții de conducere, inclusiv Jacques Klein, reprezentantul special al Secretariatului General al ONU în Bosnia. Intitulat „A nu se citi de cei slabi de înger sau cu sentimente de vinovăție“, mesajul ei acuza faptul că soldații NATO, lucrătorii umanitari și polițiștii ONU erau clienți obișnuiți ai barurilor în care erau sechestrate femeile din Europa de Est, unele în vârstă de doar cincisprezece ani.

Pe baza discuțiilor ei cu peste optzeci dintre aceste femei, Bolkovac a descris violurile, torturile și umilințele pe care le îndurau zilnic. „Dacă femeile refuză relațiile sexuale cu clienții, sunt bătute și violate în camere de către proprietarii barurilor și asociații lor.“ Ea a vorbit fără menajamente. Frecventarea acestor bordeluri echivala cu a fi complice la „sclavia sexuală“, scria ea. Dar nu asta era cel mai rău. Ofițerii IPTF *favorizau*, de asemenea, traficul, în mai multe feluri: falsificarea documentelor femeilor traficate, sprijinirea transportului lor ilegal în Bosnia și informarea proprietarilor de baruri despre raziile iminente. Pentru

ca acuzațiile ei să nu fie respinse ca fiind generalizări, Bolkovac a oferit câteva detalii. Un polițist american o cumpărase pe una dintre aceste femei cu 1 000 de dolari și o ținuse încuiată în apartamentul lui, folosind-o când avea chef pentru plăcerile lui sexuale. În alt caz, un soldat din trupele ONU de menținere a păcii a fost prins de poliția locală pe când încerca să intre în regiune având în mașină patru femei din Republica Moldova. Chestionate de IPTF, acestea au spus că au fost „cumpărate ilegal peste graniță, vândute și forțate să se prostitueze“

În câteva zile, Bolkovac a fost mutată din linia întâi a poliției și exilată la o stație de telegraf dintr-o suburbie a orașului Sarajevo, departe de femeile traficate și de munca de anchetă. Șeful ei, Mike Stiers, care era atunci comisar adjunct al IPTF, a afirmat că a fost schimbată din post pentru comportament neprofesional în încercarea ei de a ajuta femeile traficate. Mai mult decât atât, a observat el, ea pierduse din vedere prioritatea principală a IPTF, și anume stoparea violenței etnice care amenința să compromită starea fragilă a păcii din interiorul țării.

Stiers s-a confruntat imediat după aceea cu criticile șefei Biroului ONU al Înaltului Comisariat pentru Drepturile Omului în Sarajevo, Madeleine Rees. Rees, avocată și activistă pentru apărarea drepturilor omului, susține că ceea ce i s-a întâmplat lui Bolkovac este o greșeală. „El mi-a spus că ea «este epuizată. Este prea subiectivă în această problemă. Avem nevoie de o perspectivă mai obiectivă».“ Rees a replicat afirmând că Bolkovac era un anchetator bun, care nu voia decât să se ia măsuri în această problemă. „Când a încercat să ridice problema în fața conducerii, nu a primit nici un sprijin“, și-a amintit Rees. „Atitudinea generală era: De ce pierzi atât de mult timp cu târfele astea?“

Peste nici un an, Bolkovac a fost demisă din funcție pentru o pretinsă falsificare a foilor ei de prezență. Acest lucru, declară polițista, era cu desăvârșire fals; era pedepsită pentru a fi rupt

lanțul ierarhic. „Am fost dată afară”, a spus Bolkovac, „pentru că am vorbit deschis despre această problemă”.

După plecarea din Sarajevo, a solicitat consultanță juridică și a înaintat o plângere împotriva DynCorp la un tribunal de muncă din Southampton. Dovezile prezentate la audiere i-au pus într-o lumină proastă tocmai pe cei care, așa cum spune ea, erau trimiși în regiune să ofere ajutor. Bolkovac a declarat că „victimele traficului afirmau că forțele poliției și ale comunității internaționale frecventau intens bordelurile, comițând și alte acte infracționale”. În opinia lui Bolkovac, motivul din spatele destituirii sale era clar.

DynCorp a susținut că destituirea nu avea nimic de-a face cu e-mailul ei. De asemenea, compania a negat că a închis ochii la comportamentul necorespunzător al angajaților ei, demonstrând că a luat întotdeauna „măsuri rapide” de fiecare dată când a aflat de cazurile de „conduită morală necorespunzătoare a unor polițiști americani”. A arătat că în noiembrie și decembrie 2000, după ce au apărut pentru prima dată acuzațiile lui Bolkovac, concediasse doi ofițeri pentru „complicitate la prostituție” și pe altul din cauză că a cumpărat o victimă a traficului și a forțat-o să trăiască cu el timp de șase luni și să-i ofere astfel servicii sexuale.

Poate cea mai prejudiciabilă depoziție înaintea tribunalului a fost descrierea modului în care femeile traficate sunt privite de polițiștii internaționali. Bolkovac a spus că superiorul ei ierarhic, Mike Stiers, a spus fără rușine despre femeile traficate că sunt „doar niște prostituate” și i-a făcut pe mulți ofițeri din cadrul misiunii să creadă că frecventarea bordelurilor în care erau sechestrare aceste femei era tolerabilă. Mărturia ei a fost sprijinită de Madeleine Rees, care a afirmat că ofițerii care lucrau în Bosnia credeau că investigațiile cu privire la folosirea prostituatelor „le restrângeau libertatea”. Potrivit lui Rees, „ei spuneau aproape întotdeauna despre femeile traficate că sunt niște «târfe ce voiau o călătorie gratuită spre casă»... Cunosc aceste opinii

direct de la sursă, deoarece aceasta era și atitudinea celor cu funcții de conducere foarte înalte“

Rees a provocat consternare la tribunal când a declarat că un înalt oficial ONU a fost văzut la barul unuia dintre bordelurile cele mai notorii din Bosnia. Ea a spus că una dintre femeile sechestrate în acel bordel îl identificase pe americanul Dennis Laducer, un comisar adjunct al IPTF, ca fiind un client obișnuit. (Laducer nu mai face parte din organizație; în cartea lui de muncă este specificat faptul că nu mai are dreptul să lucreze niciodată pentru Națiunile Unite.) Rees a acuzat cu îndrăzneală ONU de eșecul său de a se ocupa cum se cuvine de cazul ofițerilor care le abuzau sexual pe femei. Bolkovac, pe care a descris-o ca fiind o persoană de o „integritate absolută“, era singura persoană care a înfruntat problema. „Nu am nici o îndoială că lui Kathy i s-a retras misiunea pentru că a înfruntat problema traficului de persoane“, a spus ea în fața tribunalului.

Tribunalul a fost de aceeași părere. Într-o sentință severă de douăzeci și unu de pagini a hotărât că Bolkovac a fost destituită pe nedrept. Președintele tribunalului, Charles Twiss, a conchis că „nu este absolut nici o îndoială că motivul destituirii ei a fost faptul că a divulgat informații protejate“ atunci când a trimis e-mailul.

Bolkovac nu a fost singura care s-a lovit de infamantul „zid al tăcerii“, nici singura care a întâmpinat rezistență în timpul anchetării comportamentului polițiștilor internaționali. David Lamb, un fost polițist din Philadelphia, a fost și el angajat de DynCorp pentru o perioadă de trei ani în cadrul IPTF din Bosnia-Herțegovina. În februarie 2001, el lucra ca anchetator pe probleme de drepturile omului în centrul Bosniei. În timpul uneia dintre anchete, Lamb a nimerit din întâmplare peste un grup de femei traficate salvate în cursul unei razii. Ele au relatat că un ofițer din cadrul IPTF și soția sa erau direct implicați în recrutarea și vânzarea de femei unui bordel din orașul bosniac

Zvornik. Ca și Bolkovac, Lamb a mers mai departe cu ancheta și, la fel ca Bolkovac, a fost șocat de ceea ce a aflat.

În câteva săptămâni, investigația lui a scos la iveală dovezi mai mult decât suficiente pentru a justifica o anchetă penală completă. A descoperit că unii membri ai IPTF erau direct implicați în forțarea fetelor să se prostitueze. Într-unul dintre aceste cazuri, doi polițiști români din cadrul IPTF erau suspectați că au recrutat femei românce. Le-au cumpărat documente false, le-au introdus ilegal în Bosnia și le-au vândut unor proprietari de baruri locali pentru a lucra ca prostituate.

Povestea, care a început la fel ca a lui Bolkovac, părea să se repete, dar de data aceasta echipa lui Lamb a fost avertizată în mod explicit să nu sape prea mult. La un moment dat, un ofițer superior din cadrul IPTF le-a ordonat să închidă ancheta. În alte dați, au fost trași deoparte de unii colegi și amenințați cu violența fizică în cazul în care continuau investigațiile. Pablo Bradie, un polițist din Argentina care a fost repartizat în echipa de anchetă a lui Lamb, a relatat într-o notă internă din data de 18 martie 2001 că un ofițer român al IPTF a recunoscut că a cumpărat documente de călătorie pentru două femei. În același timp, ofițerul l-a avertizat pe Bradie: „Opriți imediat orice demers împotriva românilor. Nu te pune cu mine, nici cu colegul meu... Nu-ți spun mai mult, dar cred că ghicești ce se poate întâmpla.“

Lamb a refuzat să dea înapoi. O săptămână și jumătate mai târziu, a trimis un e-mail comandamentului IPTF, identificând cinci polițiști ONU ca fiind „asociați cu acuzații de implicare în prostituție și trafic de femei“. În e-mail, el a atras atenția asupra faptului că de fiecare dată când investigațiile dezvăluiau implicarea ONU, sprijinul comandamentului ONU înceta. „În timpul cercetărilor efectuate de biroul meu asupra personalului ONU implicat în traficul de femei, anchetatorii mei și cu mine ne-am confruntat cu o surprinzătoare încercare de acoperire

a faptelor, care părea să se extindă până la cele mai înalte poziții ale comandamentului ONU.“

Misiunea lui Lamb în cadrul IPTF s-a încheiat în aprilie 2001. Nu s-a făcut nici o încercare de a se i se prelungi contractul și a fost trimis acasă, înapoi în Philadelphia. Ancheta a fost încredințată lui Rosario Ioanna, un membru canadian al IPTF. Ioanna a reluat ancheta de acolo de unde o lăsase Lamb, întocmind o listă de aproximativ doisprezece ofițeri români suspectați că frecventează bordelurile. Dar și el s-a confruntat cu o sarcină herculeeană: conform unui raport confidențial pregătit de echipa de anchetă pentru Direcția de Afaceri Interne a ONU, niște ofițeri români au căutat să împiedice ancheta lui Ioanna, încercând să scoată patru femei traficate din arestul poliției și să le intimideze în timpul interogatoriilor. Ca și Lamb, și Ioanna a aflat că unii ofițeri făceau mai mult decât să frecventeze bordelurile. Într-un caz, un polițist român a primit un tractor pentru ferma lui de acasă. În schimb, el se folosea de informațiile cu caracter confidențial pentru a-i preveni pe proprietari de bordeluri asupra raziilor iminente.

Între timp, cei de la misiunea ONU au înțeles că se confruntau cu o problemă uriașă. Într-un interval de optsprezece luni, propriii achetatori ai IPTF au scos la iveală implicarea poliției ONU în prostituție și trafic de persoane. Unele dintre personalitățile înalte ale ONU au început să ceară cu insistență o anchetă independentă, printre acestea aflându-se și Mary Robinson, Înaltul Comisar al ONU pentru Drepturile Omului din Geneva. La solicitarea insistentă a lui Robinson, Biroul pentru Supraveghere Internă al ONU (OIO) a trimis doi anchetatori de la New York să efectueze o anchetă preliminară. Anchetatorii au sosit pe 26 iunie 2001 și, după nici două săptămâni, au comunicat rezultatele cercetărilor lor. Fred Eckhard, purtător de cuvânt principal al ONU, a anunțat: „Nu au găsit nici o dovadă privind o implicare sistematică sau organizată în traficul de ființe umane.“

Eckhart a admis, totuși, că echipa OIO a făcut o serie de recomandări cu privire la „modalitățile prin care poliția ONU și-ar putea întări rolul în combaterea traficului de ființe umane“

Anunțul a fost primit cu surprindere de majoritatea observatorilor drepturilor omului de pe teren din Bosnia. Madeleine Rees a fost stupefiată. Ea se întreba cum de au putut ajunge anchetatorii OIO la o concluzie atât de rapidă și de sigură, având în vedere faptul că „nu s-au aventurat niciodată în afara clădirii ONU din Sarajevo... Au spus că aveau acces total la dosare. Dar nu era nimic în ele“. Nu i-au contactat pe anchetatorii IPTF, precum Bolkovac și Lamb, care își exprimaseră îngrijorarea în această problemă. Nu au chestionat pe nici una dintre femeile salvate care au făcut acuzații, în primul rând. Nu au vorbit cu nici unul dintre polițiștii internaționali care au fost acuzați de trafic de femei și nici măcar nu au citit un raport intern, descris mai târziu de Rees ca fiind decisiv și foarte convingător, pregătit de Departamentul de Afaceri Interne al biroului ONU din Sarajevo:

Am văzut raportul acela. Aborda problema infracțiunilor grave care justificau ancheta. Ridica îndoieli serioase asupra delegației ONU de aici și conținea acuzații privind deținerea de către un polițist IPTF român și de către soția lui a unui bordel aici. Când aceste lucruri au fost aduse în atenția anchetatorilor, ei au spus că mandatul lor era să determine dacă existau abuzuri sistematice larg răspândite și, în privința aceea, au spus că aveau toate informațiile de care era nevoie pentru o anchetă corespunzătoare și amănunțită.

Atunci de ce era ignorat propriul raport al ONU? Poate că răspunsul stă în ceea ce au fost trimiși să facă anchetatorii OIO. În cursul anchetei lor, se întâlniseră cu Rees: „Mi-au spus că se aflau aici pentru a infirma acuzațiile lui Kathryn Bolkovac.“

Pentru Jacques Klein, șeful misiunii ONU în Bosnia, concluziile OIO erau o reabilitare clară. Cu toate acestea, ele nu erau deloc convingătoare și cuvântul „mușamalizare“ a început să răsună pe coridoarele proprii misiunii. Răspunsul lui Klein a fost un comunicat de presă în care își trâmbița succesul. S-a lăudat mai întâi cu implementarea unei „politici de toleranță zero față de abaterile sexuale sau alte abateri grave“. A continuat prin a admite că, în câteva cazuri, anumiți ofițeri au fost trimiși acasă: „Sancțiunea supremă pentru vinovați este destituirea din serviciul ONU și repatrierea lor... Aceasta a fost soarta a 24 de polițiști internaționali, opt dintre ei fiind americani“. Această recunoaștere a fost totuși atenuată de un omagiu călduros adus celor 10 000 de polițiști care efectuaseră misiuni în cadrul IPTF din 1996: „Marea majoritate și-au făcut datoria într-un mod foarte profesionist, spre marea cinste a țărilor lor natale și a Statelor Unite.“

În ceea ce privește adevărata problemă în discuție, Klein a fost laconic: „Pot să vă asigur că pe durata mandatului meu, nimeni nu a fost acoperit.“ A subliniat că acuzațiile împotriva DynCorp și împotriva ofițerilor americani din IPTF au fost analizate nu numai de OIO, ci chiar și de Departamentul de Stat al SUA. „Toți au ajuns la aceeași concluzie“, a declarat el, „anume că acuzațiile s-au dovedit nefondate“

A venit apoi argumentul decisiv. Klein a atras atenția asupra faptului că aruncarea unei lumini negative asupra soldaților din trupele ONU de menținere a păcii *dăuna* adevăratei probleme în discuție. „Faptul de a insista în mod exagerat și nedrept asupra soldaților din trupele ONU de menținere a păcii distrage atenția de la cei care sunt de fapt responsabili de traficul de persoane. Eforturile noastre ar trebui să se concentreze asupra funcționarilor guvernamentali și membrilor crimei organizate care sunt implicați în traficul de persoane și îi permit să se extindă.“

Acesta era exact modul de gândire care, fără îndoială, stătea în spatele spectacolului petrecut doar cu un an mai devreme,

atunci când o razie la trei bordeluri din orașul Prijedor, din nordul Bosniei, s-a transformat rapid dintr-o operațiune de salvare de bună-credință într-o copleșitoare problemă de relații publice.

Cu IPTF, care nu-și revenise încă după e-mailul incendiar al lui Bolkovac, și cu forța ei umbrită de un nor negru de suspiciune, comandamentul ONU trebuia să demonstreze că lua în serios problema traficului de persoane. Soluția: o razie de proporții. Pe 13 noiembrie 2000, IPTF a făcut descinderi la trei cluburi din Prijedor. Barurile, despre care se știa că țin femei traficate, se numeau Crazy Horse 1, Crazy Horse 2 și Masquerade. Două zile mai târziu, ONU și-a anunțat succesul printr-un comunicat de presă: „Aceasta a fost cea mai importantă acțiune polițienească efectuată până acum de poliția din Bosnia și Herțegovina pentru a combate problema traficului de ființe umane și a prostituției forțate.” Treizeci și trei dintre femeile salvate din cluburi erau „victime ale traficului de ființe umane în scopul prostituției forțate” Femeile erau din România, Republica Moldova, Rusia și Ucraina. Unele dintre ele nu păreau să aibă mai mult de paisprezece ani.

O săptămână mai târziu, după toate felicitările de rigoare, raziile erau pe punctul de a apărea din nou pe prima pagină a ziarelor. De data aceasta însă, actorul principal nu era IPTF, ci proprietarul barurilor, Milorad Milakovic, care fusese arestat în timpul raziilor și fusese acuzat că le-a împins pe femei la prostituție. Milakovic a decis să convoace propria conferință de presă la periferia orașului Banjaluka, nu departe de Prijedor. Banjaluka avea un club de presă, dar Milakovic și-a pus în scenă spectacolul la marginea unui drum nepavat. Motivul, le-a explicat el vânătorilor de știri adunați acolo, era că poliția locală îi interzisese să intre în oraș.

Conferința de presă era ea însăși o priveliște ciudată. Câțiva bărbați cu mutre de infractori, îmbrăcați în geci negre de piele, se învâteau pe lângă un drum. Purtau pancarte improvizate,

făcând ca evenimentul să pară un protest sindicalist. Mesajul de pe una dintre pancarte era adresat poliției internaționale – era un banal „IPTF, PLEACĂ ACASĂ”. O alta pancartă se referea la un polițist anume: „DAVID NU ESTE UN SOLDAT din trupele DE MENȚINERE A PĂCII, CI UN PERVERS”

Milakovic, fost polițist, stătea autoritar în mijlocul gloatei, flancat de soția și de fiul lui, împreună cu două „dansatoare”, pe nume Kristina și Lujz, de la cluburile lui. Cu un aer indignat, s-a lansat în perorații. A atacat mai întâi IPTF, pretinzând că șase dintre ofițerii aceștia erau clienți obișnuiți ai barurilor lui și că unii au făcut parte din echipa care efectuase razia din săptămâna precedentă. Dar asta nu era tot. Conform spuselor omului de afaceri, raziile nu erau „eliberări”, ci *răzbunări*.

Apoi Milakovic a lansat o informație-bombă. I se ceruse, a spus el, să plătească șpăgi de 10 000 de dolari anumitor ofițeri IPTF și, când a refuzat, au fost efectuate razii la barurile lui în semn de represalii directe. A menționat numele unui ofițer anume, acel David al cărui nume era pictat cu litere groase pe pancartele purtate de brutele lui. David ceruse nu numai bani pentru protecție, în rate lunare, dar și acces gratuit la serviciile sexuale ale dansatoarelor lui. Milakovic a declarat că avea casete audio și martori oculari care să-i confirme afirmațiile.

Oficialii ONU din Sarajevo au spus despre Milakovic că este un nebun pus pe răzbunare... dar acuzațiile, deși foarte grave, nu au fost totuși niciodată respinse.

Ziua următoare a adus alte vești proaste, când raziile destinate să aducă „știrile bune” au intrat din nou în centrul atenției. Deși în comunicatul de presă inițial al ONU se declarase că raziile fuseseră efectuate de poliția locală din Prijedor, monitorizată de membri ai IPTF, un oficial de rang înalt din guvernul bosniac a precizat că la razii nu a participat *nimeni* din poliția locală. Implicația era clară: în loc să „monitorizeze”, IPTF organizase și efectuase din propria inițiativă razia. Aceasta era o încălcare directă a mandatului IPTF, care consta în asistență

și control, și reprezenta o sfidare gravă la adresa propriilor proceduri și regulamente ale ONU, care prevedeau ca toate raziile să fie efectuate de poliția locală.

Reporterii au simțit că ceva nu este în regulă și au încercat să dea de urma lui Alun Roberts, purtătorul de cuvânt oficial al IPTF din Banjaluka. Timp de două zile, Roberts nu a fost nicăieri de găsit. Când a apărut în sfârșit, a fost asaltat cu întrebări, la care singurul lui răspuns a fost un laconic „Nu am de făcut nici un comentariu“. A refuzat să confirme sau să infirme existența lui David.

Totuși, reporterilor nu le-a luat mult să descopere cine era David. Potrivit surselor poliției ONU, el nu era un comandant, ci un polițist IPTF oarecare. Era de origine irlandeză și avea cetățenie britanică sau americană. Se zvonea că îi plac femeile frumoase, băutura și încăierările. După izbucnirea scandalului, alunecosul David a dispărut din Prijedor și, curând după aceea, s-a volatilizat complet din Bosnia. Alți câțiva polițiști ai IPTF care participaseră la razie s-au grăbit și ei să ia taxiuri spre aeroport. La sfârșitul lui noiembrie, Roberts a reapărut și a citit o declarație foarte atent formulată. Deși a refuzat să-i numească pe ofițerii în chestiune, a anunțat că o parte dintre ei au fost trimiși acasă. „Cei șase au fost destituiți, pentru că și-au depășit atribuțiile în cadrul mandatului ONU și... pentru comportament necorespunzător și încălcarea codului de conduită al misiunii ONU.“

Madeleine Rees nu avea nici o îndoială că acest „comportament necorespunzător“ implica frecventarea bordelurilor. Rees discutasese ea însăși cu cele treizeci și trei de femei care fuseseră eliberate din cluburi după razie. Fetele i-au spus că întreținuseră „în mod regulat“ relații sexuale cu polițiștii din IPTF.

Iar dacă cei șase care fuseseră trimiși acasă au scăpat ieftin, Milakovic a primit și el doar o pedeapsă ușoară. La câteva săptămâni după razie, și-a reluat activitatea.

Pe când cei de la misiunea ONU din Sarajevo încercau cu disperare să-și spele reputația pătată, încă un scandal de trafic cu carne vie mocnea în Bosnia, de data aceasta de partea civilă a misiunii de pace. În scandal erau implicați muncitori americani angajați de DynCorp să repare elicoptere Apache și Blackhawk la o bază militară a SUA din apropierea orașului Tuzla. Lucrurile nu au ieșit la iveală decât în anul următor, în iunie 2000, după ce DynCorp l-a concediat pe un alt angajat. Două luni mai târziu, în Fort Worth, Texas, mecanicul de aviație Benjamin Johnston a dat în judecată compania.

Johnston a declarat că a fost pus pe liber din cauză că a atras atenția asupra gălăgioaselor activități nocturne ale unora dintre colegii lui americani. Conform procesului civil, Johnston a fost martor când unii colegi și responsabili ai săi au „cumpărat și vândut femei pentru propria plăcere“, unii chiar lăudându-se cu „diferitele vârste și talente ale sclavelor pe care le cumpăraseră“. Principalul motiv pentru care fusese dat afară, a spus el, a fost acela de a păstra statu-quo-ul companiei DynCorp în Bosnia, precum și „tolerarea cumpărării și vânzării de femei, fete minore, arme de foc, pașapoarte false și a frecventării regulate a bordelurilor“

Pe când Johnston și echipa lui de avocați se pregăteau pentru prima înfățișare la proces, la începutul lui august 2002, DynCorp ajunsese discret la un acord între părți.

Am vorbit cu Johnston chiar înainte de acest acord petrecut în casa lui din Lubbock, Texas. Era încă șocat și tulburat de ceea ce văzuse în Bosnia și ne-a povestit deschis versiunea sa asupra celor întâmplate.

Unitatea sa era staționată în Illisheim, Germania, când a fost abordat de un recrutor de la DynCorp. Acesta i-a descris diversele oportunități în carieră oferite de companie, inclusiv șansa de a participa la misiuni de menținere a păcii în străinătate. Oferta era tentantă. Astfel, la începutul anului 1999,

Johnston a fost lăsat la vatră primind cele mai bune calificative și, în aceeași zi, a semnat un contract cu DynCorp pentru a lucra în Bosnia. A fost trimis la tabăra de bază Comanche din exteriorul orașului Tuzla, unde slujba lui consta în întreținerea avioanelor militare. În câteva luni, masivul texan de 1,98 m a descoperit niște apucături stranii.

„Le vedeam pe fetele acestea foarte tinere plimbându-se prin oraș cu colegi de ai mei mai în vârstă“, și-a amintit Johnston. „Bărbații ăștia le pipăiau peste tot... Toată lumea din hangar spunea: «Am avut-o pe tipa asta și pe tipa aia ». La început nu știam că fetele erau cumpărate ca sclave, dar pe măsură ce trecea timpul aflam mai multe despre ceea ce se întâmpla de fapt.“ Cu glasul tremurând de mânie, Johnston a povestit o întâmplare deosebit de tulburătoare:

Am făcut o petrecere de Crăciun acolo unde aveau toate sclavele acestea. Un tip a adus trei fete la petrecere. Una îi pune masa, alta îi turna în pahar, iar cealaltă îi aprindea țigările. Le-a cerut băieților să-i spună cu toții Pimp Daddy. De fapt, el avea un interes financiar într-un bordel numit Atlantis și se lăuda că se duce în Serbia ca să aducă femeile.

Tipii ăștia spuneau: „Tre’ să mă duc în Serbia weekendul ăsta să iau trei fete.“ Vorbeau pur și simplu despre asta de parcă ar fi fost o chestie nemaipomenită și se lăudau apoi cu sumele pe care le plăteau pentru ele, de obicei între 600 și 800 de dolari. Cu cât stăteam mai mult în Bosnia, cu atât se purtau mai rău tipii aceștia. Povesteau că le încuiau pe fete în apartamente când plecau la lucru, ca să nu fugă. Apoi, într-o zi, l-am auzit pe un angajat DynCorp lăudându-se că fata cu care era el nu avea mai mult de doisprezece ani.

Johnston a luat atitudine spunându-le acelor bărbați că ceea ce făceau era „total imoral“. A fost ignorat, iar el s-a dus la șeful lui, directorul bazei DynCorp, John Hirtz. „Mi-a spus să nu-mi

fac griji pentru asta. A spus: «Nu poți controla ce fac americanii în timpul lor liber.» Mi-a zis pur și simplu să-mi văd de treaba mea... La vremea respectivă, nu-mi dădeam seama cât de mult era implicat în asta.“

Făcând câteva cercetări, fostul soldat a aflat că fetele erau introduse ilegal în Bosnia din Europa de Est, de către mafia sârbă. Erau cumpărate și vândute cu sume între 1000 și 1500 de dolari fiecare, împreună cu pașapoartele lor falsificate, de către unii dintre colaboratorii și responsabili săi. Angajații DynCorp își păstrau femeile pe care le cumpărau în apartamentele proprii pentru plăcerile lor sexuale.

„Era un tip care avea în jur de 180 de kilograme, pur și simplu cel mai uriaș tip pe care ți l-ai putea imagina“, a spus Johnston. „El era cu fata asta, care era doar un copil, și ți se rupea inima de-a dreptul să o vezi așa, la cincisprezece ani ai ei, cu un bărbat ca ăsta... Se vedea pe fața ei, era moartă de rușine.“ Odată, Johnston și soția lui invitaseră un coleg la cină, acasă la ei. „Omul avea în jur de șaiszeci de ani și a venit însoțit de o fată de paisprezece ani. Soția mea a fost de-a dreptul șocată.“

Deși i s-a spus în repetate rânduri să nu se amestece, Johnston și-a exprimat îngrijorarea în fața conducerii. Dar „nimic nu s-a schimbat în micul club al băieților de la DynCorp din Bosnia“ și, în foarte scurt timp, Johnston a fost complet izolat. „Pur și simplu băieții nu mai vorbeau cu mine. Eram exclus, ocolit. Eram una dintre puținele persoane cu brevet de mecanic de aviație, foarte competent și foarte bine pregătit. În cele din urmă însă, m-au pus să spăl aparatele de zbor pentru că nu făceam parte din clubul băieților.“

Rușinat și frustrat că nu putuse să convingă conducerea DynCorp să-i aducă la ordine pe angajații ei neînfrânați, s-a adresat Direcției de Anchete Penale (CID) a armatei SUA. Johnston și soția lui, Denisa, au fost plasați imediat sub protecție de teama represaliilor mafiei sârbe și ale angajaților DynCorp. În timpul

cercetărilor, Johnston a lucrat îndeaproape cu CID, deși prin aceasta se expunea unui risc considerabil. „Am mers cu mașina cu anchetatorii CID și le-am indicat casele tuturor celor care posedau femei, arătându-le că în fața bordelurilor, camionetele DynCorp rămâneau parcate toată noaptea.“

La începutul anului 2000, CID, sprijinită de poliția militară, a făcut o razie în hangarul DynCorp. Printre dovezile găsite se număra și o casetă video cu scene pornografice înmănată anchetatorilor militari de Kevin Werner, un angajat al DynCorp. Într-o declarație făcută sub jurământ, Werner a recunoscut că a cumpărat o româncă pentru a o „salva“ de la prostituție. De asemenea, el a numit și alți angajați DynCorp care își cumpăraseră femei. Cea mai compromițătoare dovadă era caseta video, în care apărea responsabilul bazei DynCorp, John Hirtz. Casetă video realizată de un amator îl surprinde pe Hirtz, foarte bine dispus, făcând sex cu două femei traficate. Este evident că una dintre femei se împotrivesc și că el nu acceptă refuzul.

Hirtz filmase caseta, dar Werner își făcuse în secret o copie și pentru el, pentru orice eventualitate. „I-am spus că aveam o copie și că tot ce voiam era să fiu tratat corect. Dacă trebuia să fiu dat afară sau concediat, voiam ca asta să fie din cauza calității muncii mele și nu pentru că el nu era mulțumit de mine.“

Anchetatorii CID l-au încolțit apoi pe Hirtz, primul care i-a spus lui Johnston să-și vadă de treaba lui. Conform transcrierii interogatoriului, anchetatorul l-a întrebat pe Hirtz dacă a întreținut relații sexuale cu a doua femeie care apărea pe casetă.

— Da, a răspuns Hirtz.

— Ai avut relații sexuale cu a doua femeie după ce ea a spus nu?

— Nu-mi amintesc ca ea să fi spus asta. Nu cred că este ea cea care a spus nu.

— Cine crezi că a spus nu?

— Nu știu.

Anchetatorul a pus din nou caseta.

— Având în vedere ceea ce ai văzut pe caseta pusă pentru tine, în care aveai relații sexuale cu a doua femeie, ai avut relații sexuale cu a doua femeie după ce ea a refuzat? a întrebat din nou anchetatorul.

— Da, a răspuns directorul DynCorp.

— Știai că erai înregistrat pe casetă?

— Da. Eu am aranjat asta, a recunoscut Hirtz.

— Știai că este o infracțiune să forțezi o persoană să întrețină relații sexuale împotriva voinței ei?

— Da, a spus Hirtz.

În ciuda faptului că a recunoscut și în ciuda dovezilor existente împotriva lui, nu a fost declanșată nici o acțiune penală. De fapt, nici unuia dintre bărbații care le cumpărau pe aceste femei nu i s-a aplicat vreo sancțiune penală. La sfârșitul lui iunie 2002, CID a închis pur și simplu cazul.

Totuși, DynCorp i-a dat afară pe trei dintre angajații săi: Hirtz, Werner și, în mod incredibil, Johnston. În scrisoarea lui de concediere se menționa că era eliberat din funcție pentru că „discreditasese compania și armata SUA“. Opt luni mai târziu, într-o depoziție în cadrul procesului civil, Jonathan Lyons, responsabilul DynCorp care semnase scrisoarea, a declarat că Johnston fusese demis din cauza afirmațiilor nefondate pe care le făcuse la CID despre colegii lui.

În apărarea DynCorp, purtătoarea de cuvânt Charlene A. Wheelless a susținut că este nedrept să fie murdărită reputația companiei din cauza „comportamentului inacceptabil“ al câtorva angajați. Wheelless a respins cu vehemență orice vină, atât privitor la activitatea în Bosnia, cât și la presupusa demitere nejustificată a lui Johnston:

Ideea că o companie cum este DynCorp ar putea închide ochii la comportamentul ilegal al angajaților săi este de neconceput. DynCorp aderă la un sistem de valori care a reprezentat coloana

vertebrală a corporației noastre în ultimii cincizeci și cinci de ani, permițându-ne să devenim una dintre cele mai mari și mai respectate companii de externalizare și servicii profesionale din lume. Nu putem sublinia îndeajuns faptul că... luăm etica foarte în serios. DynCorp își menține decizia de a rezilia contractul de muncă al lui Ben Johnston, rezilierea fiind făcută din motive întemeiate.

E ușor de înțeles că Johnston este consternat de modul în care s-a sfârșit întreaga poveste.

Mi-au improșcat numele cu noroi încă de când au aflat că am tras semnalul de alarmă. DynCorp face să se creadă că nu este vorba decât de câteva uscături, dar nu așa stăteau lucrurile. Se glumea mult acolo pe seama faptului că nu puteai da de bucluc. Aveai imunitate diplomatică și puteai face ce vrei; și exact asta făceau băieții.

La bază erau în jur de patruzeci de angajați și, cred eu, trei sferturi erau implicați în asta... Știau cu siguranță că aceste femei erau traficate. Se mândreau cu asta. Nu știu cum a reușit DynCorp să găsească atâtea persoane imorale. Tipii ăștia erau cei mai răi diplomați pe care și-i poate dori America peste hotare.

Cu vocea gătuită de emoție, Johnston și-a amintit cum era când au sosit americanii prima dată în Bosnia. „Oamenii erau atât de fericiți să-i vadă. Au văzut apoi cum se purtau și mă întrebau: «Toți americanii sunt așa? În America vă place să cumpărați fete?» Nu le venea să creadă că nu avem un bordel în fiecare oraș. Le-am spus că nu era așa. Ei credeau că eu sunt o excepție.”

Pe 24 aprilie 2002, David Lamb s-a prezentat în fața membrilor Comisiei de Relații Internaționale a Camerei Reprezentanților Congresului SUA. Și-a început mărturia cu o voce

calmă, evocând ceea ce a aflat în calitate de anchetator pe probleme de drepturile omului în Bosnia.

„Implicarea soldaților din trupele ONU de menținere a păcii în comerțul cu sclave sexuale din Bosnia este o problemă gravă și larg răspândită. Mai precis, comerțul cu sclave sexuale din Bosnia există în mare parte din cauza operațiunii ONU de menținere a păcii. În absența forței de menținere a păcii, prostituția forțată în Bosnia ar fi existat într-o mică măsură sau deloc.” Lamb a mai arătat că femeile traficate ca sclave sunt străine, majoritatea din România, Republica Moldova și Ucraina, aduse în regiune pentru a oferi servicii unei clientele care plătește, „formată în mare parte din lucrători străini și membri ai forțelor de menținere a păcii”

În Bosnia, a spus el, nu există o distincție între traficul de persoane și prostituția forțată, pe de o parte, și practicarea „legală” a prostituției, pe de alta; este același lucru. În consecință, „oricine este implicat în afaceri de prostituție în Bosnia sprijină comerțul de sclave sexuale. Acest fapt nu este recunoscut sau nu este luat în seamă de mulți soldați din trupele ONU de menținere a păcii care sunt implicați în prostituția din Bosnia. Alții se implică foarte mult și cu bună știință în comerțul cu sclave sexuale, mână în mână cu crima organizată”

Lamb i-a informat pe membrii rămași înmărmuriți ai comisiei Camerei Reprezentanților că, în Bosnia, anumiți șefi militari implicați în crima organizată controlează prostituția și traficul de persoane, „majoritatea acestora, cunoscuți pentru violența și cruzimea lor, acaparând puterea în timpul războiului în calitate de comandanți de miliții sau de armate”. Aceste organizații, a spus el, sunt „puterea dominantă în Bosnia, care a luat sub control și a infiltrat sistemul politic și pe cel judiciar la toate nivelurile”

Lamb a criticat pe față misiunea ONU: „Operația ONU de menținere a păcii este inefficientă în ceea ce privește problema

crimei organizate din Bosnia, iar sistemul penal bosniac nu funcționează încă la nivelul necesar pentru a înfrunta problema.“ Organizația Națiunilor Unite, a adăugat el, este în mare măsură pasivă și lentă când trebuie să-și exercite autoritatea. „ONU tinde mai degrabă să practice o politică de genul «ochii care nu se văd se uită».”

Lamb a trecut apoi la chestiunea responsabilității fiecărei țări care trimite ofițeri de poliție pentru IPTF. Deși guvernele țărilor membre nu au un rol direct în conducerea misiunii ONU, ele dețin totuși controlul asupra activităților contingentelor lor și, din acest motiv, Departamentul de Stat al SUA trebuie să-și asume o parte din răspunderea pentru activitățile ilegale ale personalului SUA. Cu toate acestea, departamentul „se distanțează deliberat de membrii americani din componența IPTF prin angajarea societății DynCorp ca intermediar” și „nu face nici o încercare de a se informa asupra activităților ofițerilor săi din IPTF, care se află în misiune în calitate de reprezentanți și ambasadori ai Statelor Unite“

Lamb a spus, în concluzie, că „pentru misiunea ONU nu sunt probleme mai mari” decât cele ale comerțului cu femei pentru sex din Bosnia și a adăugat că „politica de acoperire” practică de ONU „subminează toate valorile pe care ar trebui să le reprezinte ONU, în special în viziunea poporului bosniac“ Ecoul cuvintelor lui Lamb a răsunat în biroul comisiei, cântărind greu în inimile celor care cred că ONU poate schimba lucrurile. „Activitățile ilegale ale personalului ONU nu sunt un secret pentru bosniaci și mulți consideră că ONU este ipocrită și nedemnă să-i guverneze. Acești oameni acceptă prezența ONU pentru că alternativa este mai rea, dar, cu toate acestea, sunt dezamăgiți de ONU.”

Atitudinea de *laissez-faire* a ONU este consternantă. ONU trebuie să recunoască existența acestei probleme și să ia măsuri dure, clare. Acești bărbați – „soldați din trupele de menținere

a păcii“ – supun femeii care deja sunt victimele unor servituți și abuzuri. Ironia nu se sfârșește aici. Lucrătorii umanitari înșiși, care au mandat să ofere asistență, își cheltuiesc salariile pentru a *cumpăna* alte ființe umane. Cumpără aceste femei pentru ei înșiși și le închid în apartamentele lor. ONU trebuie să recunoască realitatea acestui lucru: un abuz de autoritate. Trebuie să i se pună capăt.

„Toleranța zero“ cere mai mult decât o demobilizare discretă sau pedepse ușoare ocazionale. Sexul cu o femeie traficată, care este ținută împotriva voinței ei pe post de sclavă sexuală, nu este altceva decât un viol. Violul este o faptă penală. Acești bărbați trebuie să fie acuzați și judecați.

POST-SCRIPTUM

În ianuarie 2003, o forță de poliție de 500 de persoane, sub conducerea Uniunii Europene, a înlocuit Forța Internațională de Poliție multinațională a ONU de 100 de membri. Una dintre primele acțiuni de relații publice a acestora a fost anunțarea creării unei echipe specializate în combaterea traficului. Detașamentul trimis de UE a început în forță efectuând un număr de razii în cluburi de noapte și bordeli. Madeleine Rees a descris operațiunile ca fiind un eșec. „Erau mai mult acțiuni de fațadă și de un amatorism total.“

Totuși, patru luni mai târziu, pe 8 mai, unitatea antitrafic a marcat o lovitură importantă de imagine când a luat cu asalt un club de noapte și un hotel din orașul Prijedor deținute de Milorad Milakovic și trei asociați ai acestuia. Misiunea forței de poliției a UE din Sarajevo a anunțat cu mândrie că zdrobise o importantă rețea de trafic de persoane în care erau probabil implicate până la 200 de „victime abuzate și traumatizate“. La clubul de noapte-bordel Masquerade, spre exemplu, poliția a găsit

șase fete din România și Republica Moldova închise într-o cameră cu gratii la ferestre.

Potrivit putătorului de cuvânt al misiunii, Jon Oscar Solnes, „amplarea dovezilor adunate arată cu certitudine că asistăm la cea mai hotărâtoare lovitură care a avut loc până acum în Bosnia-Herțegovina împotriva acestei îngrozitoare activități infracționale“. Operațiunea, a continuat el, „s-ar putea dovedi a fi punctul de plecare pentru anihilarea uneia dintre cele mai mari rețele de trafic de persoane din Europa“

9. Scoateți artileria grea

„Diplomații de la Departamentul de Stat nefiind dispuși să pună țările străine față în față cu adevărul, Biroul de Combatere a Traficului de Persoane a devenit Biroul de Ascundere a Traficului de Persoane“ (Gary Haugen, președinte al Misiunii Internaționale de Justiție).

Mai bine de zece ani, lideri mondiali cu figuri neînduplecate și-au zăngănit armele, amenințând și chiar jurând solemn să pună în practică măsuri ferme pentru a opri infracțiunile sexuale comise zilnic împotriva femeilor și fetelor fără apărare. Aceste infracțiuni au continuat fără încetare. Ce părea să lipsească din ecuație era un șerif pragmatic, dornic de acțiune – un individ sau, și mai bine, un stat puternic și influent – care să vină și să facă curățenie, convingător și cu autoritate.

La sfârșitul anilor 1990, câțiva membri indignați ai Congresului au decis că guvernul american trebuia să-și asume rolul de șerif mondial și să facă ordine în țările din toată lumea implicate în traficul de sex și în munca forțată. Adoptarea, în octombrie 2000, a legii privind victimele traficului de persoane și protecția împotriva violenței, inițiată de kongresmenul Cristopher Smith, a fost salutăată ca un semn dător de speranță. SUA aveau să-și folosească puterea și influența pentru a obliga guvernele indifereente și complice să ia măsuri. Noua lege trebuia să fie bățul cel mare care avea să stimuleze voința politică în țările vinovate, forțându-le să pună capăt acestui comerț modern cu sclavi.

Pe hârtie, legea este un instrument legislativ foarte dur. În practică, ea s-a dovedit a fi doar un alt petec de hârtie.

Unul dintre mijloacele de constrângere pe care le oferă această lege este publicarea unui raport anual al Departamentului de Stat despre modul în care țările se ocupă de această problemă.

Intenția este de a stânjeni, a flata și de a produce un răspuns rapid, ferm. Potrivit Departamentului de Stat, raportul servește „ca important instrument diplomatic al guvernului SUA“ în ajutorul pe care îl dă altora, ca acestea să-și „concentreze demersurile viitoare asupra programelor și metodelor de urmărire judiciară, protecție și prevenire“

Imediat după adoptarea actului, șeriful a trecut la treabă, ordonând personalului de la 186 de ambasade și consulate ale SUA să întocmească și să prezinte rapoarte cu privire la proporțiile traficului în țările în care sunt acreditate și la eforturile guvernelor din țările-gazdă de a rezolva problema. Împreună cu aceste evaluări ale țărilor, șeriful a adunat date de la alte agenții ale guvernului american, organizații ONU, grupuri internaționale pentru apărarea drepturilor omului, agenții de știri, experți și guverne străine. Dar cea mai prețioasă sursă de informație o reprezentau cei care se aflau chiar în miezul problemei: organizațiile de ajutor umanitar locale și internaționale care lucrau în linia întâi.

Următoarea măsură a șerifului era una crucială: evaluarea performanței fiecărei țări și apoi clasarea țărilor pe „niveluri“ Există trei astfel de niveluri. Nivelul 1 este destinat țărilor care sunt în deplină conformitate cu „standardele minime“ de tratare a problemei traficului. Nivelul 2 include țările care nu îndeplinesc încă acele standarde minime, dar „fac eforturi semnificative“ în acest sens. Urmează apoi dezonorantul Nivel 3, în care sunt clasate acele țări care nu sunt nici în deplină conformitate cu „standardele minime“ și nici nu fac eforturi semnificative pentru a le îndeplini. Standardele minime sunt deci tot ceea ce guvernele *ar trebui* să asigure pentru a combate traficul de persoane, iar legea prevede criterii precise pentru a stabili dacă țările fac eforturi serioase și susținute în vederea eliminării acestei practici. Aceste criterii includ urmărirea judiciară a făptașilor, protecția victimelor și educarea publicului cu privire la traficul de ființe umane.

Conform acestei legi, începând cu raportul din 2003, șerifului i se va acorda autoritatea de a-și agita bățul cel mare și de a-i ataca pe băieții cei răi. Cu alte cuvinte, acele țări clasate la Nivelul 3 ar face bine să se păzească. Ele vor face obiectul unor sancțiuni dure, în principal sistarea ajutoarelor care nu au caracter umanitar și comercial. De asemenea, ele vor avea de înfruntat opoziția SUA în ceea ce privește ajutoarele acordate de instituții financiare internaționale, în special Fondul Monetar Internațional și băncile de dezvoltare multilaterală, precum Banca Mondială.

Există însă o lacună în lege. Întotdeauna există o una. Toate sancțiunile, sau o parte din ele, pot fi suspendate de președintele SUA, pentru a „evita efectele negative semnificative asupra populațiilor vulnerabile“, fără a mai pune la socoteală „interesul național al Statelor Unite“

Primul raport de evaluare cu privire la traficul de persoane (TIP) a fost publicat în iulie 2001 și a agitat multe spirite. Raportul a relegat douăzeci și trei de țări, inclusiv Grecia, Israel, Rusia, Turcia, România, Iugoslavia și Coreea de Sud, la Nivelul 3 pentru rezultatele lor catastrofale în tratarea problemei traficului pe persoane. Așa cum era de așteptat, clasificarea a generat un val de proteste diplomatice din partea acestor țări. Grecia și Coreea de Sud au expediat urgent scrisori de protest. Dar anunțul cu adevărat stupefiant din acest prim raport era includerea Israelului în Nivelul 3. Nimeni nu s-a așteptat vreodată ca guvernul SUA să-și supună aliatul principal din Orientul Mijlociu la o astfel de umilință publică. Prin urmare, acțiunea a fost interpretată ca un semnal că Departamentul de Stat al SUA nu glumea în această problemă.

Dar în pofida acestui prim efort, în aparență considerabil, era evident pentru unii observatori că interesele diplomatice și politice jucau un rol important. Unele dintre cele mai cunoscute țări cu rezultate rușinoase în ceea ce privește traficul de

persoane – printre care Republica Moldova, Bulgaria, Republica Cehă, Georgia, Polonia și Japonia – au reușit într-un fel sau altul să aterizeze la Nivelul 2, evitând astfel amenințarea unor sancțiuni economice.

Organizațiile internaționale pentru drepturile omului s-au abținut însă de la critici dure. La urma urmei, aceasta era prima încercare a Departamentului de Stat de a evalua situația la scară globală. Îi erau permise câteva judecăți și calcule greșite. Criticii considerau că raportul din 2002 va corecta, prin câteva mici reparații, anomaliile și inadvertențele – trimițând un număr mare de țări vinovate că trișează la Nivelul 3, acolo unde le era de fapt locul – și că va începe să exercite presiuni asupra guvernelor din toată lumea pentru a le determina să acționeze ferm în vederea eliberării miilor de femei și fete ținute în sclavie sexuală în interiorul propriilor lor frontiere.

Human Rights Watch, precum și multe alte grupuri neguvernamentale, au recomandat insistent Departamentului de Stat să includă în cel de-al doilea raport anual al său rolul complicității și al corupției din rândul funcționarilor statului în desfășurarea fără impedimente a traficului de persoane, precum și măsuri guvernamentale pentru identificarea, cercetarea și urmărirea judiciară a acestor funcționari ai statului implicați în acest comerț. Organizația a mai cerut ca raportul să cuprindă și informații cu privire la protecția drepturilor fundamentale ale victimelor traficate. Mai mult, ei au cerut ca Departamentul de Stat să includă detalii referitoare la măsurile concrete pe care le luau guvernele pentru a-i urmări în justiție pe traficanți.

La publicarea celui de-al doilea raport anual, formularea era fermă și inspirată, însă suna a gol. Secretarul de stat american Colin Powell s-a așezat la un pupitru din sala de conferințe de presă a departamentului și a recitat o declarație pregătită dinainte, laudând Raportul TIP din 2002, un document de 110 pagini ce evalua performanța din ultimul an a optzeci și nouă de țări. Declarând că acest raport care tocmai fusese elaborat „repre-

zintă hotărârea întregului guvern al SUA de a opri atentatul îngrozitor la demnitatea bărbaților, femeilor și copiilor“, Powel a arătat că documentul „pune într-o lumină foarte necesară această problemă globală. Folosim informațiile pe care le adunăm pentru a susține voința comunității internaționale de a combate această infracțiune scandaloasă“. Powel a încheiat spunând că speră ca rezultatele raportului să „stimuleze acțiunile în toată lumea. Dacă va exista o colaborare în sânul comunității mondiale, nenumărate persoane pot fi scutite de abuzuri și disperare, iar cele care sunt deja victimizate pot fi ajutate să revină la o viață demnă și liberă“

Însă o lectură atentă a raportului arăta că puține state aveau motive de îngrijorare, chiar dacă nu făceau nici măcar minimul necesar pentru a opri traficul. Raportul nu corecta erorile din anul precedent și nu includea nici una dintre îngrijorările exprimate de organizațiile de apărare a drepturilor omului. De fapt, Departamentul de Stat a promovat în clasament o serie de țări pe care cu un an înainte le trecuse pe lista neagră: Albania, Iugoslavia, România și Israel erau promovate la Nivelul 2, iar Coreea de Sud făcea un salt spectaculos la Nivelul 1. A devenit astfel foarte clar pentru apărătorii drepturilor omului care făcuseră presiuni pentru acțiuni mai dure că geopolitica și diplomația de culise pusese în umbră violurile a sute de mii de femei și fete. Bățul cel mare al șerifului se transformase într-o biată nua de răchită.

Este de neînțeles cum au ajuns oficialii Departamentului de Stat la anumite concluzii. Un lucru este însă clar: este imposibil să fi citit rapoartele de țară cu privire la practicile în domeniul drepturilor omului pe care le întocmiseră colegii lor de la Biroul pentru Democrație, Drepturile Omului și Muncă cu doar trei luni mai devreme. Acele rapoarte tratează, în parte, și situația traficului de persoane din fiecare țară.

De exemplu, raportul de țară cu privire la Albania – o bine-cunoscută țară-sursă și de tranzit pentru un număr uriaș de femei

și fete traficate în Italia, Grecia, Olanda, Franța, Belgia, Germania și Marea Britanie – menționa că traficul de persoane „rămânea o problemă gravă” și adăuga că eforturile guvernului de a rezolva problema „nu au produs rezultate concrete”. De asemenea, raportul arăta că „implicarea poliției în traficul de persoane și corupția din interiorul acesteia constituiau o problemă”. Se afirma în continuare că poliția „era adesea direct sau indirect implicată” în acest comerț și că, din cauza corupției, Ministerul Ordinii Publice albanez era în mare măsură inefficient în măsurile sale antitrafic. Raportul mai menționa că ministerul nu a dus la bun sfârșit anchetele cu privire la traficul de persoane și corupția la nivel înalt și nu a urmărit în justiție nici un polițist pentru corupție, adăugând că „poliția locală îi avertizează adesea pe traficanți când sunt programate raziile”. Raportul conchidea că tratamentul aplicat femeilor de către polițiști „rămânea o problemă” și că unele victime au fost violate pe când se aflau în arestul poliției.

Între timp, raportul TIP cu privire la Albania, din 2002, trâmbețiază că au fost pronunțate cel puțin douăsprezece condamnări pentru trafic de femei din decembrie 2000 în octombrie 2001. În realitate, nouă dintre traficanți au primit doar pedepse minime, iar ceilalți trei, care au fugit din țară, au fost condamnați în contumacie. În plus, acuzațiilor pentru care au fost condamnați li s-a schimbat ulterior încadrarea juridică în infracțiuni cum ar fi încurajarea prostituției. Raportul TIP mai arată că „eforturile de combatere a traficului sunt împiedicate de corupția din interiorul poliției” și că „10% din victimele străine traficate prin Albania au relatat că poliția era direct implicată”. În final, în raport se afirmă că guvernul nu are un „program bine pus la punct de protecție a martorilor” și că nu a finanțat măsuri de prevenire a traficului”. Cu toate acestea, dintr-un motiv inexplicabil, oficialii de la Departamentul de Stat american au considerat că Albania ar trebui să fie promovată la Nivelul 2. Singurul motiv pe care îl oferă pentru această promovare este acela că,

deși Albania nu îndeplinește în totalitate standardele minime pentru eliminarea traficului, „face eforturi în acest sens“

Una dintre cele mai derutante promovări la Nivelul 2 este cea a Iugoslaviei. Faptul că această țară profund coruptă în materie de trafic de persoane a fost promovată nu poate fi interpretat altfel decât ca un semn de incompetență totală sau de prostie diplomatică. Polițiștii ONU și lucrătorii umanitari din țara vecină Bosnia-Herțegovina și din Kosovo, precum și anchetatori de la brigăzile de moravuri din departamente de poliție din întreaga Uniune Europeană au alcătuit o mulțime de dosare care arată că mii de victime ale traficului din Ucraina, Republica Moldova, Rusia, România și Republica Cehă sunt duse la Belgrad și în alte orașe din Iugoslavia unde voința le este supusă în mod sistematic și unde sunt apoi vândute peștilor și proprietarilor de bordeluri din toată lumea. Gangsterii sârbi sunt notorii pentru brutalitatea lor, iar corupția este răspândită la toate nivelurile de guvernare. Mai mult, Raportul de țară din martie 2002 al Departamentului de Stat american a atras atenția că traficanții din Iugoslavia sunt rareori urmăriți în justiție și că femeile găsite în timpul raziilor sunt judecate pentru prostituție și expulzate după executarea pedepselor.

Promovarea și scoaterea Israelului din grupul celor mai mari contravenienți nu a fost o surpriză pentru observatorii drepturilor omului din lumea întreagă. Pentru a înțelege decizia Departamentului de Stat, trebuie să ne întoarcem la publicarea primului raport TIP – a cărui afirmație stupefiantă potrivit căreia Israelul era clasat la Nivelul 3 a făcut să sune telefoanele mobile din întreg corpul diplomatic de la Washington – și la intensele manevre de culise care au avut loc în lunile care au urmat.

Raportul TIP din 2001 acuza guvernul israelian că nu face „eforturi semnificative“ pentru a combate traficul. Statul era aspru criticat pentru faptul de „a nu fi depus eforturi ferme pentru combaterea traficului, în special având în vedere metodele uneori violente ale traficanților și numărul important de

femei traficate în țară". De asemenea, raportul critica dur guvernul israelian pentru faptul că nu colaborează cu alte guverne în rezolvarea cazurilor de trafic, că nu desfășura campanii antitrafic sau alte acțiuni de prevenire a traficului, că nu încuraja victimele să facă plângeri împotriva traficantilor și că nu furniza suficiente fonduri organizațiilor neguvernamentale israeliene care oferă asistență victimelor traficului.

Pentru Israel, această clasare putea avea consecințe foarte grave. Statul primește un ajutor de aproape 3 miliarde de dolari de la Statele Unite în fiecare an. Prin urmare, nu era greu de presupus că pe baza legii americane privind victimele traficului de persoane și protecția împotriva violenței, promulgate de fostul președinte Bill Clinton în octombrie 2000, orice țară clasată la Nivelul 3 la momentul publicării raportului TIP din 2003 urma să facă obiectul unor sancțiuni economice.

Clasificarea nu numai că pune problema unor viitoare repercusiuni economice, dar reprezenta, de asemenea, un episod diplomatic extrem de stânjenitor. Prostituatele din Țara Sfântă erau ultimul subiect la care s-ar fi așteptat cineva să devină o chestiune fierbinte în această agitată regiune a lumii. Ochii comunității internaționale s-au îndreptat dintr-odată spre Israel, în încercarea de a înțelege ce se întâmpla. Și, după cum vom vedea, ce se întâmpla era absolut șocant.

Le-ați cunoscut deja pe Sigal Rozen și Nomi Levenkron, două activiste israeliene pentru drepturile omului care spun lucrurilor pe nume. Biroul lor micuț și dărăpănat se află la o aruncătură de băț de cel mai solicitat cartier de bordeluri din Tel Aviv. Cele două femei au dus o luptă acerbă timp de aproape zece ani pentru a încerca să convingă guvernul israelian să ia măsuri decisive împotriva fenomenului în creștere al traficului de persoane. Au fost amenințate și chiar acuzate de trădare din

cauză că au pus problema la Națiunile Unite și la Comisia Congresului SUA.

Într-un lung interviu, Rozen, directoarea Liniei telefonice de urgență pentru lucrătorii migranți din Tel Aviv – agenția neguvernamentală a cărei activitate se concentrează asupra situației dificile a lucrătorilor ilegali –, și Levenkron, curajoasa avocată a Liniei telefonice de urgență, au descris cu amănunte realitatea înspăimântătoare a prostituției din Israelul de astăzi. Conform spuselor lui Rozen,

traficul de femei s-a desfășurat aproape fără nici o piedică în Israel în ultimii zece ani. Nimeni nu cunoaște cifrele exacte, dar, potrivit estimărilor, în fiecare an sunt traficate în Israel de la 2 000 până la 3 000 de femei din fosta Uniune Sovietică, în scopul exploatarei sexuale. Este o activitate infracțională care aduce milioane de dolari pe an în buzunarele peștilor. Această situație în plină desfășurare nu poate fi definită ca un fenomen de imigrare obișnuită, ci poate fi privită doar ca o formă de sclavie modernă.

Timpe de ani de zile, organizațiile de femei și cele de apărare a drepturilor omului din Israel au făcut presiuni ca guvernul să se ocupe de această problemă. Cu toate acestea, apelurile lor au fost ignorate de fiecare dată, funcționăria preferând să închidă ochii la violurile atroce pe care le îndură femeile zilnic. Puțini dintre cei cu funcții de răspundere păreau câtuși de puțin interesați să ajute victimele. La urma urmei, susțineau membrii guvernului, pe agenda politică erau alte chestiuni mai presante.

Raportul TIP din 2001 nu a fost prima umilință publică legată de această problemă. Pe 18 mai 2000, Amnesty International a făcut public un raport extrem de dur, de 23 de pagini, intitulat „Încălcări ale drepturilor fundamentale ale femeilor din Comunitatea Statelor Independente traficate în industria sexului din Israel”. Raportul acuza guvernul că nu lua nici măcar măsuri

minime pentru a le proteja pe aceste femei, pe care le trata de fapt ca pe niște infractoare: „Aceasta în condițiile în care multe dintre ele au fost victimele unor încălcări ale drepturilor omului, precum sclavie sau tortură, inclusiv violuri și alte forme de abuz sexual din partea traficantilor, peștilor sau a altor persoane implicate în industria sexului din Israel.“

Parlamentul israelian a reacționat prin modificarea codului penal, declarând ilegală cumpărarea și vânzarea ființelor umane în scopul prostituției; dar pentru femeile traficate din Țara Făgăduinței nu s-a schimbat mare lucru. Și nici legea cea nouă nu a reprezentat un factor de descurajare pentru infractori, care au continuat să importe sute de femei și fete din Ucraina, Rusia, Republica Moldova și România pentru muncă forțată în industria sexului.

La începutul anului 2002, Human Rights Watch a reacționat energic în această chestiune controversată, criticând Israelul pentru faptul de a nu fi reușit să le ofere acestor femei nici măcar protecția minimă în materie de drepturi fundamentale. „Victimele traficului se temeau să coopereze cu oficialii care aplică legea și nu erau deloc încurajate să facă acest lucru“, a acuzat HRW, adăugând că „în traficul de persoane din Israel, corupția și complicitatea statului jucau și ele un rol“

Apoi, pe 18 martie 2002, cu doar trei luni înainte de publicarea celui de-al doilea raport anual TIP, Linia telefonică de urgență pentru lucrătorii migranți și Centrul israelian pentru conștientizare au prezentat un raport comun Comisiei Națiunilor Unite pentru Drepturile Omului cu privire la „Activitățile și datele concrete privind traficul de persoane în scopul prostituției în Israel“ Organizațiile au atras atenția asupra faptului că în cursul unei întâlniri cu comisia de anchetă parlamentară israeliană asupra traficului de femei, care avusese loc cu două săptămâni în urmă, ministrul Justiției Meir Shitrit le-a criticat pentru că au transmis informații Statelor Unite și Națiunilor

Unite despre situația traficului de persoane în Israel. „Națiunile Unite sunt împotriva Israelului în majoritatea cazurilor“, a declarat Shitrit mânios. „Este exact ca și cum ați colabora cu inamicul. De ce nu trimiteți atunci raportul dumneavoastră și palestinienilor?“

În acest lung și șocant raport prezentat la ONU, organizațiile au subliniat că între pești și polițiști colaborarea continuă netulburată, „fie că aceasta are loc în mod pasiv, prin frecventarea bordelurilor în calitate de clienți, sau activ, prin implicarea în acest comerț și avertizarea peștilor cu privire la raziile poliției. Majoritatea femeilor se tem să facă plângeri împotriva poliției“

Pentru Israel, prezentarea raportului era încă un eveniment stânjenitor legat de drepturile omului. Au început însă să se scurgă unele informații potrivit cărora Departamentul de Stat american se pregătea să promoveze Israelul la Nivelul 2 în viitorul său raport TIP. Bursa zvonurilor a crescut mult când ambasadorul american Nancy Ely-Raphel – director al Biroului de Monitorizare și Combatere a Traficului de Persoane din cadrul Departamentului de Stat – s-a prezentat în fața Comisiei de Relații Internaționale a Congresului SUA pe 24 aprilie 2002.

Subiectul aflat pe masa de discuții – „Națiunile Unite și comerțul cu sclave sexuale din Bosnia: un caz izolat sau o problemă mai largă în sistemul ONU?“ – nu avea nimic de-a face cu Israelul. Totuși, în declarația de final, Ely-Raphel a strecurat următoarea afirmație: „Tema acestei întruniri este traficul de persoane și ONU, dar... aș vrea să spun, ca să se știe, că guvernul israelian a întreprins inițiative pentru eradicarea traficului de persoane.“

În acel moment, toată lumea a înțeles că hotărârea fusese luată. Pe 5 iunie 2002, Israelul a fost promovat. La conferința de presă, Ely-Raphel a înfrumusețat realitatea spunând că Israelul era „o poveste de succes“ și că în ultimul an, de când fusese publicat primul raport, își înteeșe inițiativele antitrafic, „coor-

donându-se îndeaproape cu noi în ceea ce privește măsurile practice și strategiile politice“

A urmat o tăcere stânjenitoare în sală. Era evident că, prin promovarea Israelului, drepturile omului treceau în plan secund pentru diplomația politică. Într-adevăr, Israelul adusese unele modificări legilor sale penale, dar, având în vedere performanța sa în ansamblu, era departe de a fi la înălțimea așteptărilor în ceea ce privește modul în care se ocupase de această problemă. Nu merita o notă de trecere.

O săptămână mai târziu, Rozen și Levenkron reacționau la clasificarea făcută de Departamentul de Stat printr-un comunicat de presă rezervat. „Această redesemnare este în primul rând rezultatul presiunilor insistente exercitate la Washington de apărătorii intereselor israeliene și ale evreilor americani. Politica principală de aplicare a legilor este orientată în continuare pe expulzarea femeilor, tratându-le astfel mai degrabă ca pe niște infractoare, decât ca pe niște victime.“ Ele au tras concluzia că atâta vreme cât sistemul de aplicare a legii din Israel „nu acționează în mod hotărât împotriva infracțiunii de trafic de persoane și atâta vreme cât majoritatea eforturilor Statului Israel sunt orientate spre exercitarea presiunilor asupra Statelor Unite, decât spre efectuarea unor schimbări reale, acest fenomen abominabil va continua să prospere neîncetat în Israel“

În ceea ce-i privește pe pești, au adăugat autoarele, ei „cum-pără ca de obicei alte femei și continuă să acționeze nestingheriți“

Promovarea Israelului, Albaniei și Iugoslaviei la Nivelul 2, precum și saltul Coreei de Sud de la Nivelul 3 la Nivelul 1 și menținerea la Nivelul 2 a câtorva țări cu rezultate îndoielnice în ceea ce privește traficul de persoane însemna că lupta avea să se desfășoare de acum fără mânuși. Critici susținute, furioase s-au abătut asupra Departamentului de Stat. Activiști din domeniul drepturilor omului s-au întrebat cu voce tare cum de au

reușit atâtea țări cu rezultate de-a dreptul catastrofale să scape de încadrarea la Nivelul 3 și de sancțiunile pe care SUA le aplică țărilor de la acest nivel, precum și de condamnarea lumii întregi. În total, optsprezece țări se găseau tocmai la Nivelul 1, cincizeci și două au aterizat în siguranță la Nivelul 2 și numai nouăsprezece lăncezeau la Nivelul 3 – majoritatea, cu excepția Rusiei și Greciei, fiind nesemnificative pentru interesele SUA. În acest timp, traficul de persoane continua să prospere în lumea întreagă.

Gary Haugen, președinte al Misiunii Internaționale de Justiție – o organizație neguvernamentală care investighează activ cazurile de trafic de copii pentru exploatare sexuală din țările în curs de dezvoltare – a atacat vehement raportul TIP din 2002. El a acuzat faptul că legea privind victimele traficului de persoane și protecția împotriva violenței „s-a dovedit a fi mușamalizarea de care se temeau mulți“:

(Raportul) a devenit inutil din cauza bunăvoinței Departamentului de Stat al SUA de a acorda în mod public note de trecere unor țări care sunt printre cei mai mari contravenienți. Diplomații de la Departamentul de Stat nefiind dispuși să pună țările străine față în față cu adevărul, Biroul pentru Combaterea Traficului de Persoane a devenit Biroul pentru Ascunderea Traficului de Persoane. Acestea sunt vești proaste pentru fetele expuse acestui risc... și o ocazie ratată pentru o inițiativă memorabilă.

Haugen a mai observat că, pentru al doilea an consecutiv, însăși structura raportului continua să ascundă datele obiective care ar permite o evaluare precisă a performanței unei țări. „Rezultatul final“, a spus el, „este că se dau note de trecere unor contravenienți notorii și că nu li se oferă nici un stimulent pentru schimbare“

LaShawn Jefferson de la Human Rights Watch era de aceeași părere: „Este rușinos că aceste rapoarte nu ne oferă spre lectură

informațiile esențiale. Pentru ca rapoartele să fie pertinente, exactitatea contează, iar acest raport conține puține date estimative.”

Într-adevăr, cum nu oferă date decât pentru șapte din cele optzeci și nouă de țări, raportul din 2002 nu conține, practic, cifre concrete. Cum poate Departamentul de Stat american să evalueze eforturile unei țări dacă nu face referire la date cantitative? În determinarea rezultatelor unei țări, trei factori sunt esențiali: numărul femeilor și copiilor victime ale traficului, numărul arestărilor, al urmăririlor judiciare și al condamnărilor pentru trafic de persoane și numărul angajaților poliției și ai guvernului sancționați pentru complicitate la traficul de carne vie.

În lipsa acestor criterii, a pretins Haugen, raportul „este total inutil pentru aceia dintre noi care încercăm să lucrăm cu guvernele pentru eradicarea traficului de persoane. Raportul banalizează importanța condamnării efective a celor care săvârșesc aceste infracțiuni, prin refuzul de a furniza date obiective despre țările care încalcă în cea mai mare măsură legislația privind traficul” Ca urmare a acestei omisiuni flagrante, „nici o țară din lume nu va crede că Statele Unite sunt serioase în privința acestui raport sau în privința traficului de persoane”

Criticii raportului au început să pună sub semnul întrebării și existența Nivelului 2, pe care unii l-au calificat drept un „port sigur” pentru atât de multe țări flagrant contraveniente. Țările clasate la Nivelul 2 nu au reușit, de fapt, să îndeplinească „standardele minime în combaterea traficului de persoane, dar, cu toate acestea, Departamentul de Stat american consideră că ele încearcă să rezolve problema. Cu alte cuvinte, este posibil ca ele să fi adoptat o lege sau să fi trimis la închisoare un traficant sau doi. Este posibil să fi ținut o conferință asupra traficului de persoane sau să fi inițiat câteva programe de educație și de postasistență. În realitate, clasarea țărilor la Nivelul 2 elimină orice stimulent pentru acestea de a ameliora situația. Nu prevede penalizări, nici urmări, iar oprobriul pe care îl aduce cu sine este insignifiant. Așa că de ce s-ar mai obosi să facă mai mult?

La nici două săptămâni de la publicarea raportului TIP, Donna Hugues, profesor de studii feministe la Universitatea din Rhode Island, s-a prezentat în fața Comisiei de Relații Internaționale a Camerei Reprezentanților a SUA. A vorbit fără menajamente. Hugues, una dintre vocile de marcă în campania împotriva traficului de persoane, a spus membrilor comisiei că nu a auzit un singur cuvânt de laudă în legătură cu raportul.

A fost catalogat drept „o insultă la adresa femeilor și copiilor” [...] „o mare dezamăgire” [...] „o mușamalizare” [...] și „o deplorabilă evitare a responsabilității”. Ca mijloc de combatere a traficului, raportul „eșuează” [...], „servește la accentuarea indiferenței țărilor care sunt cei mai mari contravenienți” [...] și eșuează în mod lamentabil prin faptul că „subminează utilitatea noii legi”

Cred că motivul acestor critici severe unanime este existența a două deficiențe majore în raport. Mai întâi, eforturile pe care trebuie să le facă o țară pentru combaterea traficului sunt derizoriu de mici. În al doilea rând, raportul eșuează din cauza neînțelegerii factorilor de cerere care generează traficul pentru industria sexului.

Hugues a observat că, la un briefing cu organizații guvernamentale, care a avut loc la o săptămână după publicarea raportului, ambasadorul Nancy Ely-Raphel a spus că factorul care a cântărit cel mai mult în clasificarea pe niveluri a fost urmărirea judiciară a traficantilor. Cu toate acestea, sunt țări clasate la Nivelul 2 și chiar la Nivelul 1 care au trimis la închisoare puțini traficanți, dacă nu deloc. Și chiar în țările în care sunt mai multe condamnări, există puține dovezi că ele au fost suficiente pentru a stăvili valul traficului de persoane, care generează mii de victime”, a subliniat Hughes.

Ely-Raphel a mai spus reprezentanților ONG-urilor prezenți că, în analiza eforturilor unei țări de a preveni și combate traficul, echipele de evaluare ale Departamentului de Stat american

nu au luat în considerare prostituția în sine, nici cererea de femei, victime ale traficului.

Indignată de acest lucru, Hugues a amintit comisiei că în secolele al XVIII-lea și al XIX-lea, în economia agrară din sudul Statelor Unite, sclavii erau necesari pentru culegerea bumbacului. „A nu înțelege legătura dintre prostituție și traficul de persoane este ca și când nu ai înțelege legătura dintre sclavia din Old South și răpirea victimelor din Africa și ducerea lor peste Atlantic, pe țărmurile noastre.”

Un motiv serios de îngrijorare pentru critici era legătura dintre prostituția legalizată din țări precum Germania, Olanda și Australia și traficul de femei și fete în vederea exploatării lor sexuale. Însă Ely-Raphel a minimalizat importanța acestei legături, declarând la briefing că ea consideră că traficul de slave sexuale în acele țări este doar „anecdotic” Comentariul ei a provocat exclamații de neîncredere.

Hugues le-a spus membrilor Comisiei Camerei Reprezentanților că ea consideră că această opinie este ori extrem de naivă ori un semn al unei mari lipse a voinței politice de a privi adevărul în față în ceea ce privește legătura dintre traficul de femei și copii și comerțul cu sex.

Culmea ironiei, cu doar două luni înainte de publicarea raportului din 2002, peste o sută de organizații reprezentând sute de mii de americani și militanți pentru drepturile fundamentale ale femeilor și copiilor din toată lumea au trimis o scrisoare secretarului de stat Colin Powell, cerându-i să scoată Olanda și Germania din mult laudatul Nivel 1 și să le trimită la un nivel inferior, acolo unde le era mai degrabă locul. Organizațiile au atras atenția asupra faptului că, în ultimii doi ani, ambele țări legalizaseră prostituția, proxenetismul și bordelurile, „politici care vor duce fără îndoială la o creștere a traficului de femei spre acele țări”. Organizațiile i-au amintit lui Powell că, în conformitate cu standardele minime stabilite de legile SUA,

guvernele trebuie să depună eforturi serioase și susținute pentru a elimina traficul și că unul dintre criterii este adoptarea măsurilor de prevenire a traficului.

„Prostituția legalizată, proxenetismul și bordelurile încălcă în mod grav acest criteriu“, se declara în scrisoare. „Se știe că legalizarea prostituției, a proxenetismului și a bordelurilor duce la creșterea prostituției și a cererii de femei în industria sexului.“

Prostituția a fost tolerată în Olanda timp de zeci de ani, însă guvernul a legalizat-o oficial abia în octombrie 2000. În prezent, industria olandeză a sexului este o afacere de un miliard de dolari pe an, reprezentând 5% din economia națională. În plus, studiile arată că, la un an după legalizare, traficanții din Olanda controlau mai bine de jumătate din numărul femeilor implicate în prostituție și că în bordouri lucrează foarte puține femei olandeze, acestea fiind pline de femei din treizeci și două de țări, majoritatea traficate din Europa Centrală și de Est.

Situația din Germania este asemănătoare, deși numărul femeilor traficate în această țară este uluitor. Germania a legalizat prostituția în decembrie 2001, declarând oficial că această practică nu mai este considerată imorală. Din cele 400 000 de femei care se estima că erau implicate în prostituție în acea țară, 75% sunt străine, 80% dintre ele provenind din Europa Centrală și de Est. Profitul estimat al barurilor, cluburilor și bordelurilor este de 4,5 miliarde de dolari.

Activiștii pentru drepturile omului susțin că legalizarea prostituției face extrem de dificilă tragerea la răspundere a peștilor și traficanților. Acești infractori reușesc să evite urmărirea judiciară pretinzând că femeile au consimțit să lucreze ca prostituate. Drept rezultat, aproape toți procurorii se plâng că au de îndeplinit o sarcină herculeeană atunci când trebuie să stabilească limita dintre prostituția voluntară și cea forțată. Dar problema cea mai serioasă este cea a poliției, care acum poate ignora pur și simplu industria în plină dezvoltare a bordelurilor.

De asemenea, legalizarea prostituției este un mesaj foarte negativ pentru celelalte țări. Grupurile de apărare a drepturilor omului afirmă că menținerea Germaniei și Olandei în categoria țărilor de la Nivelul 1 poate fi interpretată ca o acceptare tacită a prostituției legalizate de către Departamentul de Stat american. Și mai îngrijorător este modul în care va fi satisfăcută cererea crescută de femei. Este evident că marea majoritate vor veni din alte țări și nu este nici o îndoială că multe dintre ele vor fi victime ale traficului de persoane.

Într-adevăr, recrutarea femeilor în industria sexului din Germania și Olanda a început în mod serios. În iunie 2000, la o conferință despre traficul de femei desfășurată la Kiev, Ucraina, un reprezentant al ambasadei olandeze a explicat că femeile din afara Uniunii Europene au „abilitați profesionale care ar putea fi de folos Olandei“, adăugând că industria olandeză a sexului ar putea fi sprijinită prin crearea unor permise de muncă speciale pentru toți „cetățenii străini dispuși să se angajeze în domeniul prostituției“. Câtă generozitate din partea guvernului olandez să ofere femeilor ucrainene o cale de ieșire din sărăcia lucie în care se zbat!

În scrisoarea lor către Powell, cei care lucrau perseverent pentru a pune capăt traficului de femei și copii au recomandat guvernului american să folosească raportul TIP „pentru a trimite un mesaj clar Olandei, Germaniei și întregii lumi că ne vom opune cu fermitate traficului de femei pentru prostituție“ Powell și bunii săi prieteni de la Departamentul de Stat au decis în mod evident să ignore apelul și au menținut politicos ambele țări la Nivelul 1.

Dar să aruncăm o privire și mai atentă la grupul fruntaș. Acolo se află toți membrii Uniunii Europene, cu excepția Greciei, care lăncezește pe bună dreptate pe o poziție codașă. E ceva foarte fals în tabloul acesta. Majoritatea acestor țări – inclusiv Statele Unite, care nu se autoevaluează – nu prea au cu ce să

se fâlească. Departamentul de Stat american nu pare să pună în balanță faptul că aceste țări sunt pline de femei traficate și că în spatele acestui comerț se află în mod sigur crima organizată. Și nu ia în considerare nici faptul că marea majoritate a bărbaților care folosesc femei traficate, în țara lor sau în afara granițelor, fac parte din aceleași țări bogate care se regăsesc mândre în Nivelul 1.

Concluzia, desigur, este că diplomația de culise joacă un rol important în procesul de clasificare pe niveluri. Lisa Thompson, de la Inițiativa împotriva Traficului Sexual, o coaliție largă condusă de Armata Salvării, a susținut că, în cazul în care considerentele politice fac parte din ecuație, „atunci procesul este grav viciat. În cazul acesta, nu este vorba despre situația din Cașmir sau de tensiunile dintre Palestina și Israel sau de alte nenumărate probleme importante. Raportul TIP nu ar trebui să fie folosit pentru a manipula alte dezbateri politice sau relații internaționale. Altfel, este un proces corupt și poate fi trecut cu vederea“.

În vreme ce dezbaterea continua să facă valuri, personalul de la Biroul pentru Combaterea Traficului a început să pregătească raportul TIP „decisiv“ din 2003, cel în care țările ce erau încă împotmolite la Nivelul 3 urmau să se confrunte cu sancțiunile economice dure ale SUA.

La conferința de presă privind raportul TIP din 2002, Ely-Raphel a părut să ofere o privire rapidă asupra lucrurilor la care trebuia să ne așteptăm. Și mai multe manevre diplomatice! De data aceasta, Rusia părea să se pregătească pentru o avansare. Timp de doi ani consecutivi, ea a fost clasată la Nivelul 3, și pe bună dreptate, căci are o problemă imensă cu traficul de persoane; nivelul corupției din poliție și guvern, al indiferenței și al complicității lor este uluitor. Grupurile infracționale desfășoară practic nepedepsite acest comerț. Guvernul rus închide ochii chiar și la recrutarea pentru prostituție a unor fete de

paisprezece ani! Cu toate acestea, Ely-Raphel a atribuit Moscovei meritul de a fi inițiat acțiuni pe mai multe fronturi:

Rusia lucrează. Rusia recunoaște că are o problemă cu traficul de persoane. Ea oferă finanțare pentru asistența și compensațiile destinate anumitor victime, precum și pentru protejarea drepturilor lor. Se ocupă de victime; ele nu mai sunt trimise la închisoare sau urmărite în justiție pentru prostituție, așa cum se întâmpla înainte. Iar Duma (parlamentul Rusiei) ne-a cerut sfaturi și informații pentru a elabora un proiect de lege privind traficul de persoane. Așadar, toate acestea sunt vești bune. Totuși, Rusia nu are o lege privind traficul de persoane. Și cazurile anchetate sunt puține. Este motivul pentru care ea se află încă la Nivelul 3. Dar Rusia face eforturi.

Având în vedere situația cumplită cu care se confruntă femeile traficate din Rusia, promovarea acestei țări la Nivelul 2 ar fi o sfidare totală a legii privind victimele traficului de persoane și protecția împotriva violenței.

În ciuda valului de critici, oficialii de la Departamentul de Stat american susțin că fac ceea ce trebuie. Pe 19 iunie 2002, Paula Dobriansky, subsecretar de stat, a apărut înaintea Comisiei de Relații Internaționale a Camerei Reprezentanților a SUA pentru a răspunde criticilor aduse departamentului ei. Dobriansky a replicat spunând că argumentele de ordin politic nu erau un factor în evaluarea modului în care guvernele străine respectă standardele minime în eliminarea traficului de persoane. „Mulți dintre prietenii și aliații noștri sunt clasati la Nivelurile 2 și 3”, a susținut ea. „Pur și simplu, ei nu îndeplinesc standardele minime.”

Răspunzând la întrebările cu privire la criteriile fundamentale folosite în clasificarea țărilor, Dobriansky a explicat:

În primul rând, am auzit persoane care spuneau că plasarea anumitor țări la Nivelul 2 înseamnă că acestea primesc o „notă de trecere”. Fără îndoială că la Nivelul 3 sunt clasăți cei mai mari contravenienți, dar clasarea la Nivelul 2 înseamnă că țările nu se conformează pe deplin standardelor. Clasarea la Nivelul 2 nu reprezintă o notă de trecere. Țărilor nu le place să fie clasate la Nivelurile 2 și 3 și au contestat concluziile noastre. În plus, țările de la Nivelul 2 nu vor să riște să fie declarate la Nivelul 3 în anul următor și să se confrunte cu sancțiuni, inclusiv cu posibilitatea sistării ajutoarelor care nu au caracter umanitar.

În al doilea rând, și legat de acest lucru, este faptul că persoane într-un totu respectabile pot să nu fie de acord cu nivelul la care au fost clasate anumite țări. Congresul a cerut să evaluăm „efortul semnificativ” pe care-l face țara respectivă. Ceea ce constituie un efort semnificativ, așa cum este el definit în lege, poate fi analizat și discutat în mod diferit, în funcție de cine face acest lucru. Nici o țară, inclusiv a noastră, nu depune eforturi suficiente, atâta vreme cât traficul de persoane continuă să existe. Acestea fiind spuse, progresele unei țări vor fi foarte diferite de progresele altor țări, după cum circumstanțele din fiecare țară sunt diferite și factorii care pot influența situația din fiecare țară pot fi, de asemenea, diferiți.

Nimeni nu crede că legile unei singure țări pot opri vastul și profitabilul comerț cu femei, care se situează, din punctul de vedere al câștigurilor în dolari, imediat după traficul de droguri și vânzările de arme de contrabandă. Legea SUA, cu sancțiunile sale economice aspre, ar fi putut juca un rol deosebit în salvarea a mii de fete de la o viață de sclave sexuale. Dar nu e mai puțin adevărat că situația traficului de persoane se înrăutățește foarte mult. Iar în timp ce persoanele care ar trebui să

acționeze dansează tangoul diplomatic, zeci de mii de femei și fete inocente sfârșesc prin a deveni sclave sexuale.

Guvernul SUA a decis că el va deveni șeriful lumii. Nimeni nu l-a obligat să își asume acest rol. Dar, de când a pornit el la atac, acțiunile reprezentanților săi principali au banalizat acest proces, recompensând reaua-voință. Legea privind victimele traficului de persoane și protecția împotriva violenței a oferit o ocazie extraordinară de a promova acțiuni care ar fi putut salva viețile și sănătatea multor femei și fete. Acea ocazie a fost în mare măsură irosită.

10. Terenul de joacă al șerifului

„Noi, soldații din trupele ONU de menținere a păcii, încercăm să stabilim legea și ordinea, iar ei se duc acolo și obțin servicii gratuite de la fete forțate să fie sclave sexuale“ (John Randolph, polițist din unitatea de Investigare a traficului de persoane pentru prostituție).

Atunci când guvernul american încearcă să evalueze și să pună ordine în problema traficului mondial de persoane, în mod evident, el nu se evaluează pe sine; acest lucru ar reprezenta un conflict de interese. Totuși, și guvernul american ar trebui evaluat. SUA se confruntă cu o problemă gravă: în fiecare an, aproximativ 20 000 de persoane sunt traficate în această țară, intrând fie pe calea aerului cu documente de călătorie false, fie ilegal pe uscat, prin Canada și Mexic. Totuși, pe teritoriul lor, SUA au făcut progrese importante în ceea ce privește urmărirea energetică a agresorilor, condamnarea lor la ani grei de închisoare și asistența oferită victimelor printr-o varietate de programe. De fapt, SUA pot fi considerate un lider. Așadar, având în vedere eforturile de pe plan intern, merită să fie clasate la Nivelul 1.

Dar într-un anumit caz penal a făcut o gafă de proporții, care a avut drept rezultat violarea repetată a mai multor tinere ucrainence inocente traficate în Los Angeles.

Era genul de conferință de presă la care visează forțele de poliție, ocazia de a apărea pe primă pagină a ziarelor din toată țara și de a primi felicitări. Pe 3 mai 2001, un grup de personaje cu figuri serioase din forțele federale de aplicare a legii s-au adunat la sediul FBI din Los Angeles pentru a anunța arestarea unei importante rețele de contrabandă cu persoane. De la un

pupitru improvizat, agenți FBI, flancați de colegi din Patrula de frontieră a SUA, Serviciul de Imigrare și Naturalizare (INS) și Departamentul de Justiție, au anunțat că au distrus o rețea internațională complexă care introdusese sute de „străini ilegali” din Ucraina în Statele Unite, pe la granița cu Mexicul. Dar era ceva mai mult de spus în legătură cu povestea aceasta. Ceva despre care agenții nu vorbeau și la care probabil că sperau, și se rugau chiar, că armata de jurnaliști care relatau evenimentul nu va face aluzie.

Intriga avea ceva dintr-un film hollywoodian. Totul a început cu o descoperire întâmplătoare de-a lungul unui drum îndepărtat și prăfuit din Tijuana spre San Diego. La sfârșitul anului 1999, un ofițer de la Patrula de frontieră a SUA a descoperit, în timpul unei inspecții de rutină, o cameră video. A vizionat înregistrarea, dar nu a putut înțelege nimic din ceea ce se spunea. Limba vorbită nu era, cu siguranță, spaniola. Înregistrarea a fost predată la cartierul general și trimisă la traducere. Când a revenit, băieții de la frontieră pur și simplu au jubilat. S-a dovedit că înregistrarea aparținea unui cuplu ucrainean care-și înregistra călătoria ilegală în Statele Unite. Drumul a fost pus sub supraveghere și, la scurt timp după aceea, Patrula de frontieră a prins un ghid mexican care introducea ilegal în țară alte cinci ucrainence. „Străinii ilegali” au fost interogați și, pe baza informațiilor pe care le-au furnizat, un flagrant a fost minuițios organizat de Ziua Sfântului Valentin, în anul 2000.

Până în luna mai a anului următor, capii rețelei și complicitii lor au fost arestați în urma unor razii efectuate în zori, în toată zona orașului Los Angeles. Arestarea a făcut obiectul știrilor de prima pagină. Agenții profitau din plin de lumina reflectoarelor. Nu se puteau lăuda în fiecare zi cu asemenea succese. În total, au fost inculpate optsprezece persoane, inclusiv șefa rețelei, ajutoarele principale și patru membri ai familiei ei.

„Această anchetă subliniază și mai mult caracterul global al crimei organizate... și amenințările din afară, de care suntem acum conștienți“, a punctat la conferința de presă James DeSarno, directorul adjunct al FBI. Procurorul General Adjunct al SUA, Dan Saunders, a remarcat apoi că „printre persoanele străine erau și femei tinere care, la sosire, au fost vândute rețelilor de prostituție“

Acea noutate picantă a atras cu siguranță atenția vânătorilor de știri. La urma urmei, trecerea ilegală de persoane peste frontiera cu Mexicul în SUA nu era cine știe ce noutate. Această știre, însă, avea o întorsătură nouă, senzațională. Vânzarea și introducerea ilegală a unor tinere femei din Kiev în Los Angeles pentru a lucra ca prostituate era un subiect demn de prima pagină.

Dar, în relatarea detaliilor flagrantului, anchetatorii au trecut repede peste câteva fapte importante. Mai întâi, o crimă. Și nu orice crimă. Victima era Liuda Petușenko, prostituată și între-prinzătoare patroană de bordel, care conducea o agenție de dame de companie de lux din apartamentul ei din San Fernando Valley. În al doilea rând, faptul că șase dintre ucrainencele introduse ilegal de rețea în țară fuseseră forțate să se prostitueze. Patru fuseseră cumpărate de Petușenko, iar una dintre ele, o blondă încântătoare de douăzeci și doi de ani pe nume Oksana Meșkova, a fost acuzată de moartea femeii.

De asemenea, o altă chestiune pe care agenții nu au abordat-o, în principal pentru că reporterii nu le-au cerut acest lucru, a fost de ce FBI, INS și Patrula de frontieră a SUA nu le-au salvat pe aceste femei înainte de a fi vândute pentru prostituție și sclavie sexuală.

În timpul operațiunii, între lunile mai și septembrie 2000, anchetatorii au interceptat telefoanele fixe, telefoanele mobile și faxurile suspectilor principali implicați. Pe baza înregistrărilor, precum și a unor e-mailuri importante, au aflat de existența a șase „evenimente“, fiecare implicând un grup diferit de ucraineni

care erau introduși ilegal în SUA. Au mai aflat că era o diferență între unul dintre aceste grupuri și celelalte: persoanele care făceau parte din el erau traficate pentru piața sexului din Los Angeles. Prin intermediul interceptărilor, s-a făcut o descoperire de-a dreptul îngrijorătoare, anume că tinerele femei din acest grup nu știau nimic despre ceea ce le așteaptă. Totuși, cei care interceptau telefoanele, cei de la FBI, știau cu siguranță acest lucru. I-au auzit pe contrabandiști discutând despre întregul plan. Au auzit că femeile au fost supărate când li s-a spus ce le așteaptă. Și i-au auzit pe contrabandiști discutând despre modalitățile de a le împiedica pe femei să fugă.

Cu toate acestea, în vreme ce cinci din cele șase grupuri diferite de străini introduși ilegal au fost capturate imediat de agenți, unele chiar la câteva minute de la sosirea pe teritoriul american, cel de-al șaselea grup, compus din femei, nu a fost arestat decât după moartea patroanei de bordel din Los Angeles... *șase săptămâni mai târziu*. O întârziere considerabilă, care sfidează logica și încalcă limitele morale și etice. Pentru victime, aceasta a însemnat zile, nopți și săptămâni de sclavie sexuală. Și în toată această perioadă autoritățile nu au făcut decât să asculte și să privească... și au rămas liniștite în așteptare.

Întrebarea este: ce așteptau? Autoritățile cunoșteau exact momentul în care aceste femei au intrat ilegal pe teritoriul SUA. Le puteau aresta atunci. Mai mult, știau exact ce urma să li se întâmple. Știau că femeile erau supărate că sunt forțate să devină prostituate. Odată ce femeile au ajuns la destinație, FBI știa unde erau ținute. Au auzit chiar o discuție în care se spunea că una dintre ele a fost violată. Cu toate acestea, nu au făcut nici o mișcare.

Aștepta FBI să se întâmple ceva mai demn de interes? Pentru că, dacă aceasta era intenția, asta s-a întâmplat cu siguranță. Petușenko a fost bătută cu bestialitate și apoi împușcată în piept de la foarte mică distanță, o crimă care avea legătură directă

cu rețeaua de contrabandă. Neștiind cum să justifice cadavrul patroanei de bordel, FBI s-a străduit să limiteze pagubele. În cele din urmă însă, nu au avut de ce să-și facă griji. Femeile traficate au sfârșit prin a fi doar o notă de subsol a operațiunii principale: anihilarea unei bande internaționale implicate în contrabanda cu persoane.

Un personaj-cheie în această intrigă a fost Tetiana Komisaruk, descrisă în documentele FBI ca un adevărat fundaș de fotbal american brutal și obscen, amatoare de limbaj colorat și gata să arunce cu amenințări. Preocupată de detalii, ea le numea pe persoanele pe care le introducea ilegal în țară „proștii” sau „marfa”. Tetiana era hotărâtă să păstreze profiturile în familie. Din imperiul ei de contrabandiști de pe partea americană a frontierei făceau parte soțul ei Valeri, cele două fiice și un ginere.

În vreme ce Tetianei îi lipseau bunele maniere, principalul ei ajutor emana carismă și încredere. Serge Mezheritski, fiu al unor evrei emigrați, a candidat odată, fără succes, pentru un loc în consiliul municipal din West Hollywood, o zonă intens populată de imigranți ucraineni și ruși. Dar acesta era greu de prins. Era cunoscut sub o serie de pseudonime, printre care Serghei Parfenov, Serge Merritt și Serioja.

Banda avea și câțiva asociați importanți în capitala Ucrainei, Kiev, inclusiv directorul și câțiva angajați ai unei agenții de voiaj numite Svit Tours. Conform unui affidavit de 113 pagini întocmit la Tribunalul Districtual din Los Angeles, SUA, planul operațiunilor de contrabandă era pus la cale la Svit Tours. Era planul perfect. Agenția de voiaj recruta bărbați și femei în Kiev, le procura vize de turist valide pentru Mexic și-i transporta cu avionul în Ciudad de Mexico, prin Amsterdam. Din Ciudad de Mexico, turiștii erau transportați cu autobuzul fie într-un hotel din Tijuana, fie într-o vilă din orașul vecin, Rosarita. Apoi erau introduși ilegal în SUA pe jos, cu mașina sau cu vaporul. Odată trecuți frontiera, erau urcați repede într-un autobuz sau

într-un tren care mergea la aeroportul de la Los Angeles pentru a lua avionul către New York, Cleveland, Chicago și Detroit. Autoritățile americane au arestat 200 dintre acești străini ilegali, dar numărul lor total pe o perioadă de doi ani este posibil să se fi ridicat la 2 000. Și, ținând cont de faptul că fiecare turist plătea un preț ridicat pentru „Pachetul turistic pentru Mexic“, operațiunea era una profitabilă.

Deși majoritatea străinilor ilegali au fost expulzați, câțiva au fost păstrați în SUA ca martori. După ce Nina Rogozina a fost arestată pentru intrare ilegală în SUA, ea a explicat agenților FBI cum funcționa operațiunea. Potrivit prospectului, pachetul includea o viză de turist pentru Mexic, un bilet de avion dus-întors și cazarea la hotel. Prețul: 3 150 de dolari. Mai mult, pachetul includea o legătură directă cu contrabandiștii. Pe 7 august 2000, ea și alte trei ucrainence au părăsit Kievul cu destinația Ciudad de Mexico. De acolo, au luat un autobuz spre Tijuana, unde s-au cazat la hotelul Plazas Las Glorias. Trei zile mai târziu, un bărbat care s-a recomandat Serioja (Mezheritski) s-a întâlnit cu ele pentru a stabili detaliile privind trecerea ilegală a frontierei. Prețul: 2 500 de dolari bani gheață. Săptămâna următoare, contrabandiștii i-au luat pe primii doi membri ai grupului și Serioja a informat-o pe Rogozina că operațiunea a reușit. Patru zile mai târziu, ea și cealaltă persoană rămasă au intrat în portbagajul unei mașini. Mașina a fost oprită la punctul de control american San Ysidro și întregul grup a fost arestat.

Pe scurt, interceptările FBI și supravegherea video au dat la iveală alte cinci operațiuni de trecere ilegală a frontierei similare. A șasea însă era un caz aparte. Conform documentelor FBI, șase femei tinere au sosit în Mexic din Ucraina, la începutul lui iunie 2000. Înregistrările conversațiilor dintre Tetiana și acoliții ei indică în mod clar că femeile urmau să fie folosite ca prostituate. A mai ieșit la iveală că Mezheritski a pus la cale un plan grandios de a forma o rețea de prostituție care să-i aducă

10 000 de dolari pe zi. Pentru a-și mări profiturile ilicite, spera să-i șantajeze pe unii clienți bogați de la Hollywood cu casete video în care ei erau înregistrați în secret în ipostaze fierbinți alături de aceste femei. Dar era o mică problemă: femeile nu aveau nici o idee că erau traficate pentru prostituție.

Într-o conversație interceptată în data de 2 iulie 2000, Valeri Komisaruk i-a spus soției lui că tocmai se întâlnise cu femeile la Tijuana și că acestea au fost șocate când au auzit ce li se cerea să facă. Cuplul a vorbit despre posibilitatea ca fetele să fugă. Tetiana i-a sugerat cu răceală că poate ar trebui „să le lege cu lanțuri”. Într-o altă înregistrare, Tetiana l-a avertizat pe unul dintre cumpărători, Garik Vinițki, un tip de patruzeci și unu de ani care locuia în West Hollywood, că „este foarte posibil ca marfa asta să fugă”. A subliniat că ea nu își asuma responsabilitatea dacă fetele fugeau. „În locul lor, aș fugi în primele cinci minute”, a spus ea.

Pe 4 iulie, șaptesprezece ucraineni au urcat la bordul bărcii de 11 metri aparținând lui Mezheritski. Puțin mai târziu, ambarcațiunea a acostat în portul de agrement din San Diego. Majoritatea ocupanților au fost duși repede la gară pentru a fi transportați rapid la Los Angeles. Dar cele șase femei au fost însoțite la hotelul Travel Lodge, aflat în apropiere de port. Vinițki aștepta. A ales două femei, Helena și Vika. Petușenko le-a luat pe celelalte patru. Tetiana a primit 2 500 de dolari bani gheață pentru fiecare dintre femeile introduse ilegal în SUA.

În următoarele săptămâni, supravegherea FBI a dezvăluit că planul lui Mezheritski mergea ca pe roate și că făcea bani cu lopata. În diferite ocazii, acesta a discutat despre operațiunea lui cu asociați și prieteni, lăudându-se cât de mulți bani câștigau fetele, cât de mult munceau și ce talente sexuale aveau.

Au discutat chiar și despre locul unde erau ținute fetele. FBI a ascultat, dar nu a făcut nimic.

În alte rânduri, Mezheritski, peștele, le-a explicat asociaților de unde să ia și unde să livreze femei. Polițiștii nu au acționat nici de data aceasta. Într-o convorbire înregistrată, acesta poate fi auzit vorbind despre folosirea unei femei în șantajarea unui client care nu bănuiește nimic și de la care să scoată un sfert de milion de dolari. Într-o altă convorbire, și-a sunat avocatul, pe Alex Vankovn, cerându-i să facă rost de un act de identitate fals pentru una dintre fete.

Vankovn a răspuns: „Nu are încă douăzeci și unu de ani. Trebuie să-i facem acte ... Va trebui să vorbesc cu ei să le facă.“ Avocatul i-a spus ulterior lui Mezheritski că „ei se ocupă de permisul acesteia de conducere.... E fals, dar pare autentic“

O lună după aceea, interceptările arătau că apele începeau să se aleagă. Femeile deveneau necooperante și dificile. Dar Mezheritski nu avea de gând să le lase să plece; din punctul lui de vedere, încă îi datorau bani. Apoi, neprevăzutul s-a întâmplat. Cineva a fost ucis.

Pe 18 august, la ora 1.26 dimineața, Mezheritski a primit un apel frenetic de la avocatul său, convorbirea fiind înregistrată în întregime.

— Ți-a omorât prietena... Ți-a distrus complet afacerea! a strigat Vankovn.

— Da, prietene, tocmai mi-a distrus complet afacerea, a răspuns Mezheritski.

Persoana la care se refereau era Alex Gabay, cunoscut și sub numele de „Boxerul“, un arhitect de treizeci și șase de ani a cărui familie a emigrat din Rusia când el era încă adolescent. Gabay fusese coleg de liceu cu Mezheritski și Vankovn.

Când detectivii de la omucideri din Los Angeles au sosit la apartamentul lui Petușenko, au găsit-o zăcând plină de sânge pe podeaua din dormitorul ei. Au adunat cu greu probe. Căutarea nu a scos la iveală indicii concrete, doar un dulap plin de lenjerie scumpă și o noptieră ticsită cu prezervative. A urmat

apoi o descoperire-cheie: când au început să urmărească apelurile primite și pe cele date, au descoperit microfonul din telefonul lui Petușenko. După aceea, nu le-a luat mult polițiștilor să pună cap la cap evenimentele. Problema care se punea era de a distinge între interesul personal și adevăr.

Detectivii de la Omucideri din Los Angeles l-au interogat pe Mezheritski pe 6 septembrie, iar el a mărturisit rapid. A recunoscut că era implicat în introducerea ilegală a străinilor în țară pe la frontiera cu Mexicul, indicând-o pe Tetiana ca fiind capul rețelei și pretinzând că ea a făcut toate aranjamentele de călătorie cu traficanții din Kiev. Apoi le-a povestit detectivilor despre călătoria pe care a făcut-o în Mexic la începutul lui iunie, când s-a întâlnit din întâmplare cu șase fete care așteptau să fie transportate peste graniță. Tetiana, a susținut el, i-a spus că erau „târfe”. Dar după ce a discutat cu ele, a spus Mezheritski, el a constatat rapid că nu erau prostituate și că fuseseră păcălite, ca să vină în SUA, unde să lucreze ca femei de stradă. Când a contactat-o pe Tetiana pentru a-și exprima îngrijorările, aceasta l-a informat, a spus el, că două persoane plătiseră deja călătoria fetelor și că urmau să le ia de îndată ce vor sosi în San Diego.

Mezheritski a declarat că ideea de a fi transportat fete peste graniță pentru a lucra împotriva voinței lor ca prostituate era deosebit de stânjenitoare pentru el și a negat cu hotărâre orice implicare în acest comerț. Era ceva care nu se potrivea deloc cu busola sa morală, a spus el, adăugând că incidentul introducerii ilegale a acestor femei în țară era, de fapt, începutul sfârșitului asocierii lui cu Tetiana. A mai spus că a rupt relațiile de afaceri dintre ei, pentru că ea le forța pe fete să se prostitueze. Mezheritski a recunoscut fără probleme introducerea ilegală a unor persoane disperate în țara tuturor posibilităților, dar s-a oprit atunci când a venit vorba de sclavia sexuală.

Când a fost adusă pentru a fi interogată, pe 25 septembrie, Tetiana a oferit o variațiune pe aceeași temă. A recunoscut și ea

introducerea ilegală de persoane în SUA, dar a negat vehement orice implicare în orice tip de prostituție sau sclavie albă. Cum era de așteptat, a pretins că Mezheritski era creierul din spatele întregii operațiuni. Tetiana le-a spus detectivilor și despre planul lui Mezheritski de a fixa camere video ascunse în mai multe apartamente pentru a putea obține prin șantaj sume mari de bani de la clienții care se culcau cu prostituatele.

Deși poveștile lor nu se potriveau, un lucru era clar pentru polițiștii din Los Angeles: fetele fuseseră traficate pentru prostituție împotriva voinței lor. Olena G., una dintre cele șase fete, a spus detectivilor cum a făcut-o Mezheritski să părăsească Ucraina, promițându-i o slujbă de manechin. A recunoscut că a fost introdusă ilegal în SUA în cadrul unui grup de șaptesprezece persoane, cu o ambarcațiune condusă de soțul Tetianei, Valeri. După ce au debarcat, Petușenko i-a spus că va trebui să muncească pentru a plăti o datorie de 8 000 de dolari. Olena a jurat că nu avea nici cea mai vagă idee că se aștepta de la ea să lucreze ca prostituată. Dacă ar fi știut asta, nu ar fi plecat niciodată din Ucraina. Relatările celorlalte cinci femei erau asemănătoare.

În ceea ce-l privea, Vinițki a recunoscut că le-a cumpărat pe două dintre femei, dar s-a plâns că nu era mulțumit de achiziția făcută, pentru că „nu erau pregătite pentru ceea ce li se cerea“. Era evident, a spus el, că nu erau la curent cu ceea ce urmau să facă la sosire și că vestea că va trebui lucreze ca prostituate a fost un șoc pentru ele. El a observat, când le-a întâlnit pentru prima dată pe femei la motelul de la San Diego, că nu păreau în regulă. Nu aveau atitudinea potrivită muncii pentru care erau aduse și erau extrem de abătute.

Detectivii de la Omucideri și-au îndreptat apoi atenția asupra „Boxerului“. Au aflat că în urmă cu câteva săptămâni, înainte de crimă, Mezheritski a dat o petrecere pentru cele patru noi ucrainence din grupul lui de prostituate. Gabay era unul dintre

oaspeți și s-a îndrăgostit brusc de una dintre ele: Oksana Meșkova. I-a cerut să se mute cu el în loftul lui din Los Angeles. Ea nu a ratat șansa de a scăpa de patroana ei exigentă.

La procesul crimei din ianuarie 2002, Ronald D. Hedding, avocatul lui Gabay, l-a descris pe clientul său ca pe un cavaler ce salvează o domnișoară aflată în necaz. El a spus că Gabay a văzut o tânără speriată, care era singură într-o țară străină, nu știa limba și care era evident că nu voia să lucreze ca prostituată. „Alex încerca să o ajute să scape de acolo. S-au întâlnit, s-au îndrăgostit și ea s-a mutat cu el“, a spus Hedding. „Aveți în fața dumneavoastră un bărbat care încerca să ajute o femeie. Nu exista absolut nici un motiv pentru ca el să fi ucis pentru ea.“

Conform probelor, pe 17 august, Gabay și Oksana s-au dus la apartamentul lui Petușenko cu intenția de a afla ce se întâmplase cu Vika, una dintre fetele care veniseră din Ucraina. Patroana nu avea chef de discuții. La urma urmei, pierduse 8 000 de dolari din cauza refuzului Oksanei de a lucra pentru a-și plăti datoria. A urmat apoi o dispută aprinsă și cele două femei au ajuns la lovituri. Câteva momente mai târziu, Petușenko zăcea moartă pe podea în urma unei răni provocate de o împușcătură în piept. Gabay și-a susținut nevinovăția de-a lungul întregului proces, spunând că Oksana a împușcat-o pe femeie cu pistolul lui. Oksana a declarat că prietenul ei a intervenit în dispută și a ucis-o pe Petușenko. Și ea a fost acuzată de crimă, dar procurorii au renunțat la acuzații după ce aceasta a acceptat să depună mărturie împotriva fostului ei iubit. Juriul l-a găsit pe Gabay vinovat de crimă de gradul doi și, pe 9 martie 2002, a fost condamnat la douăzeci și cinci de ani de detenție.

Procesul rețelei de trafic de persoane Komisaruk-Mezheritski a început cu adevărat pe 6 mai 2002. În pledoaria sa de deschidere, procurorul general adjunct Mark Aveis a descris această rețea care lucra numai cu numerar ca pe o operațiune „cu servicii

complete“ El a prezentat imaginea unei afaceri ilegale de familie, în care fiecare membru avea sarcini bine definite, de la a-i învăța pe așa-zișii imigranți cum să se poarte și să se îmbrace ca americanii, până la a-i pregăti pentru a ști ce să spună agenților de la Patrula de frontieră dacă erau prinși. Aveis a descris-o pe Tetiana ca fiind capul rețelei, responsabilă pentru supravegherea „venirilor și plecărilor“ ucrainenilor introduși ilegal. Soțul ei, Valeri, „ajuta la gestionarea punctelor de escală din Mexic“ Mezheritski furniza ambarcațiuni și mașini pentru introducerea ilegală a străinilor în țară și „colabora cu ghizii mexicani pentru conducerea străinilor ilegali în Statele Unite“. Aveis s-a referit, de asemenea, la ore întregi de convorbiri pe telefoanele mobile interceptate, pe care le-a asemănat cu un „comentariu detaliat făcut de inculpați cu privire la propria activitate“

Avocata apărării, Ellen Barry, care îl reprezenta pe Valeri Komisaruk, a atras atenția juriului că străinii introduși ilegal în țară, martori ai acuzării, nu erau inocenți. „Erau dispuși să înșele pe oricine era nevoie pentru a trece frontiera“, a spus ea. „Iar când au fost prinși și au aflat ce era dispus guvernul să le ofere, erau gata să facă și să spună orice li se cerea.“ Clientul ei a ajutat la împlinirea viselor unor ucraineni care căutau cu disperare o viață mai bună în Statele Unite, a adăugat Barry. „Visul lor era atât de puternic, încât au făcut orice a fost posibil pentru a ajunge aici.“

Șapte săptămâni mai târziu, după trei zile de deliberare, capii rețelei și complicitii lor au fost găsiți vinovați. Tetiana a fost condamnată mai târziu la paisprezece ani de detenție, Valeri la doisprezece ani și jumătate și Mezheritski la șaptesprezece ani și jumătate – pedepse dure, ce trimit un mesaj clar infractorilor care se gândesc să intre în afaceri de contrabandă cu persoane și trafic de femei.

Însă un fapt pe care procesele nu l-au abordat deloc a fost acela că această crimă ar fi putut fi împiedicată, așa cum ar fi

putut fi împiedicate și suferințele îndurate de cele șase ucrainence vreme de șase săptămâni lungi și chinuitoare. Dacă FBI ar fi prins această rețea de contrabandă de îndată ce a aflat ce se întâmpla, Petușenko ar fi probabil în viață astăzi și femeile forțate să se prostitueze nu ar fi nevoite să poarte pentru tot restul vieții lor povara acestui coșmar.

Aceasta nu înseamnă însă că dovezile nu erau concludente sau insuficiente pentru a acționa imediat. Mai multe agenții americane de aplicare a legii care au participat la ancheta asupra acestui caz de contrabandă au recunoscut că înțelegeau faptele și evenimentele care aveau loc chiar sub nasul lor. Semnale de alarmă erau peste tot. Într-una dintre multele declarații sub jurământ luate de FBI, agentul special Hiram Prado de la Patrula de frontieră a SUA a mărturisit că, după ascultarea înregistrărilor și având în vedere pregătirea și experiența acumulată de-a lungul anilor, credea că Tetiana și soțul ei vorbeau despre „introducerea clandestină a femeilor în Statele Unite pentru a fi folosite ca prostituate“. El mai credea că fetele erau introduse clandestin pentru a fi folosite pentru prostituție „de către Vinițki și alții“ și că Vinițki a contactat asociați de-ai săi din Ucraina pentru „a ademeni“ fete să vină în Statele Unite.

În traducere: femeile nu erau implicate de bunăvoie în această rețea de prostituție. Acesta este, desigur, doar unul dintre multele documente care arată că FBI înțelegea perfect ce se petrecea, dar nu a intervenit să oprească lucrurile decât atunci când a fost mult prea târziu. Era evident de la bun început că acesta era un caz clasic de trafic de femei pentru exploatare sexuală. Înregistrările au arătat acest lucru. Documentele pregătite de diferiții anchetatori indicau acest lucru în mod clar. De asemenea, este important să observăm că în timp ce femeile erau ținute sub „supraveghere“, autoritățile americane au descoperit câțiva cetățeni străini ucraineni în alte cinci „evenimente de trecere ilegală a frontierei“. Diferența este că nici unul dintre ei nu era destinat

să lucreze în domeniul prostituției, pentru că aveau toți rude și prieteni în SUA și își plătiseră în totalitate cheltuielile de transport.

Singura concluzie care decurge de aici, pentru că FBI nu va dori să comenteze, este că autoritățile americane au identificat un caz potențial de trafic de femei și, întrucât aceasta era o chestiune politică fierbinte, au vrut să profite de ocazie pentru a fi în atenția publicului. Ce alt motiv ar fi avut să aștepte? Victimele trebuiau mai întâi să fie traficate și apoi trebuia construit un caz solid. Cu alte cuvinte, asemenea unor miei de sacrificiu, femeile ucrainene trebuiau forțate să se prostitueze și violate.

Cazul de la Los Angeles, oricât de superficial a fost rezolvat, nu este cu siguranță un motiv suficient pentru a retrograda SUA la nivelul inferior. Totuși, și SUA trebuie judecate pentru ceea ce fac ambasadorii bunăvoinei pe care îi trimit în țări străine, iar dacă se ține cont fie și numai de acest criteriu, SUA merită să fie arătate cu degetul prin plasarea la Nivelul 3. În primul rând, bărbații, cetățeni americani, reprezintă majoritatea turiștilor sexuali care călătoresc prin toată lumea în căutarea aventurilor de o noapte. De asemenea, mai multe împrejurări internaționale importante au arătat în mod concret că americanii nu practică ceea ce predică și că, atunci când sunt prinși, se refugiază într-o geopolitică rudimentară.

Când Departamentul de Stat al SUA a plasat Coreea de Sud la Nivelul 3 în primul său raport TIP, a acuzat pe drept guvernul coreean că ia „puține măsuri pentru a combate această problemă relativ nouă, și care se înrăutățește, a traficului de persoane“ Se înțelege de la sine că această adevărată palmă pentru Coreea a atras critici dure din partea acesteia, un important aliat al SUA din Extremul Orient. Fraza-cheie din evaluarea SUA a fost că traficul în Coreea de Sud „este relativ nou și se înrăutățește“ Dar când oficialii coreeni au expus americanilor cauza principală

a problemei într-un discurs precis și clar, în spatele ușilor închise, oficialilor Departamentului de Stat li s-a ordonat rapid să corecteze erorile perspectivei lor.

Un an mai târziu, Republica Coreea era proiectată în grupul statelor de la nivelul cel mai de sus în raportul TIP din 2002, care declara că acest stat „se conformează pe deplin standardelor minime pentru eliminarea traficului”. Cu toate acestea, cu doar trei luni mai devreme, propriul Raport de țară al Departamentului de Stat referitor la practicile în domeniul drepturilor omului menționase că „femei din Rusia sunt traficate pentru exploatare sexuală”

Așadar, ce se afla în realitate în spatele întoarcerii de 180 de grade a Departamentului de Stat? Ei bine, răspunsul poate fi aflat chiar în jurul celor aproape 100 de baze militare americane din Coreea de Sud, unde 37 000 de soldați americani sunt staționați pentru a apăra democrația și libertatea. La mică distanță de fiecare bază se aflau așa-numitele orașe de campanie sau, în termeni mai expliciți, un loc de joacă pentru soldații americani. Acești soldați se îngămădesc cu sutele la baruri cu nume precum America, Dallas, Hollywood, USA, Las Vegas, Double Deuce, Cowboy și New York.

Orașul cel mai notoriu este Tongduchon, aflat alături de Tabăra Casey, cea mai mare bază americană, care adăpostește 13 000 de soldați americani din Divizia a II-a de infanterie. Înăuntrul cluburilor de noapte, cu inscripții în coreeană care înseamnă „rezervat străinilor”, gazde rusoaice și filipineze îmbrăcate sumar își dispută atenția soldaților singuri. În mod oficial, femeile sunt „persoane responsabile de relațiile cu invitații”. Soldații le numesc în glumă „fete umede”. În separeuri întunecate, bărbați tineri le pipăie pe femei sau plătesc ceva în plus pentru a folosi o cameră din spate pentru mai multă intimitate. Conform regulamentelor militare americane, aceste baruri rău famate sunt în afara zonelor permise și orice soldat

prins în flagrant delict este pasibil de pedeapsă. Soldații americani trebuie, de asemenea, să respecte legile țării-gazdă, iar prostituția este ilegală în Coreea de Sud.

Guvernul coreean este tot atât de vinovat pentru acest comerț pe cât este armata americană. Când aceste femei intră în țară cu așa-zise permise de muncă în domeniul divertismentului, oficialii guvernamentali știu foarte bine unde se duc și ce vor face. În termeni neacademici, ele sunt pur și simplu carne de tun pentru ceea ce este cunoscut în termeni eufemistici sub numele de R și R (repaus și recreere), o activitate care există încă din vremea când armata SUA a sosit pentru prima dată în țară, în anii 1950.

Pe atunci, barurile orașelor de campanie erau pline de femei coreene sărace și disperate. Dar, odată cu trecerea anilor și ameliorarea condițiilor economice, localnicele au optat pentru slujbe adevărate în uzine și fabrici. Barurile au început să se golească și golul acesta trebuia umplut într-un fel sau altul. Prin urmare, proprietarii de cluburi s-au grupat în Asociația Coreeană de Turism Special și au început să facă presiuni asupra guvernului, la sfârșitul anilor 1990, să le permită femeilor străine să intre în țară pentru a lucra ca animatoare de bar. Ca urmare, a fost creată atotcuprinzătoarea viză de muncă în domeniul divertismentului (E-6), iar Asociația Coreeană de Turism Special a pornit la vânătoare de animatoare străine. Acest lucru era extrem de simplu: era nevoie să dai doar un telefon la cineva care cunoștea pe altcineva care avea legături cu crima organizată. În foarte scurt timp, au fost identificate două ținte rapid disponibile: rusoaicele și filipinezele.

Un raport întocmit de Ministerul de Justiție al Coreei de Sud precizează că, din 1999 până în 2002, numărul vizelor E-6 eliberate femeilor străine a crescut cu peste 50% în fiecare an. În 1999 erau 2 522. Un an mai târziu, 4 317. În 2001, numărul a sărit la 6 980, iar în prima parte a anului 2002, au fost elibe-

rate 6 230 de vize. Din acel total, mai mult de 4 200 de femei erau înregistrate ca lucrătoare în barurile, cluburile de noapte și hotelurile din așezările din preajma bazelor militare ale SUA. În 2002, femeile ruse reprezentau majoritatea „animatoarelor”, cu 1 813 persoane, urmate de 1 471 de femei din Filipine, 643 din Uzbekistan, 126 din China, 113 din Ucraina, 44 din Bulgaria și 34 din Kazahstan.

Viza E-6 este un secret cunoscut de toată lumea. Poliția coreeană a recunoscut public că nu este nimic altceva decât o acoperire pentru prostituție. Organizațiile de femei din Coreea au documentat zeci de cazuri în care deținătoarele de vize sunt victimele rețelelor de trafic pentru prostituție. Ele sunt cumpărate, sunt proprietatea peștelui lor, de obicei proprietarul barului, și li se cere să lucreze pentru a plăti prețul cu care au fost cumpărate, prestând servicii sexuale pentru soldații americani.

Un raport intitulat „O analiză a datelor privind traficul de persoane din Republica Coreea”, realizat pentru Organizația Internațională pentru Migrație și făcut public la sediul acesteia din Geneva în septembrie 2002, a tras concluzia că „situația femeilor traficate din Coreea de Sud este foarte gravă”. Raportul acuza faptul că tinerele străine sunt ademenite în Coreea de Sud pentru că sunt considerate „esențiale pentru supraviețuirea afacerilor din orașele de lângă bazele militare, afectate de scăderea numărului femeilor coreene care lucrau în cadrul lor”. De asemenea, studiul a făcut aluzie la un anumit nivel de implicare a crimei organizate în aducerea femeilor în țară și a estimat că sute de femei sosesc în fiecare lună în Coreea de Sud pentru a fi folosite exclusiv în industria sexului.

Comandamentul militar din SUA este conștient de multă vreme de această situație. Toată lumea de la Pentagon o știe. Ofițerii militari superiori ar trebui să fie orbi ca să nu vadă șirurile de baruri improvizate, atunci când intră sau ies cu mașinile din taberele militare. Și totuși practica aceasta este în continuare

tolerată. La urma urmei, băieții sunt băieți și, în opinia comandanților lor, merită și ei un pic de R și R.

Coreea de Sud nu este singurul loc unde trupele SUA se dedau la astfel de practici. Pe un alt continent, în cealaltă parte a lumii, soldații americani, împreună cu combatanți dintr-o mulțime de alte țări, își petrec orele libere în compania sclavelor sexuale ținute prizoniere în zeci de bordeluri și baruri din Bosnia-Herțegovina și provincia separatistă sârbă Kosovo. Multe dintre victime, în principal din Republica Moldova, România, Ucraina și Bulgaria, sunt abia adolescente. Iar soldații știu că majoritatea acestor tinere femei au fost traficate.

În ultimii trei ani, membrii forței internaționale de poliție sub mandat ONU au efectuat în toată regiunea zeci de razii pentru eliberarea acestor femei. Dar există o zonă pe care acești ofițeri de poliție au tendința să o evite: sectorul din Kosovo controlat de SUA. Când poliția face o razie în acel sector, o face numai cu acordul expres al comandamentului militar american.

În octombrie 2001, pe când investigam problema traficului de persoane, m-am îndreptat spre Priștina, capitala provinciei Kosovo. Acolo m-am întâlnit cu o echipă specială de polițiști din cadrul Unității de Investigare a Traficului de Persoane pentru Prostituție (TPIU) și am primit undă verde să iau parte la o serie de cinci razii în bordeluri. Raziile urmau să fie efectuate în sectorul american. Ceea ce s-a întâmplat m-a cutremurat până în măduva oaselor și m-a făcut să înțeleg mai bine realitatea.

John Randolph mergea agale pe coridorul aglomerat al tribunalului din Priștina, afișând din plin siguranța de sine și ținuta potrivite unui ofițer american de poliție judiciară. Era impresionant în uniformă-salopetă de culoare albastru-închis, împodobită cu steagul american și cu diferite alte însemne. Randolph sare de 1,80 m înălțime și are părul castaniu închis și ochi pătrunzători. Inițial polițist texan în Houston, el s-a angajat la

DynCorp, firma americană care recrutează polițiști americani pentru a participa ca polițiști internaționali la misiuni ale Națiunilor Unite din diferite zone fierbinți ale lumii. Misiunea lui Randolph era aceea de a instaura legea și ordinea în haosul din Kosovo. Din păcate, a tras lozul necâștigător și a fost reparțizat la TPIU, într-un loc izolat numit Gjilan, un oraș pe care el îl numește „o cloacă”, din cauza numărului uriaș de bordeluri.

În această zi de la începutul lui octombrie 2001, ofițerul se afla la tribunal pentru a însoți trei adolescente prin așa-zisul sistem juridic. Fetele fuseseră salvate cu o săptămână înainte în cursul unei razii într-un bordel din orașul Ferizaj, din apropiere. „Am eliberat șapte fete din Barul Mega”, a început Randolph pe un ton tăgănat. „Toate erau forțate să se prostitueze de către proprietar. Am închis localul definitiv și acum încercăm să-l convingem pe judecător să asculte ceea ce au fetele de spus despre ce li s-a întâmplat. Problema este că aici judecătorii preferă să-i creadă pe ai lor și nu pe aceste fete. Ei preferă să creadă că aceste fete sunt prostituate și nimic altceva.”

Randolph era un polițist hotărât și nu avea de gând să lase un judecător ezitant să-i compromită lui cazul. Muncise mult pentru razia de la Barul Mega și era în mod evident mândru de rezultat. De fapt, aproape mândru. Mai târziu, într-o cafenea de peste drum de tribunal, bând tacticos un capucino, Randolph a tunat și fulgerat împotriva situației sumbre din acea provincie balcanică uitată de Dumnezeu.

Nu există lege aici. Toată provincia e putred de coruptă. Proprietarilor de baruri li se rupe de polițiștii internaționali sau locali. Judecătorii sunt leneși, indiferenți, corupți, speriați sau au legături într-un fel sau altul cu acuzații, sau orice altă combinație din cheștiile astea. Nu poți avea deloc încredere în ei.

Dar ce mă enervează cel mai tare este inutilitatea ONU aici. Din zece polițiști internaționali, opt stau și freacă menta și sunt plătiți ca să nu facă nimic. Sunt în birou cu șase persoane

și sunt singurul care se spetește muncind. Așa că le-am spus: „Dacă nu vreți să munciți, duceți-vă acasă.” S-au uitat la mine și și-au văzut de treabă.

Dar mai era ceva care-l rodea pe Randolph, ceva mai adânc, mai sinistru, și care m-a șocat când a lăsat să-i scape asta în timp ce-mi povestea despre lovitura de la Barul Mega.

În timp ce le scoteam pe fetele astea afară, ele zâmbeau și făceau cu mâna unor soldați KFOR [Forța ONU din Kosovo] și la doi polițiști internaționali. Toți americani. La postul de poliție le-am întrebat pe fete dacă-i cunoșteau pe bărbați și ele au răs toate. Au spus că polițiștii și soldații au venit la bar într-o seară, cu câteva zile mai devreme, lăudându-se: „Noi suntem legea. Am putea să închidem localul ăsta”, iar după ce au băut câteva pahare, au avut parte de servicii gratuite. Au avut toți parte de fiole texane.

— Ce este o fiolă texană?

— Așa numim noi felația în Texas. Eram poate dezgustat și ofțicat de ei. Noi, soldați în trupele ONU de menținere a păcii, încercăm să stabilim legea și ordinea, iar ei se duc acolo și obțin servicii gratuite de la fete forțate să fie sclave sexuale.

— Ce ați făcut în legătură cu asta?

— Deocamdată nimic. Mă gândesc să-i dau pe mâna Afacerilor Interne.

În după-amiaza următoare m-am întors la tribunal. Cele trei românce eliberate în urma raziei de la Barul Mega erau programate să dea declarații în fața judecătorului. Oleksander Mazur, eficientul polițist ucrainean repartizat la unitatea TPIU din Priștina, m-a condus într-o cameră de la celălalt capăt al clădirii unde așteptau fetele. O interpretă neoficială stătea tăcută pe o bancă în fața lor. Citea o revistă de modă.

Mazur le-a zâmbit cald fetelor și le-a întrebat în ucraineană cum făceau față. Ele au chicotit nervos și au ridicat din umeri. „Uitați-vă la ele. Nu sunt decât niște copile“, mi-a spus întorcându-se spre mine. „Când le-am luat și le-am dus la postul de poliție arătau ca ultimele prostituate cu machiajul lor ieftin și fustele lor foarte scurte.“

Nici una dintre fete nu părea să aibă mai mult de șaisprezece sau șaptesprezece ani. Erau încordate și pe fețele lor se citea îngrijorarea. Cu doar o săptămână mai devreme fuseseră sclave sexuale, prestând servicii pentru doisprezece bărbați pe noapte. Totuși, în această zi, dacă nu luai în seamă fețele lor palide, arătau ca niște copii de liceu obișnuiți, în blugi, pulovere și adidași. Două dintre ele aveau părul scurt, castaniu, iar cealaltă avea părul brunet, lung până la umeri, cu șuvițe strălucitoare. Fețele le erau proaspete și inocente, dar ochii lor spuneau altceva. Erau plini de tristețe, neîncredere, frică și mânie, fără nici o urmă de bucurie sau exuberanță juvenilă. Fetele păreau dezorientate și, de teamă, se țineau strâns una de cealaltă.

— Mă duc să aflu ce se întâmplă cu judecătorul, a spus Mazur dispărând în holul aglomerat.

Întorcându-mă spre interpretă, am întrebat:

— Cum au ajuns fetele în Ferizaj?

Ea și-a ridicat ochii din revistă și le-a tradus întrebarea fetelor. Toate au răspuns aproape în șoaptă.

— Au fost aduse din România în Serbia și apoi prin munți de omul care le-a cumpărat. Au crezut că vor lucra ca ospătărițe, a spus interpreta cu un aer detașat.

— De cât timp sunt aici?

Arătând spre cele două fete cu părul scurt și castaniu, a răspuns:

— Ele sunt aici de patru luni. Cealaltă, de trei luni.

— Au fost bătute la barul unde lucrau?

Au fost schimbate câteva cuvinte.

— Trebuiau să facă ce li se spunea. Dacă refuzau, erau bătute.

— Clienții erau localnici?

— De cele mai multe ori.

— Și restul?

— Fetele spun că erau soldați... mulți soldați din trupele de menținere a păcii.

— Știi cumva ce naționalități aveau?

— Americani, greci, turci, ruși, au spus fetele.

Nu a fost nevoie de traducere.

— Și cei din poliția internațională?

— Americani, turci, indieni, africani, au spus ele.

— Polițiștii le plăteau?

Întrebarea a fost tradusă. Fetele au clătinat din cap în semn că nu.

— A cerut vreuna dintre ele ajutorul polițiștilor internaționali?

— Nu, au răspuns ele la unison.

— De ce?

— Nu aveau încredere în ei.

În acel moment, Mazur a intrat în grabă.

— Vino cu mine. John vrea să vorbească cu tine.

Randolph arăta furios când s-a repezit către mine.

— Am vorbit cu șeful meu de la DynCorp azi-noapte și mi-a spus să stau dracului departe de tine. Nu am autorizația să vorbesc cu jurnaliștii.

— De ce? am întrebat eu.

— DynCorp urăște mass-media! a strigat el. Șeful meu mi-a spus să nu vorbesc cu tine și mi-a spus că nu ai autorizația de a participa la nici o razie.

— Am autorizație de la UNMIK [Misiunea Națiunilor Unite din Kosovo] să particip la o razie, am spus eu calm.

— Nu și dacă DynCorp are un cuvânt de spus în asta, a ripostat Randolph.

Mazur m-a tras deoparte:

— Nu-ți face griji. Nu DynCorp m-a angajat. O să participi la razii, iar dacă John vrea să rămână la birou, o poate face.

Pe 4 octombrie 2001, Derek Chappell, un polițist canadian din Ottawa, și Romea Ponza, o polițistă italiană, au primit acordul cartierului general al UNMIK să mă ia cu ei în operațiunea care avea ca țintă cinci bordeluri din Ferizaj. Chappell mi-a explicat că raziile erau strict secrete. Nimeni din cei care participau la razii nu avea să cunoască țintele raziilor decât cu câteva momente înainte ca echipele să pornească spre ele. Toate telefoanele mobile trebuiau să fie închise în timpul instructajului și să rămână închise. Astfel, nimeni nu-i putea informa pe proprietarii de bar despre ceea ce urma să se întâmple. Aveam întâlnire cu Mazur și echipa lui la locul instructajului, baza militară ucraineană a ONU, aflată chiar în exteriorul orașului Gjilan, la ora 22.00. Comandourile ucrainene și o echipă canină de elită, tot ucraineană, urmau să plece în recunoaștere. Odată ce barurile nu mai prezentau nici un risc, urma să intrăm noi în acțiune.

În seara aceea, Chappell, Ponza și cu mine ne-am îndreptat cu un jeep către Ferizaj, în direcția frontierei cu Macedonia. Călătoria pe drumul șerpuit, plin de gropi, a durat aproape două ore și am trecut prin trei puncte de control militare, unul britanic, unul grec și unul american. Când am ajuns în cele din urmă la baza militară ucraineană, era întuneric și o liniște stranie peste tot. O santinelă solitară, care păzea poarta principală, ne-a lăsat să intrăm în complex, unde ne-am întâlnit cu ofițerul de serviciu. El ne-a dat veștile proaste.

— Am fost informat de Oleksander Mazur cu puțin timp în urmă că operațiunea a fost anulată, a spus el.

La cererea lui Chappell, ofițerul l-a sunat pe Mazur și mi-a înmănat telefonul.

— Nu știi ce s-a întâmplat, a spus Mazur. Totul era în regulă și dintr-odată, americanii au anulat raziile. E ceva foarte suspect în asta. Sunt plin de nervi. Simt că m-am discreditat în ochii tăi.

— Ai vorbit cu John Randolph? l-am întrebat.

— Da. A aflat că raziile au fost anulate înainte să-l sun eu. Cum spuneam, totul e foarte ciudat.

Mazur a spus că mai devreme, în aceeași zi, o tânără româncă a fugit dintr-un bar din Ferizaj și a reușit să ajungă la Priștina.

— A sărit de la o fereastră de la etajul trei. O cheamă Tina. Ea i-a spus anchetatorului TPIU de aici că alte două românce sunt ținute cu forța la bar. Era unul dintre barurile pe care urma să-l atacăm în noaptea asta. Mă simt foarte prost.

I-am cerut lui Mazur numărul telefonului mobil al lui Randolph. El a fost amabil și mi l-a dat.

Când l-am sunat, Randolph era la un bar din Gjilan.

— Ce s-a întâmplat? am întrebat eu, încercând să-mi păstrez calmul.

— Nu vreau să vorbesc despre asta la telefon.

— Atunci vin eu la tine.

Barul se afla pe marginea unui drum plin de hârtoape și de bălți de la marginea orașului. Când ne-am oprit, Randolph stătea în fața unei clădiri oarecare, împreună cu un bărbat între două vârste și o femeie. Nu purta uniforma și era îmbrăcat în blugi negri, o geacă neagră din piele și un tricou negru. Cuplul de lângă el era de naționalitate americană și, judecând după corporolența lor, am presupus că lucrau în administrație. Pe când se îndreptau spre ușă, am observat firma de pe fereastră: DynCorp.

— Ce dracu se întâmplă? l-am întrebat pe Randolph.

— Raziile au fost anulate, a spus el sec. Din comportamentul lui, mi-am dat seama că fusese și el amestecat în asta.

— Cine a anulat raziile?

— Comandantul forțelor americane de menținere a păcii din regiune, a răspuns el aspru.

În fața ușii biroului DynCorp, bărbatul corpolent s-a întors spre femeie și a mormăit cu voce tare:

— Ar trebui să-și țină gura.

Chappell a întrerupt conversația. Se întorcea la complexul militar ucrainean să vadă dacă putea afla mai multe despre decizia de a abandona raziile.

După ce a plecat el, m-am întors către Randolph și l-am întrebat încă o dată:

— De ce au fost anulate raziile?

— Cum ți-am spus, comandantul regiunii a oprit operațiunea pentru că nu a fost informat în prealabil de TPIU. Protocolul obișnuit nu a fost respectat și se pare că era enervat.

— Protocolul! am exclamat eu. Asta trebuia să fie o operațiune sub acoperire strict secretă, din câte am fost lăsat să înțeleg. Este, de asemenea, o operațiune a poliției împotriva bordelurilor care țin fete traficate, așa că nu văd ce legătură are cu armata americană.

Randolph nu a răspuns.

— Cum a aflat comandantul american de razii? am întrebat eu.

— Nu știu. Întreabă-l tu.

Am continuat să pun întrebări.

— Ai spus cuiva despre razii?

— I-am spus șefului meu.

— Care șef?

— Șeful meu de aici, de la DynCorp.

— Cred că glumești, nu? Ai spus unei companii care recrutează polițiști americani în Kosovo despre o operațiune secretă sub acoperire a poliției ONU! Ce treabă are un furnizor de polițiști americani să se amestece într-o operațiune ONU?

Randolph devenea vizibil neliniștit.

— Tu lucrezi pentru Națiunile Unite și operațiunile pe care le întreprinzi sunt pentru Națiunile Unite, am continuat eu. Din punctul meu de vedere, asta nu e treaba DynCorp.

— Lucrez pentru DynCorp și Departamentul de Stat al SUA. Ei sunt șefii mei și dacă ei îmi spun să nu iau parte la

o operațiune anume, atunci nu iau parte. Ei îmi plătesc salariul. Ei m-au angajat și tot ei îmi pot da imediat pașaportul și mă pot trimite acasă.

— Nu-mi vine să cred că ai divulgat o operațiune secretă celor de la DynCorp.

Fierbea sângele în mine și încercam să nu dau frâu liber mâniei.

— Știi că o româncă a scăpat în dimineața asta dintr-un bar din Ferizaj?

— Îhî, știu despre asta.

— Mazur mi-a spus că ea i-a informat pe polițiști că alte două românce sunt ținute captive în barul acela. Nu crezi că ar trebui să fie salvate?

Randolph nu a răspuns, dar expresia lui neliniștită spunea foarte multe. A privit în josul drumului. Chappell și Ponza se apropiau cu jeepul.

— Îmi amintești numele barului acela? Mazur mi l-a menționat, am spus eu, deși acesta nu o făcuse.

— The Playboy, a mormăit Randolph.

— După câte înțeleg, era unul dintre barurile care urma să fie atacat în seara asta, nu?

— Da.

— Deci ce ai de gând să faci?

— De ce nu-ți vezi de treaba ta?! a exclamat texanul exasperat.

Am continuat să-l țin sub presiune.

— Îți dai seama cât de urât arată chestia asta? Ești polițist ONU și știi că două fete străine sunt ținute într-un bordel împotriva voinței lor. Știi asta de la sfârșitul dimineții și stai și bei la bar în vreme ce ele sunt violate!

— O să-mi fac timp pentru asta.

— Când?

— Nu-ți dau ție raportul.

— Da, știu. Tu dai raportul numai la DynCorp. Ești jalnic.

Randolph s-a aplecat înainte, cu fața schimonosită aproape lipită de a mea.

— Cară-te dracului de-aici.

După replica asta, mi-a întors spatele și a intrat ca o furtună în biroul DynCorp.

Când am ajuns la jeep, Chappell se uita uimit la mine, nevaindu-i să creadă.

— Credeam că o să ajungeți să vă bateți, a spus el. Ți-a spus de ce s-a renunțat la razii?

— Nu, dar am puternica impresie că treaba asta are de-a face cu prezența mea aici. Probabil că băieții de la DynCorp și comandantul american al regiunii nu voiau ca eu să-i văd pe vreunii dintre oamenii lor când sunt scoși din baruri. Asta sigur nu ar fi fost o lovitură de imagine prea inspirată.

— Poate că ai dreptate, a admis Chappell.

În tăcere, am pornit înapoi în direcția Priștinei. Doar ce trecusem de primul post de control, când Chappell m-a întrebat de ce ne certam eu și cu Randolph.

Am relatat povestea evadării fetei de origine română, care se întâmplase în ziua aceea, mai devreme.

— L-am întrebat cum se simțea în timp ce el stătea și bea la bar, iar alte două românce sunt ținute captive la același bordel.

— Și ce a spus?

— Că o să-și facă timp să se ocupe de asta.

— Ți-a spus numele barului?

— Îhî, Playboy.

O clipă, Chappell a privit fix drumul, apoi mi-a aruncat o privire. Ne gândeam amândoi la același lucru. Chappell făcut o întoarcere bruscă de 180 de grade și s-a îndreptat către Ferizaj. În timp ce ne apropiam de oraș, o lumină imensă, de un galben incandescent, dansa pe cerul nopții. Erau luminile de la Tabăra Bondsteel, o mare bază a armatei americane. Am ajuns la periferie și am văzut primele semne ale vieții de noapte într-un bar bine luminat de pe partea dreaptă a drumului. Petrecerea era în toi. Parcarea era plină ochi și prin ferestre răsună strident

muzică rock. Barul se numea Apache. Polițiștii făcuseră razii de mai multe ori aici, dar de fiecare dată când au sosit nu au găsit nici o fată în local. M-am întrebat dacă Apache fusese pe lista raziilor noastre. Dacă a fost, proprietarul nu avea cu siguranță de ce să-și facă griji în noaptea aceasta.

Înaintam cu mașina prin Ferizaj pe străzile pustii. Era un oraș industrial mohorât, în declin. Majoritatea uzinelor și fabricilor nu mai funcționau, ruginind și acopeindu-se cu o crustă de praf. Ferestrele le erau sparte. Chappell s-a îndreptat direct spre postul local de poliție. Când ne-am dat jos din jeep, a scos legitimația de polițist al orașului Ottawa și și-a atârnat-o de gât împreună cu cea de la UNMIK. Chappell l-a informat pe comandantul turc despre incidentul în care fusese implicată româncă și a întrebat dacă i se puteau da niște întăriri pentru a le căuta pe celelalte două românce, care era posibil să mai fie încă la Clubul Playboy. Comandantul a fost amabil. Doi polițiști internaționali – un bulgar scund, cu fața largă, și un american cu părul alb și o voce aspră – și șase polițiști kosovari au fost repartizați să conducă atacul.

Dar cu câteva momente înainte să plecăm, s-a întâmplat ceva neliniștitor. Pe când ne îndreptam spre parcare, ofițerul american a șters-o în spatele unui stâlp. Am observat că și-a deschis repede telefonul mobil. Când ni s-a alăturat, l-am întrebat pe cine a sunat.

— Am sunat să văd dacă ne mai pot trimite niște întăriri, a răspuns el fără să mă privească în ochi.

Am avut o presimțire rea.

Drumul cu mașina până la Playboy a durat mai puțin de două minute. Barul era chiar alături de drumul principal, pe o alee îngustă și întunecoasă. Când am intrat, priveliștea care ne aștepta era, pentru a nu spune altfel, ciudată. Cinci femei tinere, îmbrăcate în pantaloni scurți, bluze scurte cu spatele gol și pantofi cu talpa groasă erau înghesuie pe o canapea lângă

bar. Vreo doisprezece bărbați stăteau la mese răspândite prin sală, cu spatele la perete. Se purtau de parcă ne așteptau.

Ofițerul bulgar a preluat comanda, cerându-le fetelor pașapoartele. Ele s-au ridicat pe rând și le-au recuperat ascultătoare din spatele barului. Două dintre femei erau românce, cealaltă modoveancă.

— Întreabă-le pe fete dacă vreuna dintre ele este ținută aici împotriva voinței ei, a spus Chappell.

Ofițerul bulgar, care vorbea româna, a pus întrebarea. Am observat că două dintre fete au aruncat cu prudență o privire spre barman, un individ musculos, cu o figură amenințătoare, care purta o jachetă neagră de piele. Toate fetele au clătinat din cap la unison. Nu!

— Acelea două par vizibil speriate, i-am șoptit eu lui Chappell. Și au amândouă pașapoarte românești.

Una dintre fete ținea strâns un ursuleț de pluș în mâna dreaptă și-și ferea privirea de polițiști.

Bulgarul s-a întors către barman:

— Ni s-a spus că două fete românce sunt ținute aici împotriva voinței lor.

Cu un zâmbet sfidător, barmanul a replicat că nu știe despre ce vorbește ofițerul.

— Ce este sus? a întrebat Chappell. Mergem să aruncăm o privire.

Chappell și Ponza și-au scos armele și au început să urce treptele de beton. Eu eram imediat în spatele lor. Pe palierul al doilea erau două camere mari cu patru paturi în fiecare. Chappell s-a uitat în jos la măsuțele de toaletă. Mucurile de țigară din scrumiere erau calde încă, la fel și cafeaua din căni.

— Se pare că știau că venim.

— Pe bune, i-a răspuns.

Când coboram, am dat nas în nas cu un vizitator neașteptat: John Randolph.

— De ce nu mă miră că ești în spatele chestiei ăsteia? a mârâit el când am apărut la capătul palierului.

— Ei bine, John, mi-am zis că cineva trebuia să ia inițiativa pentru a le găsi pe cele două românce care voiau să fie salvate.

Randolph s-a întors către Chappell:

— Nu mă așteptam să te întâlnesc aici.

— Ciudat, și eu gândeam același lucru.

— Le-ați găsit pe cele două fete pe care le căutați?

— Barmanul spune că nu știe despre ce vorbim, am spus eu.

Ochii lui Randolph s-au îngustat. I-a ordonat polițistului cu părul alb să-l aducă pe barman la etajul al doilea. Un moment mai târziu, polițistul îl împingea pe bărbat pe scări în sus.

— Unde sunt cele două românce? l-a întrebat Randolph pe barman cu o voce severă.

Polițistul bulgar a tradus. Barmanul a ridicat din umeri.

Brusc, Randolph l-a apucat pe barman de gât și l-a izbit cât era el de mare de zidul de beton.

— Unde sunt fetele?

Barmanul a rânjit doar.

Randolph a dus mâna în interiorul jachetei, a scos un pistol și a îndreptat țeava spre ochiul stâng al bărbatului, la numai câțiva centimetri distanță.

— Spune-mi unde sunt fetele sau îți zbor dracului creierii!

M-am întors spre Chappell, care clătina din cap nevenindu-i să creadă.

— S-a țicnit. Tipul se crede într-un film cu Clint Eastwood, am spus eu.

— Au plecat acum două săptămâni! Le-am dus la granița macedoneană, de unde au luat un autobuz spre casă! a strigat barmanul îngrozit.

— Mincinosule! Unde sunt? a strigat Randolph apăsând cu țeava pistolului pe fruntea bărbatului.

— Au plecat. Acum două săptămâni. Jur!

— Închidem localul ăsta definitiv, nenorocitul. Înțelegeți asta? Locul ăsta e de domeniul trecutului, iar tu o să intri la pușcărie pentru multă vreme dacă nu-mi spui unde sunt fetele alea.

— Nu știu. Au plecat, s-a văietat el.

Barmanului i s-au pus cătușe și a fost târât în jos pe scări. Ajunși în bar, Randolph a răcnit:

— Întreabă-le pe fetele astea dacă știu unde sunt cele două românce!

Una dintre fete, o moldoveancă slabă, cu o privire imper-turbabilă, a vorbit pentru tot grupul:

— Au fost aici acum o săptămână și au plecat. S-au dus acasă.

— Barmanul a spus două săptămâni. Ea spune o săptămână. Pariez că mint amândoi, i-am șoptit eu lui Chappell.

— Închidem localul. Luăm fetele cu noi pentru interogatoriu, a urlat Randolph.

Una dintre fete i-a pus o întrebare ofițerului bulgar.

— Vor să știe dacă se pot schimba în hainele lor obișnuite, a spus polițistul. Le este rușine să fie duse la postul de poliție îmbrăcate așa.

— Nu, a spus Randolph rece. Vor veni așa cum sunt.

Dar plecarea nu avea să fie așa de ușoară. Afară se adunase o grămadă de bărbați kosovari. Barmanul era în cătușe, iar camaradul american al lui Randolph îl împingea cu putere spre un jeep. Localnicii se apropiau din ce în ce mai mult, iar polițiștii kosovari, neliniștiți, se retrăgeau spre vehicule. Totul începea să semene cu o situație fără ieșire. Localnicii au întrebat de ce era arestat barmanul.

— Asta este problema poliției, a strigat ofițerul cu părul alb. Localul acesta este închis definitiv. Playboy este de domeniul trecutului!

Bulgarul a tradus și în timp ce el vorbea, localnicii au devenit mai îndrăzneți. Au rămas pe poziție, lansând apelative dure în

albaneză la adresa polițiștilor kosovari, care păreau îngrijorați și speriați.

Pe drumul principal, două transportatoare blindate au trecut huruind pe lângă alee. S-au oprit brusc și din ele s-au revărsat doisprezece soldați din trupele de comando, purtând berete negre și uniforme de camuflaj, înarmați cu puști de asalt Kalașnikov. Sergentul era un urs de om de 1,80 m, cu ochi de oțel, o față largă și maxilarele pătrate, care supraveghea calm situația. Nu se vedea nici o urmă de teamă pe fața lui. Toată lumea și totul s-a oprit cât timp ne-am uitat mirați la acest uriaș amenințător. Am observat apoi insigna de pe buzunarul său de la piept – un Trysub (Trident), simbolul ucrainean al libertății – și steagul ucrainean de pe umărul lui.

— Sunt canadian ucrainean, i-am spus eu în cea mai bună ucraineană de care eram în stare. Ce faci?

— *Dobre*, a răspuns el cu o voce aspră. Ce se întâmplă aici?

— Am vrea să ducem fetele acestea la postul de poliție, dar am intrat într-o încurcătură, am spus eu arătând spre kosovarii albanezi.

— Nici o problemă.

A dat un ordin scurt și oamenii lui au luat poziție. Lăsând pușca în jos, a ordonat localnicilor să treacă lângă zid. Au fost percheziționați și li s-a spus să rămână acolo până plecăm noi.

La postul de poliție, fetele au fost adunate într-o încăpere mobilată sumar, de la etajul al doilea. Erau vizibil neliniștite și le era frig și teamă. Atitudinea lui Randolph nu ușura situația. Părea enervat rău și încă nu se trezise din beție.

— Ce ai de gând să faci cu ele? am întrebat eu.

— E târziu, a răspuns el. O să le interoghez mâine-dimineață.

— Ar trebui măcar să le iei câte o declarație și să le întrebi dacă nu vor să plece de acolo, acum că barmanul nu se află în fața lor. Fata aia, cea care ține în mână un ursuleț, pare foarte speriată.

Exasperat, Randolph i-a spus bulgarului să o ducă la interogatoriu într-un birou din apropiere. Un alt ofițer a apărut și le-a întrebat pe celelalte fete dacă vorbeau alte limbi. O moldoveancă grăsuță pe nume Maria a spus că vorbește franceza. Am ciulit urechile. Eu vorbesc franceza. M-am prezentat și i-am cerut să mă însoțească într-o cameră de interogatoriu de la etajul inferior.

Maria lucrase la Playboy timp de patru luni. Avea un salariu de 100 de dolari pe lună și trimitea banii părinților ei, celor două surori și unui frate de acasă.

— Părinții tăi știu ce faci ca să-ți câștigi existența? am întrebat.

— Ei cred că sunt chelneriță, a spus ea uitându-se la pantofii ei cu talpă groasă. Cred că știu.

— Vrei să te întorci acasă?

— La ce să mă întorc? Familia mea va muri de foame dacă nu le trimit banii ăștia. Nu e de lucru, nu sunt slujbe în Moldova. E numai sărăcie.

Maria era din Rocovăț, aproape de granița cu Ucraina. Când a plecat din Republica Moldova, recrutorul i-a spus că va fi cameristă într-un hotel din Grecia. Auzise de traficul de femei tinere, dar nu i-a trecut niciodată prin minte că va fi recrutată vreodată pentru comerțul sexual.

— Auzisem poveștile despre prostituție. Dar uitați-vă la mine. Nu sunt frumoasă. Sunt grasă, a spus ea ridicându-și bluza și dezvelind un colăcel de grăsime. Nu părea deloc jenată.

— Am crezut că voi face curat în camere. În loc de asta, am fost dusă într-un apartament din Belgrad și mi s-a spus că trebuia să lucrez ca prostituată.

A spus că bărbații care o țineau captivă au obligat-o să stea goală ore întregi în fața potențialilor cumpărători. Nimeni nu era interesat să o cumpere. Timp de câteva săptămâni, proprietarii au hrănit-o foarte puțin, sperând că va scădea în greutate. Au amenințat-o că, dacă nu este cumpărată, o vor vinde la kilogram pentru organe. În cele din urmă, Maria a fost vândută

pentru o sumă neînsemnată de bani și introdusă ilegal, prin munți, în Ferizaj.

Am schimbat subiectul:

— Ce s-a întâmplat cu cele două românce?

Maria a devenit încordată.

— Au plecat.

— Când?

— Acum două zile.

— O fată a fugit de la bar astăzi, mai devreme. O cunoști?

— Tina.

— Ea a spus poliției din Priștina că două românce sunt ținute cu forța la bar.

Maria nu a răspuns.

— Nu cumva cele două fete sunt româncele din cealaltă cameră?

— Nu. V-am spus. Au plecat. Cred că ieri.

— Este interesant cum se schimbă momentul probabil al plecării lor în funcție de persoana cu care vorbim. Acum două săptămâni, acum o săptămână, două zile, o zi.

Maria a ridicat din umeri și a zâmbit cu sfială. Știa că știam că mințea, dar îi era imposibil să mărturisească.

— Bărbații care vin la bar sunt toți localnici? Am întrebat.

— Nu. Uneori sunt soldați. Uneori, polițiști internaționali.

— Aceștia plătesc?

— Polițiștii nu plătesc niciodată.

— Ești sigură că nu te pot ajuta? Aș putea să mă asigur că scapi de aici.

Cu ochii plini de lacrimi, Maria a privit spre podea și a clătinat frenetic din cap.

— Nu pot pleca. Este prea târziu pentru mine. Familia mea are nevoie de bani. Fără ei, vor muri.

Am lăsat-o pe Maria singură cu gândurile ei și m-am îndreptat către biroul de la etajul superior. Când m-am apropiat, l-am auzit

pe bulgar traducând pentru Randolph. Mi-am dat seama că fetele care stăteau în camera de alături puteau auzi tot ce se spunea.

Randolph stătea pe un scaun de lemn, cu picioarele pe biroul de metal, cercetând pașaportul românesc al uneia dintre fete cu o lupă și o pensetă. Încerca să-și dea seama dacă documentul suferise modificări sau fusese falsificat. Am întrebat dacă mă puteam uita și eu. L-a aruncat spre mine. Fotografia era aceea a unei tinere de nouăsprezece ani, fericită și timidă, pe nume Svetlana. Fusese făcută cu doi ani în urmă. Un zâmbet cald radia pe fața ei rotundă și inocentă, iar ochii scânteiau de entuziasmul tinereții. Purta o bluză cu volane încheiată până la gât. Dar tânăra de la postul de poliție nu mai era această persoană. Ochii ei erau severi și cinici, iar zâmbetul ei părea o farsă. Era îmbrăcată ca o prostituată ieftină. Buzele și unghiile îi erau de un roșu strident. Fusta abia îi acoperea lenjeria transparentă iar camizolul de satin bej lăsa puțin loc imaginației. Stând acolo pe un scaun de metal în mijlocul camerei, era expusă privirilor și era vizibil stânjenită. Își încrucișase strâns brațele în jurul pieptului și trăgea des de fustă într-o încercare zadarnică de a-și ascunde coapsele goale.

Randolph îi ținea o predică, încercând să o convingă să-și schimbe modul de viață greșit și spunându-i cât de distrus ar fi el ca tată dacă ar afla că fiica lui adolescentă face asta ca să-și câștige existența. Svetlana nu se uita decât la ursulețul maro pe care-l ținea strâns în mână.

Nevenindu-mi să cred, am aruncat o privire spre Chappell care părea foarte îngrijorat.

— Nu așa se face un interogatoriu într-o situație ca asta, a șoptit el. Fetele astea ar fi trebuit despărțite imediat și interogatoriile făcute în mod calm și liniștit. Fetei ăsteia îi este teamă și este evident că nu are încredere în poliție.

— Pe bună dreptate, am remarcat eu.

— Vrei să te duci acasă? a întrebat bulgarul. Te putem trimite acasă.

Svetlana a ridicat din umeri. S-a uitat în sus spre ofițer și pentru un scurt moment a părut să încuviințeze din cap.

Am privit-o îndelung. Privirea din ochii ei negri părea să țipe de durere. Eram sigur că era una dintre fetele care voiau să scape. M-am uitat apoi la ursul îmblănit pe care îl ținea în mână și am observat bandajul de tifon care-i acoperea încheietura mâinii stângi. De-a lungul ambelor brațe erau cicatrici de la arsuri de țigară. Fusese în mod evident torturată.

— Întreab-o de rana pe care o are la încheietură, i-am spus eu polițistului bulgar.

— A spus că s-a ars din greșală.

— Întreab-o de cicatricile de pe brațe. Întreab-o dacă au fost provocate de țigări.

Svetlana și-a înfășurat strâns brațele în jurul corpului și a privit fix înaintea ei, în tăcere.

Randolph a vorbit pe un ton strident:

— Vrei să te duci acasă? Da sau nu!

Svetlana nu a spus nimic nici de data aceasta. Era încordată și părea să fie pe punctul de a începe să plângă.

— E târziu. E aproape 3 dimineața. Și sunt obosit. Mă duc acasă, a anunțat Randolph.

— Și cu fetele ce faci? l-am întrebat.

— O să mă ocup de ele dimineață. Vreau să dorm.

Când Svetlana s-a alăturat celorlalte, a fost întâmpinată cu priviri de gheață. Apoi, Ponza, polițista italiancă, a apărut cu o sacoșă de haine de la bar: pantaloni de trening, pulovere și hano-race. Fetele au sărit de pe scaune și i-au mulțumit. S-au schimbat repede și transformarea era uluitoare. Arătau ca niște tinere obișnuite.

Am plecat din Kosovo în ziua următoare. Chappell m-a condus la granița macedoneană de unde m-am îndreptat către aeroportul din afara orașului Skopje. Mi-a spus că va cerceta problema raziilor anulate și că mă va ține la curent.

La cartierul general al poliției UNMIK din Priştina, Chappell a căutat „raportul rapid“ al postului de poliție din Ferizaj despre razia de la Playboy. În mod surprinzător, acest raport nu exista. Nu exista nici o înregistrare scrisă, nici o mențiune nicăieri că razia a avut loc. Când a încercat să obțină niște răspunsuri, s-a lovit de un zid de neclintit.

O săptămână mai târziu, l-am sunat din Toronto pentru a mă pune la curent. Era supărat și mi-a spus că depunea o plângere cu privire la întregul incident la departamentul de Afaceri Interne. M-a întrebat dacă voiam să fac și eu una și am fost de acord.

Câteva zile mai târziu, Chappell mi-a trimis un e-mail cu o copie a plângerii sale.

Lucrul cel mai important pe care voia să-l afle era ce s-a întâmplat cu femeile care au fost luate de la bar. După ce a făcut câteva investigații, a aflat că nu a fost făcută nici o cerere la cartierul general al poliției pentru a le oferi asistență femeilor. „Oficial, razia pare să fi dispărut.“

În ziua următoare, i-am trimis prin e-mail declarația mea sub jurământ lui Chappell, iar el a transmis-o Afacerilor Interne. M-a întrebat dacă aş accepta să fiu chestionat de departamentul de Afaceri Interne. Am spus că nu era nici o problemă în ceea ce mă privea. Însă nu m-a contactat nimeni.

Pe 21 octombrie, Chappell mi-a trimis prin e-mail ultimele informații.

„Am pregătit un raport complet despre evenimentele din 4 octombrie și am rezumat concluziile și bănuielile mele. Am prezentat raportul comisarului care a creat o echipă specială de investigații pentru a cerceta toate problemele pe care le ridicam“, scria el, adăugând că poliția ONU a făcut razii la Playboy și la barul Mega în weekendul precedent.

„Am găsit zece femei, inclusiv patru care se aflau cu o săptămână în urmă la Clubul Playboy, când a fost acolo. La barul

Mega era o cameră amenajată ca o cazarmă cu paturi suprapuse, unde femeile dormeau până când erau chemate pentru a oferi servicii sexuale. Nici urmă de Svetlana, încă. Nu pot spune mai multe pentru moment.“

Două săptămâni mai târziu, Chappell a trimis încă un e-mail cu informații la zi. „Nu dau de nici o urmă a Svetlanei“, a început el. Apoi a trimis un semnal de avertizare:

Am puternica impresie că se întâmplă ceva ciudat aici în legătură cu ancheta internă. Am fost chestionat de mai multe ori. Ultima dată a fost un interogatoriu foarte agresiv, în timpul căruia m-am simțit ca un suspect. Instinctul meu de polițist îmi spune că ei încearcă să deplaseze centrul atenției de la întreaga problemă a raziilor anulate și chestiunea implicării în prostituție, la incidentul cu John și pistolul.

Pe 17 decembrie 2001, i-am telefonat lui Chappell. Avea vocea cuiva care lămurise niște lucruri. „Frecușurile pe care le-am creat trebuiau create“, a spus el. „Am agitat lucrurile, dar, acestea fiind spuse, se fac presiuni să se mușamalizeze situația. John nu mai face parte din unitatea care se ocupă de prostituție. Țsta este singurul lucru bun în tot acest fiasco. Nimeni nu a fost sancționat. Și nici urmă de Svetlana.“

Chappell a mai dezvăluit că s-a întâlnit în secret cu un ofițer de la departamentul de Afaceri Interne american. Conversația l-a bulversat. „E un tip foarte onest. A lăsat să-i scape un «am descoperit ceva mult mai grav» și apoi a tăcut mâlc. Mi s-a spus că americanii au anulat razia din cauza unei cereri neașteptate de a furniza protecție sârbilor locali. Asta știu sigur că este o minciună totală. Când am ajuns acolo, și tu știi asta, comandantul ucrainean era acolo cu toți oamenii lui așteptând să acționeze.“

Am reușit să-l contactez telefonic pe Chappell pe 25 ianuarie 2002. Avea mai multe informații de comunicat.

Am avut o discuție foarte interesantă la începutul săptămânii acesteia cu cineva de la echipa de investigații speciale. Băuse câteva pahare și m-a chemat să discutăm între patru ochi. Am vorbit ceva timp cu tipul ăsta. Era foarte furios și foarte vehement. A spus că a fost trasă o perdea de fum peste întreaga anchetă a departamentului de Afaceri Interne cu privire la forța americană din Kosovo și DynCorp. A mai spus că se puneau foarte multe obstacole în calea anchetei speciale.

Anchetatorul de la departamentul de Afaceri Interne a spus că, pe baza a ceea ce a putut el să descopere, în Ferizaj, forțele americane erau amestecate în mod clar în obstrucționarea raziilor. El credea că barurile acelea erau frecventate de americani și că era mult mai mult în spatele acestui fapt decât câțiva soldați americani care se duceau la bordeluri.

În ceea ce mă privește, am pus foarte multe întrebări, însă nimeni nu a fost dispus să coopereze. Am vorbit cu șeful departamentului de Afaceri Interne și cu comisarul adjunct și nu au vrut să spună nimic. Am întrebat în repetate rânduri de Svetlana și de atunci e ca și când în jurul acestui caz a fost trasă o cortină de fier. Nu cred că o vom găsi vreodată.

Chappell a promis că va continua să-mi dea vești printr-un e-mail detaliat, ceea ce a și făcut pe 28 februarie. Făcuse cercețări în cotloane întunecate și adunase informații din mai multe surse, alegându-se cu o lecție neliniștitoare de geopolitică.

Armata SUA este în relații foarte strânse cu albanezii, în special cu foști luptători din UCK [acronimul albanez pentru Armata de Eliberare din Kosovo] și cu succesorii lor. Armata americană controlează zonele de graniță unde gherilele UCK au încercat să pornească un război civil cu Macedonia. Majoritatea acestor luptători din UCK au legături cu crima organizată. Într-adevăr, crima organizată este una dintre metodele prin care ei finanțează achizițiile de arme.

Chappell a sugerat în continuare că anumite operațiuni infracționale din sudul provinciei Kosovo efectuate de luptători UCK erau protejate de americani, în schimbul informațiilor și al unui acord cu luptătorii kosovari de a nu începe un război cu Macedonia.

„Nu m-ar mira dacă prostituția ar fi și ea inclusă“, scria el.

Nu am mai avut nici o veste de la el timp de câteva luni. Apoi, pe 14 iunie 2002, am sunat să verific care este situația. Discuția a fost lapidară.

„Totul a intrat într-un adevărat impas“, a spus el. „Datorită rotației, aproape toate trupele KFOR care erau aici în octombrie trecut au plecat acum. Dar ceea ce este interesant este că situația pare să fie aceeași. Așa că nu pare să fie ceva caracteristic unei brigăzi sau unități anume. E aproape ca și când ar fi vorba de o strategie, indiferent cine se află acolo.“

Chappell s-a plâns că, deși făcuse tot posibilul pentru a identifica ceea ce se putea, „este imposibil să continui. Asta este o parte a problemei când încerci să faci o investigație: oamenii se rotesc la fiecare șase, șapte sau opt luni“

Urma se pierduse într-o zonă de nisipuri mișcătoare.

Din nefericire, Chappell a spus că aflase că Svetlana fusese revândută unui bordel de undeva din Bosnia.

Gordon Moon, polițistul canadian care a creat prima Unitate de Investigare a Traficului de Persoane pentru Prostitue din Kosovo, a fost supărat când i-am relatat experiența mea din Ferizaj. El a spus că, atunci când unitatea lui făcea razii la bordouri și baruri din toată provincia separatistă, era o zonă unde nu puteau practic să se atingă de baruri: Ferizaj și Gjilan, în sectorul controlat de americani.

Simțeam că se întâmplă lucruri nelalocul lor acolo. Acum este evident pentru mine că ei [comandamentul militar american] nu voiau ca acea infracțiune [traficarea femeilor în bordouri]

să fie investigată, pentru că erau persoane de acolo care erau implicate și care probabil primeau șpăgi substanțiale pentru a permite desfășurarea ei. De aceea ne-am lovit de un zid foarte solid când încercam să înființăm o unitate în regiunea aceea.

Moon a spus că s-a aventurat de câteva ori în regiune și a fost șocat de ceea ce a văzut.

„Adică vreau să spun că barurile erau ca ciupercile, peste tot, și, ca să zic așa, pline de americani; ceea ce m-a surprins într-un fel, deoarece comunitatea internațională era acolo ca să asiste și să ajute oamenii și, în loc de aceasta, ei alimentau problema asta a traficului și a prostituției.“

Atunci când armata americană trece cu vederea cererea de femei traficate în străinătate, ea subminează grav eforturile guvernului american în lupta sa împotriva traficului. Soldații americani, care se presupune că luptă pentru libertate în toată lumea, se implică într-o activitate reprobabilă care oprimă femei și fete inocente și care ajută infractorii să facă profit. Atâta vreme cât se permite ca această situație să continue, atâta vreme cât cetățenii americani se îmbarcă în avioane pentru excursii sexuale, evaluarea Statelor Unite ar trebui să fie coborâtă la Nivelul 3, cu toate complicațiile internaționale și rușinea care sunt asociate acestui nivel.

Opriți traficul!

În ultimii zece ani , amploarea și violența industriei traficului de sex s-au extins nestăvilite în toată lumea. Dimensiunile sferei de acțiune sunt atât de mari, încât frânarea sa pare o sarcină aproape imposibilă. Au avut loc conferințe – discuții internaționale nesfârșite cu lucrători în domeniul drepturilor omului bine intenționați, care atrag atenția asupra cuiburilor de desfrâu din diferite părți ale lumii. Asistenții sociali se adună să discute, să definească și să documenteze problema. Lideri guvernamentali țin discursuri indignate și promit solemn că vor pune capăt acestui flagel. Nenumărate studii și proiecte de cercetare analizează „cauzele” și „efectele” și s-au scris suficiente rapoarte pentru a doborî câteva păduri. Cu toate acestea, problema persistă și a devenit infinit mai gravă.

Exasperat, Gerard Stoudmann, de la Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE), le-a spus delegaților la o conferință din Viena, în aprilie 2001, că guvernele europene oferă adesea „doar promisiuni deșarte” în ceea ce privește această problemă și nu își exercită autoritatea într-o măsură suficientă pentru a o stopa. „Lucrul de care avem nevoie acum”, a spus el, „sunt faptele, nu vorbele.”

Mary Robinson, Înalt Comisar al ONU pentru Drepturile Omului, este de aceeași părere. Într-un discurs foarte tăios ținut la Palatul Națiunilor din Geneva, un an mai târziu, ea a spus în fața unei audiențe tăcute că „puține lucruri s-au schimbat

pentru cei implicați fără voia lor în acest comerț sordid. Încercările de a rezolva problema traficului au fost, până acum, în mare măsură inefficiente... La ora actuală, sunt traficate mai multe persoane decât oricând înainte“

În mai 2003, la o conferință la Noordwijk, în Olanda, Hamish McCulloch, responsabilul serviciului Interpolului care se ocupă de traficul de persoane, a atras atenția asupra faptului că traficul de femei est-europene este „într-o creștere accentuată“ Un factor-cheie al acestei situații, a spus el, este creșterea „nivelurilor de toleranță sexuală“ în toată Europa Occidentală. El a mai afirmat că oportunitățile profesionale mai bune pentru femeile din Uniunea Europeană au dus la o diminuare a acestui comerț. Din ce în ce mai puține femei europene consideră prostituția ca o ocupație legitimă, lăsându-i pe pești și proprietarii de bordeluri să caute altă sursă. Iar pentru cei de la cârma industriei sexului, dintre care mulți au legături cu crima organizată, nu există țintă mai ușoară decât femeile pauperizate din Europa de Est.

Traficul de femei nu este un fenomen nou și nici lumea nu a descoperit acum că femeile sale sunt răpite, vândute și violate. Încă din 1989, Parlamentul European a adoptat o rezoluție care cerea urgent măsuri dure „pentru eradicarea acestei practici“ În 1995, la cea de-a patra Conferință mondială privind femeile, organizată la Beijing, reprezentanți din 189 de țări au adoptat în unanimitate o „Platformă de acțiune“, solicitând guvernelor din toată lumea să „anihileze rețelele infracționale implicate în traficul de femei“ Iar în decembrie 2000, în cadrul unui summit mondial privind crima organizată de la Palermo, Italia, lideri cu figuri hotărâte, veniți din optzeci de țări, s-au aliniat să semneze Protocolul Națiunilor Unite privind prevenirea, reprimarea și pedepsirea traficului de persoane, în special al femeilor și copiilor. În declarațiile sale de încheiere de la summit, Pino Arlacchi, pe atunci subsecretar general al ONU, a declarat cu

mândrie: „Împreună am făcut istorie la Palermo.“ Faptul că atât de multe națiuni au semnat protocolul a demonstrat „un angajament internațional puternic și clar pentru a obține o ratificare grabnică“. Arlacchi a solicitat țărilor prezente să „asigure intrarea în vigoare a convenției și protocoalelor ei în următoarele douăsprezece luni“

După ce a lăncezit în uitare timp de trei ani, Protocolul ONU a primit în cele din urmă ce-a de-a patruzecoa ratificare care-i permitea să intre în vigoare pe 25 decembrie 2003. Până în mai 2004, cincizeci și două de țări au ratificat documentul, ceea ce înseamnă că s-au asigurat că politicile și practicile lor naționale sunt în deplină conformitate cu protocolul. Din păcate, majoritatea celor mai importante țări de origine și de destinație nu au semnat. Printre ele se numără SUA, Regatul Unit al Marii Britanii, Australia, Irlanda, Germania, Olanda, Austria, Belgia, Grecia, Italia, Israel, Japonia, Rusia, Ucraina, Republica Moldova și Republica Cehă. Culmea, ratificarea a fost făcută de patru dintre cei mai mari contravenienți în ceea ce privește traficul de persoane – Albania, Serbia, Bulgaria și Bosnia-Herțegovina –, însă foarte puține lucruri s-au schimbat în aceste țări sau în altele.

Nimic din toate acestea nu a surprins micile grupuri de femei și bărbați dedicați care lucrează pe teren pentru salvarea victimelor. Ei știu foarte bine că, în absența voinței politice la cele mai înalte eșaloane ale puterii, toate conferințele, programele de formare, legile recente și protocoalele internaționale prolixе nu vor conta deloc.

Mulți șefi de guverne aleg în schimb să învinuiască țările de origine, de parcă ar fi vina lor că aceste „femei ușoare“ le pătează reputația. Dar acest comerț este generat de desfrânarea bărbaților *lor*; este alimentat de baruri și bordeluri răspândite pe străzile *lor*; și prosperă din cauza suficienței și inacțiunii *lor*.

În același timp, în multe dintre țările de origine atitudinea este „ochii care nu se văd se uită“. Autoritățile locale susțin că

din cauza faptului că aceste femei sunt duse în afara țărilor lor, nu au nici o jurisdicție sau autoritate de a acționa. În felul acesta nu-și asumă nici o responsabilitate. Aceste fete sunt printre cele mai expuse persoane din societatea lor. Ele sunt fiicele țărilor. Au nevoie și merită protecția totală a statului, iar dacă nu o obțin, aceasta este o dovadă clară de corupție. Femeile traficate sunt localnice. Recrutorii sunt localnici. Femeile sunt trecute ilegal peste graniță cu documente de călătorie și pașapoarte false. Poliția locală vede că satele și orașele se golesc de femei tinere și știu ce se află în spatele acestui exod în masă. Nu e nevoie să fii un geniu ca să citești un anunț în ziar și să-l iei drept ceea ce este de fapt: o capcană întinsă de traficantii de persoane.

Pentru diminuarea acestei activități infracționale, este nevoie de un atac direct, total. Avem nevoie de acțiune, nu numai de cuvinte, din partea liderilor politici, iar acțiunea trebuie pusă în aplicare de procurori și de poliție. Trebuie să-i căutăm pe cei responsabili și să-i judecăm pentru infracțiunile lor, impunând pedepse aspre, pe măsura gravității faptelor. Cu numărul impresionant de informații disponibile acum, este exasperant să-i vezi pe judecători condamnându-i pe traficanți doar la ore de muncă în folosul comunității. Este șocant că procurori informați și aparent conștiincioși negociază pedeapsa cu indivizi care profită de nenorocirea altora. Și este îngrijorător că poliția continuă să închidă ochii la ce se întâmplă în propria ogradă.

Dacă o țară este judecată în funcție de modul în care se ocupă de acest flagel, acea judecată trebuie să fie bazată pe acțiunile pe care aceasta le ia pentru a-l eradica. Singurul lucru care-i poate trimite rapid pe acești infractori înapoi în vizuinele lor este autoritatea deplină a legii: o acuzare inflexibilă, pedepse grele cu închisoarea și confiscarea tuturor profiturilor adunate pe seama acestor femei. Infractorii trebuie să știe că faptul de a cumpăra și de a vinde femei nu este un delict minor și că nu va fi tolerat. Nici acum și nici în viitor. Iar clienții prinși folosind serviciile

femeilor sau fetelor traficate trebuie înștiințați oficial că și ei vor fi arestați, acuzați, judecați și trimiși la închisoare.

Aplicarea deplină a legii este și singura modalitate de a ajunge până la poliștii și funcționarii publici corupți care permit ca acest comerț să prospere. Nimic din toate acestea nu s-ar întâmpla, dacă ei nu și-ar întoarce atât de mult capul, pentru a se face că nu văd ce se întâmplă. Și nici indiferența poliției nu ar fi o problemă atât de mare pe cât este în realitate, dacă unii dintre bărbații în albastru nu s-ar furișa în bordelurile și saloanele de masaj erotic pentru a beneficia în secret de „servicii gratuite“

În pofida consensului mondial cu privire la nevoia urgentă de a opri traficul, acest proces este împotmolit în nesfârșite dispute în jurul definițiilor, terminologiei și interpretărilor. Doar un număr mic de state au numit o persoană sau o agenție la nivel național pentru coordonarea strategiilor antitrafic. Cooperarea internațională privind aplicarea legii rămâne rară și, chiar la nivel național, lipsa coordonării e resimțită adesea acut. Câteva țări, cum ar fi Statele Unite, au stabilit organisme interinstituționale pentru a coordona acțiunile comune întreprinse de serviciile de imigrație, cele sociale, departamentele de muncă și cele de afaceri externe. Cu toate acestea, chiar și acolo, cazurile de trafic de persoane se blochează frecvent în hățișuri birocratice, din cauza lipsei de comunicare dintre departamente. Adeseori, oficialii responsabili nu sunt formați să identifice victimele traficului și nici ofițerii de imigrație, funcționarii de stat sau poliștii din prima linie nu sunt sfătuiți cum să se ocupe de astfel de cazuri. Așa că aceștia sfârșesc prin a adopta calea de ieșire cea mai ușoară, tratând victimele traficului de persoane ca pe niște imigranți ilegali și expulzându-le.

Și asta nu este totul. Deși traficul este în mod evident o problemă globală, iar victimele și făptașii se deplasează peste granițe cu ușurință, aplicarea legii este de obicei o inițiativă internă, supusă politicilor locale și legilor naționale. Nu toate țările au

adoptat legi privind traficul de persoane, iar cele care există variază de la o țară la alta.

Funcționarii guvernamentali se plâng că țările lor nu au un cadru legal adecvat pentru a lupta împotriva acestei probleme, sugerând prin aceasta că intențiile lor sunt zădărnicate de legi inadecvate. Atunci să lămurim un lucru. Agresiunea este agresiune. Lipsirea de libertate este lipsire de libertate. Violul este viol. Și, de vreme ce pedepsele pentru astfel de infracțiuni flagrante sunt prevăzute deja de legislația fiecărui stat de pe planetă, nimic nu-i împiedică să-i judece pe traficanți conform propriilor coduri penale.

Cu câteva excepții, majoritatea guvernelor și a forțelor de poliție consideră traficul de ființe umane drept o infracțiune mult mai puțin gravă decât traficul de arme sau droguri. Majoritatea îl abordează ca pe o problemă de imigrație ilegală și este posibil ca acest lucru să aibă de-a face cu unele prejudecăți tacite. Mai bine fetele altora decât ale noastre, gândesc oamenii în general; cel puțin cei care le frecventează nu le vor viola pe ale noastre. Asemenea opinii neplăcute se rostesc șoptit nu doar prin culise, dar și în debateri publice, exprimate de persoane care ar trebui să fie mai presus de așa ceva. Cum putem spera să stăvilim vreodată acest comerț odios dacă suntem de părere că este acceptabil să cumperi, să vinzi și să violezi o ființă umană, oricare ar fi ea?

Dar sunt și alte prejudecăți sociale care intră în joc. În mințile majorității oamenilor, aceste femei sunt prostituate care și-au ales de bunăvoie calea. De ce ar trebui să ne pese câtuși de puțin? Oricât de crud sună el, acest fel de a gândi este înrădăcinat în mințile majorității polițiștilor aflați în patrulare. Ei sunt ferm convinși că practic toate femeile care acceptă bani în schimbul sexului trebuie să fi intrat în „cea mai veche profesie din lume” cu ochii larg deschiși. Nu-și pot imagina că cineva poate fi atât de naiv încât să creadă în promisiunea unor „slujbe reale” în

țări străine și îndepărtate. Drept urmare, polițiștii din prima linie privesc rar dincolo de rimelul și tocurile-cui, iar autoritățile cercetează rareori dacă femeile au fost răpite, înșelate sau constrânse. Mai întâi de toate, traficul de persoane nu este o problemă de imigrație ilegală, ci o încălcare a drepturilor omului.

Când un caz de trafic de persoane este identificat ca atare, polițiștii se plâng uneori că femeile nu sunt cooperante, că nu sunt dispuse să vorbească. În realitate, acestora, probabil, le este foarte teamă și sunt neîncredătoare. Și în foarte multe cazuri, au tot dreptul să fie. Este greu să ai încredere într-un bărbat în uniformă atunci când acesta este și un client obișnuit la bar. În plus, aceste femei știu precis ce le așteaptă după arestare: expulzarea.

Și femeile au fost avertizate de peștii lor ce li se va întâmpla când ajung acasă dacă vorbesc. Majoritatea traficantilor au intermediari locali. Aceștia știu cum să le găsească și știu unde locuiesc familiile lor. La întoarcere, unele femei au fost bătute până la pierderea cunoștinței. Altele au fost ucise. Însă, pentru majoritatea dintre ele, acesta este doar un nou început. Conform OSCE, „până la 50% dintre cele care sunt repatriate imediat sunt retrafficat”

Aceste femei ar fi inconștiente dacă ar intra în boxa martorilor fără nici un fel de protecție. Și totuși, exact asta le cer autoritățile să facă. Majoritatea țărilor nu au elaborat nici o legislație sau mecanism juridic pentru a le asigura securitatea sau un tratament echitabil înainte sau după proces. Femeile care decid să depună mărturie împotriva opresorilor fac acest lucru pe riscul lor, iar odată ce acuzarea a terminat cu ele, dosarul este închis. Sunt lăsate să-și poarte singure de grijă. Este imoral să nu asigurăm un program de protecție a martorilor sau de postasistență pentru femeile traficate. Cum putem pretinde că suntem serioși în combaterea acestui comerț, dacă după

proces ele sunt pur și simplu lăsate pradă celor care le-au ținut în captivitate?

Din momentul în care sunt recrutate până în momentul în care sunt „salvate” și expulzate, femeile traficate sunt terorizate. Zilnic, ele se confruntă cu o lume foarte ostilă. Singurii lor prieteni sunt femeile și bărbații dedicați care constituie firava linie întâi în lupta împotriva traficului, o muncă adesea ingrată. Cei care lucrează pentru agenții și organizații umanitare guvernamentale sunt adevărații eroi în această sumbră situație. Totuși, munca lor nu este decât un paliativ. În marea majoritate a cazurilor, lucrătorii ONG-urilor declară că finanțările lor sunt ocazionale și total insuficiente pentru a satisface chiar și nevoile de bază.

Dacă vrem într-adevăr să facem eforturi concrete pentru salvarea acestor femei, trebuie să ne deschidem nu numai mințile, ci și baierile pungii. Trebuie să ne concentrăm pe programe prin care să acordăm o îngrijire plină de compasiune victimelor și trebuie să le punem în aplicare imediat, în toată lumea. Prioritatea este crearea de adăposturi sigure și de clinici echipate și înzestrate cu personal adecvat pentru a oferi tratament medical și psihologic. Trebuie să înțelegem că majoritatea acestor femei au fost distruse psihologic și fizic. Și trebuie să fim pregătiți pentru faptul că majoritatea suferă de diferite boli transmisibile sexual.

Cercetările arată că traficul de sex este o forță motrice în răspândirea globală a SIDA. Femeile traficate sunt supuse unui risc extrem de ridicat de infectare cu HIV. Locurile în care sunt închise sunt adevărate focare de infecție. Cu toate acestea, deși ONU și guvernele lumii distribuie miliarde de dolari pentru prevenție și tratament, aceste programe nu fac nimic pentru a proteja milioanele de femei și fete traficate care sunt puternic infectate cu virusul mortal. Pentru ca prevenirea infectării cu HIV să fie într-adevăr eficientă, trebuie să lansăm un război

total împotriva comerțului legat de traficul de persoane. Până când nu vom face acest lucru, epidemia va continua să se răspândească nestăvilit.

Costul este unul dintre nenumăratele pretexte invocate de guverne pentru a-și justifica inacțiunea. Țările de origine se plâng că sunt foarte sărace și că nu pot elabora un plan important de combatere a traficului, iar țările de destinație recurg la metoda cea mai ieftină: expulzarea. În mijlocul acestei apatii generale, se află ființe umane distruse. Fiecare țară în care sunt găsite femei traficate ar trebui să suporte toate costurile necesare protecției și vindecării lor. Și aceasta nu este o abordare radicală. Este minimul pe care îl pot face aceste țări pentru a compensa acțiunile cetățenilor lor, atât ale peștilor, cât și ale clienților, care le folosesc și le abuzează pe aceste femei. Și există o modalitate simplă, creativă și rentabilă pentru finanțarea adăposturilor și programelor de salvare: confiscarea câștigurilor ilegale și a bunurilor peștilor și proprietarilor de bordeluri condamnați care le-au ținut captive pe aceste femei.

Guvernele țărilor-sursă trebuie să-și facă partea lor de treabă în prinderea și trimiterea la închisoare a traficantilor locali și a oficialilor corupți. Ei trebuie, de asemenea, să implementeze campanii de conștientizare publică importante și intense. Femeile tinere trebuie să fie conștiente cu privire la riscurile și pericolele extreme cu care se pot confrunta. Totuși, oamenii disperați fac lucruri disperate și nu este greu să convingi o femeie că norocul îi va surâde sub forma unei „slujbe”. De asemenea, trebuie să ne ocupăm de factorul declanșator: condițiile economice și sociale care le fac pe femei și fete să-și părăsească țările natale în căutare de lucru. Dacă nu o vom face, traficantii vor continua să găsească terenuri de recrutare fertile printre femeile pauperizate din Europa de Est.

Pentru aceste Natașe, singura cale de scăpare este o slujbă adevărată, o șansă reală la o viață normală. Asta este tot ceea

ce cer ele, iar țările bogate din Vest, în special țările de destinație, trebuie să contribuie în mod semnificativ la această soluție. Ele trebuie să găsească modalități de a le ajuta pe aceste femei, nu numai prin formare profesională, dar și cu oferte de lucru care să nu necesite ca ele să se dezbrace. Majoritatea covârșitoare a acestor femei trec prin experiența prostituției și a nu a unei „oportunități de muncă“, ele nu au parte de „profesii“, ci de o grea condamnare la închisoare. Barurile în care lucrează sunt camerele lor de tortură. Dormitoarele sunt celulele lor.

În mod evident, nici o țară sau instituție nu poate combate eficient acest flagel de una singură. Avem nevoie de o hotărâre fermă și de un angajament clar la nivel mondial pentru a lupta împotriva acestei probleme. A pune capăt acestei forme atroce de exploatare sexuală trebuie să fie un imperativ moral, legal și politic. O modalitate prin care se poate realiza acest lucru este ratificarea de către comunitatea mondială a Protocolului ONU împotriva traficului și apoi aplicarea sa deplină. Traficul de femei pentru exploatare sexuală este o crimă împotriva umanității. Este o rușine pentru noi toți. Indolența mondială a durat destul. Este timpul să oprim traficul.

Pe 23 septembrie 2003, președintele SUA George W. Bush a intrat agale în sediul Națiunilor Unite din New York pentru a ține un discurs foarte dur la adresa Irakului. În încheiere, a schimbat brusc foaia, trecând la subiectul traficului mondial de femei: „Există o altă criză umanitară care se răspândește, deși este ascunsă vederii. În fiecare an, se estimează că între 800 000 și 900 000 de ființe umane sunt cumpărate, vândute sau forțate să treacă frontierele lumii“, a spus el. „Printre ele se află sute de mii de adolescente, și alte fete în vârstă de numai cinci ani, care cad victime comerțului sexual. Acest comerț cu viețile umane produce miliarde de dolari în fiecare an, o mare parte din acest profit fiind folosit pentru a finanța crima organizată.

„Abuzarea și exploatarea celor mai inocenți și mai vulnerabili constituie un rău deosebit“, a continuat Bush. „Victimele traficului de sex cunosc puțin viața înainte de a vedea cea mai rea parte a ei – o clandestinitate trăită în brutalitate, groază și singurătate. Cei care fac aceste victime și profită de suferința lor trebuie să fie aspru pedepsiți. Cei care patronează această industrie se înjosesc singuri și agravează suferința celorlalți... guvernele care tolerează acest comerț, tolerează o formă de sclavie.“

El a menționat apoi în trecut eforturile guvernului american de a diminua acest comerț la nivel internațional și a încheiat făcând un apel la acțiune către toți membrii Națiunilor Unite: „Trebuie să depunem eforturi reînnoite în lupta împotriva unui

rău mai vechi. La aproape două secole după abolirea comerțului transatlantic cu sclavi și la mai mult de un secol după ce sclaviei i s-a pus capăt oficial până și în ultimele ei fortărețe, nu trebuie să permitem să prospere comerțul cu ființe umane în vremurile noastre, oricare ar fi scopul acestuia.“

Comentariile lui cu privire la traficul de persoane au fost laconice și, din păcate, complet eclipsate de centrarea discursului său pe tema Irakului. Mass-media a ignorat practic subiectul. Totuși, a fost primul lider mondial care a vorbit în fața Adunării Generale ONU despre traficul de femei, iar cuvintele sale au fost cu adevărat elocvente.

Dar, pentru reprezentanții ONU care au ascultat discursul în tăcere, acele cuvinte trebuie să fi sunat a gol. La urma urmei, performanța SUA în materie de sprijinire a tratatelor și convențiilor esențiale ale ONU referitoare la această problemă sunt oricum, numai impresionante nu. SUA, de exemplu, sunt una dintre ultimele două țări din lume care nu au ratificat Convenția ONU privind drepturile copilului; cealaltă este Somalia. De asemenea, SUA nu au ratificat Convenția privind eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva femeilor și nici Protocolul privind prevenirea, reprimarea și pedepsirea traficului de persoane, în special al femeilor și copiilor. Totuși, cel mai surprinzător este faptul că SUA și-au dat osteneala de a „retrage semnătura“ pentru Statutul de la Roma, care a creat Tribunalul Penal Internațional de la Haga. Tribunalul a fost creat pentru judecarea crimelor de război, a genocidelor și altor crime împotriva umanității, inclusiv traficul de femei. Aproape toți aliații europeni importanți au semnat fără rezerve. Președintele Bill Clinton a semnat în numele SUA în 1999.

Apoi, pe 6 mai 2002, invocând îngrijorări cu privire la potențiala acuzare a unor membri și oficiali ai SUA, Bush a retras semnătura. Printr-o scrisoare alcătuită din trei fraze și adresată secretarului general al ONU, Kofi Annan, el a pus capăt în

mod oficial participării SUA la primul tribunal internațional permanent al lumii. Făcând acest lucru, Bush a rămas în istorie ca primul lider care a retras o semnătură de pe un tratat internațional. Cum este de la sine înțeles, această acțiune a provocat indignare și dezamăgire printre apărătorii drepturilor omului din toată lumea. Au fost formulate critici numeroase și din partea unor luptători importanți pentru drepturile omului, taman din interiorul țării conduse de Bush. William Schultz, director executiv al filialei americane a Amnesty International, a condamnat această acțiune ca fiind „un nou nadir al izolaționismului și excepționalismului. În dezacord cu aliații noștri și cu moștenirea Americii, aceasta este o decădere istorică a Statelor Unite în rolul lor de apărare a drepturilor omului”

Alți critici au insistat asupra a ceea ce însemna acest lucru pentru SUA în sens larg. Mark Epstein, director al Asociației Federaliste Mondiale, a remarcat că „această acțiune fără precedent sugerează lumii întregi că semnătura unui președinte al SUA nu valorează mare lucru pe termen lung. În perioada în care SUA caută să obțină semnături și ratificări ale tratatelor antiteroriste, o «retragere a semnăturii» de către administrația Bush va submina puterea sistemului de tratate internaționale” Mulți și-au exprimat îngrijorarea cu privire la faptul că această „retragere de semnătură” fără precedent va încuraja și alte guverne să urmeze exemplul SUA. „Alte țări ar putea foarte bine să folosească acest precedent pentru a justifica retragerea din cadrul unor angajamente internaționale care sunt importante pentru SUA”, a arătat Comisia Avocaților pentru Drepturile Omului. În sens mai larg, această renunțare a fost considerată ca o compromitere gravă a reputației Americii de țară care militează pentru justiția internațională.

În ceea ce privește problema crucială a traficului de persoane, acțiunea lui Bush nu poate decât să-i diminueze capacitatea, și pe cea a țării sale, de a exercita presiuni asupra altor țări pentru

ca ele să facă eforturi serioase în vederea eliminării acestui comerț cu totul respingător.

În privința problemei traficului de persoane, este foarte mare nevoie ca cineva să-și asume ferm și angajat un rol de conducere; problema trebuie să devină o preocupare globală. La această idee guvernul Statelor Unite nu a renunțat și, în ciuda contradicțiilor abordării sale, s-a numit pe sine șef mondial în această chestiune. Poziția americană a fost exprimată clar și răspicat la ceremonia de depunere a jurământului de către John Miller, pe 4 martie 2003, când acesta a fost numit director al Biroului de Monitorizare și Combatere a Traficului de Persoane din Washington D.C. „Lupta pe care o ducem pentru abolirea sclaviei moderne va decide soarta a milioane de oameni“, a început Miller. „Dar această luptă este, de asemenea, legată de rolul Statelor Unite în lume. Trăim într-o vreme în care mulți oameni din străinătate nu știu sau au uitat idealismul care i-a condus pe americani la sacrificii repetate pentru ca alții să se bucure de dreptul divin, inalienabil la libertate, afirmat în Declarația noastră de Independență.“

Miller și-a continuat cu elocvență discursul despre traficul de persoane, descriindu-l ca pe o „problemă pentru a cărei rezolvare este nevoie imperioasă de o conducere națională și internațională.“ Iar țara care trebuie să ofere o astfel de conducere, a continuat el, „sunt Statele Unite ale Americii“

„Așa cum astăzi oamenii din Europa de Est ne mulțumesc pentru a-i fi eliberat de tirania sovietică, în viitor, dacă reușim, milioane de bărbați forțați să devină pioni și milioane de femei și copii forțați să intre în prostituție și sclavie sexuală vor mulțumi Statelor Unite pentru libertatea lor“, a prezis el.

Aceste cuvinte virtuozice fiind spuse, America și-a asumat în mod oficial rolul de cruciat mondial hotărât să salveze femeile și fetele traficate de pretutindeni. Dar, dacă privim dincolo de

indignarea morală a declarațiilor sale oficiale, SUA au niște rezultate care spun altceva.

Da, guvernul SUA continuă să facă declarații sonore despre situația mondială a traficului. Pe 9 decembrie 2003, Miller chiar a ridicat ștacheta, descriind traficul ca pe „noua problemă a drepturilor omului din secolul douăzeci și unu”. Și da, Departamentul de Stat american continuă să publice raportul său anual privind traficul de persoane (TIP). Continuă să arate pumnul și să profereze amenințări că va lua măsuri decisive împotriva oricărei țări care nu acționează pentru oprirea traficului. Dar, din păcate, amenințările s-au dovedit a fi niște vorbe goale și determinate de interese politice, străine și diplomatice. Dovada acestui lucru stă în acțiunea sau, mai bine spus, în inacțiunea sa. Să aruncăm o privire la câteva fapte.

Pe 11 iunie 2003, Departamentul de Stat a publicat cel de-al treilea raport TIP al său. 2003 trebuia să fie anul hotărâtor. Țările care stagnează încă la Nivelul 3 din cauza incapacității sau lipsei lor de voință în tratarea problemei traficului, urmau să suporte consecințele sancțiunilor SUA. Pentru câteva țări, perspectivele păreau categoric sumbre. Rusia, Turcia și Grecia se situaseră timp de doi ani consecutiv la Nivelul 3. O a treia clasare la acest nivel ar fi fost nu numai stânjenitoare, dar ar fi atras, de asemenea, după sine o posibilă retragere a asistenței nonumanitare din partea SUA.

Toate privirile erau îndreptate spre Rusia, care are una dintre cele mai grave probleme de trafic de persoane din lume. În fiecare an, zeci de mii de femei ruse sunt traficate în peste cincizeci de țări în scopul exploatării sexuale și un număr mult mai mare de fete și femei din fostele republici sovietice sunt forțate să se prostitueze pe străzile și autostrăzile din Moscova și Sankt Petersburg și din jurul acestora. Această batjocură la adresa justiției continuă dintr-un singur motiv: Rusia este una dintre cele mai corupte societăți de pe planetă, fără a mai vorbi de

faptul că adăpostește una dintre forțele cele mai cumplite ale traficului global de femei – crima organizată rusă.

Timp de doi ani la rând, Departamentul de Stat a făcut evaluări critice la adresa Rusiei în rapoartele sale TIP anuale. Raportul din 2003 nu suna deloc diferit, subliniind domeniile în care Rusia avea încă multe de făcut:

Rusia nu are în prezent o legislație împotriva traficului de persoane... Baza legală a Rusiei nu permite încă o urmărire judiciară eficientă a traficanților, nici acordarea unei asistențe eficiente victimelor, iar eforturile de judecare a traficanților pentru infracțiunile comise s-au soldat în general cu eșecuri... Un obstacol important în calea anchetelor active și a urmărilor judiciare îl reprezintă baza legală insuficientă în ceea ce privește infracțiunile de trafic de persoane, iar puținele anchete efectuate în ultimul an au eșuat, în mare parte din lipsă de probe... Poliția nu răspunde activ plângerilor victimelor, conform convingerii că orice comportament infracțional interzis, precum sclavia și violul, are loc în majoritatea cazurilor după ce victimele au părăsit jurisdicția ei... Multe ONG-uri afirmă că o piedică majoră este corupția.

În ansamblu, deci, un început foarte incriminator. Dar, printr-o întoarcere de 180 de grade, raportul începe să laude pretensele progrese ale Rusiei. El menționează că Duma, parlamentul Rusiei, *are în vedere* adoptarea unei legi împotriva traficului și a îmbunătățit educația publicului prin realizarea mai multor campanii de conștientizare. Prin acest lucru, se pare că a marcat puncte importante în ochii Departamentului de Stat, care a promovat Rusia în zona sigură a Nivelului 2 și, dintr-o singură lovitură, i-a permis să evite o săgeată diplomatică supărătoare.

La o conferință de presă, Miller a justificat promovarea referindu-se la „efortul herculeean al Rusiei în elaborarea a ceea ce ar putea foarte bine reprezenta o lege antitrafic model“. El

a precizat că SUA vor monitoriza îndeaproape Rusia pentru a vedea cum evoluează în anul următor: „Vom verifica dacă legea va fi într-adevăr adoptată și dacă va fi pusă în practică.“ Ei bine, Rusia a adoptat într-adevăr această lege în decembrie 2003, dar până în primăvara anului 2004 nu făcuse nici un progres în diminuarea traficului de persoane. Poliția nu a luat măsuri repressive adevărate, nici nu a efectuat razii sau arestări importante; nu au fost aduse învinuiri, nu au fost efectuate urmăriri judiciare și nu au fost pronunțate condamnări ca urmare a noii legi.

Culmea ironiei, toate țările din Europa de Est – toate cu rezultate rușinoase ca țări de origine – sunt acum cocoțate și ele în siguranță la Nivelul 2.

Dar în vreme ce a promovat Rusia pentru simplul fapt că avea în vedere adoptarea unei legi, Departamentul de Stat american nu a fost tot atât de binevoitor cu alți actori. Grecia, de exemplu, a adoptat o lege împotriva traficului în 2002, însă, spre deosebire de Rusia, nu a fost promovată la Nivelul 2. Aceasta deoarece, conform raportului TIP din 2003, guvernul grec „încă nu aplică legea în mod eficient“ O situație teribil de asemănătoare cu cea a Rusiei. De ce atunci un standard dublu atât de evident? Aplicarea legii nu înseamnă același lucru indiferent unde are ea loc? Pentru ca ironia să fie și mai mare, în raportul privind Grecia se afirma în continuare că „nu au fost încă implementate mecanisme de asistență a victimelor și cooperarea cu ONG-urile rămâne slabă“. Cooperare slabă în Rusia și, de asemenea, în Grecia. Cu toate acestea, una este recompensată, iar cealaltă primește o palmă diplomatică.

Este clar că, în procesul de luare a deciziilor de la Departamentul de Stat, alți factori intră în joc atunci când vine vorba de clasificarea țărilor. Să ne gândim puțin la alte câteva țări care au reușit să aterizeze în siguranță la Nivelul 2 în cel mai recent raport: Albania, Bulgaria, Belarus, Japonia, Israel, Ucraina,

Republica Moldova... și (de necrezut) Serbia, țară a notoriilor locuri ale supunerii! *Are asta vreun sens?*

Japonia, de exemplu, a reușit să rămână la Nivelul 2 pentru al treilea an consecutiv, în ciuda faptului că încă „nu are un plan național de acțiune” sau o lege care să interzică în mod expres această infracțiune. Raportul TIP menționează că numărul urmăririlor judiciare „a fost prea mic, iar pedepsele prea blânde pentru a acționa ca un factor de descurajare eficient împotriva sindicatelor profesionale ale crimei organizate implicate în trafic”. În plus, Japonia tratează victimele ca pe niște imigranți ilegali și le expulzează rapid.

După ce a fost clasat la Nivelul 3 în raportul TIP din 2001, Israelul a fost promovat la Nivelul 2 în cel de-al doilea an de apariție a raportului și a reușit să rămână pe această poziție și în acest ultim an. Raportul din 2003 menționează că pedeapsa maximă pentru trafic de persoane din această țară este de douăzeci de ani de închisoare, proporțional cu cea aplicată pentru viol și agresiune. Cu toate acestea, majoritatea cazurilor sunt rezolvate prin negocieri ale pedepselor, „ceea ce are drept rezultat, în medie, pedepse de circa doi ani”. Raportul recunoaște, de asemenea, că mai mulți polițiști sunt cercetați pentru corupție, în special pentru luare de mită sau pentru informarea bordelurilor cu privire la raziile iminente.

În mod incredibil, în ciuda mulțimii de dovezi concrete care arată contrariul, Departamentul de Stat continuă să minimizeze gravitatea lucrurilor care se întâmplă în Israel, afirmând că „aceste exemple de corupție nu sunt larg răspândite”. Totuși, pe 27 martie 2003, ONG-uri israeliene, în frunte cu Linia telefonică de urgență pentru lucrătorii migranți și Centrul pentru conștientizare, au prezentat Comisiei ONU pentru Drepturile Omului un raport alarmant. Raportul menționează două tipuri de colaborare între traficanți și polițiști: „o modalitate pasivă, în care polițiștii merg la bordeluri în calitate de clienți, și o modalitate activă, ce implică cooperarea cu traficanții și infor-

marea lor cu privire la raziile poliției“. Raportul mai menționează că

din cele o sută de femei cu care au discutat cei de la Linia telefonică de urgență și de la Isha le'Isha [Centrul Feminist din Haifa], patruzeci și trei au declarat că polițiștii veneau la bordel în calitate de clienți. Șaptesprezece femei au declarat că polițiștii care veneau la bordeluri în calitate oficială, pentru a verifica pașapoarte, se întorceau mai târziu în calitate de clienți... În unele cazuri, bordelurile sunt închise chiar înaintea unei razii a poliției, prin urmare polițiștii găsesc bordelurile goale. Unele femei s-au plâns că polițiștii îi informau pe pești despre raziile planificate. Unsprezece femei au afirmat că proprietarul bordelului era în termeni buni cu polițiștii, iar două femei au susținut că au văzut cum aceștia din urmă primeau bani.

Funcționarii Departamentului de Stat au citit oare acest raport? Sau l-au dat pur și simplu la o parte, pentru că nu corespundea intereselor SUA?

Un alt aspect neliniștitor al raportului TIP din 2003 este statutul preferențial pe care îl acordă majorității statelor din Uniunea Europeană. În fiecare an, zeci de mii de femei și fete sunt traficate în Austria, Germania, Franța, Belgia, Elveția, Regatul Unit, Italia, Spania și Olanda. Ele sunt livrate pentru a satisface cererea în creștere din industria prostituției. Timp de trei ani la rând, toate aceste țări au fost clasate în siguranță la Nivelul 1. În fiecare an, raportul anual TIP declară că aceste țări îndeplinesc „standardele minime“ pentru eliminarea traficului. Cu toate acestea, situația continuă să se deterioreze în toată Uniunea Europeană.

Un motiv-cheie care explică acest fapt este că Germania și Olanda au legalizat recent prostituția. Ele pretind că această măsură este modalitatea ideală pentru rezolvarea problemei traficului de persoane. Cele două țări susțin că legalizarea va proteja

mai bine drepturile femeilor care intră în acest comerț, un argument care este profund ipocrit. Singurul efect concret al acestei legalizări este că statul devine practic un alt pește, trăind, prin taxare, de pe urma foloaselor aduse de femeile care se prostituează și adunând beneficii uriașe din dezvoltarea turismului sexual.

Ceea ce nu se spune însă este că nu femeile germane sau olandeze sunt cele care stau la rând pentru a intra în acest comerț. Ele au slujbe adevărate, pentru care nu sunt nevoite să-și dea jos hainele și să-și lase trupurile invadate de doisprezece bărbați pe zi. În consecință, proprietarii de bordeluri trebuie să satisfacă cererea în creștere, recrutând înlocuitoare din țările apropiate: Rusia, Republica Moldova, România și Ucraina. Va fi destul de puțin probabil să auziți vorbindu-se olandeza sau germana în bordeluri sau pe alei. Este mult mai probabil să auziți vorbindu-se ucraineană, rusă, moldovenește și românește. De altfel, un raport al Organizației Internaționale pentru Migrație afirmă că, în Olanda, „aproape 70% dintre femeile traficate sunt din Țările din Europa de Est și Centrală” În Germania, cifra se ridică la 87%.

Acest simplu fapt spune foarte multe lucruri. Și mai îngrijorătoare este constatarea făcută de ONG-uri că legalizarea din aceste două țări a dus la o creștere alarmantă a cererii. Există din ce în ce mai multe dovezi care arată o corelație directă între legalizarea prostituției și o creștere a numărului victimelor traficului pentru sex. Având în vedere această tendință către legalizarea prostituției și efectele ei nefaste, un număr de organizații de femei au cerut guvernului SUA să plaseze Germania și Olanda la Nivelul 3. Una dintre aceste organizații, Coaliția împotriva traficului de femei, a recomandat ca nici o țară care a legalizat prostituția să nu fie lăsată să rămână la Nivelul 1. Coaliția susține că „raportul TIP ar trebui cel puțin să menționeze faptul că țările care au stabilit cadre legale în care prostituției i se permite să prospere au un număr extrem de mare de femei care sunt traficate”

Surprinzător, Departamentul de Stat păstrează duplicitar tăcerea în această privință, în ciuda faptului că legea protecției împotriva traficului de persoane a SUA precizează în mod clar că guvernelor nu le este permisă legalizarea prostituției, în vederea „interzicerii traficului și pedepsirii actelor de trafic” sau în vederea „depunerii de eforturi susținute și serioase pentru eliminarea traficului”, după cum stipulează legea. Mai mult, guvernul SUA a luat cu altă ocazie o poziție clară împotriva prostituției. Pe 25 februarie 2003, spre exemplu, Bush a semnat o directivă prezidențială de securitate națională pentru a impulsiona lupta împotriva traficului. Directiva stipulează că „prostituția și activitățile legate de ea, care sunt în mod inerent dăunătoare și dezumanizante, contribuie la fenomenul traficului de persoane”. Directiva recunoaște în mod deschis această legătură. De asemenea, prostituția a fost condamnată de legea Statelor Unite privind lupta împotriva HIV/SIDA, tuberculozei și malariei, din 2003, care declară că „prostituția și alte tipuri de exploatare sexuală sunt degradante pentru femei și copii și că eradicarea unor astfel de practici ar trebui să se numere printre politicile Statelor Unite. Industria sexului, traficul de persoane pentru această industrie și violența sexuală sunt cauze suplimentare și factori în răspândirea epidemiei HIV/ SIDA.”

Așadar, aceasta este poziția oficială. În practică, totuși, limitele acestei poziții devin neclare.

Pe 9 septembrie 2003, cu mai puțin de o lună înainte ca SUA să impună sancțiuni pentru țările clasate la Nivelul 3, Președintele Bush a promovat zece dintre ele pe treapta mai sigură și mai respectabilă a Nivelului 2. Acest gest a fost menționat doar în treacăt în mass-media. Fără îndoială că Departamentul de Stat a avut un freamăt colectiv de ușurare. La urma urmei, 2003 trebuia să fie anul în care „șeriful” avea să arate lumii că nu glumește, nefăcând compromisuri și pedepsind orice țară care rămânea la Nivelul 3, iar acest lucru ar fi putut

aduce anumite dificultăți în demersurile diplomatice ale Departamentului de Stat. Acum, cele cinci țări care au rămas la Nivelul 3 sunt Burma, Cuba, Coreea de Nord, Liberia și Sudan. Drept pedeapsă, SUA nu va mai oferi finanțare pentru participarea unor oficiali sau angajați ai acestor guverne în programe educaționale și de schimburi culturale până ce țările nu vor îndeplini standardele minime în combaterea traficului sau până ce nu vor face eforturi semnificative în acest sens. O, ce înspăimântător! Cert este că guvernul SUA are puține sau nu are deloc legături economice, comerciale sau culturale cu aceste țări, așa că ele, ca și guvernul SUA, nu au mult de pierdut.

Nu întâmplător, printre țările promovate de Bush, ca să îngroașe rândurile celor de la Nivelul 2, se află și Grecia și Turcia, amândouă țări aliante în NATO, dar și Bosnia, o țară încă tânără, plină de soldați din trupele ONU de menținere a păcii, ale căror berete azurii au fost zărite în bordeluri unde se află din abundență sclave sexuale din Republica Moldova, Ucraina și România.

În raportul său TIP din iunie 2003, Departamentul de Stat a susținut că guvernul grec a acționat cu o „forță herculeeană” pentru a schimba situația traficului de persoane din acest notoriu stat de destinație. Prin contrast, Raportul de țară privind drepturile omului al Departamentului de Stat, publicat opt luni mai târziu, în februarie 2004, a ajuns la concluzia că „traficul de femei și copii pentru prostituție” din Grecia „a crescut brusc în ultimii câțiva ani”. În raportul de țară se afirma în continuare că „un expert din mediul universitar a estimat că aproximativ 40 000 de femei și copii, majoritatea cu vârste între 12 și 25 de ani, erau traficați în țară în fiecare an, pentru prostituție”. Raportul recunoștea și că traficarea copiilor era o problemă deosebită. „Deși existau rapoarte care arătau că traficul de copii a scăzut, acest fenomen continua”, se menționa, afirmându-se în continuare că traficul în țară era facilitat de corupția poliției locale și că, potrivit unor ONG-uri locale, unii polițiști erau mituiți

de rețelele de crimă organizată implicate în trafic. „Deși legea îi autorizează pe procurorii de instanță să permită rămânerea legală în țară a femeilor care depun plângere împotriva traficantilor lor, rapoarte bazate pe fapte indică faptul că victimele traficului au continuat să fie expulzate“, se arăta în Raport.

Raportul de țară din 2004 privind Turcia a constatat că „acesteia îi lipsea o abordare consecventă, cuprinzătoare“ în tratarea problemei traficului de femei și că existau „rapoarte credibile referitoare la rolul jucat de corupția din interiorul poliției în problema traficului“. Potrivit Raportului de țară, „existau acuzații cu privire la faptul că poliția permitea funcționarea bordelurilor ilegale din Istanbul și, de asemenea, că putea fi mituită de traficanți la punctele de frontieră“. Mai mult, „guvernul tindea să trateze traficul de persoane ca pe o problemă de prostituție voluntară și imigrație ilegală“, ceea ce înseamnă că femeile sunt expulzate. În încheiere, raportul arăta că Turcia „nu a desfășurat nici o campanie de informare asupra traficului de persoane pentru publicul larg“

Și urmează Bosnia. Raportul de țară al Departamentului de Stat menționa că traficul de persoane în Bosnia „rămânea o problemă gravă“. Potrivit rezultatelor cercetărilor, existau informații că poliția și alți oficiali erau implicați în traficul de persoane. În plus, un raport comun, făcut public pe 11 decembrie 2003 de Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE), ONU și Pactul de Stabilitate pentru Europa de Sud-Est, a conchis că „eșecul de a proteja drepturile fundamentale ale victimelor traficului este un obstacol important în calea progresului luptei împotriva traficului și crimei organizate“ în statele din Balcani. Raportul a scos în evidență o tendință îngrijorătoare – o creștere a activităților împotriva traficului de persoane în regiune, dar puține progrese în asistența acordată victimelor – și sublinia faptul că „legea era aplicată în mod ineficient, că nu existau alternative pentru femei și copii... mai

degrabă decât o diminuare efectivă a amplitudinii traficului” și că „nu se înregistrase o creștere reală a numărului urmăririlor judiciare sau al condamnărilor pronunțate împotriva traficantilor”

Având toate aceste evaluări îngrijorătoare la dispoziție, majoritatea dintre ele publicate de însuși Departamentul de Stat, rămâne un mister de ce SUA au decis să promoveze Turcia, Grecia și Bosnia, dacă nu adoptăm o viziune cinică asupra diplomației SUA în această regiune.

Însă ceea ce este și mai revelator este strania clasificare a trei dintre țările care au fost într-adevăr retrogradate la Nivelul 3. Nici Cuba, nici Coreea de Nord nu apăruseră înainte pe vreuna dintre listele TIP, dar, dintr-odată, erau cei mai mari contravenienți! Absența lor anterioară decurge din faptul că guvernul SUA nu are ambasade în aceste țări, ceea ce face dificilă strângerea dovezilor pentru a lua o decizie în cunoștință de cauză cu privire la clasarea lor pe niveluri. Când a fost întrebat despre calitatea dovezilor, la conferința de presă din data de 11 iunie 2003, Miller, directorul biroului antitrafic, a răspuns: „Informațiile referitoare la Coreea de Nord și Cuba nu sunt ambigue. Cuba are o afacere de turism sexual administrată de guvern și care folosește minori. Cuba nu face eforturi de prevenire, protecție sau de urmărire judiciară. Nu există dovezi, fie ele și ambigue, în acest sens. Același lucru poate fi spus despre Coreea de Nord, unde relatări, rapoarte ale ONG-urilor au dovedit existența traficului pentru munca forțată și unde nu se fac eforturi. Așadar, poate că informațiile nu sunt atât de numeroase ca în țările unde avem ambasade, dar există informații importante și ele nu sunt ambigue.”

Da, Burma, Cuba și Coreea de Nord au probleme cu traficul de persoane, dar, în termeni de volum, ele sunt de departe depășite de multe țări situate la Nivelul 1 și 2. Culmea, Burma se află chiar lângă Thailanda, a cărei capitală, Bangkok, este notorie la nivel internațional ca locul de perdiție al Asiei de Sud-Est.

Este destinația numărul unu pentru turiștii sexuali din America de Nord, Marea Britanie, Europa și Japonia, iar guvernul Thailandeii trăgănează de zeci de ani rezolvarea acestei situații. Cu toate acestea, Thailanda este clasată la Nivelul 1, în vreme ce Burma, o țintă politică a SUA, este trecută pe lista neagră, fiind clasată la Nivelul 3.

Și urmează, bineînțeles, Coreea de Nord. Este ca și când decidenții de la Departamentul de Stat ar fi bătut din greșeală la calculator *Nord* în loc de *Sud*, pentru că țara care are o problemă gravă de trafic de persoane este Coreea de Sud. Femei din Rusia, Ucraina și Filipine sunt traficate în baruri de pe lângă bazele militare americane din Coreea de Sud, iar aceste baruri continuă să prospere sub patronajul armatei și cu știința și sprijinul guvernului.

Și iată, în sfârșit, Cuba. Ea nu este neapărat o țară de destinație pentru traficul de persoane, dar este în mod sigur un magnet pentru bărbații cu bani între două vârste din Canada și SUA, care se îmbulzesc în barurile de pe plajă bine garnisiți cu dolari și mânați de un singur scop: acela de a cumpăra fete și femei tinere sărace și disperate. Ciudat, nu-i așa? Pentru acțiunile demne de dispreț ale bărbaților americani, guvernul american lovește în Cuba! Miller a fost interpellat chiar în legătură cu acest aspect pe 9 decembrie 2003, când a fost întrebat la un briefing de presă în străinătate cum se gândește guvernul SUA că-și va rezolva Cuba problema prostituției în creștere, în condițiile în care atât de mulți bărbați americani se duc acolo în excursii sexuale. Miller a recunoscut problema: „Da, americanii se duc în Cuba“, a admis el:

Și, foarte interesant, dacă ne uităm la situația din Cuba, aceasta a primit o evaluare slabă în raport și lucrul acesta ne aduce din nou la două aspecte pe care le-am abordat deja: unul este turismul sexual, iar celălalt complicitatea guvernului. Cuba, presupun că pentru a atrage valută [forte], are o industrie a

turismului sexual foarte dezvoltată. Oricine se îndoiește de asta poate verifica pe internet. Și noi credem că această industrie a turismului sexual implică și minori. Și dată fiind natura guvernului cubanez, industria turismului sexual presupune complicitatea acestuia, pentru că ea este controlată de guvern sau afiliată lui. Așadar, aceasta este îngrijorarea Biroului la care lucrez în legătură cu Cuba.

Dacă Miller este într-adevăr preocupat să facă ceva în legătură cu situația nefericită a tinerelor femei din Cuba, ar trebui să înceapă prin a face ordine în propria ogradă, prinzându-i pe turiștii americani care invadează Cuba în căutare de sex ieftin.

Pe scurt, decizia administrației Bush de a pune pe lista neagră Cuba, Coreea de Nord și Burma pentru trafic de persoane miroase a alte interese de politică externă. SUA folosesc femeile traficate drept pioni politici. Pentru aceasta, Departamentul de Stat al SUA și administrația Bush ar trebui să-și plece capul de rușine.

Pe 14 iunie 2004, Departamentul de stat a publicat cel de-al patrulea raport TIP anual. Secretarul de stat Colin Powell a descris tomul, care se referea la 141 de țări, ca fiind „cel mai cuprinzător raport mondial cu privire la eforturile guvernelor de combatere a formelor grave de trafic de persoane sau sclavie modernă“

„Concluziile sale“, a remarcat domnul Powell, „vor crește nivelul de conștientizare globală și vor stimula țările să ia măsuri eficiente pentru a combate traficul de persoane.“

Reușita majoră? În înțelepciunea lor colectivă, oamenii de la Departamentul de Stat au decis că, decât să retrogradeze o ceată de țări leneșe la Nivelul 3, mai bine inventează pur și simplu un alt grup. Ei, nu este chiar un nivel în toată puterea cuvântului. Este un subnivel al Nivelului 2. Cu alte cuvinte, *adevăratul* Nivel 2 este destinat țărilor care fac „eforturi semnificative“ pentru a pune capăt traficului, dar nu au ajuns încă la stadiul acesta, iar noua listă de urmărire a Nivelului 2 este, în principiu, o

retrogradare. Este rezervată țărilor care nu merită pe deplin o clasare la Nivelul 2, dar care nu sunt considerate atât de rele încât să fie retrogradate la dezonorantul nivel inferior. Potrivit raportului, acest Subnivel 2 este pentru țări în care „numărul total al victimelor formelor grave de trafic de persoane este foarte însemnat sau în creștere semnificativă; sau nu s-au furnizat dovezi cu privire la creșterea eforturilor pentru combaterea formelor grave de trafic de persoane în anul anterior”

Printre cele 42 de țări care au alunecat în mod suspect pe lista de urmărire a Nivelului 2 se numără Rusia, Grecia, Turcia și Serbia, precum și Japonia, Thailanda și India. Totuși, în conformitate cu orice standarde rezonabile, majoritatea celor 77 de țări din ambele liste ale Nivelului 2 aparțin Nivelului 3. În apărarea lor, oficialii de la Departamentul de Stat au subliniat că scopul exercițiului de evaluare nu este acela de a sancționa țările, ci de a le stimula să acționeze pentru a rezolva ceea ce Powell numește „afacerea îngrozitoare” a traficului de ființe umane. Dar au trecut patru ani lungi de lingușire, stimulare și atenționare și majoritatea țărilor fac în continuare mai puțin decât minimul necesar pentru a opri violurile. În acest ultim raport se menționa că zece țări nu se ocupă în mod corespunzător de problema traficului de persoane, drept pentru care erau retrogradate la Nivelul 3, printre ele aflându-se, din nou, Burma, Coreea de Nord și Cuba. Se considera că numai 25 de țări, în principal din Europa de Vest, îndeplineau standardele Statelor Unite. Faptul că aceste țări sunt țările de destinație principale pentru femeile și fetele traficate ridică multe întrebări cu privire la deciziile care se află în spatele acelor evaluări.

Raportul TIP a fost conceput pentru a salva femei și fete de la nenorocirea de a fi vândute în comerțul de carne vie mondial. Trebuia să reprezinte o luare de poziție fermă, cu tărie și curaj. Trebuia să inspire autoritate. Trebuia să stabilească responsabilități. Din păcate, este doar plin de evaluări ipocrite. În ciuda

întregii agitații și a zăngănitului de arme, SUA au coborât acest proces la puțin mai mult decât nivelul unui joc diplomatic. Administrația Bush și Departamentul de Stat par mulțumite să danseze tangoul diplomatic cu o mulțime de țări care au în mod evident rezultate vrednice de dispreț în tratarea problemei traficului de femei și fete. În această chestiune, un lucru trebuie să rămână clar: nu există diplomație posibilă pentru viol.

Raportul TIP din 2003 a confirmat cele mai rele așteptări. Declarațiile Departamentului de Stat, potrivit căruia guvernele străine fac eforturi serioase, și compromisurile sale din final fac ca totul să sune a gol. Situația globală a traficului de persoane nu s-a ameliorat.

Nu mai avem nevoie de un alt raport sau de o altă conferință internațională despre traficul de persoane ca să înțelegem situația. Imaginea ei a fost descrisă în repetate rânduri de un număr incalculabil de victime. În timpul documentării pentru *Natașele*, am vorbit cu multe dintre ele. Poveștile lor m-au răvășit la culme. Îmi era aproape imposibil să concep imensitatea suferinței lor. Le sunt recunoscător celor care au avut curajul să vorbească cu mine. Știu că a fost extrem de dificil pentru ele să re trăiască acele coșmaruri și să relateze umilințele pe care au fost forțate să le îndure, mai ales unui bărbat. Pentru mine, ele sunt eroinele acestei epopei triste și poate că relatarea suferințelor și umilințelor lor va genera în cele din urmă un angajament ferm la nivel mondial pentru a pune capăt acestei imense tragedii a drepturilor omului. Pentru că, în fiecare zi, sute de mii de fete și femei tinere sunt violate în bordeluri din toată lumea. Viețile le sunt furate. Trupurile le sunt devastate, spiritul distrus. Aceasta, în numele decenței umane, ar trebui să oblige fiecare țară să facă tot ce-i stă în putere să oprească traficul.

Multe persoane au contribuit la scrierea acestei cărți și merită mulțumirile noastre. Mai întâi de toate, vreau să mulțumesc familiei mele, formată din Anna și Larisa, care m-a sprijinit în această călătorie nespuse de dificilă. Bruce Westword, agentul meu, a înțeles urgența și însemnătatea acestei povești și a adus-o rapid de la idee la realitate. Cynthia Good mi-a fost un susținător puternic și entuziast de-a lungul fazelor de cercetare și redactare. Susan Folkins, editorul meu, a fost o voce calmă și o călăuză puternică în momentele dificile, iar Karen Alliston a făcut o corectură riguroasă manuscrisului.

Doresc să mulțumesc în mod deosebit lui Lesia Stangret, care m-a asistat de-a lungul acestui proiect cu cercetările ei minuțioase, cu traducerile și viziunea ei editorială critică. Doresc, de asemenea, să mulțumesc Andreei Mozarowski pentru intuițiile ei inițiale și pentru îndrumare; lui Stefko Bandera pentru ajutorul acordat în Kiev; și Lorenei Zuzolo, pentru ajutorul acordat în Italia.

De-a lungul drumurilor sumbre ale traficului de persoane m-am întâlnit și am vorbit cu multe persoane devotate. Vreau să mulțumesc în special lui Madeleine Rees, Nomi Levenkron, Sigal Rozen, Leah Gruenpeter-Gold, Nissan Ben Ami, Martina Vandenberg, Don Cesare Lo Deserto, Oleksander Mazur și Derek Chappell.

Am întâlnit, de asemenea, mulți polițiști și soldați din trupele de menținere a păcii care lucrează neobosit să oprească traficul. Ei trebuie lăudați. Totuși, din nefericire, este adevărat că eforturile lor sunt zădărnice în repetate rânduri de acțiunile atâtoro dintre colegii lor, corupți și amoral.

În ultimul rând, și cel mai important, recunoștința mea cea mai adâncă se îndreaptă către multele tinere curajoase care au găsit puterea de a-mi împărtăși poveștile lor.

„Natașele“ sunt cele mai căutate mărfuri pe care Europa de Est le-a exportat după căderea Cortinei de Fier și nu sunt neapărat rusoaice. Amatorii de delicii exotice le pot găsi în toată lumea. Nimeni nu face distincția dintre ele și femeile care au ales să practice prostituția. Se aseamănă, umblă la fel de provocator îmbrăcate, sunt la fel de aspru judecate. Însă nimeni nu știe sau nimănui nu-i pasă că ele sunt victimele unor rețele de traficanti care le ademenesc cu promisiunea că în străinătate vor lucra ca dansatoare sau cameriste. Odată plecate de acasă, descoperă realitatea înspăimântătoare: agresiuni, violuri, abuzuri din partea unor proxeneți lacomi care vor să-și recupereze înzecit banii cu care le-au cumpărat, indiferență și complezență din partea clienților și a polițiștilor corupți. Victor Malarek, ziarist de investigație, a mers pe firul acestor rețele care au reinventat sclavia și a scris o carte în care descoperim că printre „Natașe“ se află multe femei traficate din România, iar printre cei care ar trebui să le scoată din ghearele proxeneților se află polițiști și oficiali corupți.

Parteneri:

